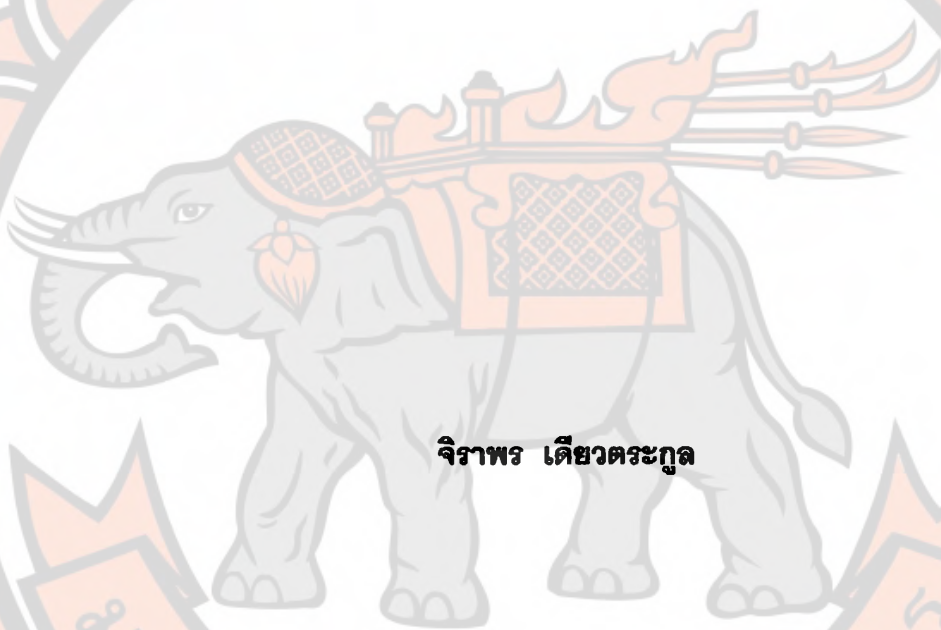

การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้การเรียนรู้แบบทีมแข่งขัน เพื่อส่งเสริม
ความสามารถด้านการอ่านจับใจความสำคัญ และการเขียนย่อความจากเรื่องที่อ่าน
สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

จิราพร เด็ชวตระกูล

การค้นคว้าอิสระ เสนอเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา

หลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต

สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน

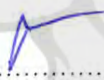
กรกฎาคม 2560

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยย่นเรศวร

อาจารย์ที่ปรึกษาและหัวหน้าภาควิชาการศึกษา ได้พิจารณาการค้นคว้าอิสระ เรื่อง "การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้การเรียนรู้แบบทีมแข่งขัน เพื่อส่งเสริมความสามารถด้านการอ่านจับใจความสำคัญและการเขียนย่อความจากเรื่องที่อ่าน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1" เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน ของมหาวิทยาลัยนเรศวร

(รองศาสตราจารย์ ดร.วาริรัตน์ แก้วอุไร)
อาจารย์ที่ปรึกษา

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สิรินภา กิจเกื้อกูล)
หัวหน้าภาควิชาการศึกษา
กรกฎาคม 2560

มหาวิทยาลัยนเรศวร

ประกาศคุณูปการ

การวิจัยฉบับนี้ สำเร็จลงด้วยความกรุณาอย่างยิ่งจากรองศาสตราจารย์ ดร.วาริรัตน์ แก้วอุไร ที่ปรึกษาและคณะกรรมการทุกท่าน ที่ได้ให้คำแนะนำปรึกษา ตลอดจนตรวจแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ด้วยความเอาใจใส่เป็นอย่างยิ่ง จนการวิจัยสำเร็จสมบูรณ์ได้ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

ขอกราบขอบพระคุณ นายมาก อ่อนผาง ศึกษาพิเศษที่ชำนาญการพิเศษ สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาอุทัยธานี เขต 1 นางชวนพิศ เหมมาลา ครู วิทยฐานะชำนาญการพิเศษ โรงเรียนบ้านหนองกึ่ง อำเภอสว่างอารมณ์ จังหวัดอุทัยธานี นางประกาย ว่องวิการณ ครู วิทยฐานะชำนาญการพิเศษ โรงเรียนอนุบาลสว่างอารมณ์ อำเภอสว่างอารมณ์ จังหวัดอุทัยธานี ที่กรุณาให้ คำแนะนำ แก้ไขและตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย จนทำให้การวิจัยครั้งนี้สมบูรณ์ และมีคุณค่า

ขอขอบพระคุณผู้บริหาร บุคลากรและนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนบ้านหนอง สมบูรณ์ และโรงเรียนบ้านทุ่งมน อำเภอสว่างอารมณ์ จังหวัดอุทัยธานี ที่ได้ให้ความอนุเคราะห์ อำนวย ความสะดวกและให้ความร่วมมือเป็นอย่างยิ่ง ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้

เหนือสิ่งอื่นใดขอกราบขอบพระคุณ บิดา มารดา และครอบครัวอันเป็นที่รักยิ่งที่ช่วย สนับสนุนเป็นกำลังใจตลอดมา จนทำให้การวิจัยครั้งนี้เสร็จสมบูรณ์

คุณค่าและประโยชน์อันพึงมีจากการวิจัยฉบับนี้ ผู้วิจัยขออุทิศแด่ผู้มีพระคุณทุกๆ ท่าน

จิราพร

เด็ยวตระกูล

ชื่อเรื่อง	การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือ โดยใช้การเรียนรู้แบบทีมแข่งขัน เพื่อส่งเสริมความสามารถด้านการอ่านจับใจความสำคัญ และการเขียนย่อความจากเรื่องที่อ่าน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
ผู้วิจัย	จิราพร เตียวตระกูล
ที่ปรึกษา	รองศาสตราจารย์ ดร.วารินทร์ แก้วอุไร
ประเภทสารนิพนธ์	การศึกษาค้นคว้าอิสระ, กศ.ม. สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน, มหาวิทยาลัยนเรศวร, 2559
คำสำคัญ	กิจกรรมการเรียนรู้, การเรียนรู้แบบร่วมมือ, ทีมแข่งขัน, ความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญ, ความสามารถในการเขียนย่อความ

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมาย คือ 1) เพื่อสร้างและหาดัชนีประสิทธิผลของกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือ โดยใช้การเรียนรู้แบบทีมแข่งขัน เพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญ และการเขียนย่อความจากเรื่องที่อ่าน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 2) เพื่อใช้และศึกษาผลการใช้กิจกรรมการเรียนรู้ 2.1) เปรียบเทียบความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญก่อนและหลังจัดการเรียนรู้ด้วยกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือ โดยใช้การเรียนรู้แบบทีมแข่งขัน 2.2) เปรียบเทียบความสามารถในการเขียนย่อความจากเรื่องที่อ่าน ก่อนและหลังจัดการเรียนรู้ด้วยกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือ โดยใช้การเรียนรู้แบบทีมแข่งขัน โดยดำเนินการศึกษาตามกระบวนการของการวิจัยและพัฒนา มี 2 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การสร้างและหาประสิทธิผลของกิจกรรมการเรียนรู้ ผู้วิจัยดำเนินการสร้างกิจกรรมการเรียนรู้ จำนวน 4 กิจกรรม นำไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน ประเมินความเหมาะสม จากนั้นนำไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2559 โรงเรียนบ้านหนองสมบูรณ์ จำนวน 15 คน เพื่อหาค่าดัชนีประสิทธิผลของกิจกรรมการเรียนรู้ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ กิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือ โดยใช้การเรียนรู้แบบทีมแข่งขัน เพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญ และการเขียนย่อความจากเรื่องที่อ่าน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการหาค่าดัชนีประสิทธิผล (E.I)

ขั้นตอนที่ 2 เพื่อให้และศึกษาผลการใช้กิจกรรมการเรียนรู้ 2.1) เปรียบเทียบความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญก่อนและหลังจัดการเรียนรู้ด้วยกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือ โดยใช้การเรียนแบบทีมแข่งขัน 2.2) เปรียบเทียบความสามารถในการเขียนย่อความจากเรื่องที่อ่าน ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้ด้วยกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือ โดยใช้การเรียนแบบทีมแข่งขัน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2559 โรงเรียนบ้านทุ่งมน จำนวน 20 คน ที่ได้มาจากการเลือกตามสะดวก แบบแผนการวิจัยคือ One group pretest-posttest design เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญ และ แบบทดสอบวัดความสามารถการเขียนย่อความจากเรื่องที่อ่าน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่า t-test dependent

ผลการวิจัย พบว่า

1. กิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือ โดยใช้การเรียนแบบทีมแข่งขัน เพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญ และการเขียนย่อความจากเรื่องที่อ่าน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่พัฒนาขึ้นมี 4 ขั้นตอน ดังนี้ ขั้นตอนที่ 1 ขั้นนำเข้าสู่การเรียนรู้ 1.1) การเตรียมความพร้อมและสร้างแรงบันดาลใจ 1.2) กำหนดให้ผู้เรียนเข้ากลุ่ม ขั้นตอนที่ 2 ขั้นจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ขั้นตอนที่ 3 ขั้นการเรียนรู้ร่วมกันภายในกลุ่ม และ ขั้นตอนที่ 4 ขั้นเล่นเกมแข่งขันตอบปัญหา ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน ประเมินความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.32$, S.D. = 0.28) และเมื่อนำไปทดลองใช้พบว่า มีประสิทธิผล เท่ากับ 0.55

2. ผลการใช้กิจกรรมการเรียนรู้พบว่า

2.1 นักเรียนมีความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญ หลังเรียนด้วยกิจกรรมการเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้น สูงกว่าก่อนเรียนมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2.2 นักเรียนมีความสามารถด้านการเขียนย่อความจากเรื่องที่อ่าน หลังการเรียนด้วยกิจกรรมการเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้น สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

Title A DEVELOPMENT OF COOPERATIVE LEARNING BY USING TEAMS GAMES TOURNAMENTS TO ENHANCE READING FOR MAIN IDEA AND SUMMARY WRITING ABILITY FOR GRADE 7 STUDENTS.

Author Jiraporn Daewtrakul

Advisor Wareerat Kaewurai, Assoc. Prof. Ph.D.

Academic Paper Independent Study, M.Ed. in Curriculum and Instruction, Naresuan University, 2016

Keywords cooperative learning, teams games tournaments, reading for main idea ability, summary writing ability

ABSTRACT

The independent study purposes were 1. to develop and identify the effectiveness index of learning activities 2. to implement the learning activities 2.1) to compare reading for main idea ability before and after the learning activities 2.2) to compare summary writing ability before and after the learning activities According to the research and development methodology in 2 steps as follows:

Step 1. developing and identifying the effectiveness index of learning activities.

The researcher created 4 activities .Three experts examine the appropriate and try out with grade 7 students in the service of Uthai Thani primary educational area office 1 semester 2 academic year 2016 comprise 15 students from Bannongsomboon School. The research instrument was the cooperative learning activities by teams games tournaments to enhance reading for main idea and summary writing ability for grade 7 students. The data were analyzed by Mean, Standard Deviation and E.I. value.

Step 2. implementing the learning activities. 2.1) to compare reading for main idea ability before and after the learning activities 2.2) to compare summary writing ability before

and after the learning activities The samples were 20 students in grade 7 at Bantungmon School in the service of Uthai thani primary educational area office 1 semester 2 academic year 2016 selected by the convenience sampling. The One-Group Pretest-Posttest Design was used as the research plan. The research instrument was the reading for main idea ability test and writing ability test. The data were analyzed by Mean, Standard Deviation and t-test Dependent.

The results were as follows:

1. The learning activities have 4 steps as follow: 1) Warm up 1.1 Preparation and Inspiration 1.2 Grouping 2) Activities 3) Learning together 4) Playing games. Three experts had given suitability of learning activities as a whole was at the high level. ($\bar{X}=4.32$, S.D.=0.28) The effectiveness index of learning activities after using with 20 students grade 7 was 0.55

2. The results of research were:

2.1 the comparison of reading for main idea ability after using learning activities was higher than before at the statistical significant .01.

2.2 the comparison of writing ability after using learning activities was higher than before at the statistical significant .01.

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาของปัญหา.....	1
จุดมุ่งหมายของการวิจัย.....	5
ความสำคัญของการวิจัย.....	5
ขอบเขตของการวิจัย.....	5
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	8
สมมติฐานของการวิจัย.....	11
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	12
หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551	
กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย.....	13
กิจกรรมการเรียนรู้.....	26
การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้การเรียนรู้แบบทีมแข่งขัน.....	37
การอ่านจับใจความ.....	46
การเขียนย่อความ.....	52
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	76
3 วิธีดำเนินงานวิจัย.....	79
ขั้นตอนที่ 1 การสร้างและหาดัชนีประสิทธิผลของกิจกรรมการเรียนรู้แบบ ร่วมมือ โดยใช้การเรียนรู้แบบทีมแข่งขันเพื่อส่งเสริมความสามารถ ด้านการอ่านจับใจความสำคัญ และการเขียนย่อความจากเรื่อง ที่อ่าน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1.....	79

สารบัญ (ต่อ)

บทที่

หน้า

ขั้นตอนที่ 2 ศึกษาผลการใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือ โดยใช้การ เรียนแบบทีมแข่งขัน เพื่อส่งเสริมความสามารถการอ่านจับใจความ สำคัญ และการเขียนย่อความจากเรื่องที่อ่าน สำหรับนักเรียนชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 1.....	85
สถิติที่ใช้ในการวิจัย.....	91
4 ผลการวิจัย.....	94
ขั้นตอนที่ 1 ผลการสร้างและหาดัชนีประสิทธิผลของกิจกรรมการเรียนรู้ แบบร่วมมือ โดยใช้การเรียนแบบทีมแข่งขัน เพื่อส่งเสริมความสามารถ การอ่านจับใจความสำคัญและเขียนย่อความจากเรื่องที่อ่านสำหรับ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1.....	94
ขั้นตอนที่ 2 ผลการเปรียบเทียบความสามารถการอ่านจับใจความสำคัญ ก่อนและหลังเรียนการเรียนรู้ด้วยกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือ โดย ใช้การเรียนแบบทีมแข่งขัน เพื่อส่งเสริมความสามารถการอ่านจับ ใจความสำคัญและการเขียนย่อความจากเรื่องที่อ่าน สำหรับนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1.....	100
5 บทสรุป.....	102
สรุปผลการวิจัย.....	103
อภิปรายผลการวิจัย.....	104
ข้อเสนอแนะ.....	107

สารบัญ (ต่อ)

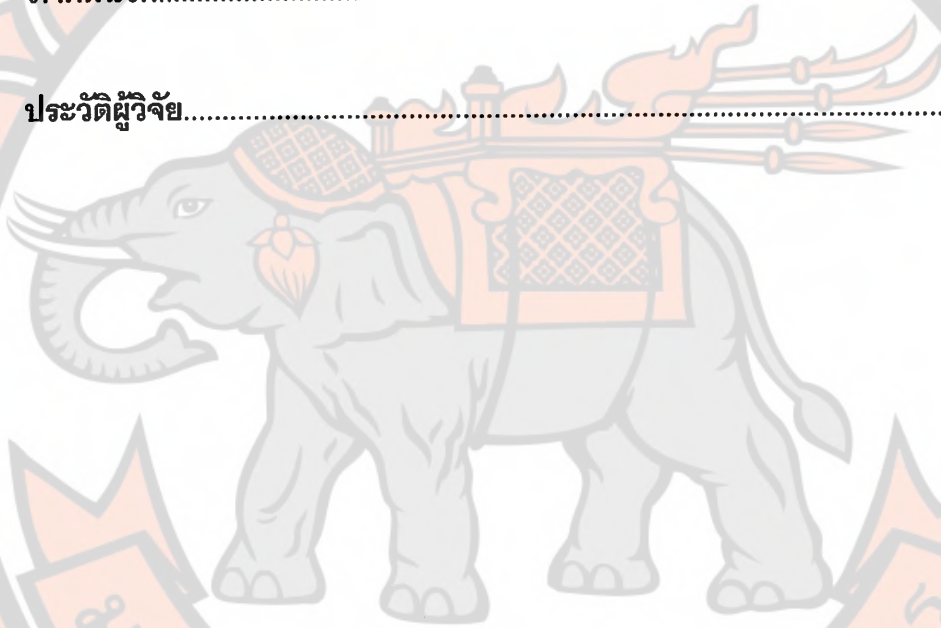
บทที่

หน้า

บรรณานุกรม..... 108

ภาคผนวก..... 112

ประวัติผู้วิจัย..... 190

มหาวิทยาลัยนเรศวร

สารบัญตาราง

ตาราง	หน้า
1 มาตรฐาน ท 1.1 และสาระการเรียนรู้แกนกลางระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1.....	16
2 มาตรฐาน ท 2.1 และสาระการเรียนรู้แกนกลางระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1.....	17
3 มาตรฐาน ท 3.1 และสาระการเรียนรู้แกนกลางระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1.....	19
4 มาตรฐาน ท 4.1 และสาระการเรียนรู้แกนกลางระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1.....	20
5 มาตรฐาน ท 5.1 และสาระการเรียนรู้แกนกลางระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1.....	20
6 โครงสร้างรายวิชาภาษาไทยพื้นฐาน รหัสวิชา ท 21102 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1....	22
7 แสดงผลการสังเคราะห์องค์ประกอบของกิจกรรมการเรียนรู้.....	31
8 แสดงการวิเคราะห์มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด สาระการเรียนรู้แกนกลาง หน่วยการเรียนรู้ และจำนวนชั่วโมง เรื่อง การอ่านในชีวิตประจำวัน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1.....	81
9 แสดงเนื้อหาที่นำมาใช้ศึกษาในการอ่านจับใจความและการเขียนย่อความ จำนวนชั่วโมง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1.....	82
10 แสดงเกณฑ์การประเมินการวัดความสามารถในการเขียนย่อความ.....	88
11 แสดงแบบแผนการวิจัยในการใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือ โดยการใช้การ เรียนแบบทีมแข่งขัน เพื่อส่งเสริมความสามารถการอ่านจับใจความ และ การเขียนย่อความจากเรื่องที่อ่าน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1.....	90
12 แสดงผลการประเมินความเหมาะสมของกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือ โดยใช้ การเรียนแบบทีมแข่งขัน เพื่อส่งเสริมความสามารถการอ่านจับใจความ สำคัญ และการเขียนย่อความจากเรื่องที่อ่าน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 1 โดยผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน.....	96

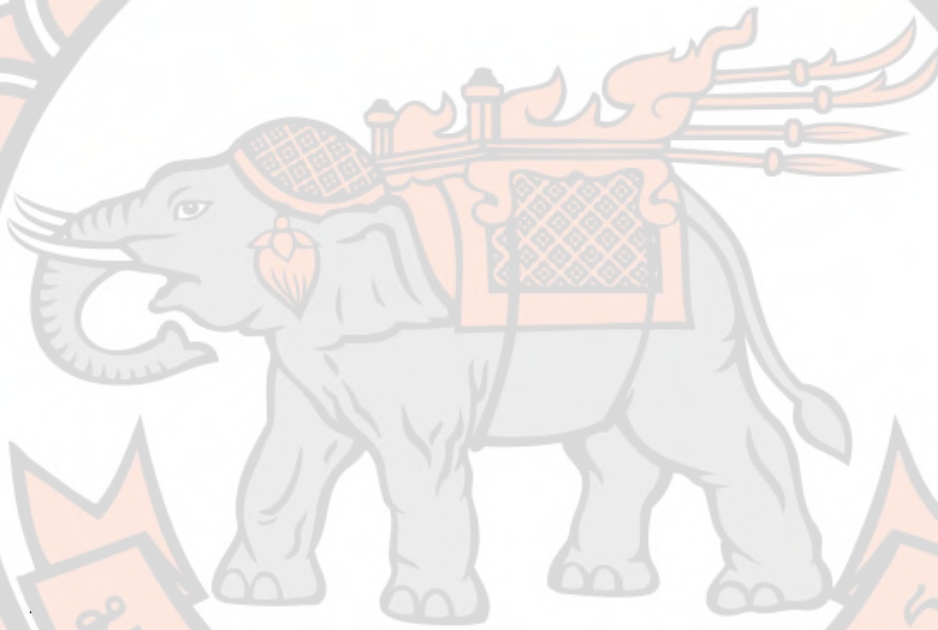
สารบัญภาพ

ภาพ

หน้า

- 1 แสดงถึงความสัมพันธ์ขององค์ประกอบหลักสำคัญในการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้.....

28

มหาวิทยาลัยนเรศวร

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
13 แสดงค่าดัชนีประสิทธิผลของกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้การเรียนรู้แบบทีมแข่งขันเพื่อส่งเสริมความสามารถการอ่านจับใจความสำคัญ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1.....	99
14 แสดงผลการเปรียบเทียบความสามารถด้านการอ่านจับใจความสำคัญระหว่างก่อนและหลังเรียนการเรียนรู้แบบร่วมมือ โดยใช้การเรียนรู้แบบทีมแข่งขัน เพื่อส่งเสริมความสามารถการอ่านจับใจความสำคัญ และการเขียนย่อความจากเรื่องที่อ่าน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1	100
15 แสดงผลการเปรียบเทียบความสามารถด้านการเขียนย่อความจากเรื่องที่อ่านก่อนและหลังการเรียนรู้แบบร่วมมือ โดยใช้การเรียนรู้แบบทีมแข่งขัน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1.....	101
16 ผลการประเมินความเหมาะสมของกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือ โดยใช้การเรียนรู้แบบทีมแข่งขัน.....	121
17 แสดงผลการประเมินความเหมาะสมของแผนการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ โดยใช้การเรียนรู้แบบทีมแข่งขัน เพื่อส่งเสริมความสามารถการอ่านจับใจความสำคัญ และการเขียนย่อความจากเรื่องที่อ่าน.....	123
18 แสดงผลการประเมินพิจารณาความสอดคล้อง (IOC) ของแบบวัดความสามารถในการอ่านจับใจความ.....	173
19 แสดงผลการวิเคราะห์ค่าอำนาจจำแนก ของแบบวัดความสามารถในการอ่านจับใจความ.....	175
20 แสดงผลการวิเคราะห์ค่าอำนาจจำแนก และค่าความเชื่อมั่นของแบบวัดความสามารถในการอ่านจับใจความ.....	177
21 แสดงผลการประเมินพิจารณาความสอดคล้อง (IOC) ของแบบวัดความสามารถในการเขียนย่อความ.....	185

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตาราง

หน้า

22	แสดงค่าอำนาจจำแนกของแบบทดสอบวัดความสามารถด้านการเขียนย่อความ.....	186
23	แสดงคะแนนทดสอบความสามารถด้านการอ่านจับใจความสำคัญ ก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือ โดยใช้การเรียนรู้แบบทีมแข่งขันเพื่อส่งเสริมความสามารถด้านการอ่านจับใจความสำคัญ และการเขียนย่อความจากเรื่องที่อ่าน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1.....	187
24	แสดงคะแนนทดสอบความสามารถด้านการเขียนย่อความ ก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือ โดยใช้การเรียนรู้แบบทีมแข่งขันเพื่อส่งเสริมความสามารถด้านการอ่านจับใจความสำคัญ และการเขียนย่อความจากเรื่องที่อ่าน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1.....	189

มหาวิทยาลัยนเรศวร

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาของปัญหา

ภาษาไทยเป็นเอกลักษณ์ของชาติ เป็นสมบัติทางวัฒนธรรมอันก่อให้เกิดความเป็นเอกภาพ และเสริมสร้างบุคลิกภาพของบุคคลในชาติให้มีความเป็นไทย เป็นเครื่องมือในการติดต่อสื่อสาร เพื่อสร้างความเข้าใจและความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน ทำให้สามารถประกอบกิจกรรม การงานและดำรงชีวิต ร่วมกันในสังคมประชาธิปไตยได้อย่างสันติสุข และเป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้ ประสบการณ์ จากแหล่งข้อมูลสารสนเทศต่างๆ เพื่อพัฒนาความรู้ กระบวนการคิดวิเคราะห์ วิจัย และสร้างสรรค์ ให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและความก้าวหน้า ทางวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี ตลอดจนนำไปใช้ในการพัฒนาอาชีพให้มีความมั่นคงทางเศรษฐกิจ นอกจากนี้ยังเป็นสื่อแสดงภูมิปัญญาของบรรพบุรุษ ด้านวัฒนธรรมประเพณี สุนทรียภาพ เป็นสมบัติล้ำค่าควรแก่การเรียนรู้ อนุรักษ์ และสืบสานให้คงอยู่คู่ชาติตลอดไป (กรมวิชาการ, 2545, หน้า 3)

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 เป็นหลักสูตรที่เน้นพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพ ตามกระบวนการเรียนรู้ และมีสมรรถนะ 5 ประการ คือความสามารถในการสื่อสาร ความสามารถในการคิด ความสามารถในการแก้ปัญหา ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต และความสามารถในการใช้เทคโนโลยี และกำหนดให้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย เป็นสาระการเรียนรู้ที่สำคัญ เพื่อที่จะนำไปสู่การเรียนรู้วิชาอื่นๆ ซึ่งประกอบไปด้วยสาระและมาตรฐานการเรียนรู้ 5 สาระ ได้แก่ สาระการอ่าน สาระการเขียน สาระการฟัง การดู การพูด สาระหลักการใช้ภาษา และสาระวรรณคดีและวรรณกรรม โดยกำหนดให้สาระที่ 1 การอ่าน มาตรฐาน ท 1.1 ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิดเพื่อนำไปตัดสินใจ แก้ปัญหาในการดำเนินชีวิตและมีนิสัยรักการอ่าน และคาดหวังให้ผู้เรียน มีความรู้ มีทักษะพัฒนาการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร การชื่นชมเห็นคุณค่าภูมิปัญญาไทย และภูมิใจในภาษาประจำชาติ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551)

การอ่านเป็นทักษะที่มีสำคัญ เป็นเครื่องมือในการเรียนรู้ด้านต่างๆ ช่วยให้เกิดความงอกงามทางสติปัญญา สามารถส่งผลให้มนุษย์ประสบความสำเร็จหรือความล้มเหลวในการดำรงชีวิต การอ่านจึงเป็นทักษะที่สำคัญที่จำเป็นต้องเน้นและฝึกฝนให้กับผู้เรียนเป็นอย่างมาก เนื่องจากการอ่านเป็น

กระบวนการสำคัญที่ทำให้ผู้อ่านสร้างความหมายหรือพัฒนาการวิเคราะห์ตีความ ในระหว่างอ่าน ผู้อ่านจะต้องรู้หัวเรื่อง รู้จุดประสงค์การอ่าน มีความรู้ทางภาษาที่ใกล้เคียงกับภาษาที่ใช้หนังสือที่อ่าน และจะต้องใช้ประสบการณ์เดิมที่เป็นพื้นฐานของผู้อ่านทำความเข้าใจกับเรื่องที่อ่านด้วย (กรมวิชาการ, 2541) นอกจากนี้การอ่านยังช่วยพัฒนาความสามารถในการวิเคราะห์ ตีความ ช่วยเพิ่มพูนประสบการณ์ ความรู้ ความคิด อีกทั้งการสอนอ่านในปัจจุบันเน้นการอ่านเพื่อพัฒนาความคิดอีกด้วย การสอนอ่าน ไม่เน้นการอ่านออกเสียงได้เพียงอย่างเดียวแต่เน้นการอ่านเพื่อพัฒนาความคิดควบคู่ไปด้วย เพราะการคิดเป็นหลักสำคัญที่ใช้ในการเรียนรู้ แสดงให้เห็นว่ากระบวนการอ่านนั้นจะต้องมีการคิดเสมอ เช่น การคิดเพื่อวิเคราะห์ หรือตีความ สรุปความจากสิ่งที่อ่าน ถ้าปราศจากความคิด การอ่านย่อมไม่สามารถดำเนินไปได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล (กรมวิชาการ, 2542)

การอ่านจับใจความสำคัญมีความสำคัญต่อการเรียนรู้ มีความจำเป็นยิ่งต่อการอ่านทั่วไป เพราะถ้านักเรียนอ่านจับใจความได้ ก็จะประสบความสำเร็จในการเรียนวิชาต่างๆ ได้ จึงมีการกำหนดเนื้อหาในการเรียนการสอนวิชาภาษาไทยอย่างต่อเนื่อง ปัญหาที่พบมากในการอ่าน นักเรียนไม่มีนิสัยรักการอ่าน ไม่ชอบการอ่าน เบื่อหน่ายที่จะอ่านหนังสือ สาเหตุที่ทำให้นักเรียนไม่ชอบอ่านหนังสือ อาจจะมาจากการปลูกฝังให้มีนิสัยรักการอ่าน จากผู้ปกครองหรือครูอาจารย์ที่ละเลยมาตั้งแต่ต้น จึงทำให้เกิดผลตามมา คือ นักเรียนไม่ชอบอ่านหนังสือหรืออ่านหนังสือน้อยมากพิจารณาให้ลึกลงไปในด้าน การเรียนการสอนจะพบปัญหาอีกมากมาย ซึ่งล้วนเป็นปัญหาที่สำคัญต่อการอ่านทั้งสิ้น และปัญหาที่พบคือ การอ่านจับใจความ มีนักเรียนจำนวนมากที่ประสบปัญหาเกี่ยวกับการอ่านจับใจความ สาเหตุ มาจากการอ่านแล้วไม่เข้าใจ ไม่สามารถสรุปหรือจับใจความสำคัญของเรื่องได้ ดังที่ ณรงค์ฤทธิ์ ศักดาณรงค์ (2538) ได้กล่าวว่า นักเรียนมีความสามารถในการอ่านแต่ไม่แตกฉานในการอ่าน มีการสะกดคำไม่ถูก นักเรียนไม่สามารถแยกใจความสำคัญหลักและใจความสำคัญของเรื่องที่อ่านได้ ซึ่งสอดคล้องกับเนาวรัตน์ นาคพงษ์ (2546) ได้กล่าวว่า ปัญหาส่วนใหญ่ของการอ่านจับใจความคือ นักเรียนอ่านแล้ว ไม่เข้าใจ เนื้อเรื่อง สรุปสาระสำคัญของเรื่องไม่ได้ อ่านแล้วไม่สามารถจับใจความจากเรื่องที่อ่านได้ และยังไม่รู้ ถึงวิธีการอ่านที่ถูกต้องเกี่ยวกับการอ่านจับใจความสำคัญ

นอกจากนี้ทักษะการเขียนจัดว่าเป็นทักษะที่สำคัญ และฝึกยากเพราะถือว่าเป็นทักษะที่ต้องมีการอาศัยทักษะอื่นๆ เป็นพื้นฐาน เนื่องจากทักษะการเขียนเป็นทักษะการถ่ายทอดความคิดความรู้สึก และความเข้าใจของตนเองออกมาเป็นตัวอักษรเพื่อสื่อความหมายให้คนอื่นเข้าใจ ทั้งเป็นเครื่องมือการสื่อสารที่ต้องใช้แทนภาษาพูด การถ่ายทอดมรดกทางวัฒนธรรมการพัฒนาความคิด สติปัญญา และ

ความรู้สึกของมนุษย์ที่สืบทอดกันมา นับตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน และสืบทอดไปในอนาคตล้วนตาต้องให้การเขียนเป็นเครื่องมือทั้งสิ้น (ศิริพร ฐิตะฐาน, 2542 หน้า 105)

การเขียนเป็นทักษะสำคัญที่จะทำให้ผู้เรียนประสบความสำเร็จในการศึกษาเล่าเรียน ซึ่งจะเกี่ยวข้องและสัมพันธ์กับการเรียนวิชาต่างๆ แม้แต่การสื่อสารในชีวิตประจำวัน นอกจากการติดต่อสื่อสารด้วยภาษาพูดแล้วต้องอาศัยการเขียนเพื่อติดต่อสื่อสารในรูปแบบต่างๆ เช่น การเขียนจดหมาย การเขียนบันทึก การเขียนสรุปข้อความ การเขียนย่อความ และการกรอกแบบฟอร์มต่างๆ โดยเฉพาะการเขียนย่อความ ที่เป็นความสามารถในการใช้ภาษาที่ต้องใช้ความสามารถในการคิด อ่าน และเขียน เพื่อสรุปใจความสำคัญในเรื่องที่อ่านได้ถูกต้องและรวดเร็ว ตลอดจนสามารถสื่อสารให้ผู้อื่นเข้าใจได้ด้วยภาษาพูดและภาษาเขียนที่กะทัดรัด (วรรณวิไล พันธุส์ิตา, 2532 หน้า 3)

ในปัจจุบันเด็กไทยยังขาดความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญและการเขียนย่อความ จากเรื่องที่อ่าน พิจารณาได้จากข้อมูลค่าสถิติพื้นฐานผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินั้นพื้นฐาน (O-Net) ในรายวิชาภาษาไทย ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ระดับประเทศ พบว่า ปีการศึกษา 2557 นักเรียนคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 35.17 คะแนน และ ปีการศึกษา 2558 มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 42.61 คุณภาพของผู้เรียนในรายวิชาภาษาไทยทั้งภาพรวมปีการศึกษา 2557 และ 2558 ระดับประเทศ และระดับสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุทัยธานี เขต 1 มีคะแนนเฉลี่ยอยู่ในเกณฑ์ที่ต่ำกว่าร้อยละ 50 (สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ) ในส่วนของการอ่านจับใจความ การเขียนสรุปความ การเขียนย่อความ จากที่ผู้วิจัยได้สัมภาษณ์ครูผู้สอนแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ พบว่าผู้เรียนส่วนใหญ่มีปัญหาในเรื่องนี้ค่อนข้างมาก เนื่องจากนักเรียนอ่านและสรุปความจากเรื่องที่ฟังและอ่านไม่ได้ ซึ่งสอดคล้องกับ (ฐะปะนีย์ นาครทรรพ, 2540 หน้า 26) กล่าวว่า นักเรียนมักจะเขียนย่อความโดยเอาพลความ (ข้อความที่ไม่ใช่ใจความสำคัญ) มาเขียนเป็นใจความสำคัญทำให้ย่อความเยิ่นเย้อ ไม่ตรงประเด็น คัดลอกข้อความหรือตัดข้อความบางส่วนทิ้ง จากการศึกษาสภาพปัญหาดังกล่าวอาจสืบเนื่องมาจากสาเหตุหลายประการ ได้แก่ ครู นักเรียน หลักสูตร กิจกรรมการเรียนการสอน สื่อการสอน (สมพงษ์ จิตระดับ, 2537 หน้า 9) และนอกจากนี้จากการสอบถามข้อมูลดังกล่าวยังพบว่า ครูมีความต้องการให้หน่วยงาน หรือผู้ที่มีความรับผิดชอบได้จัดหาเครื่องมือ หรือวิธีการจัดการเรียนการสอนเขียนย่อความที่สะดวกและง่ายต่องานนำไปใช้สอนอีกด้วย

จากปัญหาดังกล่าว จำเป็นจะต้องหาแนวทางที่เหมาะสมและมีประสิทธิภาพมาใช้ในการจัดการกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อแก้ปัญหา เนื่องจากเป็นการเป็นการจัดการกิจกรรมที่นักเรียนมีส่วนร่วมใน

การทำงาน มีการแข่งขันระหว่างกลุ่มด้วยเกม โดยการจับกลุ่มนักเรียนเป็นกลุ่มเล็กๆ กลุ่มละ 4 คน ระดับความสามารถ คือ นักเรียนเก่ง 1 คน ปานกลาง 2 คน และอ่อน 1 คน ครูกำหนดบทเรียนและการทำงานของกลุ่มเอาไว้ ครูทำการสอนบทเรียนให้นักเรียนทั้งชั้นแล้วให้กลุ่มทำงานตามที่กำหนด นักเรียนในกลุ่มช่วยเหลือกัน เด็กเก่งช่วยและตรวจงานของเพื่อนให้ถูกต้องก่อนนำเสนอ ครู แล้วจับกลุ่มใหม่เป็นกลุ่มแข่งขันที่มีความสามารถเท่าๆ กัน มาแข่งขันตอบปัญหาซึ่งจะมีการจับกลุ่มใหม่ทุกสัปดาห์ โดยพิจารณาจากความสามารถของแต่ละบุคคล คะแนนของกลุ่มจะได้จากคะแนนของสมาชิกที่เข้าแข่งขันร่วมกับกลุ่มอื่น (ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์, 2555 หน้า 209) ประกอบกับการศึกษาผลการวิจัยของ สุมนตรี คำขวา (2556) ที่ได้ศึกษาผลการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือที่มีต่อความสามารถในการเขียนย่อความ และความรับผิดชอบของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 พบว่า คะแนนความสามารถในการเขียนย่อความหลังจัดการเรียนรู้สูงกว่าก่อนการเรียนรู้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากคุณสมบัติของการใช้แนวคิดการเรียนรู้แบบร่วมมือ โดยใช้การเรียนรู้แบบทีมแข่งขัน ทำให้ผู้วิจัยสนใจศึกษา สังเคราะห์ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ โดยใช้การเรียนรู้แบบทีมแข่งขัน เพื่อส่งเสริมความสามารถการอ่านจับใจความสำคัญ และการเขียนย่อความจากเรื่องที่อ่าน ซึ่งเป็นการช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเอง ผูกทักษะกระบวนการกลุ่มทางสังคม เช่น ทักษะกระบวนการเป็นผู้นำ ผูกความรับผิดชอบ และผูกการช่วยเหลือผู้อื่นด้วยความเต็มใจ และนอกจากนี้ผู้เรียนยังได้รับความสนุกสนานกับการเรียนรู้ (สุวิทย์ และอรทัย, 2545) ซึ่งขั้นตอนในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือ โดยใช้การเรียนรู้แบบทีมแข่งขัน มีขั้นตอน ดังนี้ 1) ชี้นำเข้าสู่การเรียนรู้ 2) ขั้นตอนจัดกิจกรรมการเรียนรู้ 3) ขั้นตอนการเรียนรู้ร่วมกันในกลุ่ม และ 4) ขั้นตอนการแข่งขันตอบปัญหา กิจกรรมการเรียนรู้เป็นสิ่งสำคัญที่ช่วยให้ครูได้วางแผนการสอน เตรียมการสอนไว้ล่วงหน้า ซึ่งจะส่งผลให้การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ได้ผลอย่างมีประสิทธิภาพ จึงได้พัฒนากิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือ โดยใช้การเรียนรู้แบบทีมแข่งขัน เพื่อส่งเสริมความสามารถการอ่านจับใจความสำคัญ และการเขียนย่อความจากเรื่องที่อ่าน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เป็นแนวทางในการจัดการศึกษา เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญ และการเขียนย่อความจากเรื่องที่อ่าน และสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริงได้อย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพต่อไป

จุดมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อสร้างและหาดัชนีประสิทธิผลกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือ โดยใช้การเรียนรู้แบบทีมแข่งขัน เพื่อส่งเสริมความสามารถด้านการอ่านจับใจความสำคัญ และการเขียนย่อความจากเรื่องที่อ่าน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ให้มีประสิทธิผลตามเกณฑ์
2. เพื่อใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้การเรียนรู้แบบทีมแข่งขัน และส่งเสริมความสามารถในด้านการอ่านจับใจความสำคัญ และการเขียนย่อความจากเรื่องที่อ่าน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ศึกษาผลโดย
  - 2.1 เพื่อเปรียบเทียบความสามารถด้านการอ่านจับใจความสำคัญ ก่อนและหลังเรียนรู้ด้วยกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือ โดยใช้การเรียนรู้แบบทีมแข่งขัน
  - 2.2 เพื่อเปรียบเทียบความสามารถด้านการเขียนย่อความก่อนและหลังเรียนรู้ด้วยกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือ โดยใช้การเรียนรู้แบบทีมแข่งขัน

ความสำคัญของการวิจัย

1. ได้กิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือ โดยใช้การเรียนรู้แบบทีมแข่งขัน เพื่อส่งเสริมความสามารถในด้านการอ่านจับใจความสำคัญ และการเขียนย่อความจากเรื่องที่อ่าน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
2. เป็นแนวทางในการนำกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือ โดยใช้การเรียนรู้แบบทีมแข่งขัน เพื่อส่งเสริมความสามารถด้านการอ่านจับใจความสำคัญ และการเขียนย่อความจากเรื่องที่อ่าน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มาใช้เป็นสื่อการสอนเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนวิชาภาษาไทย ในระดับต่างๆ ที่มีประสิทธิภาพมากขึ้น

ขอบเขตของการวิจัย

- การวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัย ได้กำหนดขอบเขตแต่ละชั้นตอนออกเป็น 3 ด้าน คือ ขอบเขตด้านแหล่งข้อมูล ขอบเขตด้านเนื้อหา และขอบเขตด้านตัวแปร ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้
- ชั้นตอนที่ 1 การสร้างและหาดัชนีประสิทธิผลของกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือ โดยใช้การเรียนรู้แบบทีมแข่งขัน เพื่อส่งเสริมความสามารถในด้านการอ่านจับใจความสำคัญ และการเขียนย่อความจากเรื่องที่อ่าน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

ขอบเขตด้านแหล่งข้อมูล

1. ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบความเหมาะสมของกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือ โดยใช้เทคนิคการแข่งขันระหว่างกลุ่มด้วย เพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญ และการเขียนย่อความจากเรื่องที่อ่าน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

1.1 เป็นศึกษานิเทศก์ที่มีความเชี่ยวชาญด้านการวัดผลและประเมินผล จำนวน 1 ท่าน

1.2 เป็นครูผู้สอน ตำแหน่งครู วิทยฐานะชำนาญการพิเศษ ขึ้นไป ที่เป็นครูผู้สอน จำนวน 1 ท่าน

1.3 เป็นครูผู้สอน ตำแหน่งครู วิทยฐานะชำนาญการพิเศษ ขึ้นไป ที่เป็นครูผู้สอน จำนวน 1 ท่าน

2. นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2559 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาอุทัยธานี เขต 1 เพื่อหาดัชนีประสิทธิผลของกิจกรรมการเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้น

ขอบเขตด้านเนื้อหา

ผู้วิจัยได้พัฒนากิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือ โดยใช้การเรียนรู้แบบทีมแข่งขัน เพื่อส่งเสริม ความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญ และการเขียนย่อความจากเรื่องที่อ่าน สำหรับนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ ภาษาไทย สาระที่ 1 การอ่าน มาตรฐาน ท 1.1 ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิดเพื่อนำไปใช้ ตัดสินใจ แก้ปัญหาในการดำเนินชีวิต และมีนิสัยรักการอ่าน โดยเลือกเนื้อหาในภาคเรียนที่ 2 ตามโครงสร้าง รายวิชาภาษาไทยพื้นฐาน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 รหัสวิชา ท 21102 มีเนื้อหา ประกอบด้วย การอ่านจับ ใจความและเขียนย่อความจากนิทาน การอ่านจับใจความและการเขียนย่อความจากบทความ การอ่าน จับใจความและการเขียนย่อความจากข่าว การอ่านจับใจความและการเขียนย่อความจากบทร้อยกรอง

ขอบเขตด้านตัวแปร

ตัวแปรที่ศึกษาได้แก่

1. ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับความเหมาะสมกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือ โดยใช้เทคนิคการเรียนรู้แบบทีมแข่งขัน เพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญ และการ เขียนย่อความ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

2. ประสิทธิภาพของกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือ โดยใช้การเรียนรู้แบบทีมแข่งขัน เพื่อส่งเสริมความสามารถการอ่านจับใจความสำคัญ และการเขียนย่อความจากเรื่องที่อ่าน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

ขั้นตอนที่ 2 การใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือ โดยใช้การเรียนรู้แบบทีมแข่งขัน เพื่อส่งเสริมความสามารถการอ่านจับใจความสำคัญ และการเขียนย่อความจากเรื่องที่อ่าน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

1. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถด้านการอ่านจับใจความสำคัญ ก่อนและหลังเรียนด้วยกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือ โดยใช้การเรียนรู้แบบทีมแข่งขัน

2. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถด้านการเขียนย่อความก่อนและหลังเรียนด้วยกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือ โดยใช้การเรียนรู้แบบทีมแข่งขัน

ขอบเขตด้านแหล่งข้อมูล

ประชากร ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุทัยธานี เขต 1

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนบ้านทุ่งมน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุทัยธานี เขต 1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2558 จำนวน 20 คน ซึ่งได้มาโดยการเลือกตามสะดวก (Convenience Sampling)

ขอบเขตด้านเนื้อหา

เนื้อหาที่ใช้ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระภาษาไทย สาระที่ 1 และ สาระที่ 5 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 4 กิจกรรม รวม 12 ชั่วโมง ได้แก่

กิจกรรมที่ 1 การอ่านและจับใจและเขียนย่อความจากนิทาน

กิจกรรมที่ 2 การอ่านและจับใจความและเขียนย่อจากบทความ

กิจกรรมที่ 3 การอ่านและจับใจความและเขียนย่อความจากข่าว

กิจกรรมที่ 4 การอ่านจับใจความและเขียนย่อความจากบทร้อยกรอง

ขอบเขตด้านตัวแปร

ตัวแปรต้น ได้แก่ การเรียนโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือ โดยใช้การเรียนแบบทีมแข่งขัน เพื่อส่งเสริมความสามารถด้านการอ่านจับใจความสำคัญ และการเขียนย่อความจากเรื่องที่อ่าน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

ตัวแปรตาม ได้แก่ ความสามารถด้านการอ่านจับใจความสำคัญ และความสามารถด้านการเขียนย่อความ

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. กิจกรรมการเรียนรู้ หมายถึง กระบวนการจัดประสบการณ์ เพื่อให้ผู้เรียนเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมกรเรียน มีการเตรียมการสอน จุดประสงค์ เนื้อหา การใช้สื่อการสอน การวัดผลประเมินผล เป็นกิจกรรมที่ทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างแท้จริง ช่วยส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้เรียน เรียนรู้ได้ดียิ่งขึ้น มีความเข้าใจชัดเจน มีกระบวนการจัดความรู้อย่างเป็นระบบ เป็นขั้นตอนและนำไปสู่การเรียนรู้ครั้งต่อไป

2. การเรียนรู้แบบร่วมมือ หมายถึง การจัดการเรียนการสอนที่เน้นให้ผู้เรียนทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม เล็กๆ โดยทั่วไปมีสมาชิกกลุ่มละ 4 คน สมาชิกกลุ่มมีความสามารถในการเรียนแตกต่างกัน สมาชิกกลุ่มจะมีความรับผิดชอบในสิ่งที่ได้รับการสอนร่วมกัน คือ เป้าหมายของกลุ่ม (Slavin, 1987) และ Jahnson and Johnson (1992) ให้ความหมายการเรียนแบบร่วมมือว่า เป็นการจัดการเรียนการสอนที่เน้นให้ผู้เรียนได้ร่วมมือ และช่วยเหลือกันในการเรียนรู้ โดยแบ่งผู้เรียนออกเป็นกลุ่มเล็กๆ ประกอบด้วยสมาชิกที่มีความแตกต่างกันทำงานเพื่อเป้าหมายกลุ่ม สมาชิกมีความรับผิดชอบร่วมกันทั้งในส่วนตัวและส่วนรวม มีการฝึกทักษะและใช้ทักษะการทำงานกลุ่มร่วมกัน ผลงานของกลุ่มขึ้นอยู่กับผลงานของสมาชิกแต่ละบุคคลในกลุ่ม สมาชิกต่างได้รับความสำเร็จร่วมกัน

3. กิจกรรมการเรียนแบบร่วมมือ โดยใช้การเรียนแบบทีมแข่งขัน หมายถึง วิธีการจัดการสภาพแวดล้อมผู้เรียนให้ผู้เรียนเรียนรู้ร่วมกันเป็นกลุ่ม ซึ่งประกอบด้วยนักเรียนเก่ง ปานกลาง อ่อน กลุ่มละ 4 คน โดยมีขั้นตอนและเงื่อนไข ดังนี้

ขั้นที่ 1 ชี้นำเข้าสู่การเรียนรู้

1.1 การเตรียมความพร้อมและสร้างแรงบันดาลใจครูอธิบายถึงการเรียนแบบร่วมมือ โดยใช้การเรียนแบบทีมแข่งขัน

1.2 กำหนดให้ผู้เรียนเข้ากลุ่ม นักเรียนเข้ากลุ่มตามที่ครูได้จัดไว้ โดยคณะนักเรียนหญิง และนักเรียนชาย โดยแบ่งนักเรียนเป็นกลุ่มๆ ละ 4 คน แต่ละกลุ่มจะประกอบไปด้วยสมาชิกที่ความสามารถ คือ เก่ง ปานกลาง และอ่อนในอัตรา 1:2:1

ขั้นที่ 2 ขั้นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

2.1 แจกจุดประสงค์การเรียนรู้

2.2 นักเรียนแต่ละกลุ่มรับใบความรู้ เรื่องการอ่านจับใจความสำคัญ และการเขียนย่อความ

2.3 นักเรียนศึกษาใบความรู้

2.4 ครูอธิบายเพิ่มเติมพร้อมกับยกตัวอย่าง สถานการณ์ให้กระจ่างชัดเจนยิ่งขึ้น

2.5 เปิดโอกาสให้นักเรียนซักถามตามอัธยาศัย

2.6 ครูตรวจสอบความเข้าใจของนักเรียน

ขั้นที่ 3 ขั้นเรียนรู้ร่วมกันภายในกลุ่ม (ใช้เวลา 10 นาที)

3.1 นักเรียนทุกกลุ่มรับใบงานและใบกิจกรรมพร้อมปฏิบัติตามหน้าที่ของแต่ละคน ตามที่กำหนด

3.1.1 สมาชิกคนที่ 1 มีหน้าที่อ่านคำถามและแยกแยะประเด็นที่โจทย์กำหนดหรือ สิ่งที่เป็นประเด็นสำคัญของคำถาม

3.1.2 สมาชิกคนที่ 2 มีหน้าที่วิเคราะห์หาแนวทางตอบคำถาม อธิบายให้ได้มาซึ่ง คำตอบ

3.1.3 สมาชิกคนที่ 3 มีหน้าที่รวบรวมข้อมูล เขียนคำตอบและสรุปขั้นตอนทั้งหมด และตรวจคำตอบ

3.2 สมาชิกคนที่ 1 ตรวจสอบความเข้าใจของสมาชิกในกลุ่ม โดยการสอบถามหากมี สมาชิกคนใดในกลุ่มยังไม่เข้าใจ จะเป็นผู้อธิบายให้เข้าใจ

3.3 เมื่อทำใบกิจกรรมเรียบร้อยแล้วให้สมาชิกแต่ละกลุ่มจับคู่เพื่อน เพื่อตรวจสอบความ ถูกต้อง

3.4 นักเรียนแต่ละกลุ่มรับใบเฉลยแบบฝึกหัดจากครู เพื่อตรวจคำตอบที่ถูกต้อง

ขั้นที่ 4 ขั้นการแข่งขัน

4.1 นักเรียนทุกคนแยกย้ายไปตามแผนผังการแข่งขันที่ติดประกาศไว้

4.2 ครูกำหนดคำถาม

4.3 เริ่มการแข่งขัน โดยครูแจกของคำถามให้สมาชิกแต่ละกลุ่ม

4.4 ทั้งหมดส่งคำตอบให้คนที่ 1 โดยเรียงลำดับก่อนหลัง

4.5 นักเรียนทุกคนกลับไปยังกลุ่มเดิมของตนเอง นำคะแนนจากการแข่งขันไปเป็น

คะแนนของกลุ่ม

4.5 มอบรางวัลแก่กลุ่มที่ได้คะแนนสูงสุด

4. คำดัชนีประสิทธิผล หมายถึง ค่าสถิติที่แสดงผลรวมของคะแนนที่เพิ่มขึ้นระหว่างคะแนนสอบก่อนเรียนและคะแนนสอบหลังเรียนโดยใช้กิจกรรมรับใช้สังคมชุมชนยุวบรรณารักษ์ที่ได้พัฒนาขึ้น ซึ่งใช้เกณฑ์ในการตัดสินมีค่าตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไป

5. ความสามารถด้านการอ่านจับใจความสำคัญ

การอ่านจับใจความสำคัญ หมายถึง การแสดงถึงพฤติกรรมในการอ่านเพื่อจับประเด็นสำคัญๆ แปลความหมายของตัวอักษร ออกมาเป็นความคิด ให้ตรงกับผู้ต้องการสื่อสาร ทำความเข้าใจเนื้อเรื่องหรือข้อความที่อ่าน จดจำเนื้อความ ความรู้ และความคิด จากการอ่านนั้นไปใช้ให้เกิดประโยชน์ สามารถวัดความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญได้จากแบบวัดที่เป็นการวัดพฤติกรรม การแสดงออกให้ครอบคลุมประเด็น 7 ด้าน ดังนี้

- 1) เข้าใจคำชี้แจง สามารถเขียนอธิบายได้ถูกต้อง
- 2) บอกวัตถุประสงค์ในการเขียน
- 3) บอกได้ว่าตัวอย่างหรือคำอธิบายประกอบต่างๆ มีความสัมพันธ์กับเนื้อความสำคัญ

ตอนไหน

- 4) บอกได้ว่าประโยคใดแสดงความสำคัญของเรื่องที่อ่าน
- 5) ตอบคำถามเกี่ยวกับข้อเท็จจริงและรายละเอียดต่างๆ จากเรื่องที่อ่านได้
- 6) ลำดับเหตุการณ์ของเรื่องที่อ่านได้ถูกต้อง
- 7) บอกได้ว่าอะไรคือความหมายที่ซ่อนเร้นที่ไม่ได้แสดงไว้ในบทอ่านแสดงข้อสรุปของ

บทความที่อ่านได้อย่างถูกต้อง

6. ความสามารถด้านการเขียนย่อความ หมายถึง การแสดงออกถึงพฤติกรรมในการเก็บสาระสำคัญของเนื้อเรื่องที่อ่านหรือฟังมา แล้วนำมาเรียบเรียงใหม่ด้วยสำนวนภาษาของตนเอง ให้สั้นเข้าใจง่าย และได้ใจความสำคัญครบถ้วน สามารถวัดความสามารถในการเขียนย่อความ ซึ่งเป็นการพิจารณาจากการปฏิบัติกิจกรรมของผู้เรียน ในการเขียนย่อความจากเรื่องที่อ่าน ซึ่งกำหนดเกณฑ์การ

วัตถุประสงค์ประกอบการเขียน เนื้อเรื่อง การใช้ภาษา การเขียนสะกดคำ และความสะอาดของชิ้นงาน

สมมติฐานการวิจัย

1. นักเรียนที่เรียนด้วยกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือ โดยใช้การเรียนรู้แบบทีมแข่งขัน เพื่อส่งเสริมความสามารถในด้านการอ่านจับใจความสำคัญ และการเขียนย่อความ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีทักษะความสามารถด้านการอ่านจับใจความสำคัญและการเขียนย่อความสูงกว่าก่อนเรียน
2. นักเรียนที่เรียนด้วยกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือ โดยใช้การเรียนรู้แบบทีมแข่งขัน เพื่อส่งเสริมความสามารถในด้านการอ่านจับใจความสำคัญ และการเขียนย่อความ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีทักษะความสามารถด้านการเขียนย่อความสูงกว่าก่อนเรียน

มหาวิทยาลัยนเรศวร

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

กิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือ โดยใช้การเรียนรู้แบบทีมแข่งขัน เพื่อส่งเสริมความสามารถด้านการอ่านจับใจความสำคัญ และการเขียนย่อความจากเรื่องที่อ่าน สำหรับนักเรียน นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ตามลำดับ ดังนี้

1. หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

1.1 ทำไมต้องเรียนภาษาไทย

1.2 เรียนรู้อะไรในภาษาไทย

1.3 สาระและมาตรฐานการเรียนรู้วิชาภาษาไทย

1.4 ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

1.5 คำอธิบายรายวิชาภาษาไทยพื้นฐาน รหัสวิชา ท 21102 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 2 เวลา 60 ชั่วโมง/ภาคเรียน (3 ชั่วโมง/สัปดาห์) จำนวน 1.5 หน่วยกิต

1.6 โครงสร้างรายวิชาภาษาไทยพื้นฐาน รหัสวิชา ท 21102 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 2 เวลา 60 ชั่วโมง/ภาคเรียน (3 ชั่วโมง/สัปดาห์) จำนวน 1.5 หน่วยกิต

2. กิจกรรมการเรียนรู้

2.1 ความหมายของกิจกรรมการเรียนรู้

2.2 องค์ประกอบของกิจกรรมการเรียนรู้

2.3 ความสำคัญของกิจกรรมการเรียนรู้

2.4 จุดมุ่งหมายของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

2.5 ขั้นตอนการสร้างกิจกรรมการเรียนรู้

2.6 การหาดัชนีประสิทธิผลของกิจกรรมการเรียนรู้

3. การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ โดยใช้การเรียนรู้แบบทีมแข่งขัน

3.1 ความหมายการเรียนรู้แบบร่วมมือ โดยใช้การเรียนรู้แบบทีมแข่งขัน

3.2 ขั้นตอนของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือ ด้วยการเรียนแบบทีมแข่งขัน

3.3 ขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือ ด้วยการเรียนแบบทีมแข่งขัน

4. การอ่านจับใจความ

4.1 ความหมายของการอ่านจับใจความ

4.2 ความสำคัญของการอ่านจับใจความ

4.3 องค์ประกอบของการอ่านจับใจความ

4.4 ขั้นตอนการอ่านจับใจความ

4.5 หลักการสอนอ่านจับใจความ

4.6 การวัดความสามารถด้านการอ่านจับใจความ

5. การเขียนย่อความ

5.1 ความหมายการเขียนย่อความ

5.2 ความสำคัญการเขียนย่อความ

5.3 หลักและวิธีการเขียนย่อความ

5.4 องค์ประกอบของการเขียนย่อความ

5.5 รูปแบบของการเขียนย่อความ

5.6 การวัดความสามารถด้านการเขียนย่อความ

6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

6.1 งานวิจัยในประเทศ

6.2 งานวิจัยต่างประเทศ

1. หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

1.1 ทำไมต้องเรียนภาษาไทย (หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย, 2552, หน้า 1)

ภาษาไทยเป็นเอกลักษณ์ของชาติเป็นสมบัติทางวัฒนธรรมอันก่อให้เกิดความเป็นเอกภาพ และเสริมสร้างบุคลิกภาพของคนในชาติให้มีความเป็นไทย เป็นเครื่องมือในการติดต่อสื่อสารเพื่อสร้างความเข้าใจและความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน ทำให้สามารถประกอบกิจกรรม การงาน และดำรงชีวิตร่วมกัน ในสังคมประชาธิปไตยได้อย่างสันติสุข และเป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้ ประสพการณ์จาก

แหล่งข้อมูลสารสนเทศต่างๆ เพื่อพัฒนาความรู้ พัฒนาระบบการคิดวิเคราะห์ วิจัย และสร้างสรรค์ให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคม และความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี ตลอดจนนำไปใช้ในการพัฒนาอาชีพให้มีความมั่นคงทางเศรษฐกิจ นอกจากนี้ยังเป็นสื่อแสดงภูมิปัญญาของบรรพบุรุษด้านวัฒนธรรม ประเพณี และสุนทรียภาพ เป็นสมบัติล้ำค่าควรแก่การเรียนรู้อนุรักษ์ และสืบสานให้คงอยู่คู่ชาติไทยตลอดไป

1.2 เรียนรู้อะไรในภาษาไทย (หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย, 2552, หน้า 1-2)

ภาษาไทยเป็นทักษะที่ต้องฝึกฝนจนเกิดความชำนาญในการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร การเรียนรู้ต้องมีประสิทธิภาพ และเพื่อนำไปใช้ในชีวิตจริง

การอ่าน การอ่านออกเสียงคำ ประโยค การอ่านบทร้อยแก้ว คำประพันธ์ชนิดต่างๆ การอ่านในใจเพื่อเสริมสร้างความเข้าใจ และการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ความรู้จากสิ่งที่อ่าน เพื่อนำไปปรับใช้ในชีวิตประจำวัน

การเขียน การเขียนสะกดคำตามอักขรวิธี การเขียนสื่อสารรูปแบบต่างๆ การเขียนเรียงความ ย่อความ เขียนรายงานจากการศึกษาค้นคว้า เขียนตามจินตนาการ เขียนวิเคราะห์ วิจัย และเขียนเชิงสร้างสรรค์

การฟัง การดู และการพูด การฟังและดูอย่างมีวิจารณญาณ การพูดแสดงความคิดเห็นความรู้สึก พูดลำดับเรื่องราวต่างๆ อย่างเป็นเหตุเป็นผล การพูดในโอกาสต่างๆ ทั้งเป็นทางการและไม่เป็นทางการ และการพูดเพื่อโน้มน้าวใจ

หลักการใช้ภาษาไทย ศึกษารวมชาติและกฎเกณฑ์ของภาษาไทย การใช้ภาษาให้ถูกต้องเหมาะสมกับโอกาสและบุคคล การแต่งบทประพันธ์ประเภทต่างๆ และอิทธิพลของภาษาต่างประเทศในภาษาไทย

วรรณคดีและวรรณกรรม วิเคราะห์วรรณคดีและวรรณกรรมเพื่อศึกษาข้อมูล แนวความคิด คุณค่าของงานประพันธ์ และเพื่อความเพลิดเพลิน การเรียนรู้และทำความเข้าใจ บทเห่ บทร้องเล่นของเด็ก เพลงพื้นบ้านที่เป็นภูมิปัญญาที่มีคุณค่าของไทย ซึ่งได้ถ่ายทอดความรู้สึกนึกคิด ค่านิยม ขนบธรรมเนียมประเพณี เรื่องราวของสังคมในอดีต และความงดงามของภาษา เพื่อให้เกิดความซาบซึ้งและภูมิใจในบรรพบุรุษที่ได้สั่งสมสืบทอดมาจนถึงปัจจุบัน

ตาราง 1 มาตรฐาน ท 1.1 และสาระการเรียนรู้แกนกลางระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
<p>ม.1 1. อ่านออกเสียงบทร้อยแก้วและบทร้อยกรองได้ถูกต้องเหมาะสมกับเรื่องที่อ่าน</p>	<p>การอ่านออกเสียง ประกอบด้วย</p> <ul style="list-style-type: none"> - บทร้อยแก้วที่เป็นบทบรรยาย - บทร้อยกรอง เช่น กลอนสุภาพ กลอนสี่กวาง กาพย์ยานี 11 กาพย์จบั๋ง 16 กาพย์สุรางคนางค์ 28 และโคลงสี่สุภาพ
<p>2. จับใจความสำคัญจากเรื่องที่อ่าน</p> <p>3. ระบุเหตุและผล และข้อเท็จจริงกับข้อคิดเห็นจากเรื่องที่อ่าน</p> <p>4. ระบุและอธิบายคำเปรียบเทียบกับคำที่มีหลายความหมายในบริบทต่างๆ จากกรอ่าน</p> <p>5. ตีความคำยากในเอกสารวิชาการโดยพิจารณาจากบริบท</p> <p>6. ระบุข้อสังเกตและความสมเหตุสมผลของงานเขียนประเภทชักจูง โน้มน้าวใจ</p>	<p>การอ่านจับใจความจากสื่อต่างๆ เช่น</p> <ul style="list-style-type: none"> - เรื่องเล่าจากประสบการณ์ - เรื่องสั้น - บทสนทนา - นิทานชาดก - วรรณคดีในบทเรียน - งานเขียนเชิงสร้างสรรค์ - บทความ - สารคดี - บันทึกคดี - เอกสารทางวิชาการที่มีคำ ประโยค และข้อความที่ต้องใช้บริบทช่วยพิจารณาความหมาย - งานเขียนประเภทชักจูงโน้มน้าวใจเชิงสร้างสรรค์

ตาราง 1 (ต่อ)

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
ม.1	7. ปฏิบัติตามคู่มือแนะนำวิธีการใช้งานของเครื่องมือหรือเครื่องใช้ในระดับที่ยากขึ้น	การอ่านและปฏิบัติตามเอกสารคู่มือ
	8. วิเคราะห์คุณค่าที่ได้รับจากการอ่านงานเขียนอย่างหลากหลายเพื่อนำไปใช้แก้ปัญหาในชีวิต	การอ่านหนังสือตามความสนใจ เช่น - หนังสือที่นักเรียนสนใจและเหมาะสมกับวัย - หนังสืออ่านที่ครูและนักเรียนกำหนดร่วมกัน
	9. มีมารยาทในการอ่าน	มารยาทในการอ่าน

สาระที่ 2 การเขียน

มาตรฐาน ท 2.1 ใช้กระบวนการเขียนเขียนสื่อสาร เขียนเรียงความ ย่อความ และเขียนเรื่องราวในรูปแบบต่างๆ เขียนรายงานข้อมูลสารสนเทศและรายงานการศึกษาค้นคว้าอย่างมีประสิทธิภาพ

ตาราง 2 มาตรฐาน ท 2.1 และสาระการเรียนรู้แกนกลางระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
ม.1	1. คัดลายมือตัวบรรจงครึ่งบรรทัด	การคัดลายมือตัวบรรจงครึ่งบรรทัดตามรูปแบบการเขียนตัวอักษรไทย
	2. เขียนสื่อสารโดยใช้ถ้อยคำถูกต้องชัดเจนเหมาะสม และสละสลวย	การเขียนสื่อสาร เช่น - การเขียนแนะนำตนเอง - การเขียนแนะนำสถานที่สำคัญๆ - การเขียนบนสื่ออิเล็กทรอนิกส์

ตาราง 2 (ต่อ)

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
ม.1	3. เขียนบรรยายประสบการณ์โดยระบุสาระสำคัญและรายละเอียดสนับสนุน	การบรรยายประสบการณ์
	4. เขียนเรียงความ	การเขียนเรียงความเชิงพรรณนา
	5. เขียนย่อความจากเรื่องที่อ่าน	การเขียนย่อความจากสื่อต่างๆ เช่น เรื่องสั้น คำสอน โอวาท คำปราศรัยสุนทรพจน์ รายงาน ระเบียบ คำสั่ง บทสนทนา เรื่องเล่าประสบการณ์
	6. เขียนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับสาระจากสื่อที่ได้รับ	การเขียนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับสาระจากสื่อต่างๆ เช่น <ul style="list-style-type: none"> - บทความ - หนังสืออ่านนอกเวลา - ข่าวและเหตุการณ์ประจำวัน - เหตุการณ์สำคัญต่างๆ
	7. เขียนจดหมายส่วนตัวและจดหมายกิจธุระ	การเขียนจดหมายส่วนตัว <ul style="list-style-type: none"> - จดหมายขอความช่วยเหลือ - จดหมายแนะนำ การเขียนจดหมายกิจธุระ <ul style="list-style-type: none"> - จดหมายสอบถามข้อมูล
	8. เขียนรายงานการศึกษาค้นคว้าและโครงการ	การเขียนรายงาน ได้แก่ <ul style="list-style-type: none"> - การเขียนรายงานจากการศึกษาค้นคว้า - การเขียนรายงานโครงการ
	9. มีมารยาทในการเขียน	มารยาทในการเขียน

สาระที่ 3 การฟัง การดู และการพูด

มาตรฐาน ท 3.1 สามารถเลือกฟังและดูอย่างมีวิจารณญาณ และพูดแสดงความรู้ ความคิด และความรู้สึกในโอกาสต่างๆ อย่างมีวิจารณญาณและสร้างสรรค์

ตาราง 3 มาตรฐาน ท 3.1 และสาระการเรียนรู้แกนกลางระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
ม.1	1. พุทธสรุปใจความสำคัญของเรื่องที่ฟังและดู	การพุทธสรุปความ พุทธแสดงความรู้ ความคิด อย่างสร้างสรรค์จากเรื่องที่ฟังและดู
	2. เล่าเรื่องย่อจากเรื่องที่ฟังและดู	การพุทธประเมินความน่าเชื่อถือของสื่อที่มีเนื้อหาโน้มน้าว
	3. พุทธแสดงความคิดเห็นอย่างสร้างสรรค์เกี่ยวกับเรื่องที่ฟังและดู	
	4. ประเมินความน่าเชื่อถือของสื่อที่มีเนื้อหาโน้มน้าวใจ	
	5. พุทธรายงานเรื่องหรือประเด็นที่ศึกษาค้นคว้าจากการฟัง การดู และการสนทนา	การพุทธรายงานการศึกษาค้นคว้าจากแหล่งเรียนรู้ต่างๆ ในชุมชน และท้องถิ่นของตน
	6. มีมารยาทในการฟัง การดู และการพูด	มารยาทในการฟัง การดู และการพูด

สาระที่ 4 หลักการใช้ภาษาไทย

มาตรฐาน ท 4.1 เข้าใจธรรมชาติของภาษาและหลักภาษาไทย การเปลี่ยนแปลงของภาษาและพลังของภาษา ภูมิปัญญาทางภาษา และรักษาภาษาไทยไว้เป็นสมบัติของชาติ

ตาราง 4 มาตรฐาน ท 4.1 และสาระการเรียนรู้แกนกลางระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
ม.1	1. อธิบายลักษณะของเสียงในภาษาไทย	เสียงในภาษาไทย
	2. สร้างคำในภาษาไทย	การสร้างคำ - คำประสม คำซ้ำ คำซ้อน - คำพ้อง
	3. วิเคราะห์ชนิดและหน้าที่ของคำในประโยค	ชนิดและหน้าที่ของคำ
	4. วิเคราะห์ความแตกต่างของภาษาพูดและภาษาเขียน	ภาษาพูด ภาษาเขียน
	5. แต่งบทร้อยกรอง	กาพย์ยานี 11
	6. จำแนกและใช้สำนวนที่เป็นคำพังเพยและสุภาษิต	สำนวนที่เป็นคำพังเพยและสุภาษิต

สาระที่ 5 วรรณคดีและวรรณกรรม

มาตรฐาน ท 5.1 เข้าใจและแสดงความคิดเห็น วิเคราะห์วรรณคดีและวรรณกรรมไทยอย่างเห็นคุณค่าและนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง

ตาราง 5 มาตรฐาน ท 5.1 และสาระการเรียนรู้แกนกลางระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
ม.1	1. สรุปเนื้อหาวรรณคดีและวรรณกรรมที่อ่าน	วรรณคดีและวรรณกรรมเกี่ยวกับ - ศาสนา - ประเพณี - พิธีกรรม - สุภาษิตคำสอน - เหตุการณ์ประวัติศาสตร์

ตาราง 5 (ต่อ)

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
		- บันเทิงคดี - บันทึกการเดินทาง - วรรณกรรมท้องถิ่น
	2. วิเคราะห์วรรณคดีและวรรณกรรมที่อ่าน พร้อมยกเหตุผลประกอบ	การวิเคราะห์คุณค่าและข้อคิดจาก วรรณคดีและวรรณกรรม
	3. อธิบายคุณค่าของวรรณคดีและ วรรณกรรมที่อ่าน	
	4. สรุปความรู้และข้อคิดจากการอ่านเพื่อ ประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง	
	5. ท่องจำบทอาขยานตามที่กำหนดและบท ร้อยกรองที่มีคุณค่าตามความสนใจ	บทอาขยานและบทร้อยกรองที่มีคุณค่า - บทอาขยานตามที่กำหนด - บทร้อยกรองตามความสนใจ

1.5 คำอธิบายรายวิชาภาษาไทยพื้นฐาน รหัสวิชา ท 21102 ชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 2 เวลา 60 ชั่วโมง/ภาคเรียน (3 ชั่วโมง/สัปดาห์) จำนวน 1.5 หน่วยกิต (หลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย โรงเรียนบ้านทุ่งมน, 2553)

ฝึกทักษะการอ่าน การเขียน การฟัง การดู และการพูด การวิเคราะห์และประเมินค่าวรรณคดี และวรรณกรรม โดยศึกษาเกี่ยวกับการอ่านออกเสียง การอ่านจับใจความ การอ่านและปฏิบัติตาม เอกสารคู่มือ การอ่านหนังสือตามความสนใจ ฝึกทักษะการคัดลายมือ การเขียนสื่อสาร เขียนบรรยาย ประสบการณ์ เขียนเรียงความ เขียนย่อความ เขียนแสดงความคิดเห็น การเขียนจดหมายส่วนตัวและ จดหมายกิจธุระ การเขียนรายงาน การพูดสรุปความ พูดแสดงความรู้ ความคิดอย่างสร้างสรรค์จาก เรื่องที่ฟังและดู พูดประเมินความน่าเชื่อถือของสื่อที่มีเนื้อหาโน้มน้าว พูดรายงานการศึกษาค้นคว้า และศึกษาลักษณะของเสียงในภาษาไทย การสร้างคำประสม คำซ้ำ คำซ้อน และคำพ้อง วิเคราะห์ชนิด

และหน้าที่ของคำ ความแตกต่างของภาษาพูดและภาษาเขียน การแต่งบทร้อยกรองประเภทกาพย์ยานี 11 จำแนกและใช้สำนวนที่เป็นคำพังเพยและสุภาษิต

วิเคราะห์ ประเมินค่า และข้อคิดจากวรรณคดีและวรรณกรรมเรื่อง นิราศภูเขาทอง โคลงโลกนิติ สุภาษิต พระร่วง กาพย์เรื่องพระไชยสุริยา ราชาธิราช ตอลง สมิงพระรามอาสา กาพย์เห่ชมเครื่องคาวหวาน และนิทาน พื้นบ้าน ท่องจำบทอาขยานตามที่กำหนด และบทร้อยกรองที่มีคุณค่าตามความสนใจ

โดยใช้กระบวนการอ่านเพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจนำไปใช้ตัดสินใจ แก้ปัญหาในการดำเนินชีวิต กระบวนการเขียนเพื่อการสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ กระบวนการฟัง การดู และการพูด สามารถเลือก ฟังและดู และพูดแสดงความรู้ความเข้าใจอย่างมีวิจารณญาณและสร้างสรรค์ เพื่อให้เข้าใจธรรมชาติ ภาษาและหลักภาษาไทย การเปลี่ยนแปลงของภาษา พลังภาษา ภูมิปัญญาทางภาษา วิเคราะห์ วิจารณ์วรรณคดีและวรรณกรรมอย่างเห็นคุณค่านำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง รักษาภาษาไทยไว้เป็นสมบัติของชาติ และมีนิสัยรักการอ่าน การเขียน มีมารยาทในการอ่าน การเขียน การฟัง การดู และการพูด

1.6 โครงสร้างรายวิชาภาษาไทยพื้นฐาน รหัสวิชา ท 21102 ชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 2 เวลา 60 ชั่วโมง/ภาคเรียน (3 ชั่วโมง/สัปดาห์) จำนวน 1.5 หน่วยกิต

ตาราง 6 โครงสร้างรายวิชาภาษาไทยพื้นฐาน รหัสวิชา ท 21102 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

ลำดับที่	ชื่อหน่วย การเรียนรู้	มาตรฐาน การเรียนรู้/ ตัวชี้วัด	สาระสำคัญ	เวลา (ชั่วโมง)	น้ำหนัก คะแนน
1	กาพย์ เรื่อง พระไชย สุริยา	ท 5.1 ม.1/1 ม.1/2 ม.1/3 ม.1/4 ม.1/5	กาพย์เรื่องพระไชยสุริยา มีความไพเราะ คำที่ใช้เป็นคำไทยง่าย ๆ มีสัมผัสคล้องจอง เหมาะสำหรับการท่องจำและยังได้เรียนรู้เกี่ยวกับมาตราตัวสะกดและลักษณะของการแต่งคำประพันธ์ประเภทกาพย์ ทั้งยังได้ข้อคิดคติธรรมจากเนื้อเรื่องอีกด้วย	6	10

ตาราง 6 (ต่อ)

ลำดับ ที่	ชื่อหน่วย การเรียนรู้	มาตรฐาน การเรียนรู้/ ตัวชี้วัด	สาระสำคัญ	เวลา (ชั่วโมง)	น้ำหนัก คะแนน
2	การอ่านออก เสียง	ท 1.1 ม.1/1	การอ่านออกเสียงเป็นการสื่อสารที่สำคัญทำให้ผู้รับสารมีความเข้าใจและเกิดความรู้ความบันเทิงได้ผู้อ่านจะต้องรู้หลักในการอ่านออกเสียงทั้งร้อยแก้วและร้อยกรอง จึงจะทำให้การอ่านออกเสียงน่าฟังและมีความถูกต้องตามหลักการอ่าน	5	10
3	การอ่าน ในชีวิต ประจำวัน	ท 1.1 ม.1/2 ม.1/3 ม.1/5 ม.1/6 ม.1/7 ม.1/8 ม.1/9	การอ่านในชีวิตประจำวัน เป็นการอ่านที่ต้องอาศัยความละเอียดรอบคอบ มีความเข้าใจเนื้อหาเป็นอย่างดีสามารถแยกแยะได้ว่าเรื่องที่อ่านมีที่มาของเรื่องอย่างไรสามารถพิจารณาหาเหตุผลประกอบและรู้จักเปรียบเทียบ จะช่วยให้ผู้อ่านสามารถสรุปเรื่องและแนวคิดของผู้เขียนได้ สิ่งสำคัญต้องสามารถประเมินค่าได้ว่าเรื่องที่อ่านมีคุณค่าหรือไม่อย่างไร เพราะอะไร เพื่อที่จะได้นำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ในชีวิตประจำวันต่อไป	12	20

ตาราง 6 (ต่อ)

ลำดับ ที่	ชื่อหน่วย การเรียนรู้	มาตรฐาน การเรียนรู้/ ตัวชี้วัด	สาระสำคัญ	เวลา (ชั่วโมง)	น้ำหนัก คะแนน
4	ราชาธิราช ตอน สมิง พระราม อาสา	ท 5.1 ม.1/1 ม.1/2 ม.1/3 ม.1/4	ราชาธิราช เป็นเรื่องแปลจากพงศาวดารมอญมาเรียบเรียงเป็นร้อยแก้ว มีสำนวนภาษาสละสลวย เจ้าพระยาพระคลัง(หน) เป็นผู้อำนวยการแปลร่วมกับกวีท่านอื่น ซึ่งในการแปลครั้งนี้มีพระราชประสงค์เพื่อเป็นการบำรุงและส่งเสริมสติปัญญาของคนในชาติ ดังนั้น เรื่อง ราชาธิราช จึงควรค่าแก่การศึกษา ทั้งในด้านเนื้อเรื่อง สำนวน ภาษาและคุณค่าในด้านต่างๆ	8	15
5	ชนิดและ หน้าที่ของคำ ในประโยค	ท 4.1 ม.1/3	คำในภาษาไทย สามารถจำแนกได้ตามชนิดและหน้าที่ซึ่งปรากฏในตำแหน่งต่างๆ ในประโยค การเข้าใจชนิดและหน้าที่ของคำแต่ละชนิดนั้นจะช่วยให้การสื่อสารถูกต้อง ตรงตามความหมายชัดเจน และถูกต้องตามหลักไวยากรณ์	12	15

ตาราง 6 (ต่อ)

ลำดับที่	ชื่อหน่วย การเรียนรู้	มาตรฐานการ เรียนรู้/ตัวชี้วัด	สาระสำคัญ	เวลา (ชั่วโมง)	น้ำหนัก คะแนน
6	สำนวน คำพังเพย และสุภาษิต	ท 4.1 ม.1/6	สำนวน คำพังเพย และสุภาษิต ที่ ใช้อยู่ในชีวิตประจำวัน ควร คำนึงถึงความถูกต้อง และใช้ ให้ เหมาะสมตามความหมายและ บริบทของการใช้สำนวน เพื่อให้ การสื่อสารนั้น สัมฤทธิ์ผล	5	10
7	กาพย์เห่ชม เครื่องคาว หวาน	ท 5.1 ม.1/1 ม.1/2 ม.1/3 ม.1/4 ม.1/5	กาพย์เห่ชมเครื่องคาวหวาน เป็นบทพระราชนิพนธ์ใน พระบาทสมเด็จพระพุทธ เลิศหล้านภาลัย ที่แสดงให้เห็น ถึงพระปรีชาสามารถในเชิงกวี ของพระองค์ เป็นวรรณคดีที่ สะท้อนให้เห็นถึงสภาพวิถีชีวิต ของชาววังที่มีความละเอียด อ่อนและพิถีพิถันในทุกขั้นตอน ของการทำทั้งอาหารคาว อาหารหวาน และผลไม้ แสดง ให้เห็นถึงความเอาใจใส่และ ฝีมือของผู้ทำเป็นอย่างยิ่ง	6	10

ตาราง 6 (ต่อ)

ลำดับที่	ชื่อหน่วย การเรียนรู้	มาตรฐานการ เรียนรู้/ตัวชี้วัด	สาระสำคัญ	เวลา (ชั่วโมง)	น้ำหนัก คะแนน
8	การแต่ง บทร้อยกรอง	ท 4.1 ม.1/5	การแต่งคำประพันธ์ ควบทราบ ถึงลักษณะฉันทลักษณ์และ ความสละสลวยของภาษา เพื่อให้เหมาะสมกับเนื้อเรื่อง	5	10
รวม				60	100

จากโครงสร้างรายวิชาภาษาไทยพื้นฐาน รหัสวิชา ท 21102 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ผู้วิจัยได้ทำการวิจัยในหน่วยการเรียนรู้ที่ 3 เรื่อง การอ่านในชีวิตประจำวัน จำนวน 12 ชั่วโมง ในการพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือ โดยใช้การเรียนรู้แบบทีมแข่งขัน เพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญ และการเขียนย่อความจากเรื่องที่อ่าน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

2. กิจกรรมการเรียนรู้

2.1 ความหมายของกิจกรรมการเรียนรู้

ราชบัณฑิตยสถาน (2555, หน้า 11) ได้กล่าวว่า กิจกรรมการเรียนรู้ หมายถึง 1. ภารกิจที่ผู้สอนหรือผู้เรียนปฏิบัติเพื่อให้เกิดการเรียนรู้และการพัฒนาทั้งในและนอกชั้นเรียน 2. เป็นกระบวนการเรียนรู้หรือสร้างนิสัยที่มีลำดับขั้นตอนเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ (นิยามศัพท์หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551) กิจกรรมการเรียนรู้ (Learning activities) หมายถึง กิจกรรมต่างๆ ที่ใช้ในการเรียนการสอน เพื่อช่วยกระตุ้นให้ผู้เรียนสนใจ เข้าใจ เกิดการเรียนรู้ และมีพัฒนาการการเปลี่ยนแปลงตามเป้าหมายของหลักสูตร

สุพิน บุญชูวงศ์ (2538, หน้า 35) กิจกรรมการเรียนรู้ คือ กิจกรรมที่นักเรียนเข้าไปมีส่วนร่วม และทำให้นักเรียนได้บรรลุตามจุดมุ่งหมายที่ต้องการ บุรชัย ศิริมหาสาคร. (2545, หน้า 48) กิจกรรมการเรียนรู้ คือ สภาพการเรียนรู้ที่ครูจัดให้แก่ผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนบรรลุจุดประสงค์การเรียนรู้ตามหลักสูตร กิจกรรมการเรียนการสอนที่ดีต้องสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ เนื้อหาวิชา และสภาพแวดล้อมอื่นๆ

อาภรณ์ ใจเที่ยง (2546, หน้า 72) กล่าวว่า กิจกรรมการเรียนรู้ หมายถึง การปฏิบัติต่างๆ ที่เกี่ยวกับการเรียนการสอน เพื่อให้การสอนดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพและการเรียนรู้ของนักเรียนบรรลุจุดประสงค์การสอนที่กำหนดไว้

สุนันทา สุนทรประเสริฐ. (2547, หน้า 157) การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้พอสรุปได้ว่าเป็นกระบวนการที่ช่วยให้ผู้เรียนมีความรู้ ทักษะ เกิดการเรียนรู้และมีพัฒนาการการเปลี่ยนแปลงตามมาตรฐานและตัวชี้วัดที่กำหนดไว้รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์

ชนาธิป พรกุล (2552, หน้า 7) กิจกรรมการเรียนรู้ คือ งานที่ผู้เรียนทำแล้วเกิดการเรียนรู้ในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง โดยแสดงเป็นพฤติกรรมที่ผู้สอนกำหนดไว้ในจุดประสงค์การเรียนรู้ กิจกรรมการเรียนรู้ที่ดีควรมีความหลากหลายเปิดโอกาสให้ผู้เรียนเข้ามามีส่วนร่วมในการเรียนรู้

อุษา คงทอง และคณะ.(2553, หน้า 57) กิจกรรมการเรียนรู้ หมายถึง การปฏิบัติต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนรู้เพื่อให้การจัดการเรียนรู้ดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ และการเรียนรู้ของผู้เรียนบรรลุตามจุดประสงค์ของการจัดการเรียนรู้ที่กำหนดไว้

ลำลี รักสุทธิ และคณะ อ้างอิงใน ปรกาศเพชร พรหมแสง (2554 ,หน้า 26-27) กิจกรรมการเรียนรู้ หมายถึง การนำวิชาหรือกลุ่มประสบการณ์ที่จะต้องทำการสอนตลอดภาคเรียนมาสร้างเป็นแผนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การใช้สื่อ อุปกรณ์การสอน การวัดและการประเมินผลสำหรับเนื้อหาสาระ และจุดประสงค์การเรียนย่อยๆ ให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์หรือจุดเน้นของหลักสูตรสภาพผู้เรียน ในด้านวัสดุอุปกรณ์ และตรงกับชีวิตในท้องถิ่นซึ่งกล่าวอีกนัยหนึ่ง แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ก็คือการเตรียมการสอนเป็นลายลักษณ์อักษรล่วงหน้าหรือคิดบันทึกการสอนตามปกตินั่นเอง กล่าวให้สั้น ก็คือ การเตรียมการสอนหรือการวางแผนการสอนของครูนั่นเอง

จากที่กล่าวมาข้างต้นพอสรุปได้ว่า กิจกรรมการเรียนรู้ ก็คือ ภารกิจหรืองานที่ผู้เรียนปฏิบัติเกี่ยวกับการเรียนรู้ เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ และดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ ช่วยกระตุ้นให้ผู้เรียนสนใจ เข้าใจ เกิดการเรียนรู้ นำนักเรียนไปสู่เป้าหมาย บรรลุตามจุดประสงค์การเรียนรู้ที่กำหนดไว้

2.2 องค์ประกอบของกิจกรรมการเรียนรู้

ได้มีนักการศึกษาหลายท่านอธิบายองค์ประกอบของกิจกรรมการเรียนรู้ ไว้ดังนี้

ไพฑูริย์ สินลารัตน์ (2526 , หน้า 106) กล่าวว่า การเรียนการสอนเป็นกระบวนการสามเส้า อันประกอบด้วย OLE ได้แก่

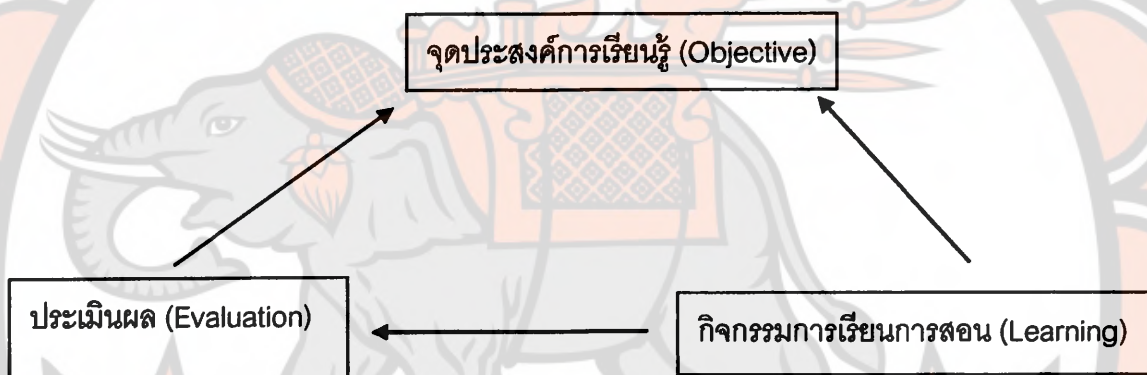
1. จุดประสงค์การเรียนรู้ (Objective)

2. การเรียนการสอน (Learning Experience) คือ กระบวนการที่จะทำให้บรรลุจุดประสงค์การเรียนรู้ที่กำหนดไว้

3. การวัดผลและประเมินผล (Evaluation) คือ สิ่งที่ต้องการตรวจสอบผู้เรียนว่าเกิดการเรียนรู้และมีพฤติกรรม คุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามจุดประสงค์การเรียนรู้หรือไม่ มากน้อยเพียงใด รวมเรียกว่า “ไตรยางศ์การเรียนการสอน” ได้แสดงเป็นแผนภูมิไว้ ดังนี้

องค์ประกอบหลักสำคัญในการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ดังกล่าว เรียกโดยย่อว่า OLE ซึ่งมีความสัมพันธ์กันดังนี้

ภาพ 1 แสดงถึงความสัมพันธ์ขององค์ประกอบหลักสำคัญในการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้

จากแผนภูมิ OLE จะเห็นความสัมพันธ์ที่เชื่อมโยงเกี่ยวเนื่องกันเป็นกระบวนการ กล่าวคือ จุดประสงค์การเรียนรู้เป็นตัวตั้ง หรือเป็นตัวเริ่มต้น การเรียนการสอน เป็นตัวกลางนำไปสู่การบรรลุจุดประสงค์การเรียนรู้ที่กำหนดไว้

ลำพอง บุญช่วย (2530, หน้า 1) กล่าวถึงองค์ประกอบของการเรียนการสอนไว้ 7 ประการ ได้แก่ 1) ครูผู้สอน 2) ผู้เรียน 3) หลักสูตร 4) วิธีการสอน 5) วัตถุประสงค์การสอน 6) สื่อการสอน และ 7) การประเมินผล

เอกรินทร์ สีมหาศาล (2551, หน้า 82) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบของกิจกรรมการเรียนรู้ว่า ต้องมีหัวข้อสำคัญ ดังนี้

1. สาระสำคัญหรือความคิดรวบยอด แต่ละกิจกรรมการเรียนรู้จะต้องระบุสาระสำคัญที่เป็นข้อความครอบคลุมทั้งสาระหลักและทักษะกระบวนการที่บ่งบอกว่าผู้เรียนต้องรู้อะไร และสามารถ

ปฏิบัติอะไรได้บ้างในหน่วยการเรียนรู้ต่างๆ การเขียนโดยการหลอมรวมตัวชี้วัดและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ในหน่วยการเรียนรู้เข้าไว้ด้วยกัน ซึ่งมีหลักการเขียนสาระสำคัญไว้ดังนี้

- 1.1 เขียนด้วยภาษาที่กะทัดรัด สรุปโครงสร้างของเรื่อง
- 1.2 เขียนให้ครอบคลุมจุดประสงค์และเนื้อหา
- 1.3 เขียนเป็นประโยคบอกเล่า
- 1.4 เขียนเป็นความเรียงหรือเขียนเป็นข้อๆก็ได้

2. ตัวชี้วัดหรือจุดประสงค์การเรียนรู้ เขียนในลักษณะจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม ซึ่งครอบคลุมพฤติกรรมการเรียนรู้ทั้งด้านพุทธิพิสัย ด้านทักษะพิสัย และด้านจิตพิสัย เพื่อแสดงให้เห็นว่าหลังจากการเรียนรู้แล้วผู้เรียนจะสามารถบรรลุผลตามตัวชี้วัดและมาตรฐานการเรียนรู้ ที่กำหนดไว้ ซึ่งคำที่ใช้ในการเขียนจุดประสงค์การเรียนรู้ที่ใช้เป็นคำกริยา เรียกว่า Action Word เช่น

2.1 ด้านพุทธิพิสัย แบ่งเป็น 6 ระดับ คือ

2.1.1 จำ	ใช้คำว่า บอก จับคู่ ตั้งชื่อเรื่อง เลือก
2.1.2 เข้าใจ	ใช้คำว่า ยกตัวอย่าง ให้เหตุผล ขยายความ
2.1.3 นำไปใช้	ใช้คำว่า ปฏิบัติ แสดง สาธิต แก้ปัญหา
2.1.4 วิเคราะห์	ใช้คำว่า แยกแยะ จำแนก จัดกลุ่ม ค้นหา
2.1.5 สังเคราะห์	ใช้คำว่า เสนอแนะ สร้าง ผลิต ออกแบบ
2.1.6 ประเมินค่า	ใช้คำว่า สรุป เปรียบเทียบ วิจาร์ณ

2.2 ด้านทักษะพิสัย แบ่งเป็น 7 ระดับ คือ

2.2.1 รับรู้	ใช้คำว่า ยอมรับ
2.2.2 เตรียมพร้อม	ใช้คำว่า พร้อมที่จะปฏิบัติ
2.2.3 ตอบสนอง	ใช้คำว่า ทำตามแบบ
2.2.4 สร้างกลไก	ใช้คำว่า ชำนาญขึ้น
2.2.5 ปฏิบัติซับซ้อน	ใช้คำว่า ทำในสิ่งที่ซับซ้อน
2.2.6 ดัดแปลง	ใช้คำว่า ประยุกต์
2.2.7 ริเริ่มใหม่	ใช้คำว่า สร้างสรรค์

2.3 ด้านจิตพิสัย แบ่งเป็น 5 ระดับ คือ

2.3.1 รับรู้	ใช้คำว่า ทำตาม ยึดถือ ชี้

- 2.3.2 ตอบสนอง ใช้คำว่า เสนอ ปฏิบัติ
 2.3.3 เห็นคุณค่า ใช้คำว่า ริเริ่ม ร่วม กระทำ
 2.3.4 จัดระบบ ใช้คำว่า จัด รวม เปรียบเทียบ
 2.3.5 สร้างลักษณะนิสัย ใช้คำว่า ต่อเติม แก้ไข ปรับ

สุพิน บุญชูวงศ์ (2538, หน้า 4 – 5) กล่าวถึงองค์ประกอบของการเรียนการสอนไว้ 3 ประการ ได้แก่ ครู นักเรียน และสิ่งที่จะสอน สรุปได้ ดังนี้

1. ครู เป็นองค์ประกอบสำคัญที่ขาดไม่ได้ บุคลิกภาพและความสามารถของผู้สอนมีอิทธิพลต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน ผู้สอนควรมีบุคลิกที่ดีและรู้จักเลือกใช้วิธีการสอนที่เหมาะสมเพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนประสบความสำเร็จในการเรียนรู้

2. นักเรียนหรือผู้เรียน เป็นองค์ประกอบสำคัญเท่ากับผู้สอน ความสำเร็จในการศึกษาเป็นเป้าหมายสำคัญของผู้เรียน ผู้สอนจึงควรเป็นผู้แนะแนว แนะนำ และจัดมวลประสบการณ์ให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้มากที่สุด

3. สิ่งที่จะสอน ได้แก่ เนื้อหาวิชาต่างๆ ครูจะต้องจัดเนื้อหาให้มีความสัมพันธ์กัน น่าสนใจ เหมาะสมกับวัย ระดับชั้น และสภาพแวดล้อมต่างๆ ของการเรียนการสอน

สุคนธ์ สิ้นธพานนท์ (2551, หน้า 22) ได้สรุปองค์ประกอบของกิจกรรมการเรียนรู้ไว้ได้แก่ 1) ผลการเรียนรู้ 2) จุดประสงค์การเรียนรู้ 3) เนื้อหาสาระ 4) กิจกรรมการเรียนรู้ 5) สื่อการเรียนรู้/แหล่งการเรียนรู้ 6) การวัดและประเมินผล และ 7) กิจกรรมเสนอแนะ

อาภรณ์ ใจเที่ยง (2553, หน้า 6) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบของการเรียนการสอนไว้ ดังนี้

1. ด้านองค์ประกอบรวม หมายถึง องค์ประกอบด้านโครงสร้างที่มาประกอบกันเป็นการสอน อันประกอบด้วย 1) ครู หรือผู้สอน หรือวิทยากร 2) นักเรียน หรือผู้เรียน และ 3) หลักสูตร หรือสิ่งที่จะสอน

2. ด้านองค์ประกอบย่อย หมายถึง องค์ประกอบด้านรายละเอียดของการสอน ซึ่งจะประกอบด้วยกระบวนการเหล่านี้จึงจะทำการสอนที่สมบูรณ์ ได้แก่ 1) การตั้งจุดประสงค์การสอน 2) การกำหนดเนื้อหา 3) การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน 4) การใช้สื่อการสอน และ 5) การวัดและประเมินผล

ตาราง 7 แสดงผลการสังเคราะห์องค์ประกอบของกิจกรรมการเรียนรู้

นักการศึกษา	ไพฑูริย์ (2526)	ลำพอง(2530)	สุพิน (2538)	เอกรินทร์ (2551)	สุคนธ์ (2551)	ฉากรักษ์(2553)	ความถี่
1. สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด				✓			1
2. จุดประสงค์การเรียนรู้/ตัวชี้วัด	✓	✓		✓	✓		4
3. ผลการเรียนรู้					✓		1
4. ครู/ผู้สอน/วิทยากร		✓	✓			✓	3
5. ผู้เรียน/นักเรียน		✓	✓			✓	3
6. หลักสูตร/เนื้อหาสาระ/สิ่งที่จะสอน		✓	✓		✓	✓	4
7. กิจกรรมการเรียนรู้/การเรียนการสอน	✓				✓	✓	2
8. วิธีสอน		✓					1
9. สื่อการสอน		✓				✓	1
10.การวัดและประเมินผล	✓	✓			✓	✓	4
11. กิจกรรมเสนอแนะ					✓		1

จากองค์ประกอบและการสังเคราะห์องค์ประกอบของกิจกรรมการเรียนรู้ของนักศึกษาดังกล่าวข้างต้น ประกอบกับผู้วิจัยเห็นสมควรเพิ่มองค์ประกอบอีก 1 ข้อ คือ ชื่อกิจกรรมการเรียนรู้ เนื่องจากเห็นว่าจะช่วยทำให้กิจกรรมการเรียนรู้มีความชัดเจน น่าสนใจ และกระตุ้นให้ผู้เรียนอยากเรียน ซึ่งพอสรุปได้ว่าองค์ประกอบของกิจกรรมการเรียนรู้ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ ดังนี้

1) ชื่อกิจกรรมการเรียนรู้ 2) จุดประสงค์การเรียนรู้ 3) วิธีดำเนินกิจกรรมหรือสิ่งที่จะสอน และ 4) การวัดและประเมินผล

2.3 ความสำคัญของกิจกรรมการเรียนรู้

อุษา คงทอง และคณะ (2553, หน้า 57) กิจกรรมการเรียนรู้ เป็นองค์ประกอบที่สำคัญของการจัดการเรียนรู้ เนื่องจากกิจกรรมการเรียนรู้ที่เหมาะสม จะทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้อย่างแท้จริง ความสำคัญของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่มีผลต่อการเรียนรู้ไว้หลายประการดังนี้

1. กิจกรรมช่วยสร้างความสนใจของผู้เรียน
2. กิจกรรมจะเปิดโอกาสให้ผู้เรียนประสบความสำเร็จ
3. กิจกรรมจะช่วยปลูกฝังความเป็นประชาธิปไตย
4. กิจกรรมช่วยปลูกฝังความรับผิดชอบ
5. กิจกรรมจะช่วยปลูกฝังและส่งเสริมความคิดริเริ่มสร้างสรรค์
6. กิจกรรมช่วยให้ผู้เรียนได้มีการเคลื่อนไหว
7. กิจกรรมจะช่วยให้ผู้เรียนได้รู้สึกสนุกสนาน
8. กิจกรรมช่วยให้เห็นความแตกต่างระหว่างบุคคล
9. กิจกรรมช่วยขยายความรู้และประสบการณ์ของผู้เรียนให้กว้างขวาง
10. กิจกรรมจะช่วยส่งเสริมความมั่งคั่งและพัฒนาการของผู้เรียน
11. กิจกรรมจะช่วยส่งเสริมทักษะ
12. กิจกรรมจะช่วยปลูกฝังเจตคติที่ดี
13. กิจกรรมจะช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนรู้จักทำงานเป็นหมู่
14. กิจกรรมจะช่วยให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจในบทเรียน
15. กิจกรรมจะช่วยให้ผู้เรียนเกิดความซาบซึ้ง ความงามในเรื่องต่างๆ

2.4 จุดมุ่งหมายของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

อุษา คงทอง และคณะ (2553, หน้า58) ได้กล่าวถึงการจัดกิจกรรมการเรียนรู้มีจุดมุ่งหมายที่สำคัญดังนี้

1. เพื่อให้ผู้เรียนเกิดพัฒนาการทั้งทางด้าน ร่างกาย อารมณ์ สังคมและสติปัญญาไปพร้อมๆ กัน
2. เพื่อสนองความสนใจ ความสามารถและความถนัดของแต่ละบุคคล

3. เพื่อสร้างบรรยากาศการจัดการเรียนรู้ ให้เพลิดเพลินสนุกสนาน
4. เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียน กล้าคิด กล้าแสดงออก
5. เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนได้คิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาเป็น เกิดทักษะกระบวนการให้เป็นคนเก่ง คนดี และมีความสุข

2.5 ขั้นตอนการสร้างกิจกรรมการเรียนรู้

จิราพร บุญประเสริฐ และคณะ (2550, หน้า 55-59) ได้กล่าวว่า จากแผนภูมิ OLE ขั้นตอนสำคัญของการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ที่มี 3 ขั้นตอนได้แก่

ขั้นตอนที่ 1 การกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้

การกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ เป็นการกำหนดสิ่งที่ต้องการให้ผู้เรียนบรรลุผล จุดประสงค์การเรียนรู้ ซึ่งในหลักสูตรฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2553 เน้นการบรรลุจุดประสงค์ใน 3 ด้าน ได้แก่ พุทธิพิสัย (Cognitive) จัดประสงค์การเรียนรู้ที่เน้นความสามารถของสมอง (Brain) ความรอบรู้ในเนื้อหาสาระ หรือในทฤษฎี ทักษะพิสัย (Skill) จุดประสงค์การเรียนรู้ที่เน้นการลงมือปฏิบัติ (Hand) จิตพิสัย (Affective) จุดประสงค์ที่เน้นคุณธรรมเจตคติ ความรู้สึกในด้านจิตวิญญาณ จิตใจ (Heart)

ขั้นตอนที่ 2 การกำหนดกิจกรรมการเรียนการสอน (Instruction)

การกำหนดกิจกรรมการเรียนการสอนหรือ การจัดการเรียนรู้ เป็นขั้นที่สืบเนื่องมาจากขั้นที่ 1 ซึ่งในขั้นนี้จะกำหนดกิจกรรมการเรียนการสอนที่จะทำให้จุดประสงค์การเรียนรู้บรรลุผล ได้แก่ การกำหนดหัวข้อรายละเอียดที่จำเป็นในการจัดทำแผนการสอน หรือแผนการจัดการเรียนรู้ เช่น สาระสำคัญ เนื้อหาสาระ กิจกรรมการเรียนการสอน สื่อการเรียนการสอน แหล่งการเรียนรู้ เป็นต้น

ในขั้นตอนที่ 2 นี้เป็นการจัดการเรียนการสอน (Instruction) ซึ่งผู้สอนจะต้องเตรียมการวางแผนในการจัดการเรียนรู้อย่างเป็นระบบว่าในแผนการสอน มีจุดเน้น สาระ เนื้อหาที่สำคัญ จะใช้รูปแบบการถ่ายทอดความรู้ หรือรูปแบบที่จะทำให้เกิดกระบวนการเรียนรู้แบบใด เช่น การอภิปราย การสาธิต การสืบค้น การจัดทำโครงการการวิจัย การทดลองปฏิบัติจริง เป็นต้น

จากข้อความข้างต้นดังกล่าว จะใช้กระบวนการจัดการเรียนการสอน (Teaching Procedures) ตามแนวการสอนเพื่อการสื่อสาร (Communicative Approach) มีขั้นตอนในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนดังนี้คือ

1. ขั้นเตรียมความพร้อมหรือช้มนำเข้าสู่บทเรียน (Warm up) เป็นกิจกรรมที่จัดขึ้นเพื่อให้ผู้เรียนมีความพร้อมที่จะเรียนเนื้อหาใหม่ อาจจะเป็นการทบทวนเนื้อหาที่เรียนผ่านมาแล้วหรืออาจจะ

เป็นการนำเข้าสู่เนื้อหาใหม่ที่กำลังจะเรียนต่อไป กิจกรรมที่ใช้ในขั้นตอนนี้อาจจะเป็นเพลง เกม นิทาน การสนทนา หรือการแสดงต่างๆ เป็นต้น

2. ขั้นการนำเสนอ (Presentation) เป็นขั้นที่ครูเสนอเนื้อหาภาษาให้ผู้เรียนเข้าใจรูปแบบและความหมาย

3. ขั้นฝึก (Practice) เป็นขั้นที่ครูให้ผู้เรียนได้ฝึกภาษาที่เสนอในขั้นการนำเสนอในกิจกรรมที่ครูเป็นผู้ให้แนวทางหรือควบคุมอยู่

4. ขั้นนำไปใช้ (Production) เป็นขั้นที่ครูให้ผู้เรียนได้ใช้ภาษาที่ฝึกมาบ้างแล้วจากขั้นฝึกในกิจกรรมกลุ่ม หรือกิจกรรมคู่ในทักษะต่างๆ

ทั้งนี้รวมไปถึงการกำหนดสื่อการสอน สื่อการเรียนรู้ที่ช่วยให้เกิดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ และมีประสิทธิผลเต็มศักยภาพ สอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนการสอนที่กำหนดไว้

ขั้นตอนที่ 3 การกำหนดวิธีการวัดผล และประเมินผล (Evaluation)

การวัดผลและการประเมินผล เป็นกิจกรรมสำคัญที่ต้องกำหนดไว้ทุกขั้นตอนของกระบวนการจัดการเรียนการสอนหรือการจัดการเรียนรู้ องค์ประกอบของการวัดผล และประเมินผล ประกอบด้วย

การวัดผล (Measurement) คือ การตรวจสอบว่าพฤติกรรมของผู้เรียนทั้ง 3 ด้าน ได้แก่ ความรู้ ทักษะ เจตคติ เป็นไปตามจุดประสงค์การเรียนรู้หรือไม่ ด้วยการใช้เครื่องมือวัดผลแบบต่างๆ เช่น การวัดพฤติกรรม การสัมภาษณ์ การใช้แบบสอบถาม การตรวจแบบฝึกหัด การใช้แบบทดสอบ การประเมินด้วยแฟ้มผลงานของนักเรียน เป็นต้น

การประเมินผล (Evaluation) คือ การตัดสินคุณภาพของผู้เรียนว่าอยู่ในระดับใด เมื่อนำผลจากคะแนนหรือการปฏิบัติงานมาเปรียบเทียบกับเกณฑ์ที่ตั้งไว้ เช่น ผ่านเกณฑ์การประเมินหรือไม่ ผ่านเกณฑ์การประเมิน ดีมาก ดี พอใช้ ต้องปรับปรุง ต้องแก้ไข

ปัจจุบันการประเมิน กำหนดไว้ 4 ประเภทหลักๆ ได้แก่

1. การประเมินผลก่อนเรียน (Placement Test) เป็นการตรวจสอบความรู้พื้นฐานเดิมของผู้เรียนที่จะเริ่มเรียนว่าอยู่ในระดับใด จะต้องพัฒนาในเรื่องอะไรบ้าง

2. การประเมินผลเพื่อปรับปรุงผลการเรียนรู้ (Formative Evaluation) เป็นการประเมินผลระหว่างการเรียนการสอนเพื่อนำผลที่ได้ไปปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องของผู้เรียนและของผู้สอนไปพร้อมกัน

3. การประเมินผลเพื่อวินิจฉัยข้อบกพร่อง (Diagnostic Evaluation) ได้แก่ การประเมินผลที่ผู้สอนประเมินผู้เรียนที่มีปัญหาด้านวิชาการ เพื่อค้นหาสาเหตุสำหรับการแก้ไขดังกล่าว

4. การประเมินผลเพื่อตัดสินผลการเรียน (Summative Evaluation) เป็นการประเมินผลระหว่างช่วงเวลาที่กำหนด เช่น กลางภาคเรียน สิ้นภาคเรียน และสิ้นปีการศึกษา เป็นต้น

2.6 การหาดัชนีประสิทธิผลของกิจกรรมการเรียนรู้

เผชิญ กิจระการ และสมนึก ภัยพิยธนี (2545, หน้า 30-36 อ้างถึงใน ประสาท เนืองเฉลิม, 2556, หน้า 218-219) ได้กล่าวว่า ถ้าต้องการพิจารณาว่านวัตกรรมที่สร้างขึ้นมีคุณภาพสามารถพิจารณาได้โดยการดูพัฒนาการของนักเรียน พิจารณาก่อนและหลังเรียนเรื่องใดๆ นักเรียนได้พัฒนาหรือมีความรู้ ซึ่งอาจคำนวณหาค่า t -test (Dependent samples) หรือหาค่าดัชนีประสิทธิผล

1. การหาค่าพัฒนาการที่เพิ่มขึ้นของผู้เรียน โดยอาศัยค่า t -test (Dependent samples) เป็นการพิจารณาดูว่านักเรียนมีการพัฒนาการเพิ่มขึ้นอย่างเชื่อถือได้หรือไม่ โดยการทำการทดสอบกับนักเรียนทุกคนก่อนเรียน (Pretest) และหลังเรียน (Posttest) แล้วนำมาหาค่า t -test หากมีนัยสำคัญทางสถิติ ถือว่านักเรียนกลุ่มที่ผู้วิจัยกำลังศึกษามีพัฒนาการเพิ่มขึ้นอย่างน่าเชื่อถือได้

2. การหาพัฒนาการที่เพิ่มขึ้นของผู้เรียนโดยอาศัยการหาค่าดัชนีประสิทธิผล (Effectiveness Index : E.I.) ดัชนีประสิทธิผลเป็นเรื่องของอัตราส่วนของผลต่างจะมีค่าสูงสุดเป็น 1.00 ส่วนค่าต่ำสุดไม่สามารถกำหนดได้ เพราะมีค่าต่ำกว่า -1.00 ก็ได้ และถ้าเป็นค่าลบแสดงว่าคะแนนผลสอบก่อนเรียนมากกว่าหลังเรียน ซึ่งหมายความว่า ระบบการเรียนการสอนหรือนวัตกรรมการเรียนการสอนที่ใช้ไม่มีคุณภาพ

- ถ้าหลังเรียนนักเรียนทุกคนได้คะแนนเต็มทุกคน ค่า E.I. จะเป็น 1.00 เสมอ ไม่ว่าผลการสอบก่อนเรียนจะได้เท่าไรก็ตาม (ยกเว้นได้คะแนนเต็มทุกคน) หรือกล่าวได้ว่าผู้เรียนมีความก้าวหน้าในเรื่องที่เรียน คิดเป็นร้อยละ 100 หรือบรรลุวัตถุประสงค์ของการเรียนตามที่ต้องการ

- ถ้าผลสอบก่อนเรียนมากกว่าหลังเรียน ค่า E.I. จะเป็นลบ ซึ่งต่ำกว่า 1.00 ก็ได้ ลักษณะเช่นนี้ถือว่าการเรียนการสอนหลังการใช้สื่อล้มเหลว และเหตุการณ์เช่นนี้ไม่น่าเกิดขึ้น เพราะค่า E.I. ต่ำ หรือเป็นลบ แสดงว่าคะแนนหลังสอบต่ำหรือน้อยกว่าคะแนนก่อนสอบ และก่อนจะหาค่า E.I. ต้องหาค่า E_1/E_2 มาก่อน ค่า E_2 คือ คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนซึ่งจะเป็นค่าเดียวกับคะแนนหลังเรียนของการหาค่า E.I. ดังนั้น คะแนนหลังสอบต่ำหรือมากกว่าคะแนนก่อนสอบค่า E_2 จึงไม่ถึงเกณฑ์ที่กำหนด

- การแปลความหมายของค่า E.I. ไม่น่าจะแปลความหมายเฉพาะค่าที่คำนวณได้ว่านักเรียนมีพัฒนาการขึ้นเท่าไรหรือคิดเป็นร้อยละเท่าไร แต่ควรจะดูข้อมูลเดิมประกอบด้วยว่าหลังเรียนนักเรียนมีคะแนนเพิ่มขึ้นเท่าไร ในบางครั้งคะแนนหลังสอนเพิ่มขึ้นน้อย เป็นเพราะว่ากลุ่มนั้นมีความรู้เดิมในเรื่องนั้นมากอยู่แล้ว ซึ่งไม่ใช่เรื่องเสียหาย

ชวลิต ชูกำแหง (2553, หน้า 133) กล่าวว่า ดัชนีประสิทธิผล เป็นค่าที่แสดงอัตราการเรียนรู้ที่ก้าวหน้าขึ้นจากพื้นฐานความรู้เดิมที่มีอยู่แล้ว หลังจากที่ผู้เรียนได้เรียนจากการจัดการเรียนรู้หรือนวัตกรรมนั้นๆ ซึ่งคำนวณได้หลายสูตร แต่นิยมใช้เป็นวิธีการหาค่า E.I. ด้วยวิธีการคูณของกูดแมน (Goodman) เฟลเชอร์ (Fletchers) และชไนเดอร์ (Schneider) ดังนี้

$$\text{ดัชนีประสิทธิผล} = \frac{\text{คะแนนรวมจากแบบทดสอบหลังเรียน} - \text{คะแนนรวมจากแบบทดสอบก่อนเรียน}}{\text{ผลคูณของคะแนนเต็มกับจำนวนคน} - \text{คะแนนรวมจากแบบทดสอบก่อนเรียน}}$$

* หมายเหตุ

1. ค่าดัชนีประสิทธิผล ไม่ได้แปลว่ามีความรู้เพิ่มขึ้น เพราะคะแนนอยู่ในมาตราอันตรภาค (interval scale) ซึ่งไม่มีศูนย์แท้ มีแต่ศูนย์สมบัติ จึงกล่าวอ้างได้เพียงว่ามีคะแนนเพิ่มขึ้นร้อยละเท่าไร
2. ค่าดัชนีประสิทธิผลระหว่างกลุ่มไม่ได้แปลว่ากลุ่มที่มีค่า E.I. สูงกว่าจะมีคุณภาพการเรียนการสอนสูงกว่ากลุ่มใดมีค่า E.I. ต่ำ ใช้พิจารณาเฉพาะกลุ่มว่าโดยเฉลี่ยก่อนเรียนนักเรียนมีคะแนนมากอยู่แล้ว หลังเรียนจึงได้คะแนนเพิ่มขึ้นเล็กน้อย หรือเกือบจะได้คะแนนเต็ม มักจะเป็นลักษณะของนักเรียนกลุ่มเก่ง ส่วนค่า E.I. สูงๆ แสดงว่าคะแนนก่อนเรียนมีน้อย หลังเรียนมีคะแนนเพิ่มขึ้นมาก จึงเป็นสิ่งที่ดี แต่ไม่ได้หมายความว่าดีว่ากลุ่มที่ได้ค่า E.I. น้อย

3. การทดสอบสมมติฐานด้วย t-test (dependent samples) กับการหาค่า E.I. อาศัยข้อมูลจากการเปรียบเทียบคะแนนก่อนและหลังเรียนเช่นเดียวกัน ดังนั้น ในงานวิจัยควรเลือกใช้เพียงอย่างใดอย่างหนึ่ง

รัตนะ บัวสนธ์ (2552, หน้า 105) กล่าวว่า การตรวจสอบประสิทธิผลนวัตกรรมการศึกษา เป็นการพิจารณาจากผลการทดลองใช้นวัตกรรมการศึกษาระหว่างก่อนการทดลองและหลังการทดลอง ซึ่งหาได้จากสูตร

$$E. I. = \frac{\sum X_{posttest} - \sum X_{pretest}}{(N)(A) - \sum X_{pretest}} \times 100$$

เมื่อ E.I.	หมายถึง	ดัชนีประสิทธิภาพ
$\sum X_{pretest}$	หมายถึง	ผลรวมของคะแนนก่อนการทดลองใช้นวัตกรรม
$\sum X_{posttest}$	หมายถึง	ผลรวมของคะแนนหลังการทดลองใช้นวัตกรรม
N	หมายถึง	จำนวนนักเรียน
A	หมายถึง	คะแนนเต็มของแบบทดสอบ

3. การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ โดยใช้การเรียนแบบทีมแข่งขัน

การเรียนแบบร่วมมือ ด้วยการเรียนแบบทีมแข่งขัน ย่อมาจาก Team Game Tournament มีความหมายว่า ทีมการแข่งขัน เป็นการเรียนรู้รูปแบบหนึ่ง เป็นวิธีการที่ตื่นเต้น สนุกสนาน การที่ต้องการแข่งขันกันในเกม การเรียนแบบเผชิญหน้ากันทำให้เกิดความตื่นเต้น การต้องแข่งขันกันทำให้ผู้เรียนใช้เวลาอย่างเป็นประโยชน์มากขึ้น

3.1 ความหมายของการเรียนรู้แบบร่วมมือ โดยใช้การเรียนแบบทีมแข่งขัน

สลาวิน (De Vries and Slavin, 1978 อ้างถึงใน วัชรรา เล่าเรียนดี, 2548 หน้า 193) ได้กล่าวถึงลักษณะสำคัญของการเรียนรู้แบบร่วมมือ เทคนิคทีมแข่งขัน iva เป็นการจับนักเรียนเป็นทีม ครูสอนบทเรียน นักเรียนทำงานเป็นทีม จะจัดให้มีการแข่งขันกันแต่ละสัปดาห์แทนการทดสอบ โดยนักเรียนในแต่ละทีมจะแข่งขันกันกับสมาชิกกลุ่มอื่นที่มีความสามารถใกล้เคียงกัน แล้วนำคะแนนที่ได้จากการแข่งขันมารวมกันเฉลี่ยเป็นคะแนนกลุ่ม การแข่งขันจะจัดได้ สำหรับการแข่งขันโดยที่ผู้ชนะแต่ละทีม จะได้คะแนน 6 คะแนน กลับไปกลุ่มเดิม ในที่นี้เด็กปานกลาง-อ่อน จะแข่งขันเช่นเดียวกัน ทุกคนมีโอกาสประสบความสำเร็จ กลุ่มที่ได้คะแนนสูงสุดได้รับรางวัล เช่นเดียวกัน

กระทรวงศึกษาธิการ (2543, หน้า 45) ได้กล่าวถึงลักษณะการเรียนรู้แบบทีมแข่งขันไว้ว่า เป็นรูปแบบการเรียนที่ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง ในการเรียนจะแบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่มๆ กลุ่มละประมาณ 4-5 คน แต่ละคนประกอบด้วยผู้เรียนที่มีความสามารถแตกต่างกัน เน้นการเรียนที่ให้สมาชิกได้ช่วยเหลือกันด้านการเรียน ครูผู้สอนเป็นผู้เลือกวิธีสอนตามความเหมาะสมของเนื้อหาต่างๆ หลังจากสอนแล้วแต่ละกลุ่มจะได้รับงานเพื่อไปศึกษาพร้อมกัน มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ซักถามกัน ผู้ที่มีความรู้ ความเข้าใจดีแล้วจะต้องอธิบายให้สมาชิกทุกคนเข้าใจเนื้อหาทั้งหมด เมื่อเรียนแล้วไม่มีการทดสอบย่อย จากนั้นสมาชิกของแต่ละกลุ่มจะต้องแข่งขันตอบคำถามกับสมาชิกของกลุ่มอื่นที่มี

ความสามารถระดับเดียวกันที่โต๊ะแข่งขัน คะแนนที่ได้ของแต่ละคนจะนำมารวมกันเป็นคะแนนของตน ดังนั้นสมาชิกทุกคนต้องคำนึงถึง 3 เรื่องดังนี้

1. รางวัลของกลุ่ม ซึ่งจะได้รับเมื่อกลุ่มทำคะแนนเฉลี่ยได้ถึงเกณฑ์ที่กำหนด
2. ความรับผิดชอบรายบุคคล สมาชิกทุกคนต้องอาศัยเนื้อหาจนเข้าใจเป็นอย่างดี เพราะเมื่อแข่งขันสมาชิกต้องทำด้วยตนเองไม่มีการช่วยเหลือกัน
3. โอกาสความสำเร็จที่เท่าเทียมกันสมาชิกทุกคนในกลุ่มมีโอกาสที่ดีที่สุดและประสบผลสำเร็จเท่าเทียมเพราะแต่ละคนได้แข่งขันกับผู้มีความสามารถระดับเดียวกัน

ทิวาพร อุนยเกียรติ (2547, หน้า 45) ได้กล่าวถึงเทคนิคการเรียนรู้แบบทีมแข่งขัน เป็นวิธีการที่ช่วยสร้างแรงจูงใจให้นักเรียนช่วยเหลือเพื่อนสมาชิกในกลุ่มให้เกิดการเรียนรู้เห็นความสำคัญของการเรียนเกิดความสนุกสนานในการเรียนรู้ มีการเพิ่มการทดสอบด้วยการแข่งขันโดยสมาชิกกลุ่มเล่นเกมทางวิชาการ การแข่งขันกับสมาชิกกลุ่มอื่น เพื่อเพิ่มคะแนนให้กับทีมของตนเอง โดยผู้ที่ได้คะแนนสูงสุดในแต่ละครั้ง จะได้คะแนนมาเพิ่มให้กับกลุ่มตนเอง ผู้มีผลสัมฤทธิ์สูง และผลสัมฤทธิ์ต่ำของแต่ละกลุ่ม จะแข่งขันกันกลุ่มที่มีคะแนนจากการแข่งขันสูงสุดจัดอยู่ในกลุ่มดีเยี่ยมจะได้รับรางวัลตามที่ตกลงกันไว้ ที่สำคัญสมาชิกกลุ่มอื่นๆ และขณะเล่นเกมสมาชิกไม่สามารถจะช่วยเหลือสมาชิกกลุ่มตนเองไว้ ดังนั้นนักเรียนทุกคนมีโอกาสเท่าเทียมกันในการทำคะแนน จึงทำให้เกิดมีความภาคภูมิใจ มั่นใจในความพยายามและความสามารถของตนและเป็นผู้กระตุ้นให้นักเรียนกระตือรือร้นในการค้นคว้าหาความรู้ และช่วยเหลือกัน

สุวิทย์ มูลคำ และ อรทัย มูลคำ (2547, หน้า 163-168) ได้กล่าวถึงการจัดการเรียนรู้แบบทีมแข่งขันไว้ว่า เป็นการเรียนรู้แบบร่วมมืออีกรูปแบบหนึ่ง ที่แบ่งผู้เรียนที่มีความสามารถแตกต่างกันออกเป็นกลุ่มเพื่อทำงานร่วมกัน กลุ่มละประมาณ 4-5 คน โดยกำหนดให้สมาชิกของกลุ่มได้แข่งขันกันในเกมการเรียนรู้ที่ผู้สอนจัดเตรียมไว้ แล้วทำการทดสอบความรู้โดยใช้เกมการแข่งขันคะแนนที่ได้จากการแข่งขันของสมาชิกแต่ละคนในลักษณะการแข่งขันตัวต่อตัว กับทีมอื่น นำเอามารวมเป็นคะแนนรวมของทีม ผู้สอนจะต้องใช้เทคนิคการเสริมแรง เช่น การให้รางวัล คำชมเชย ดังนั้น สมาชิกของกลุ่มจะต้องมีการกำหนดเป้าหมายร่วมกัน ช่วยเหลือซึ่งกันละกัน ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน เพื่อความสำเร็จของกลุ่ม

ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์ (2555 อ้างอิงใน Slavin 1987 : 23-26) การเรียนรู้แบบทีมแข่งขัน (Team games tournament: TGT) เป็นการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ให้ผู้เรียนได้เรียนกลุ่ม เพื่อ

ทำงานร่วมกันและช่วยเหลือซึ่งกันและกัน สมาชิกในแต่ละทีมประกอบด้วยสมาชิกที่มีความสามารถแตกต่างกัน คือ ความสามารถสูง ปานกลาง และอ่อนมารวมกันในอัตราส่วน 1:2:1 ซึ่งสมาชิกของทีมจะได้แข่งขันรเกมวิชาการ โดยความสำเร็จของทีมจะขึ้นอยู่กับความสามารถของแต่ละบุคคลเป็นสำคัญ

3.2 ขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือ ด้วยการเรียนแบบทีมแข่งขัน

ไสว พักแก้ว (2543, หน้า 45-46) กล่าวถึงเทคนิคด้วยการเรียนแบบทีมแข่งขัน เป็นการเรียนแบบร่วมมือกันแข่งทำกิจกรรม โดยมีขั้นตอน 5 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ครูทบทวนบทเรียนที่เรียนมาแล้วด้วยการซักถามและอธิบายข้อสงสัยของนักเรียน

ขั้นตอนที่ 2 จัดกลุ่มแบบคละกัน (Home Team) กลุ่มละ 3-4 คน

ขั้นตอนที่ 3 แต่ละทีมศึกษาหัวข้อที่เรียนจากแบบฝึก (Worksheet and Answer Sheet) นักเรียนแต่ละคนทำหน้าที่และปฏิบัติตามกติกา เช่นเป็นผู้จัดบันทึก ผู้คำนวณ ผู้สนับสนุน เมื่อสมาชิกทุกคนเข้าใจและสามารถทำแบบฝึกหัดได้ถูกต้องทุกข้อ ทีมจะเริ่มทำการแข่งขันตอบปัญหา

ขั้นตอนที่ 4 การแข่งขันตอบปัญหา (Academic Game Tournament)

4.1 ครูทำหน้าที่เป็นผู้จัดการห้องเรียนโดยแบ่งความสามารถของนักเรียน

4.2 ครูแจกของคำถามจำนวน 10 คำถาม ให้ทุกโต๊ะ (เป็นคำถามเหมือนกัน)

4.3 นักเรียนเปลี่ยนกันหยิบของคำถามทีละ 1 ของ แล้ววางลงกลางโต๊ะ

4.4 นักเรียน 3 คน ที่เหลือคำนวณหาคำตอบ จากคำถามที่อ่าน เขียนคำตอบ

ลงในกระดาษคำตอบที่แต่ละคนมีอยู่

4.5 นักเรียนที่ทำหน้าที่อ่านคำถามจะเป็นคนให้คะแนน โดยมีกติกาการให้คะแนนดังนี้ 1) ผู้ตอบถูกเป็นคนแรกจะได้ 2 คะแนน 2) ผู้ตอบถูกคนต่อไปจะได้คนละ 1 คะแนน และ 3) ถ้าตอบผิดให้ 0 คะแนน

4.6 ทำขั้นตอนที่ 4.3-4.5 โดยผลัดกันอ่านคำถามจนกว่าคำถามจะหมดจำนวนเท่าๆ กัน จัดลำดับของคะแนนที่ได้ ซึ่งกำหนดโบนัสของแต่ละโต๊ะดังนี้

4.7 นักเรียนทุกคนรวมคะแนนของตนเอง โดยที่ทุกคนควรได้ตอบคำถามจำนวนเท่าๆ กัน จัดลำดับของคะแนนที่ได้ ซึ่งกำหนดโบนัสของแต่ละโต๊ะดังนี้

4.7.1 โบนัสผู้ที่ได้คะแนนสูงสุดที่ 1 ประจำโต๊ะแต่ละโต๊ะ จะได้โบนัส 10

แต้ม

4.7.2 ผู้ที่ได้คะแนนรองที่ 2 ประจำโต๊ะแต่ละโต๊ะ จะได้โบนัส 8 แต้ม

4.7.3 ผู้ที่ได้คะแนนรองที่ 3 ประจำโต๊ะแต่ละโต๊ะ จะได้โบนัส 6 แต้ม

4.7.4 ผู้ที่ได้คะแนนน้อยที่สุด ประจำโต๊ะแต่ละโต๊ะ 4 แต้ม

ขั้นตอนที่ 5 นักเรียนกลับมากลุ่มเดิม (Home Team) รวมแต้มโบนัสของทุกคน ทีมใดที่มีแต้มโบนัสสูงสุด จะให้รางวัลหรือติดประกาศไว้ในมุมข่าวของห้อง

วัฒนาพร ระงับทุกข์ (2545 : 178) ได้กล่าวถึงขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เทคนิค TGT ไว้ 5 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 ครูนำเสนอบทเรียนหรือความรู้ใหม่แก่ผู้เรียน โดยอาจจะนำเสนอด้วยสื่อการเรียนการสอนที่น่าสนใจ หรือใช้การอภิปรายทั้งห้องเรียน โดยครูเป็นผู้ดำเนินการ

ขั้นที่ 2 แบ่งกลุ่มนักเรียน โดยจัดให้ละความสามารถ และศิลปะ แต่ละกลุ่มประกอบด้วยสมาชิก 4-5 คน (เรียกกลุ่มนี้ว่า Study Group หรือ Home Group) กลุ่มเหล่านี้จะศึกษาบททวนเนื้อหาข้อความรู้ที่ครูนำเสนอ สมาชิกกลุ่มที่มีความสามารถสูงกว่าจะช่วยเหลือสมาชิกที่มีความสามารถด้อยกว่าเพื่อเตรียมกลุ่มสำหรับแข่งขันในช่วงท้ายสัปดาห์หรือท้ายบทเรียน

ขั้นที่ 3 จัดการแข่งขันโดยจัดโต๊ะแข่งขันและทีมแข่งขัน (Tournament Teams) ที่มีตัวแทนของแต่ละกลุ่ม ที่มีความสามารถใกล้เคียงมาร่วมแข่งขันกันตามรูปแบบและกติกาที่กำหนด ข้อคำถามที่ใช้ในการแข่งขันจะเป็นคำถามเกี่ยวกับเนื้อหาที่เรียนมาแล้วและมีการฝึกฝนเตรียมพร้อมในกลุ่มมาแล้ว ควรให้ทุกโต๊ะแข่งขันเริ่มแข่งขันพร้อมกัน

ขั้นที่ 4 ให้ค่าคะแนนการแข่งขัน โดยให้จัดลำดับคะแนนผลการแข่งขันในแต่ละโต๊ะแล้ว ผู้เล่นจะกลับเข้ากลุ่มเดิม (Study Group) ของตน

ขั้นที่ 5 นำคะแนนจากการแข่งขันของแต่ละคนมารวมกันเป็นคะแนนของทีม ทีมที่ได้คะแนนรวมหรือค่าเฉลี่ยสูงสุดจะได้รับรางวัล

วัชรวิภา เล่าเรียนดี (2548 : 173) กล่าวถึง เทคนิคการสอนแบบ TGT ไว้ว่า เป็นการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่จัดผู้เรียนเป็นกลุ่ม 4-6 คน โดยละทิ้งความสามารถด้านการเรียนและเพศ และมีการทดสอบด้วยการแข่งขันกันเป็นรายสัปดาห์ โดยให้สมาชิกกลุ่มเล่นเกมทางวิชาการแข่งขันกับสมาชิกกลุ่มอื่น เพื่อเพิ่มคะแนนให้กับทีมของตนเอง กลุ่มที่มีคะแนนจากการแข่งขันสูงสุด จัดอยู่ในกลุ่มดีเยี่ยม จะได้รับรางวัลตามที่ตกลงกันไว้ที่สำคัญสมาชิกของกลุ่มแต่ละกลุ่มจะต้องช่วยเหลือกันและกัน

เพื่อเตรียมพร้อมที่จะเล่นเกมแข่งขันกันกับสมาชิกกลุ่มอื่นๆ และขณะเล่นเกม สมาชิกไม่สามารถจะช่วยเหลือสมาชิกกลุ่มของตนเองได้ และขั้นตอนการสอนเทคนิค TGT มี 4 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 ครูสอนเนื้อหาสาระในแต่ละหน่วยตามแบบการสอน

ขั้นที่ 2 จัดนักเรียนเข้ากลุ่มแบบคละความสามารถ กลุ่มละ 4-6 คน

ขั้นที่ 3 ให้ศึกษาและปฏิบัติตามคำสั่งในใบงาน ให้ทุกคนเรียนรู้และปฏิบัติและทำความเข้าใจในทุกเรื่อง ทุกกิจกรรมที่ได้รับมอบหมายพร้อมกับเตรียมที่จะแข่งขันกับสมาชิกในกลุ่มอื่นๆ

ขั้นที่ 4 จัดกลุ่มเข้าแข่งขันใหม่ เพื่อตอบปัญหา หากคำตอบจากใบงานและแบบทดสอบที่ครูมอบหมายให้โดยให้หมายเลขแก่สมาชิกกลุ่มทุกคน ครูตรวจคำตอบให้คะแนน นำคะแนนที่ได้ไปรวมกับสมาชิกกลุ่มของตน ครูจะให้รางวัลกลุ่มที่ได้คะแนนสูงสุด

ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์ (2555 อ้างอิงใน Slavin 1987) ได้เสนอขั้นตอนการจัดการเรียนรู้แบบทีมแข่งขันไว้ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การกำหนดผู้เรียนเข้ากลุ่ม โดยแต่ละกลุ่มมีสมาชิกประมาณ 4 คน โดยสมาชิกกลุ่มประกอบด้วยคนเก่งที่สุด 1 คน คนอ่อนที่สุด 1 คน และคนที่เรียนได้ปานกลาง 2 คน ถ้าเป็นไปได้ควรคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างเพศด้วยชาย 2 คน และหญิง 2 คน วิธีการจัดการเรียนรู้เข้ากลุ่ม

1.1 จัดลำดับผู้เรียนจากเก่งที่สุดไปหาอ่อนที่สุด โดยยึดตามคะแนนที่ได้จากแบบทดสอบ

1.2 หาจำนวนกลุ่มทั้งหมดว่ามีกี่กลุ่ม แต่ละกลุ่มควรประกอบด้วยสมาชิก 4 คน ดังนั้น จำนวนกลุ่มทั้งหมดหาได้จากการนำจำนวนนักเรียนทั้งหมดหารด้วย 4 ถ้าหารไม่ลงตัวอนุโลมให้บางกลุ่มมีสมาชิก 5 คนได้

ขั้นตอนที่ 2 ครูสอนบทเรียนทั้งชั้น ในขั้นแรกจะเป็นการสอนเนื้อหาสาระ โดยใช้สื่อต่างๆ ประกอบการสอนที่กระทำโดยครูสอน จากนั้นผู้เรียนได้จะได้ปรึกษาหารือและอธิบายความรู้ให้แก่กัน หากมีสมาชิกคนใดคนหนึ่งในกลุ่มยังไม่เข้าใจในเนื้อหาที่ผู้สอนได้สอนไปแล้วนั้น เพื่อนในกลุ่มเดียวกันต้องรับผิดชอบสอนเพื่อนคนนั้นให้เข้าใจ ทั้งนี้เพราะหลังจากได้เรียนเนื้อหาแล้ว ผู้สอนจะทำการสอบวัดความก้าวหน้าของกลุ่มจากความสามารถของสมาชิกแต่ละคน ดังนั้นจึงไม่ควรให้มีสมาชิกคนใดที่ไม่เข้าใจ

ขั้นตอนที่ 3 การศึกษากลุ่มย่อย โดยในแต่ละกลุ่มจะประกอบไปด้วยสมาชิกจำนวน 4 คน โดยที่สมาชิกของกลุ่มจะมีความสามารถเก่ง ปานกลาง อ่อนคละกันไปในอัตรา 1:2:1 และมีอัตราส่วนของผู้เรียนชายและหญิงในแต่ละกลุ่มใกล้เคียงกัน ผู้เรียนต้องพยายามศึกษาเนื้อหาในของกิจกรรมของตนเองให้เข้าใจแจ่มแจ้งและต้องช่วยเหลือเพื่อนในกลุ่มในการทำความเข้าใจเนื้อหาที่เขาศึกษาด้วยสื่อที่ใช้ในการเรียนการสอน ประกอบด้วย บัตรงาน บัตรกิจกรรม และบัตรเฉลยเฉลยพฤติกรรมหรือบทบาทของสมาชิกในกลุ่มย่อย ควรมีลักษณะดังนี้

- 3.1 ผู้เรียนจะต้องช่วยเพื่อนในกลุ่มได้เรียนเนื้อหา หรือสื่ออย่างถ่องแท้
- 3.2 ทุกคนในกลุ่มต้องเข้าใจเนื้อหา ไม่มีใครเรียนหรือศึกษาเนื้อหาจบเพียงคนเดียว
- 3.3 ถ้าสมาชิกคนใดในกลุ่มไม่เข้าใจต้องถาม หรือปรึกษาเพื่อนในกลุ่มก่อนที่จะถามผู้สอน
- 3.4 เพื่อนในกลุ่มต้องปรึกษากันเบาๆ ไม่ให้รบกวนผู้อื่นในการทำกิจกรรมการเรียนการสอน ครูควรสนับสนุนในสิ่งต่อไปนี้
- 3.5 ผู้เรียนสามารถเคลื่อนย้ายโต๊ะ เก้าอี้ในกลุ่มย้ายหรือย้ายที่ทำงานของกลุ่มภายในชั้นเรียนได้
- 3.6 ให้เวลาประมาณ 10 นาทีสำหรับตั้งชื่อกลุ่ม
- 3.7 แนะนำให้ผู้เรียนร่วมมือกันทำงานเป็นคู่หรือกลุ่ม 4 คนก็ได้ โดยให้มีการตรวจผลงานซึ่งกันและกัน เมื่อมีการผิดพลาดเพื่อนในกลุ่มต้องร่วมกันอธิบายให้เข้าใจ
- 3.8 ไม่ควรจบการศึกษาง่ายๆ จนกว่าจะแน่ใจว่าเพื่อนในกลุ่มทุกคนสามารถจะตอบคำถามได้ 100 เปอร์เซ็นต์
- 3.9 ให้มีการอธิบายคำตอบซึ่งกันและกัน แล้วนำไปตรวจกับบัตรเฉลยคำตอบ
- 3.10 เมื่อมีปัญหาให้ปรึกษาเพื่อนร่วมกลุ่มย่อยแล้วจึงปรึกษาครู
- 3.11 ระหว่างผู้เรียนทำกิจกรรมผู้สอนควรเดินไปรอบๆ ห้องเพื่อให้ผู้เรียนได้มีโอกาสปรึกษาหรือได้สะดวก และเป็นส่งเสริมให้กำลังใจผู้เรียนด้วย

ขั้นตอนที่ 4 การเล่นเกมแข่งขันเพื่อตอบปัญหา เกมการแข่งขันตอบปัญหาเกี่ยวกับเนื้อหาของบทเรียนโดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อทดสอบความรู้ ความเข้าใจในบทเรียน เกมประกอบด้วยผู้เล่น 4 คน ซึ่งแต่ละคนจะเป็นตัวแทนกลุ่มย่อยของแต่ละกลุ่ม การกำหนดผู้เรียนเข้ากลุ่มเพื่อเล่นเกม จะยึด

หลักผู้เรียนมีความสามารถเท่าๆ กัน กล่าวคือ ผู้เรียนเก่งของแต่ละกลุ่มแข่งขันกัน ผู้เรียนปานกลางของแต่ละกลุ่มแข่งขันกัน และผู้เรียนอ่อนของแต่ละกลุ่มแข่งขันกัน ดังภาพต่อไปนี้ การที่ผู้เรียนมีความสามารถแต่ละกลุ่มมาแข่งขันกัน เพื่อให้ผู้เรียนแข่งขันกับตนเองและผู้เรียนแต่ละคนมีโอกาสช่วยเหลือกลุ่มให้ประสบความสำเร็จเท่าเทียมกัน ถ้าผู้เรียนแต่ละคนเตรียมตัวให้ดีที่สุดการแข่งขันจะกระทำประมาณ สัปดาห์ละ 1 ครั้ง หลังจากการแข่งขันเกมไปแล้วสัปดาห์ต่อไปผู้เรียนอาจจะถูกเลื่อนไปแข่งขันในโต๊ะเกมอื่น ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับผลการแข่งขันในโต๊ะเกมการแข่งขันที่ยากขึ้นกว่าเดิม เช่น ย้ายจากโต๊ะเกมที่ 4 ไปโต๊ะเกมที่ 3 เป็นต้น และเช่นกันถ้าได้ตำแหน่งสุดท้ายก็อาจถูกเลื่อนไปแข่งขันในโต๊ะเกมที่ง่ายลงเช่นกัน เช่น ย้ายจากโต๊ะที่ 2 ไปโต๊ะที่ 12 เป็นต้น

ทิศนา ชุมนมณี (2556, หน้า 268-269) ได้กล่าวว่า เทคนิค TGT มีการดำเนินการ 5 ขั้นตอน

ดังนี้

ขั้นที่ 1 จัดผู้เรียนเข้ากลุ่มคละความสามารถ (เก่ง – กลาง – อ่อน) กลุ่มละ 4 คน และเรียกกลุ่มนี้ว่า กลุ่มบ้านของเรา

ขั้นที่ 2 สมาชิกในกลุ่มบ้านของเรา ได้รับเนื้อหาสาระและศึกษาเนื้อหาสาระร่วมกัน

ขั้นที่ 3 สมาชิกในกลุ่มบ้านของเรา แยกย้ายกันเป็นตัวแทนกลุ่มไปแข่งขันกับกลุ่มอื่นโดยจัดกลุ่มแข่งขันตามความสามารถ คือ คนเก่งในกลุ่มบ้านเรา แต่ละกลุ่มไปรวมกันคนอ่อนก็ไปรวมกับคนอ่อนของกลุ่มอื่น กลุ่มใหม่ที่รวมกันนี้เรียกว่า กลุ่มแข่งขันกำหนดให้มีสมาชิกกลุ่มละ 4 คน

ขั้นที่ 4 สมาชิกในกลุ่มแข่งขัน เริ่มแข่งขันดังนี้

4.1 แข่งขันกันตอบคำถามมา 1 คำถาม

4.2 สมาชิกคนแรกจับคำถามมา 1 คำถาม และอ่านคำถามให้กลุ่มฟัง

4.3 ให้สมาชิกที่อยู่ซ้ายมือของผู้อ่านคำถามคนแรกตอบคำถามก่อน ต่อไปจึง

ให้คนถัดไปตอบจนครบ

4.4 ผู้อ่านคำถาม เปิดคำตอบ แล้วอ่านเฉลยคำตอบที่ถูกให้กลุ่มฟัง

4.5 ให้คะแนนคำตอบ ดังนี้

4.5.1 ผู้ตอบถูกเป็นคนแรกได้ 2 คะแนน

4.5.2 ผู้ตอบถูกเป็นคนต่อไปได้ 1 คะแนน

4.5.3 ผู้ตอบผิดได้ 0 คะแนน

4.6 ต่อไปสมาชิกกลุ่มที่สองจับคำถามที่ 2 และเริ่มเล่นตามขั้นตอนไปเรื่อย ๆ จนกระทั่งคำถามหมด

4.7 ทุกคนรวมคะแนนของตนเอง

4.7.1 ผู้ได้คะแนนอันดับ 1 ได้โบนัส 10 คะแนน

4.7.2 ผู้ได้คะแนนอันดับ 2 ได้โบนัส 8 คะแนน

4.7.3 ผู้ได้คะแนนอันดับ 3 ได้โบนัส 5 คะแนน

4.7.4 ผู้ได้คะแนนอันดับ 4 ได้โบนัส 4 คะแนน

ขั้นที่ 5 เมื่อแข่งขันเสร็จแล้ว สมาชิกกลุ่มกลับไปกลุ่มบ้านของเราแล้วนำคะแนนที่แต่ละคนได้รวมเป็นคะแนนของกลุ่ม

จากที่นักการศึกษาหลายท่านได้กล่าวถึงขั้นตอนของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้การเรียนรู้แบบทีมแข่งขัน ผู้วิจัยวิเคราะห์และสังเคราะห์ขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้การเรียนรู้แบบทีมแข่งขัน ดังนี้

ขั้นที่ 1 ขั้นนำเข้าสู่การเรียนรู้

1.1 การเตรียมความพร้อมและสร้างแรงบันดาลใจ

ครูอธิบายถึงการเรียนรู้แบบร่วมมือ โดยใช้การเรียนรู้แบบทีมแข่งขัน

1.2 กำหนดให้ผู้เรียนเข้ากลุ่ม

นักเรียนเข้ากลุ่มตามที่ครูได้จัดไว้ โดยคละนักเรียนหญิงและนักเรียนชาย โดยแบ่งนักเรียนเป็นกลุ่มๆ ละ 4 คน แต่ละกลุ่มจะประกอบไปด้วยสมาชิกที่ความสามารถ คือ เก่ง ปานกลาง และอ่อนในอัตรา 1:2:1

ขั้นที่ 2 ขั้นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

2.1 แจกจุดประสงค์การเรียนรู้

2.2 นักเรียนแต่ละกลุ่มรับใบความรู้ เรื่องการอ่านจับใจความสำคัญ และการเขียน

ย่อความ

2.3 นักเรียนศึกษาใบความรู้

2.4 ครูอธิบายเพิ่มเติมพร้อมกับยกตัวอย่าง สถานการณ์ให้กระจ่างชัดเจนยิ่งขึ้น

2.5 เปิดโอกาสให้นักเรียนซักถามตามอัธยาศัย

2.6 ครูตรวจสอบความเข้าใจของนักเรียน

ขั้นที่ 3 ชั้นเรียนรู้ร่วมกันภายในกลุ่ม (ใช้เวลา 10 นาที)

3.1 นักเรียนทุกกลุ่มรับใบงานและใบกิจกรรมพร้อมปฏิบัติตามหน้าที่ของแต่ละคน ตามที่กำหนด

3.1.1 สมาชิกคนที่ 1 มีหน้าที่อ่านคำถามและแยกแยะประเด็นที่โจทย์กำหนด หรือสิ่งที่เป็นประเด็นสำคัญของคำถาม

3.1.2 สมาชิกคนที่ 2 มีหน้าที่วิเคราะห์หาแนวทางตอบคำถาม อธิบายให้ ได้มาซึ่งคำตอบ

3.1.3 สมาชิกคนที่ 3 มีหน้าที่รวบรวมข้อมูล เขียนคำตอบและสรุปขั้นตอน ทั้งหมดและตรวจคำตอบ

3.2 สมาชิกคนที่ 1 ตรวจสอบความเข้าใจของสมาชิกในกลุ่ม โดยการสอบถามหาก มีสมาชิกคนใดในกลุ่มยังไม่เข้าใจ จะเป็นผู้อธิบายให้เข้าใจ

3.3 เมื่อทำใบกิจกรรมเรียบร้อยแล้วให้สมาชิกแต่ละกลุ่มจับคู่เพื่อน เพื่อตรวจสอบ ความถูกต้อง

3.4 นักเรียนแต่ละกลุ่มรับใบเฉลยแบบฝึกหัดจากครู เพื่อตรวจคำตอบที่ถูกต้อง

ขั้นที่ 4 ชั้นการแข่งขัน

นักเรียนทุกคนแยกย้ายไปตามกลุ่มการแข่งขันที่ครูแจ้ง โดยมีการจัดโต๊ะแข่งขัน เป็น กลุ่มๆ ละ 4 คน จัดเป็น 3 แถวๆ ละ 3 กลุ่ม กำหนดให้นักเรียนแข่งกับนักเรียนเก่ง นักเรียนปานกลางแข่ง กับนักเรียนปานกลาง และนักเรียนอ่อนแข่งกับนักเรียนอ่อน โดยจัดแบบไม่ให้สมาชิกจากกลุ่มเดิมมา แข่งขันกันเอง

4.1 ครูกำหนดคำถาม

4.2 เริ่มการแข่งขัน โดยครูแจกของคำถามให้สมาชิกแต่ละกลุ่ม

4.3 ทั้งหมดส่งคำตอบให้คนที่ 1 โดยเรียงลำดับก่อนหลัง

4.4 นักเรียนทุกคนกลับไปยังกลุ่มเดิมของตนเอง นำคะแนนจากการแข่งขันไปเป็น คะแนนของกลุ่ม

4.5 มอบรางวัลแก่กลุ่มที่ได้คะแนนสูงสุด

4.6 ประกาศผลคะแนนกลุ่ม

4.7 ให้สมาชิกกลุ่มสรุปสาระสำคัญ

4. การอ่านจับใจความ

4.1 ความหมายของการอ่านจับใจความ

วิมลรัตน์ สุนทรโรจน์ (2547, หน้า 96) ได้ให้ความหมายการอ่านจับใจความ หมายถึง การแปลความหมายของอักษรออกมาเป็นความคิด ซึ่งไม่ได้พูดออกมาเป็นเสียงและนำความคิดนั้นไปใช้ประโยชน์

ณัฐสุภางค์ ยิ่งสง่า (2550, หน้า 9) กล่าวว่า การอ่านจับใจความ หมายถึง ความรู้ความเข้าใจในการอ่านเนื้อเรื่องจนสามารถจับใจความสาระสำคัญของเรื่องจากการแปลความ ตีความ ขยายความ คิดวิเคราะห์ และคิดสังเคราะห์ รวมทั้งเขียนสื่อความจากเรื่องที่อ่านได้

สมชาย หอมยก (2550, หน้า 40) ได้ให้ความหมายของการอ่านจับใจความว่า เป็นการอ่านที่สำคัญสำหรับผู้ที่กำลังศึกษาเล่าเรียนอยู่ ผู้อ่านต้องสามารถเข้าใจ และจดจำเนื้อความ ความรู้ และความคิดที่ผู้เขียนบันทึกไว้ ซึ่งการอ่านจับใจความ คือ การอ่านเอาเรื่องนั่นเอง

จากนักการศึกษากล่าวไว้เกี่ยวกับความหมาย ของการอ่านจับใจพอสรุปได้ว่า การอ่านจับใจความ คือ การอ่านเพื่อจับประเด็นสำคัญๆ แปลความหมายของตัวอักษร ออกมาเป็นความคิด ให้ตรงกับผู้ต้องการสื่อสาร ทำความเข้าใจเนื้อเรื่องหรือข้อความที่อ่าน จดจำเนื้อความ ความรู้ และความคิดจากการอ่านนั้นไปใช้ให้เกิดประโยชน์

4.2 ความสำคัญของการอ่านจับใจความ

สุจริต เพียรชอบ และสายใจ อินทร์พรรย์ (2538, หน้า 45) ได้กล่าวถึง ความสำคัญของการอ่านจับใจความว่า หมายถึง การอ่านในใจว่า “ถ้านักเรียนมีทักษะในการอ่านในใจอย่างมีประสิทธิภาพ นักเรียนจะเป็นผู้ที่รอบรู้ สามารถแสวงหาความรู้จากการอ่านได้อย่างมากมาย สามารถนำความรู้ที่ได้จากการอ่านไปใช้ในการพูดและการเขียน”

กระทรวงศึกษาธิการ (2546, หน้า 188-207) ได้ให้ความสำคัญของการอ่านไว้ว่า การอ่านเป็นทักษะที่จำเป็นอย่างยิ่งต่อการศึกษาค้นคว้าความรู้ และพัฒนาชีวิต ซึ่งนอกจากจะทำให้เกิดความรู้แล้วยังก่อให้เกิดความสนุกสนานเพลิดเพลิน และส่งเสริมให้มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ได้แนวคิดในการดำเนินชีวิต การอ่านเป็นหัวใจของการศึกษาทุกระดับ และเป็นเครื่องมือแสวงหาความรู้เรื่องต่างๆ การอ่านที่มีประสิทธิภาพจะต้องอ่านแล้วจับใจความได้ สรุปสาระสำคัญของเรื่องที่อ่านได้แต่การสำรวจ การประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนพบว่า ปัญหาที่สำคัญ ในการอ่านของผู้เรียน คือ อ่านแล้วจับใจความสำคัญไม่ได้ ไม่สามารถสรุปประเด็นได้ ไม่สามารถแยกความรู้ข้อเท็จจริง ข้อคิดเห็น ไม่

สามารถแยกในความสัมพันธ์กับความทรงจำ ทำให้ไม่ได้รับประโยชน์จากการอ่านเท่าที่ควร ทั้งยังเป็นปัญหาอุปสรรคต่อการเรียนรู้และการศึกษาวิชาต่างๆ

จากนักการศึกษากล่าวไว้เกี่ยวกับความสำคัญของการอ่านจับใจความ พอสรุปได้ว่าการอ่านจับใจความเป็นหัวใจของการศึกษาทุกระดับ และเป็นเครื่องมือแสวงหาความรู้เรื่องต่างๆ การอ่านจับใจความที่มีประสิทธิภาพจะต้องอ่านแล้วจับใจความได้ สรุปสาระสำคัญของเรื่องทีอ่านได้แยกแยะความรู้ ข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็นจากเรื่องที่อ่านได้ รวมทั้งยังเป็นเครื่องมือในการพัฒนาความพร้อมพัฒนานิสัยและทักษะ ถ้าผู้เรียนเรียนมีทักษะในการอ่านจับใจความอย่างมีประสิทธิภาพ จะทำให้ได้รับประโยชน์จากการอ่านอย่างแท้จริง

4.3 องค์ประกอบของการอ่านจับใจความ

จิตต์นิภา ศรีไสย์ (2549, หน้า 30) ได้กล่าวถึง องค์ประกอบสำคัญของการอ่านจับใจความไว้ว่า อ่านแล้วต้องจับประเด็นสำคัญของข้อความที่กล่าวมาทั้งหมดของเรื่องนั้นได้อย่างสมบูรณ์ และโดยสรุปอย่างย่อๆ โดยรู้จักแยกแยะประเด็นสำคัญว่าอะไรเป็นประเด็นหลัก อะไรเป็นประเด็นสำคัญรองลงมาได้ถูกต้อง แล้วสามารถมีความคิดที่เป็นระบบ โดยนำความมาเรียบเรียงต่อเนื่องกันได้โดยใช้ภาษาของผู้จับใจความสำคัญเองในแต่ละย่อหน้ามีใจความสำคัญ ดังนี้

1. ใจความสำคัญหรือประเด็นหลัก คือ ข้อความสำคัญที่สุดในแต่ละย่อหน้า ถ้าตัดข้อความสำคัญนั้นออกไม่ได้ เพราะจะไม่ได้ความหมายขาดส่วนสำคัญไป ตัดทิ้งไม่ได้จะผิดความหมายทันที อย่างนี้เรียกว่าใจความสำคัญ

2. ใจความรองหรือประเด็นรอง หมายถึง ข้อความสำคัญรองๆ ลงมา สามารถตัดทิ้งได้ไม่ได้ทำให้ข้อความในย่อหน้านั้นเปลี่ยนความหมายไป อย่างนี้เรียกว่าใจความสำคัญรองๆ ลงมา ถ้าเปรียบเทียบกับใจความสำคัญ จะเหมือน “หัวใจ” ของคนเรา ตัดออกไม่ได้ ตัดแล้วจะไม่สามารถมีชีวิตอยู่ได้ ส่วนใจความสำคัญรองเปรียบเหมือน แขน ขา ของคน ตัดแล้วจะไม่สามารถมีชีวิตอยู่ได้ ส่วนใจความสำคัญรองเปรียบเหมือน แขน ขา ของคน ตัดแล้วก็ตัดได้และยังสามารถมีชีวิตได้นั่นเอง

พรธนอร แสนประเสริฐ (2553, หน้า 22) ได้สรุปองค์ประกอบสำคัญในการอ่านจับใจความไว้ว่า องค์ประกอบสำคัญในการอ่านจับใจความที่จะสามารถทำให้ผู้อ่านจับใจความได้ดีต้องประกอบด้วย อ่านแล้วจับใจความได้ สรุปความ ตีความ เข้าใจสิ่งที่อ่านอย่างถ่องแท้ ดังนั้นในการสอนอ่าน ผู้อ่านควรคำนึงถึงความสำคัญขององค์ประกอบเหล่านี้

ลักษณะมี วงชาติ (2553, หน้า 40) ได้สรุปองค์ประกอบของการอ่านจับใจความไว้ว่า องค์ประกอบสำคัญของการอ่านจับใจความประกอบด้วย ความสามารถพื้นฐานหลายประการด้วยกัน เช่น ความรู้ในเรื่องคำศัพท์ การเข้าใจประโยค ความสามารถในการหาใจความสำคัญความมีเหตุผลในการอ่าน ซึ่งประกอบเหล่านี้ จะมีส่วนพัฒนาให้ผู้อ่านมีทักษะการอ่านจับใจความที่สูงขึ้นครูผู้สอนควร จะนำไปพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความของนักเรียนในระดับต่างๆ ต่อไป

เวนโรห์ (อ้างอิงใน จันทรกรรม กงแก้ว 2553, หน้า 24-25) ได้อธิบายถึงคุณลักษณะของ ผู้ที่จะเข้าใจเรื่องราวที่ตนอ่านได้จะต้องมีความสามารถดังนี้

1. เก็บใจความสำคัญและระลึกได้เมื่อต้องการ
2. เลือกอ่านแต่หัวข้อสำคัญ
3. ตีใจความสำคัญ และแนวความคิดในเรื่องได้
4. สรุปเรื่องราวต่างๆ จากเรื่องที่อ่านได้
5. สรุปและประเมินค่าเนื้อเรื่องที่ตนอ่านได้
6. เชื่อมโยงความรู้ที่ได้มากับประสบการณ์

การอ่านที่จะเข้าใจเรื่องและจับใจความได้นั้น ต้องสืบเนื่องมาจากการอ่านให้เกิดทักษะ 5 ขั้น คือ อ่านออก อ่านคล่อง อ่านเข้าใจเรื่อง อ่านและแยกชนิดของข้อความ อ่านแล้วตีความ หรือ วิจัยยสารได้ ขั้นนี้เป็นขั้นที่จำเป็นที่สุดในการอ่าน

จากนักการศึกษากล่าวไว้เกี่ยวกับองค์ประกอบของการอ่านจับใจความ พอสรุปได้ว่าการอ่านจับใจความมีองค์ประกอบดังนี้ คือ การเข้าใจความหมายของคำ ข้อความและประโยค การจับประเด็นสำคัญ การตีความจากเรื่องที่อ่าน การตอบคำถามจากเรื่องที่อ่าน และการสรุปข้อคิดจากเรื่องที่อ่าน

4.4 ขั้นตอนการอ่านจับใจความ

สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์ (2545, หน้า 95-96) เสนอลำดับขั้นของการอ่านจับใจความ ดังนี้

ขั้นที่ 1 จำเป็นขั้นเริ่มแรกของการอ่านที่สมองจะต้องจำเรื่องราวให้ได้ จำความหมายของ คำให้คำจำกัดความของคำยา จำชื่อตัวละคร และเหตุการณ์สำคัญ การที่ครูจะรู้ว่านักเรียนมีความจำเรื่อง ที่อ่านได้มากน้อยก็ใช้วิธีตั้งคำถามเรื่องที่อ่าน หรืออาจให้สะกดคำ บอกความหมาย และบอกคำจำกัด ความ

ขั้นที่ 2 เข้าใจ เป็นขั้นที่นักเรียนสามารถเล่าเรื่องที่อ่านด้วยคำพูดของตนเองได้ เข้าใจความคิด ถ้อยคำ ประโยค และความที่ให้เกิดสติปัญญา สรุปเรื่องเป็นมโนทัศน์โดยใช้คำพูดของตนเอง ดังนั้น การที่ครูจะประเมินว่า นักเรียน มีความเข้าใจมากหรือน้อย ควรตั้งเป็นคำถามด้วยการให้เล่าเรื่อง สรุปเรื่องและเขียนเรียงลำดับเหตุการณ์ของเรื่อง

ขั้นที่ 3 นำไปใช้ เป็นขั้นที่นักเรียนควรฝึกนำถ้อยคำ ประโยคและเหตุการณ์ที่ได้ จากการอ่านไปใช้ในสถานการณ์ที่อาจเกิดขึ้นใหม่ หรือนำไปใช้แก้ปัญหาในเรื่องอื่นๆ ดังนั้น คำถามที่ใช้จึงมัก กำหนดเป็นสถานการณ์ให้นักเรียนพิจารณาในการนำความรู้ไปใช้ประโยชน์

ขั้นที่ 4 วิเคราะห์ เป็นขั้นที่นักเรียนแยกองค์ประกอบย่อยของแนวคิดที่ได้จากการอ่าน การรู้จัก แยกความหมายของคำที่มีความหมายหลายอย่าง สามารถบอกได้ว่า องค์ประกอบใดๆ มีความสัมพันธ์กันหรือไม่เกี่ยวข้องกันเลย

ขั้นที่ 5 สังเคราะห์ เป็นขั้นที่ให้นักเรียนรู้จักสรุปแนวคิดของเรื่องค้นหาลักษณะโครงเรื่องที่คล้ายคลึงกับเรื่องที่เคยอ่านสุภาพ หรือคำพังเพยที่มีความหมายเปรียบเทียบแล้วใกล้เคียงกันอีกทั้งยังสามารถสรุปแนวคิดที่เหมือนกันและต่างกันได้ด้วย

กระทรวงศึกษาธิการ (2546 หน้า ๑๘๙-๑๙๐) ได้สรุป ถึงขั้นตอนการอ่านจับใจความไว้ว่า

1. อ่านผ่านๆ โดยตลอด เพื่อให้รู้ว่า เรื่องที่อ่านว่า ด้วยเรื่องอะไร จุดใดเป็นจุดสำคัญของเรื่อง
2. อ่านให้ละเอียด เพื่อทำความเข้าใจอย่างชัดเจนไม่ควรหยุดอ่านระหว่างเรื่องเพราะจะทำให้ความเข้าใจไม่ติดต่อกัน
3. อ่านซ้ำตอนที่ไมเข้าใจ และตรวจสอบความเข้าใจบางตอนให้แน่นอนถูกต้อง
4. เรียบเรียงใจความสำคัญของเรื่องด้วยตนเอง

จากนักการศึกษากล่าวไว้เกี่ยวกับขั้นตอนการอ่านจับใจความพอสรุปได้ว่า ขั้นตอนการอ่านจับใจความประกอบด้วย 1) อ่านผ่านๆ ค้นหาคำ ข้อความยาก จำชื่อตัวละคร และเหตุการณ์สำคัญ 2) อ่านละเอียดเพื่อลำดับเหตุการณ์ ตัวละคร ว่าทำอะไร กับใครที่ไหน อย่างไร 3) ทำความเข้าใจ โดยการตั้งคำถาม แล้วตอบคำถามเอง และ 4) เรียบเรียงใจความสำคัญของเรื่องด้วยตนเอง

4.5 หลักการสอนอ่านจับใจความ

กองทัพ เคลือบพินิจกุล (2542, หน้า 108-113) ได้สรุปหลักสำคัญของการอ่านจับใจความไว้ดังนี้

1. ใจความสำคัญที่ปรากฏอยู่ในแต่ละย่อหน้า จะมีตำแหน่งปรากฏอยู่ตามที่แตกต่างกัน คือ
  - 1.1 ใจความสำคัญอยู่ในตำแหน่งตอนต้นของย่อหน้า
  - 1.2 ใจความสำคัญอยู่ในตำแหน่งท้ายของย่อหน้า
  - 1.3 ใจความสำคัญอยู่ในตำแหน่งตอนต้นและตอนท้ายของย่อหน้า
2. ใจความสำคัญอยู่ในตำแหน่งกลางของย่อหน้า ในความสำคัญที่ปรากฏอยู่หลายๆ ย่อหน้า การจับใจความสำคัญแบบนี้มีหลักการสำคัญของการปฏิบัติตามขั้นตอน ดังนี้
  - 2.1 อ่านคร่าวๆ พอเข้าใจ
  - 2.2 อ่านให้ละเอียด
  - 2.3 อ่านแล้วถามตัวเองว่า เรื่องนี้ ใคร ทำอะไร ที่ไหน เมื่อไร อย่างไร ทำไรรวบรวมคำตอบมาเรียบเรียงกันให้สละสลวย และมีความหมายตามลำดับความสำคัญของเนื้อความ

สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์ (2545, หน้า 82-88) ได้กล่าวถึง หลักสำคัญของการสอนอ่านจับใจความ พอสรุปได้ดังนี้

  - ขั้นที่ 1 ขั้นจำ เป็นขั้นเริ่มแรกของการอ่าน ที่สมองจะต้องจำเรื่องราวให้ได้ จำความหมายของคำ ให้คำจำกัดความคำยาก จำชื่อตัวละครและเหตุการณ์สำคัญ
  - ขั้นที่ 2 เข้าใจ เป็นขั้นที่ผู้อ่าน สามารถเล่าเรื่องที่อ่านด้วยคำพูดของตนเองได้ เข้าใจความคิด ถ้อยคำ ประโยค และข้อความที่ให้คิดสอใจ สรุปเรื่องเป็นแนวคิดโดยใช้คำพูดของตนเอง
  - ขั้นที่ 3 นำไปใช้ เป็นขั้นที่ผู้อ่านควรมีการฝึกฝนถ้อยคำ ประโยคและเหตุการณ์ที่ได้จากการอ่านนำไปใช้แก้ปัญหาในสถานการณ์ที่อาจเกิดขึ้นใหม่ หรือใช้แก้ปัญหาในวิชาอื่นๆ
  - ขั้นที่ 4 วิเคราะห์ เป็นขั้นตอนที่ให้ผู้อ่านแยกองค์ประกอบย่อยของแนวคิดที่ได้จากการอ่าน การรู้จักแยกแยะความหมายของคำที่มีความหมายหลายอย่าง สามารถบอกได้ว่าองค์ประกอบใดมีความสัมพันธ์กันหรือไม่เกี่ยวข้องกันเลย
  - ขั้นที่ 5 สังเคราะห์ เป็นขั้นที่ให้ผู้อ่านรู้จักนำแนวคิดของเรื่อง ค้นหาลักษณะโครงเรื่องที่คล้ายคลึงกับเรื่องที่เคยอ่าน
  - ขั้นที่ 6 ประเมินค่า เป็นขั้นสูงสุดของการคิดที่ให้ผู้อ่านรู้จักตัดสินเรื่องที่อ่านว่าอะไรคือส่วนที่เป็นจริง และอะไรคือส่วนที่เป็นเท็จ พิจารณาและค้นหาคุณค่าที่ปรากฏ

จากนักการศึกษากล่าวไว้เกี่ยวกับหลักการสอนอ่านจับใจความ พอสรุปได้ว่า หลักการสอนอ่านจับใจความประกอบด้วย ครูควรให้นักเรียนรู้คำศัพท์ และต้องจัดกิจกรรมต่อเนื่องหลังการอ่าน

เช่น ตอบคำถาม สรุปเรื่อง ทดสอบหรืออ่านออกเสียง กำหนดเนื้อเรื่องกับเวลาให้เหมาะสม ให้นักเรียนรู้จักมุ่งหมายของการอ่าน

4.6 การวัดความสามารถด้านการอ่านจับใจความ

การวัดความสามารถด้านการอ่านจับใจความจะช่วยให้เราทราบถึงระดับความเข้าใจในการอ่านของผู้เรียนแต่ละคน ทำให้ครูผู้สอนสามารถวางแผนทางในการพัฒนาทักษะการอ่านได้ อย่างมีประสิทธิภาพ มีผู้อธิบายถึงการวัดความสามารถด้านการอ่านไว้ ดังนี้

รัตนากร สายคำทอน (2546, หน้า 40) ได้กล่าวถึงการวัดทักษะด้านการอ่านจับใจความสำคัญ กำหนดไว้ 3 ด้าน ได้แก่

1. ด้านสติปัญญา สิ่งที่ต้องวัดมี 6 ด้าน คือ ความรู้ ความจำ ความเข้าใจ การนำไปใช้ในการวิเคราะห์ สังเคราะห์ และการประเมินผล
  2. ด้านทักษะ ได้แก่ การอ่านออกเสียง และการอ่านในใจ แล้วสามารถจับใจความจากสิ่งที่กำหนดได้
  3. ด้านเจตคติ ใช้การสังเกตพฤติกรรมการเรียน การแสดงออกถึงคุณลักษณะที่พึงประสงค์ การสนทนา การสัมภาษณ์ และแบบประเมินค่าความสนใจการยอมรับในเรื่องที่อ่านจับใจความสำคัญ
- อ่ำไพ ลัคนานุสรณ์ (2545, หน้า 25) ได้สรุปแนวคิดของฮาฟเนอร์และจอลลี (Hafner & jolly, 1972, p174) ว่าการประเมินผลความเข้าใจในการอ่านและการจับใจความสำคัญ ดูได้จากความสามารถ ดังนี้

1. ตอบคำถามเกี่ยวกับข้อเท็จจริง และรายละเอียดต่างๆ จากเรื่องที่อ่านได้
2. เข้าใจความชี้แจง สามารถปฏิบัติตามคำชี้แจงหรือคำแนะนำที่เขียนอธิบายไว้ได้
3. จดจำและสามารถบรรยายสิ่งที่อ่านเป็นคำพูดของตนเองได้
4. ลำดับเหตุการณ์เรื่องที่อ่านได้ถูกต้อง
5. แยกได้ว่ารายละเอียดตอนไหนสำคัญ ตอนไหนไม่สำคัญ
6. บอกได้ตัวอย่างหรือคำอธิบายประกอบต่างๆ มีความสัมพันธ์กับเนื้อความสำคัญตอนไหน
7. บอกได้ว่าประโยคใดแสดงใจความสำคัญของเรื่องที่อ่าน
8. บอกได้ว่าเนื้อหาที่อ่านมีความสัมพันธ์กับเนื้อหาในบทความอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องอย่างไร
9. แสดงข้อสรุปบทความที่อ่านได้อย่างถูกต้อง

10. บอกได้ว่าผู้เขียนยึดแนวอะไรในการจัดเรียง เช่น เวลา สถานที่ หรือสาเหตุและผล เป็นต้น

11. บอกได้ว่าอะไรคือความหมายที่ซ่อนเร้นที่ไม่ได้แสดงไว้ในบทอ่าน

12. บอกได้ว่า เรื่องที่อ่านมีแนวดำเนินเรื่องหรือให้อารมณ์อย่างไร

13. บอกวัตถุประสงค์ของการเขียน ซึ่งผู้เขียนไม่ได้แสดงไว้ตรงๆ ได้

14. บอกได้ว่าตอนใดผู้เขียนใช้ถ้อยคำเปรียบเทียบมีความหมายอย่างไร

จากการศึกษาการวัดความสามารถการอ่านจับใจความสำคัญของนักการศึกษา สามารถกำหนดการวัดทั้ง 3 ด้าน ได้แก่ ด้านสติปัญญา ด้านทักษะ ด้านเจตคติ และประเมินความเข้าใจในการอ่าน ได้จากความสามารถของผู้เรียน ดังนี้

1. เข้าใจคำชี้แจง สามารถเขียนอธิบายได้ถูกต้อง

2. บอกวัตถุประสงค์ในการเขียน

3. บอกได้ว่าตัวอย่างหรือคำอธิบายประกอบต่างๆ มีความสัมพันธ์กับเนื้อความสำคัญ

ตอนไหน

4. บอกได้ว่าประโยคใดแสดงความสำคัญของเรื่องที่อ่าน

5. ตอบคำถามเกี่ยวกับข้อเท็จจริงและรายละเอียดต่างๆ จากเรื่องที่อ่านได้

6. ลำดับเหตุการณ์ของเรื่องที่อ่านได้ถูกต้อง

7. บอกได้ว่าอะไรคือความหมายที่ซ่อนเร้นที่ไม่ได้แสดงไว้ในบทอ่าน

8. แสดงข้อสรุปของบทความที่อ่านได้อย่างถูกต้อง

5. การเขียนย่อความ

5.1 ความหมายของการเขียนย่อความ

การเขียนย่อความ มีผู้ให้ความหมายไว้ ดังนี้

พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2542 (2546, หน้า 893) ให้ความหมายของการย่อความว่า ลดให้สั้นลง

อัจฉรา ชิวพันธ์ และคนอื่นๆ (2549, หน้า 19) กล่าวว่า การย่อความเป็นการสรุปสาระสำคัญต่างๆ ของเรื่องที่ได้อ่านหรือได้ฟังมา

วินัย ชาวเรือง และคนอื่นๆ (2548, หน้า 25) ได้ให้ความหมายไว้ว่า การเขียนย่อความ หมายถึง การจับใจความสำคัญของเรื่องใดเรื่องหนึ่ง จากการอ่านหรือการฟัง แล้วนำมาเรียบเรียงใหม่ แบบเล่าเรื่อง โดยใช้สำนวนภาษาของตนเอง ตามรูปแบบของการเขียนย่อความ

ฐะปะนีย์ นาครทรรพ และคนอื่นๆ (2550, หน้า 116) ให้ความหมายไว้ว่า การย่อความ คือ การเก็บใจความสำคัญจากข้อความในเนื้อเรื่องทั้งหมด มาเรียบเรียงใหม่อย่างสั้นๆ ด้วยสำนวนภาษาของตนเอง โดยต้องมีความหมายเหมือนเดิมทุกประการไม่เปลี่ยนแปลง

สุชีรา รักชาภักดี (2551, หน้า 185) ให้ความหมายไว้ว่า การย่อความ หมายถึง การเก็บใจความสำคัญของเรื่องจากข้อความที่อ่านหรือฟัง แล้วนำสาระสำคัญของเรื่องมาเรียบเรียงใหม่ให้สั้นลงด้วยภาษาที่กระชับ เข้าใจง่าย ได้ใจความที่ครบถ้วนสมบูรณ์

ดวงพร หลิมรัตน์ (2551, หน้า 181) ให้ความหมายไว้ว่า การย่อความ หมายถึง การจับใจความสำคัญจากเรื่องที่อ่านหรือฟัง โดยสรุปด้วยสำนวนของตนเอง ตัดผลความต่างๆ ที่ไม่จำเป็นออก โดยความหมายไม่เปลี่ยนแปลง

กระทรวงศึกษาธิการ (2554, หน้า 22) ให้ความหมายไว้ว่า การย่อความ หมายถึง การเก็บใจความสำคัญของเรื่อง จากข้อความที่อ่านหรือฟัง แล้วนำสาระสำคัญมาเรียบเรียงใหม่ให้สั้น ด้วยภาษาที่กระชับ เข้าใจง่าย ได้ความถูกต้องและครบถ้วนสมบูรณ์

สมพร วชิรวัชรินทร์ และคนอื่นๆ (ม.ป.ป., หน้า 33) ให้ความหมายไว้ว่า การย่อความ หมายถึง การเก็บใจความสำคัญของเรื่องราวที่ได้อ่านหรือฟัง มาเรียบเรียงขึ้นใหม่ เป็นข้อความที่สั้นลง กระชับ เข้าใจง่าย ได้ความถูกต้อง แต่คงเรื่องราวเดิมครบถ้วนสมบูรณ์ โดยใช้ถ้อยคำการเขียนของผู้ย่อเอง

พงษ์จันทร์ สุขยิ่ง และคนอื่นๆ (ม.ป.ป., หน้า 76) ให้ความหมายไว้ว่า การย่อความ หมายถึง การสรุปใจความสำคัญของเรื่องที่ได้อ่านหรือฟัง จากนั้นจึงนำสาระสำคัญมาเรียบเรียงใหม่ ด้วยสำนวนของผู้ย่อ ใช้ภาษาที่กระชับเข้าใจง่าย ได้ใจความถูกต้องครบถ้วนสมบูรณ์ โดยมีเนื้อความเช่นเดียวกับเรื่องที่อ่านหรือฟัง

นาวิณี หล้าประเสริฐ และคนอื่นๆ (ม.ป.ป., หน้า 109) ให้ความหมายไว้ว่า การเขียนย่อความ หมายถึง การนำใจความสำคัญของเรื่องที่อ่าน ฟัง หรือดู มาเรียงลำดับใหม่ให้สั้น เข้าใจง่าย และได้ใจความถูกต้อง ครบถ้วนตามเรื่องเดิม

จากข้อความดังกล่าว สรุปได้ว่า การย่อความ หมายถึง การเก็บสาระสำคัญของเนื้อเรื่องที้อ่านหรือฟังมา แล้วนำมาเรียบเรียงใหม่ด้วยสำนวนภาษาของตนเอง ให้สั้น เข้าใจง่าย และได้ใจความสำคัญครบถ้วน ในการวิจัยครั้งนี้จะศึกษาความสามารถในการเขียนย่อความจากเรื่องที่อ่านและเรื่องที่ฟังทั้งประเภทร้อยแก้วและร้อยกรอง

5.2 ความสำคัญการเขียนย่อความ

การเขียนย่อความเป็นการเขียนที่มีความสำคัญและมีประโยชน์ ซึ่งมีผู้กล่าวไว้ ดังนี้ ธนศ เวศร์ภาดา และคนอื่นๆ (2548, หน้า 201) กล่าวว่า การย่อความเป็นการกระบวนกรที่ต่อเนื่องจากการอ่านและการฟัง กระบวนกรย่อความทำให้ต้องคิดทบทวนหลายครั้ง ก่อนที่จะตัดสินใจเก็บส่วนใดไว้ นอกจากนี้ยังเป็นการฝึกให้รู้ว่า ในการอ่านเรื่องหนึ่งๆ ตรงจุดใดเป็นหัวใจสำคัญที่สุดของเรื่อง แล้วควรจะคลี่คลายด้วยประเด็นอะไรต่อไป ดังนั้นการย่อความจึงช่วยให้เข้าใจเรื่องนั้นได้ดียิ่งขึ้น เพราะผ่านการกลั่นกรองเนื้อหาสำคัญและเรียบเรียงใหม่ตามความเข้าใจของผู้อ่านหรือผู้ฟัง

ฐะปะนีย์ นาครทรรพ และคนอื่นๆ (2550, หน้า 118-119) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของการย่อความไว้ดังนี้

1. ช่วยประหยัดเวลาของผู้อ่าน
2. ช่วยให้ผู้อ่านเข้าใจเรื่องที่มีเนื้อหามาก เนื้อหามาก เนื้อหายาก หรือมีความซับซ้อนได้ง่ายและรวดเร็วขึ้น
3. ช่วยให้ผู้อ่านจับประเด็นสำคัญของเรื่องที่อ่านได้สมบูรณ์ ครบถ้วน และถูกต้องได้ง่ายขึ้น
4. ช่วยให้ผู้เขียนเพิ่มพูนทักษะในการอ่านวินิจฉัยเคราะห์สาร การจับประเด็นจับใจความรวมทั้งการเรียบเรียงภาษาจากความสามารถในการลำดับความคิดของตนเอง นับเป็นการสร้างคุณลักษณะที่ดียิ่งในการเรียนภาษาด้วยตนเอง

ดวงพร หลิมรัตน์ (2551: 181) กล่าวว่า การย่อความเป็นสิ่งจำเป็นในการรับสารเป็นประโยชน์ต่อการดำรงชีวิตของมนุษย์ เพราะเป็นพื้นฐานสำคัญที่จะช่วยให้มนุษย์เข้าใจเรื่องราวต่างๆ ได้ตรงกัน ช่วยให้ได้รับความรู้ ความคิด และประสบการณ์ ซึ่งมีผลต่อการดำเนินชีวิตไปในทางที่ถูกต้องเหมาะสม

ภาสกร เกิดอ่อน และคนอื่นๆ (ม.ป.ป, หน้า 76-77) กล่าวว่า การย่อความมีความสำคัญและมีประโยชน์ ดังนี้

1. ช่วยประหยัดเวลาของผู้อ่าน
2. ช่วยให้เข้าใจเรื่องที่มีเนื้อหามาก เนื้อหายาก หรือมีความซับซ้อนได้ดีขึ้น
3. ช่วยให้เข้าใจสาระสำคัญได้สมบูรณ์ ครบถ้วน และถูกต้องได้ง่ายขึ้น
4. ช่วยให้ผู้ที่ไม่ได้อ่านจากต้นฉบับจริงสามารถอ่านรับรู้เรื่องราวได้

ฟองจันทร์ สุขยิ่ง และคนอื่นๆ (ม.ป.ป., : 76) กล่าวว่า การย่อความมีความสำคัญเพราะการย่อความสามารถช่วยให้สามารถจดจำสาระสำคัญเรื่องได้แม่นยำ รวดเร็วนำมาใช้ทบทวนหรือใช้อ้างอิงในภายหลังได้ การย่อความมีประโยชน์ทั้งทางตรงและทางอ้อม ประโยชน์ทางตรง คือ เป็นทักษะการใช้ภาษา ส่วนประโยชน์ทางอ้อม คือ การย่อความเป็นกระบวนการฝึกฝนให้รู้จักการสังเกต การวิเคราะห์ความรู้ ความคิด และการใช้วิจารณญาณในการอ่าน

สมศักดิ์ อัมพร วิสิทธิ์โสภา และคนอื่นๆ (ม.ป.ป., หน้า 46) กล่าวว่า การย่อความเกี่ยวข้องกับบุคคลทุกฝ่าย ทุกอาชีพ ทุกวัย ดังนี้

1. ช่วยให้การอ่านการฟังได้ผลดียิ่งขึ้น
2. เมื่อได้ฟังหรือศึกษาวิชาใด จะช่วยให้จดข้อความที่สำคัญลงในสมุดบันทึกได้ทันเวลา และได้เรื่องราว
3. ช่วยพัฒนาการเขียนให้กระชับ เพราะเขียนเฉพาะใจความสำคัญของเรื่อง

สมพร วชิรวัชรินทร์ และคนอื่นๆ (ม.ป.ป., : 34) กล่าวว่า การย่อความมีความสำคัญมากในชีวิตประจำวัน เกี่ยวข้องกับบุคคลทุกฝ่าย ทุกอาชีพ ทุกวัย ทุกคนใช้ประโยชน์จากการติดต่อสื่อสารทั้งการพูดและการเขียน สรุปความสำคัญได้ ดังนี้

1. ช่วยให้การอ่านในใจหรือการฟังเพื่อเก็บใจความสำคัญได้ผลดียิ่งขึ้น
2. ช่วยให้จดบันทึกข้อความสำคัญจากการฟังบรรยายได้กระชับ ซึ่งจะมีประโยชน์ในการเขียนตอบแบบฝึกหัดหรือข้อสอบ

จากข้อความดังกล่าว สรุปได้ว่า การย่อความ เป็นการเขียนที่มีความสำคัญและมีประโยชน์ ช่วยพัฒนาทักษะการอ่าน การฟัง และการเขียนสรุปความ ช่วยให้เข้าใจเรื่องได้ดียิ่งขึ้นและประหยัดเวลาในการอ่านทบทวน ทั้งของผู้ย่อหรือผู้อื่นที่อ่านบทย่อ

5.3 หลักและวิธีการเขียนย่อความ

การเขียนย่อความให้ถูกต้องนั้นจะมีวิธีการหรือหลักการเขียน ซึ่งมีผู้กล่าวไว้ ดังนี้

อัจฉรา ชิวพันธ์ และคนอื่นๆ (2545, หน้า 19-20) กล่าวว่า การย่อความมีหลักเกณฑ์ ดังนี้

1. ก่อนจะย่อควรอ่านรายละเอียดของเนื้อเรื่องหรือข้อความนั้นๆ อย่างถี่ถ้วนพยายามทำความเข้าใจและจับประเด็น หรือสาระสำคัญของเรื่องให้ได้ แล้วจดบันทึกส่วนสำคัญไว้
2. การย่อความแต่ละครั้งต้องมีแบบฟอร์มขึ้นต้นทุกครั้ง บอกที่มาของเรื่องหรือบทความนั้นๆ เพื่อให้ผู้อ่านที่สนใจอยากทราบรายละเอียด สามารถติดตามอ่านจากต้นฉบับได้
3. การใช้สรรพนามในการย่อความต้องเปลี่ยนสรรพนามจากบุรุษที่ 1 หรือที่ 2 เป็นบุรุษที่ 3
4. การย่อความ ผู้ย่อต้องเขียนเรียบเรียงด้วยสำนวนภาษาของผู้ย่อเอง ไม่ยกข้อความเดิมมาโดยมิได้แก้ไขสำนวนใดๆ ทั้งสิ้น แต่ยังคงรักษาเนื้อเรื่องเดิมไว้ไม่ให้สาระสำคัญเปลี่ยนไป ถ้าข้อความเดิมเป็นร้อยกรองก็สรุปย่อเป็นร้อยแก้วให้กะทัดรัด
5. ใจความที่รวบรวมได้จากการย่อความให้สั้นย่อหน้า แล้วเขียนต่อเนื่องกันไปให้จบในย่อหน้าเดียว ไม่ต้องขึ้นย่อหน้าใหม่ แม้ว่าข้อความเดิมจะมีกี่ย่อหน้าก็ตาม
6. ใจความของเนื้อเรื่องที่ย่อควรมีความกะทัดรัดมากที่สุด และไม่ควรยาวเกินกว่าครึ่งหนึ่งของเนื้อความเดิม

กระทรวงศึกษาธิการ (2548, หน้า 78) กล่าวว่า การย่อความที่ดีควรมีเนื้อหาสาระสำคัญของเรื่องเดิม และเป็นไปตามหลักการย่อความ ดังนี้

1. ต้องเก็บใจความสำคัญของเรื่องให้ครบ และเรียบเรียงโดยใช้สำนวนภาษาที่ถูกต้อง
2. การเก็บใจความสำคัญของเรื่องจะต้องคำนึงถึงสาระต่อไปนี้เป็น ใคร ทำอะไร ที่ไหน เมื่อใด อย่างไร ใจความสำคัญคืออะไร แล้วนำมาเขียนเป็นสำนวนของตนเอง เน้นการใช้คำที่มีความหมายกระชับตรงไปตรงมา และไม่ใช้อักษรย่อ
3. ข้อความที่มีเนื้อหาเป็นข้อๆ ต้องเรียบเรียงให้เป็นความเรียง
4. เปลี่ยนสรรพนามในเรื่อง เช่น ฉัน ผม ข้าพเจ้า คุณ เธอ เปลี่ยนเป็น พระองค์ ท่าน เขา

ฯลฯ

5. คำศัพท์หรือคำศัพท์เฉพาะทางวิชาการ ควรเปลี่ยนเป็นคำธรรมดาที่ทุกคนเข้าใจ ยกเว้นคำราชาศัพท์

6. การย่อจดหมายซึ่งมีรายละเอียดอยู่ที่ข้อความที่เริ่มต้นแล้ว ให้ย่อแต่ใจความของเนื้อหาจดหมาย

ธเนศ เวศร์ภาดา และคนอื่นๆ (2548, หน้า 201-202) กล่าวว่า การย่อความมีขั้นตอนดังนี้

1. อ่านเรื่องนั้นอย่างละเอียด 1 ครั้ง เพื่อให้เข้าใจเนื้อเรื่อง อาจขีดเส้นใต้ส่วนที่คิดว่าเป็นใจความสำคัญของเรื่องไว้ก่อนได้ เพื่อให้ได้ภาพคร่าวๆ ในใจว่า เป็นเรื่องเกี่ยวกับอะไร ผู้เขียนต้องการพูดถึงอะไร หลังจากที่ย่านจบแล้วควรตอบคำถามว่าใคร ทำอะไร ที่ไหน เมื่อไร ทำไม และอย่างไร

2. อ่านครั้งที่ 2 ให้สังเกตชื่อเรื่องว่า ชื่ออะไร เกี่ยวข้องกับใจความสำคัญคร่าวๆ ที่พบเมื่ออ่านครั้งแรกอย่างไร แล้วอ่านทีละย่อหน้าแบบเก็บความ โดยแยกให้ได้ว่าประโยคใด เป็นใจความสำคัญของย่อหน้าที่ควรเก็บไว้ ประโยคใดเป็นเพียงใจความรองหรือใจความขยายที่ควรตัดทิ้งไป

3. นำใจความสำคัญของแต่ละย่อหน้ามาอ่านครั้ง พร้อมทั้งพิจารณาว่าอ่านแล้วกระชับและเข้าใจได้ง่ายหรือไม่ หากมีข้อความที่ซ้ำซ้อนให้คัดออกไปอีกได้

4. เรียบเรียงใจความสำคัญทั้งหมดให้สอดคล้องกับชื่อเรื่องด้วยการใช้เชื่อมต่างๆ เพื่อให้ได้ข้อความที่เป็นเอกภาพหรือต่อเนื่องเป็นเรื่องเดียวกัน

5. ใช้ภาษาที่เป็นการในการย่อความและใช้คำสรรพนามบุรุษที่ 3 แทนคำสรรพนามบุรุษที่ 1, 2 ที่ปรากฏในเรื่องที่อ่าน

6. การย่อความมีรูปแบบที่กำหนดไว้แน่นอน คือ ให้เขียนส่วนนำเพื่อเป็นประโยชน์สำหรับใช้อ้างอิง และเขียนส่วนที่เป็นใจความสำคัญซึ่งนำมาเรียบเรียงใหม่

กระทรวงศึกษาธิการ (2551, หน้า 74-76) กล่าวถึงหลักสำคัญของการย่อความว่ามีขั้นตอนสำคัญๆ ดังนี้

1. พิจารณาเรื่องที่จะย่อว่าเป็นงานเขียนประเภทใด เช่น บทความ ความเรียง และเรื่องเล่า ฯลฯ ถ้าเรื่องที่จะย่อไม่มีชื่อเรื่อง ต้องตั้งชื่อเรื่องขึ้นเอง ถ้าเรื่องที่จะย่อเป็นบทหรือยกทรงต้องเปลี่ยนเป็นบทร้อยแก้ว

2. อ่านเรื่องที่จะย่อให้ละเอียด 2 ครั้ง เพื่อพิจารณาใจความแต่ละตอน แล้วจับใจความของเรื่องให้ได้ว่าเน้นความคิดสำคัญอะไร แล้วบันทึกไว้

3. อ่านบทบทวน แล้วตั้งคำถามเพื่อหาคำตอบให้ได้ว่าเรื่องที่ย่อ เป็นเรื่องอะไร ใครทำอะไร ที่ไหน เมื่อไร และอย่างไร แล้วบันทึกไว้

4. แยกข้อความออกเป็นเรื่องย่อย ๆ พยายามทำความเข้าใจใหม่ เมื่ออ่านจนเข้าใจดีแล้ว จึงจับใจความของเรื่องย่อยๆ ให้ได้ว่า เรื่องแต่ละตอนเป็นเรื่องราวเกี่ยวกับอะไร และมีความสัมพันธ์กับประเด็นหลักของเรื่องอย่างไร การอ่านอย่างละเอียดเช่นนี้ จะช่วยให้จับใจความของเรื่องแต่ละเรื่อง ได้ถูกต้องชัดเจน

5. นำใจความจากประเด็นหลักข้อ 2 และใจความคำตอบข้อ 3-4 มาเรียบเรียงใหม่เพื่อการย่อความ โดยยึดหลัก ดังนี้

5.1 ลำดับเรื่อง อาจสลับเปลี่ยนการวางหัวข้อสำคัญในขั้นตอนการลำดับเรื่องก็ได้ เพื่อให้ผู้อ่านเข้าใจง่ายขึ้น ไม่จำเป็นต้องตรงตามแบบเดิมเสมอไป แต่ให้ถูกต้องตามความหมายเดิมทุกประการ

5.2 นำใจความสำคัญมาเรียบเรียงใหม่ด้วยสำนวนของผู้ย่อเอง โดยเขียนลำดับความและเชื่อมความอย่างสละสลวย

5.3 ข้อความที่ได้จากการย่อ จะเป็นข้อความที่เขียนอธิบาย หรือเรื่องเล่าจึงห้ามมีข้อความอยู่ในเครื่องหมายอัฒประกาศ ไม่ใช้สรรพนามบุรุษที่ 1 และ 2 ให้ใช้ได้เฉพาะสรรพนามบุรุษที่ 3 แต่หากจำเป็นต้องเอ่ยถึงผู้ที่เกี่ยวข้องในเรื่องนั้นก็ให้ใช้ชื่อโดยตรง

5.4 ถ้าข้อความเดิมใช้ราชาศัพท์ เมื่อย่อแล้วก็ใช้ราชาศัพท์นั้นดั้งเดิม

5.5 การใช้อักษรย่อ ควรใช้อักษรย่อที่คนทั่วไปรู้จักกันดี เช่น พ.ศ. ค.ศ. กทม. และ ส.ค.ส. เป็นต้น ในกรณีที่ชื่อเต็มยาวมาก ก็ให้ใช้คำเต็มในการเขียนครั้งแรก พร้อมทั้งระบุตัวอักษรย่อไว้ด้วย เมื่อใช้ซ้ำอีกในย่อความเดียวกันนั้น ก็ใช้เพียงอักษรย่อเท่านั้น เช่น สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.)

5.6 ข้อความที่เป็นผลความ รายละเอียดต่างๆ ตัวอย่างที่อ้างอิง ถ้อยคำที่ฟุ่มเฟือย เยิ่นเย้อ ให้ตัดทิ้งไป

5.7 การเขียนควรใช้ประโยคที่ดี คือ สั้น ความหมายตรง เต็มความ ชัดเจนกะทัดรัด ใจความเด่นชัด และควรใช้คำเชื่อมที่เป็นบุพบท หรือสันธาน เพื่อให้ความชัดเจนสละสลวย ตรงตามจุดมุ่งหมายของเรื่องที่ต้องการย่อ

5.8 ใจความที่ย่อควรเขียนติดต่อกันเป็นย่อหน้าเดียวกัน ไม่ต้องย่อหน้าตามข้อความเดิม นอกจากความเดิมที่จะย่อเป็นเรื่องต่างๆ กันไป ไม่เกี่ยวข้องกัน และแยกจากกันเป็นตอนๆ ไว้แล้ว จึงขึ้นย่อหน้าใหม่ได้

6. ความยาวของเรื่องที่ย่อนั้น ไม่จำกัดความยาวหรือขนาด ทั้งนี้แล้วแต่เนื้อหาสาระของเรื่องที่จะนำมาย่อ

7. เมื่อย่อเรื่องเสร็จแล้วให้ทบทวนเพื่อดูว่าเรื่องที่ย่อมีเนื้อความต่อเนื่องกันดีหรือไม่ ใจความสำคัญตอนใดตกหล่น หรือข้อความตอนใดผิดเพี้ยนไปจากเรื่องเดิม จะได้แก้ไขให้ถูกต้อง สุชีรา รักษาภักดี (2551, หน้า 185-186) กล่าวถึงหลักการย่อความไว้ดังนี้

1. เขียนคำนำตามรูปแบบของเรื่องที่จะย่อ
2. อ่านเรื่องที่จะย่อทั้งหมดให้เข้าใจ
3. การย่อบทหรือย่อกรองต้องถอดคำประพันธ์เป็นร้อยแก้วก่อน จึงย่อความต่อไป
4. ให้เปลี่ยนสรรพนามบุรุษที่ 1, 2 เป็นสรรพนามบุรุษที่ 3 หรือเอ่ยชื่อบุคคลนั้น
5. ถ้ามีการใช้คำราชาศัพท์ให้คงคำราชาศัพท์ไว้
6. แยกใจความสำคัญของเรื่องเป็นตอนๆ
7. ถ้าในเรื่องมีเครื่องหมายัญประกาศ ให้เปลี่ยนคำพุดนั้นเป็นสำนวนของผู้ย่อและไม่

ต้องใส่เครื่องหมายัญประกาศ

8. หากไม่มีชื่อเรื่อง ให้ผู้ย่อดังชื่อเรื่องเอง

ดวงพร หลิมรัตน์ (2551, หน้า 181-182) กล่าวถึงหลักการย่อความไว้ ดังนี้

1. อ่านเนื้อเรื่องหรือข้อความนั้นๆ อย่างถี่ถ้วน ทำความเข้าใจ และจับประเด็นหรือสาระสำคัญของเรื่องให้ได้ แล้วจากนั้นก็ส่วนสำคัญไว้

2. เปลี่ยนสรรพนามจากบุรุษที่ 1 หรือสรรพนามบุรุษที่ 3 เป็นสรรพนามบุรุษที่ 3

3. เรียบเรียงด้วยสำนวนภาษาของผู้ย่อ ไม่ยกข้อความเดิมมาโดยมิได้แก้ไขสำนวนใดๆ ทั้งสิ้น แต่ยังคงรักษาเนื้อความของเรื่องเดิม ไม่ให้สาระสำคัญเปลี่ยนไป เช่น ถ้าข้อความเดิมเป็นร้อยกรอง ก็สรุปย่อเป็นร้อยแก้วให้กะทัดรัด ใช้ภาษาให้รัดกุม ถ้าเป็นคำราชาศัพท์ก็ตามย่อโดยใช้คำราชาศัพท์เช่นกัน

4. เขียนใจความที่รวบรวมได้จากการจับใจความให้ต่อเนื่องกันไปให้จบในย่อหน้าเดียว ไม่ต้องขึ้นย่อหน้าใหม่ แม้ว่าข้อความเดิมจะมีหลายย่อหน้าก็ตาม

5. ย่อใจความของเนื้อเรื่องให้กะทัดรัดมากที่สุด และไม่ควรมีความยาวเกินกว่าครึ่งหนึ่งของเนื้อความเดิม

6. ใช้แบบการขึ้นคานำตามประเภทของเนื้อเรื่องหรือข้อความที่นำมาย่อ เพื่อบอกที่มาของเนื้อเรื่องบทความนั้นๆ สำหรับให้ผู้อ่านที่สนใจจะติดตามหาต้นฉบับนั้นๆ มาอ่านรายละเอียดได้

วิเชียร เกษประทุม (2555, หน้า 139-40) กล่าวถึงหลักการย่อความไว้ ดังนี้

1. ก่อนย่อความต้องอ่านจับใจความให้ละเอียดถี่ถ้วนว่าใคร ทำอะไร กับใครที่ไหน เมื่อไร ผลที่เกิดขึ้นนั้นเป็นอย่างไร หากพบประโยคที่เห็นว่าเป็นใจความสำคัญของเรื่องให้ขีดเส้นใต้ไว้ เพื่อสะดวกในการเก็บใจความมาเขียนย่อ ส่วนพลความหรือข้อความที่เป็นส่วนขยายให้ตัดออกทั้งหมด

2. เก็บใจความสำคัญมาเขียนเรียบเรียงใหม่ตามลำดับเนื้อเรื่อง โดยใช้สำนวนภาษาของผู้ย่อเอง เพราะข้อความเดิมอาจไม่กะทัดรัด จึงควรตัดแต่งคำ รวบรวมคำ เพื่อให้ข้อความสละสลวยขึ้น โดยใช้คำเชื่อม ในการย่อความนั้นไม่ใช่เครื่องหมายัญประกาศและไม่ใช้คำย่อ

3. เปลี่ยนสรรพนามบุรุษที่ 1 และบุรุษที่ 2 ให้เป็นสรรพนามบุรุษที่ 3 เช่น เขา ท่าน พระองค์ เป็นต้น

4. การย่อคำประพันธ์ที่เป็นร้อยกรอง ต้องถอดคำประพันธ์ให้เป็นร้อยแก้วก่อนแล้วนำข้อความที่ถอดเป็นร้อยแก้วมาย่อความ

5. การย่อจดหมายต้องเปลี่ยนรูปแบบของจดหมายให้เป็นรูปแบบของการย่อความโดยนำที่อยู่ วันที่ คำขึ้นต้น คำลงท้าย ลงชื่อ จ่าหน้าของ และชื่อผู้รับมาเรียบเรียงให้เป็นข้อความเดียวกัน และอยู่ในหน้าเดียวกัน

6. การย่อเรื่องประเภทประกาศ หรือคำสั่งที่มีเนื้อหาเป็นข้อๆ ต้องเรียบเรียงให้เป็นข้อความเดียวกันและอยู่ในหน้าเดียวกัน

7. คำราชาศัพท์ให้คงไว้ตามเดิม ส่วนคำศัพท์เฉพาะทางวิชาการควรเปลี่ยนเป็นคำสามัญที่คนทั่วไปเข้าใจ เช่น “ท้าวโกสีย์” เปลี่ยนเป็น “พระอินทร์”

8. ควรหาข้อความใหม่แทนบางกลุ่มคำโดยให้ความหมายเท่าเดิมแต่ลดคำลงมา เช่น ขนุน น้อยหน้า พุทรา มังคุด ละมุด ลำไย มะเฟือง มะไฟ ใช้คำว่า “ผลไม้” แทน

9. เมื่อเรียบเรียงเนื้อความที่ย่อแล้วควรอ่านทบทวนใหม่เพื่อตรวจสอบว่าเก็บใจความสำคัญหมดหรือไม่ เรียบเรียงข้อความได้สมบูรณ์ และใช้ภาษาถูกต้องดีหรือไม่

ภาสกร เกิดอ่อน และคนอื่นๆ (ม.ป.ป., หน้า 77-78) กล่าวว่า การย่อความประกอบด้วยทักษะสำคัญ 2 ประการ คือ การอ่านและการเขียน

1. การอ่านเพื่อย่อความ เป็นการอ่านแบบสรุปความหรือการอ่านจับใจความสำคัญของเรื่อง ซึ่งมีขั้นตอน ดังนี้

1.1 อ่านเรื่องที่จะเขียนย่อความทั้งหมดอย่างละเอียด เพื่อให้ทราบว่าเป็นเรื่องเกี่ยวกับอะไรใคร ทำอะไร ที่ไหน เมื่อไร อย่างไร

1.2 แยกอ่านและทำความเข้าใจเรื่องแต่ละย่อหน้าอย่างละเอียด

1.3 จับความคิดหลัก หรือประโยคใจความสำคัญในแต่ละย่อหน้า ซึ่งเป็นความรู้ ความคิดที่ผู้เขียนเสนอต่อผู้อ่าน ในแต่ละย่อหน้าจะมีความคิดหลักเพียงอย่างเดียว อาจจะมีย่อหน้า กลางย่อหน้า หรือท้ายย่อหน้า ส่วนประกอบอื่นๆ จะเป็นประโยคขยายความหรือผลความ ให้ผู้อ่านเข้าใจความคิดหลักชัดเจนยิ่งขึ้น เช่น รายละเอียด ข้อเปรียบเทียบ หรือตัวอย่าง

2. การเขียนเพื่อย่อความ เป็นการเรียบเรียงสาระสำคัญที่บันทึกไว้จากการอ่านโดยมีหลักการ ดังนี้

2.1 ข้อความที่ย่อ

ทั้งหมด

2.1.1 มีเฉพาะสาระสำคัญ คือ ความคิดหลัก ส่วนที่เป็นผลความตัดออก

เพียงครั้งเดียว

2.1.2 ในกรณีที่สาระสำคัญซ้ำกันหลายๆ แห่ง เมื่อนำมาเรียบเรียงให้กล่าว

เรื่องเดิม

2.1.3 ครอบคลุมประเด็นสำคัญของเรื่องได้ครบถ้วน สมบูรณ์ ถูกต้องตาม

2.1.4 ข้อความที่เป็นคำพูดอยู่ในเครื่องหมายอัญประกาศ ถ้าไม่ใช่ประเด็นสำคัญให้ตัดออก ถ้าเป็นประเด็นสำคัญให้สรุปสั้นๆ

2.2 สำนวนภาษา

2.2.1 ใช้สำนวนภาษาของผู้ย่อ โดยเรียบเรียงเนื้อความใหม่ ไม่ควรใช้สำนวนภาษาของเรื่องเดิม และต้องไม่ตัดต่อประโยคใจความสำคัญของต้นฉบับ

2.2.2 เรียบเรียงเป็นเรื่องราวในรูปแบบร้อยแก้ว ถ้าจะเอ่ยถึงบุคคลอื่น ให้ใช้ชื่อหรือใช้สรรพนามบุรุษที่ 3 ห้ามใช้สรรพนามบุรุษที่ 1 และ 2 ในการย่อความ

2.2.3 ใช้สำนวนภาษาที่ดี มีความกะทัดรัด ชัดเจน สละสลวย น่าอ่าน และถูกต้องตามหลักการใช้ภาษา เช่น การใช้ราชาศัพท์

2.2.4 สำนวนภาษาหรือคำยาก คำยาว ในเรื่องเดิมให้เปลี่ยนมาใช้คำธรรมดา

2.2.5 ไม่จำเป็นต้องใช้อักษรย่อในข้อความที่ย่อ นอกจากชื่อเดิมจะยาวมาก และอักษรย่อนั้นเป็นที่รู้จักกันแพร่หลาย เช่น กทม. รสช. รสพ. และ ททท.

2.2.6 ถ้าเรื่องเดิมเป็นร้อยกรองให้ย่อความเป็นร้อยแก้ว

2.2.7 ใช้สำนวนภาษาที่คงไว้ซึ่งลีลาหรือน้ำเสียงเหมือนเดิม เช่น ความรู้
สะเทือนใจ

2.3 ความยาวของย่อความ

การย่อความไม่มีกฎเกณฑ์กำหนดเรื่องความยาวไว้แน่นอนว่า ควรมีส่วนเหลือเท่าไรจากเรื่องเดิม หรือเรื่องขนาดใดควรย่อให้สั้นเท่าใด ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความต้องการและการนำไปใช้ประโยชน์ และที่สำคัญคือ หากเรื่องใดมีสาระสำคัญมาก พลดความน้อย ย่อความก็จะไม่สั้น แต่หากมีสาระสำคัญน้อย พลดความมาก ย่อความก็จะสั้น

นาวินี หล้าประเสริฐ และคนอื่นๆ (ม.ป.ป., หน้า 109) กล่าวว่า การย่อความ มีวิธีการดังนี้

1. อ่าน ฟัง หรือดู เนื้อเรื่องอย่างละเอียด เพื่อให้เกิดความเข้าใจเรื่องราว
2. จับใจความสำคัญของเรื่อง ถ้าเป็นการย่อความจากการอ่าน ควรแบ่งเนื้อเรื่องเป็นย่อหน้า ถ้าเป็นย่อความจากการฟังหรือการดู ควรแบ่งเนื้อเรื่องเป็นช่วงหรือเป็นตอน
3. นำใจความสำคัญมาเขียนใหม่ด้วยสำนวนภาษาของผู้ย่อ โดยใช้วิธีการ ดังนี้
  - 3.1 เลือกใช้คำที่มีความหมายตรงกับคำในข้อความเดิม เช่น ใช้คำว่า แม่น้ำแทน คำเดิมว่า นที เป็นต้น
  - 3.2 เปลี่ยนสรรพนามบุรุษที่ 1 และที่ 2 เป็นสรรพนามบุรุษที่ 3 เช่น เขา เธอ
  - 3.3 ถ้าเรื่องเดิมเป็นร้อยกรอง จะต้องเรียบเรียงเป็นร้อยแก้ว
  - 3.4 ถ้ามีคำราชาศัพท์ ไม่ต้องเปลี่ยนแปลง
  - 3.5 ไม่ใช้อักษรย่อ และเครื่องหมายัญประกาศ
  - 3.6 เขียนใจความที่ย่อเนื่องกันไปโดยไม่ต้องย่อหน้า
4. บอกรายละเอียดของเรื่องที่น่ามาย่อ เช่น ถ้าเป็นหนังสือจะต้องระบุว่าใครเป็นผู้แตง นำมาจากหนังสืออะไร ถ้าเป็นการย่อความจากการฟังหรือการดู ก็ต้องระบุรายละเอียดของเรื่องเดิม เช่นกัน

พงษ์จันทร์ สุขยิ่ง และคนอื่น ๆ (ม.ป.ป., หน้า 76-77) กล่าวว่า การย่อความมีหลักการ ดังนี้

1. อ่านเรื่องที่จะย่อให้จบอย่างน้อย 2 ครั้ง เทียบแรกอ่านเพื่อรู้เรื่องที่จะย่อนั้นอย่างกว้างๆ เทียบสองอ่านเพื่อตอบคำถามให้ได้ว่า ใคร ทำอะไร ที่ไหน เมื่อไร ทำอย่างไร และมีเหตุผลใดจึงทำ ควรจัดลำดับเหตุการณ์ของเรื่องหรือเวลาให้ชัดเจน
2. จับใจความสำคัญแต่ละย่อหน้า โดยแยกใจความสำคัญออกจากพลความ
3. นำใจความสำคัญมาเรียบเรียงใหม่ด้วยสำนวนภาษาของผู้ย่อ โดยใช้ถ้อยคำที่เข้าใจง่าย กะทัดรัด ได้ใจความ ใช้สรรพนามบุรุษที่ 3 หรือใช้ชื่อในเรื่องนั้นโดยตรง ข้อความในเครื่องหมายอัฒประกาศให้เรียบเรียงเป็นเรื่องเล่า ไม่ใช้เครื่องหมายอัฒประกาศในข้อความที่ย่อแล้วและไม่ใช้อักษรย่อในการย่อความ ถ้าเรื่องที่ย่อใช้คำราชาศัพท์ให้คงคำราชาศัพท์ไว้
4. ถ้าเรื่องที่ย่อเป็นร้อยกรองต้องถอดคำประพันธ์ แล้วเขียนย่อเป็นร้อยแก้ว
5. ใจความที่ย่อต้องมีชื่อเรื่อง ถ้าไม่มีชื่อเรื่องผู้ย่อความต้องตั้งชื่อเรื่องเอง
6. การย่อความประกอบด้วยส่วนสำคัญ 2 ส่วน คือ ส่วนที่หนึ่ง เป็นส่วนคำนำหรือการขึ้นต้นของย่อความ มีจุดมุ่งหมายเพื่อให้ทราบแหล่งที่มาของเรื่องนั้น ๆ และส่วนที่สอง คือ ส่วนที่เป็นเนื้อหาของย่อความ ซึ่งจะต้องขึ้นย่อหน้าใหม่และมีเพียงย่อหน้าเดียว

สมพร วชิรวัชรินทร์ และคนอื่น ๆ (ม.ป.ป., หน้า 36) กล่าวไว้ว่า การย่อความมีวิธีการที่เป็นหลักเกณฑ์ที่ต้องปฏิบัติ เพื่อให้ได้ย่อความที่ดี สมบูรณ์ทั้งความหมาย และมีค่าน้อยกว่าเดิมควรมีหลักปฏิบัติ ดังนี้

1. อ่านเรื่องที่ต้องการย่อคร่าวๆ ก่อน 1 ครั้ง จับใจความสำคัญของเรื่องให้รู้ว่าเรื่องนั้นๆ ใคร ทำอะไร ที่ไหน เมื่อไร ทำไม อย่างไร
2. ทำความเข้าใจเรื่องแต่ละย่อหน้า จับใจความสำคัญของเรื่อง อ่านทวนทุกย่อหน้าจนครบ
3. ไม่ย่อคำโดยใช้คำย่อหรืออักษรย่อและไม่ใช้เครื่องหมายอัฒประกาศ
4. สรรพนามที่ใช้ต้องเปลี่ยนจากบุรุษที่ 1 และที่ 2 เป็นสรรพนามบุรุษที่ 3 หรือใช้ นามแทน
5. ถ้าข้อความเดิมใช้ราชาศัพท์ก็คงไว้เหมือนเดิม
6. รายละเอียดต่างๆ ถ้อยคำฟุ่มเฟือยหรือศัพท์ยากไม่ควรนำมาเขียน
7. ถ้าเป็นบทร้อยกรอง ให้ย่อเป็นร้อยแก้ว
8. ถ้าเรื่องที่ย่อไม่มีชื่อเรื่อง ต้องตั้งชื่อเรื่องขึ้นเอง

9. เรียบเรียงสาระสำคัญของแต่ละย่อหน้าด้วยจำนวนของผู้ย่อเองโดยให้เนื้อความสัมพันธ์กัน อาจสลับลำดับความใหม่ ตามความเหมาะสม สามารถคำใหม่แทนกลุ่มคำบางกลุ่มที่มีความหมายเท่าเดิม แต่ละจำนวนคำลง เช่น อริยสัจสี่ แทน ทุกข์ สมุทัย นิโรธ มรรค เป็นต้น

10. อ่านบททวนเรื่องที่ย่ออีกครั้งหนึ่ง แล้วแก้ไขให้การลำดับความต่อเนื่องกันและมีใจความสำคัญของเรื่องครบถ้วนสมบูรณ์

สมศักดิ์ อัมพรวิสิทธิ์ และคนอื่นๆ (ม.ป.ป., หน้า 41-42) กล่าวไว้ว่า การย่อความ มีหลักการดังนี้

1. ย่อความตามรูปแบบการย่อความแบบต่างๆ
2. อ่านเรื่องราวที่จะย่ออย่างน้อย 2 ครั้ง เทียบแรกจับใจความให้ได้ว่า เรื่องอะไร หรือใคร ทำอะไร ที่ไหน อย่างไร เทียบที่สองจับใจความให้ละเอียดขึ้น และพิจารณาว่าอะไรเป็นใจความสำคัญ อะไรเป็นใจความประกอบหรือผลความ หรือข้อความที่เสริมแต่ง ถ้ายังจับใจความไม่ได้จึงอ่านอีกจนสามารถจับใจความได้
3. พิจารณาเก็บเฉพาะใจความสำคัญ
4. นำใจความสำคัญของมาเรียบเรียงใหม่ด้วยภาษาของตนเองตามรูปแบบที่กำหนด
5. ความสั้นยาวของการย่อความไม่สามารถกำหนดเป็นอัตราส่วนได้ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับลักษณะของเรื่อง เช่น เรื่องใดมีใจความประกอบมาก ใจความสำคัญมีน้อย ก็ย่อได้สั้น
6. เปลี่ยนคำสรรพนามบุรุษที่ 1, 2 เป็นบุรุษที่ 3 เพราะผู้ย่อทำหน้าที่เล่าต่อ และเครื่องหมายใดๆ ที่มีอยู่ในข้อความเดิม จะไม่ใช้ในการย่อความ
7. ใช้ถ้อยคำภาษาง่ายๆ ได้ใจความชัดเจน แต่ถ้ามีคำราชาศัพท์ก็ยังคงใช้อยู่
8. เลือกใช้คำให้ได้ความหมายครอบคลุม เช่น เมื่อกกล่าวถึง หนังสือพิมพ์ วิทยุ โทรทัศน์ ควรใช้คำว่า "สื่อสารมวลชน" หรือเมื่อกกล่าวถึง สมุด ดินสอ ปากกา ยางลบ และไม่บรรทัด ควรใช้คำว่า "เครื่องเขียน" แทน เป็นต้น
9. ไม่ใช้อักษรย่อหรือคำย่อ เว้นแต่อักษรย่อนั้นเป็นที่เข้าใจ และใช้กันทั่วไปแล้ว เช่น พ.ศ. เป็นต้น
10. ข้อความที่ย่อให้เขียนต่อเนื่องกันโดยใช้คำเชื่อม เพื่อให้กระชับไม่เยิ่นเย้อ
11. การย่อความที่เป็นร้อยกรอง ก็ใช้วิธีเดียวกับร้อยแก้ว แต่เปลี่ยนข้อความจากร้อยกรองเป็นร้อยแก้วธรรมดาก่อน

จากข้อความดังกล่าว สรุปได้ว่า การเขียนความ ผู้ย่อต้องรู้ที่มาของเรื่อง และรู้ประเภทของเรื่องที่อ่านหรือฟัง แล้วตั้งใจอ่านหรือฟังเรื่องที่จะย่อ อย่างน้อย 1-2 ครั้ง โดยพยายามจับใจความสำคัญให้ได้ แล้วนำใจความสำคัญมาเขียนเรียบเรียงใหม่ด้วยสำนวนภาษาของตนเองเขียนให้ถูกต้องตามรูปแบบการเขียนย่อความของเรื่องที่อ่านหรือฟังนั้น ให้ใช้คำสรรพนามบุรุษที่ 3 แทนคำสรรพนามบุรุษที่ 1, 2 หากมีคำราชาศัพท์ก็คงใช้คำราชาศัพท์นั้น หากมีอักษรย่อควรเขียนอักษรย่อที่รู้จักกันทั่วไป ไม่ใช่เครื่องหมายัญประกาศ เขียนให้ได้ใจความกะทัดรัด ครบถ้วนใช้คำเชื่อมให้สละสลวย และเขียนให้อ่านเข้าใจได้ง่าย ซึ่งหลักการดังกล่าว ผู้วิจัยได้นำมาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในการวิจัยครั้งนี้

5.4 องค์ประกอบของการเขียนย่อความ

การเขียนย่อความ มีผู้กล่าวถึงองค์ประกอบของการเขียนดังนี้

สุชีรา รักษาภักดี (2551, หน้า 186) กล่าวว่า การย่อความประกอบด้วยส่วนสำคัญ 2 ส่วนดังนี้

1. ส่วนที่เป็นคำนำ เพื่อให้ผู้อ่านทราบที่มาของเรื่อง
2. ส่วนที่เป็นใจความสำคัญของเรื่อง เขียนติดต่อกันเป็นย่อหน้าเดียว

กระทรวงศึกษาธิการ (2554, หน้า 25-26) กำหนดไว้ การย่อความประกอบด้วยส่วนสำคัญ 2 ส่วน ดังนี้

1. ส่วนที่เป็นคำนำ ใช้เขียนนำเป็นย่อหน้าแรก มีจุดหมายให้ทราบรายละเอียดว่าย่อหน้าประกอบด้วยส่วนสำคัญๆ ดังนี้

1.1 ลักษณะของเรื่องที่น่าสนใจ ให้บอกว่าเป็นเอกสารร้อยกรอง หรือร้อยแก้ว ประเภทใด ชื่อเรื่องใด ถ้าเป็นหนังสือราชการจะต้องระบุว่า เรื่องอะไร เลขที่เท่าไร ลงวันที่เท่าไร เช่น กลอนนิราศภูเขาทอง บทความเรื่องปฏิรูปประเทศไทย หนังสือราชการเรื่องพระราชทานกระบวรราชานุญาต หนังสือที่ สว 002/03 ลงวันที่ 22 เมษายน 2552 เป็นต้น

1.2 ข้อมูลเกี่ยวกับผู้แต่ง ให้บอกชื่อและนามสกุลผู้แต่ง ถ้าเป็นพระราชดำรัสพระบรมราชโองการ ใบบอก ปาฐกถา คำปราศรัย สุนทรพจน์ หนังสือราชการ และจดหมายทั่วไป ให้เพิ่มว่า พระราชทานแก่ใคร แสดงแก่ใคร และถึงใคร เช่น พระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว พระราชทานแก่ผู้บังคับบัญชาลูกเสือ คำปราศรัยของนายธานินทร์ กรัยวิเชียร แสดงแก่ข้าราชการครูและ

นักเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน หนังสือราชการของสำนักงานราชเลขาธิการ ถึงประธานคณะกรรมการอำนวยการจัดทำโครงการเทิดพระเกียรติของวุฒิสภา เป็นต้น

1.3 แหล่งข้อมูล ถ้าข้อความที่ย่อมาจากเอกสารทั่วไป ให้บอกว่ามาจากเอกสารใด หน้าใด และวัน เดือน ปีใด ถ้าเป็นพระราชดำรัส พระบรมราชาไมตรี ไวยาพ ปรากฏคำปราศรัย สุนทรพจน์ ให้เพิ่มว่า แสดงในโอกาสใด ณ สถานที่ใด เช่น

พระบรมราชาไมตรีพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เรื่อง ความรักและความศรัทธาในหน้าที่รับผิดชอบ พระราชทานแก่ข้าราชการพลเรือน เนื่องในโอกาสวันข้าราชการพลเรือน ณ พระตำหนักจิตรลดารโหฐาน วันที่ 1 เมษายน พ.ศ. 2539 มีใจความว่า

กรณีเรื่องที่ย่อไม่มีชื่อเรื่อง ให้บอกว่าไม่ปรากฏชื่อเรื่อง หรืออาจตั้งชื่อเรื่องขึ้นเองได้ ถ้าไม่มีชื่อผู้แต่ง หรือไม่มีแหล่งข้อมูลใช้ว่า ไม่ปรากฏนามผู้แต่งไม่ปรากฏวัน เดือน ปี ถ้าค้นคว้าจากอินเทอร์เน็ต ให้ระบุแหล่งเข้าถึง และวัน เดือน ปีที่เข้าถึง เช่น

2. ส่วนที่เป็นใจความสำคัญของเรื่อง คือส่วนที่เป็นเนื้อความที่เรียบเรียงแล้ว เขียนติดต่อกันเป็นย่อหน้าเดียว ไม่ต้องย่อหน้าตามเรื่องเดิม แต่ถ้าเป็นบทร้อยกรองถอดความเป็นร้อยแก้วแล้วจึงย่อ

นาวินี หล้าประเสริฐ และคนอื่นๆ (ม.ป.ป., หน้า 109) กล่าวว่า การย่อความประกอบด้วยส่วนสำคัญ 2 ส่วน ดังนี้

1. ส่วนคำนำเป็นส่วนแรกของย่อความ มีจุดหมายเพื่อให้ผู้อ่านทราบที่มาของเรื่องที่น่ามาย่อ

2. ส่วนเนื้อเรื่อง เป็นส่วนที่ผู้ย่อเอาใจความสำคัญของเรื่องมาเขียนเรียบเรียงใหม่ด้วยถ้อยคำสำนวนของตนเอง

สมพร วชิรวัชรินทร์ และคนอื่นๆ (ม.ป.ป., หน้า 36) กล่าวว่า การย่อความประกอบด้วยส่วนสำคัญ 2 ส่วน ดังนี้

1. คำนำ จะเขียนนำไว้เป็นย่อหน้าแรก

2. ใจความสำคัญของเรื่อง จะเขียนติดต่อกันเป็นย่อหน้าเดียว ในย่อหน้าที่ 2

สมศักดิ์ อัมพรวิสิทธิ์โสภณ และคนอื่นๆ (ม.ป.ป., หน้า 45) กล่าวว่า รูปแบบ การย่อความ ประกอบด้วยส่วนสำคัญ 2 ส่วน ดังนี้

1. ส่วนที่เป็นคำนำ ซึ่งจะเขียนนำเป็นย่อหน้าแรก มีจุดมุ่งหมายเพื่อให้ผู้อ่านทราบที่มาของเรื่อง

2. ส่วนที่เป็นใจความสำคัญของเรื่อง ถ้าเป็นบทร้อยกรองต้องเปลี่ยนเป็นร้อยแก้วส่วนที่สองนี้ คือ ส่วนที่เป็นเนื้อความที่เรียบเรียงแล้วเขียนติดต่อกันเป็นย่อหน้าเดียว จะอยู่ในย่อหน้าที่สอง

จากข้อความดังกล่าว สรุปได้ว่า การย่อความประกอบด้วยส่วนสำคัญ 2 ส่วน คือ ส่วนต้น หรือคำนำ ซึ่งจะเขียนที่มาของเรื่องในย่อหน้าแรก และส่วนที่เป็นใจความสำคัญที่เรียบเรียงแล้วและนำมาเขียนติดต่อกันเป็นย่อหน้าเดียวในย่อหน้าที่สอง ซึ่งการวิจัยครั้งนี้ก็กำหนดให้เขียนย่อความโดยเขียนให้มีองค์ประกอบครบทั้ง 2 ส่วน

5.5 รูปแบบของการเขียนย่อความ

การเขียนย่อความจากสารประเภทต่างๆ จะมีรูปแบบของการเขียนแตกต่างกันไปซึ่งมีผู้กล่าวไว้ ดังนี้

กระทรวงศึกษาธิการ (2548, หน้า 76-77) ได้กำหนดรูปแบบการเขียนแตกต่างกันไปซึ่งมีผู้กล่าวไว้ ดังนี้

ประเภทนิทาน นิยาย พงศาวดาร และหนังสือทั่วไป

ย่อ (ชื่อประเภท) ..... เรื่อง (ชื่อเรื่อง) ..... ผู้แต่ง (ชื่อผู้แต่ง) .....

จาก (ชื่อหนังสือ) ..... ความว่า.....

.....

ประเภทจดหมาย คำสั่ง แถลงการณ์

ย่อ (ชื่อประเภท) ..... ของ (ชื่อผู้เขียน/ผู้ลงนาม/หน่วยงาน) .....

เรื่อง (ชื่อเรื่อง) ..... ลงวันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ. ....

ความว่า.....

.....

ประเภทพระบรมราชาบาท พระราชดำรัส โอวาท ปาฐกถา สุนทรพจน์ คำปราศรัย และ
คำกล่าวอื่นๆ

ย่อ (ชื่อประเภท) ..... ของ (ชื่อผู้กล่าว) ..... กล่าวแก่ (กลุ่มผู้ฟัง).....
เรื่อง (ชื่อเรื่อง) ..... เนื่องในงาน (ชื่องาน) ..... ณ (ชื่อสถานที่) .....
เมื่อ (วัน เดือน ปี) ..... จากหนังสือ (ชื่อหนังสือ) .....
ความว่า.....

ประเภทบทสนทนา
ย่อเรื่อง (บทสนทนา) ..... ของ (ผู้พูด) ..... กับ (ผู้ฟัง) .....
เรื่อง(เรื่องที่สนทนา) ..... เมื่อวันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ. ....
ความว่า.....

วินัย ชาวเรือ และคนอื่นๆ (2548, หน้า 26) ได้เสนอรูปแบบการย่อความไว้ ดังนี้
ย่อนิทานเรื่อง ..... ของ ..... หนังสือ .....

ย่อข่าวเรื่อง ..... จาก ..... ประจำวัน ..... เดือน .....
ปี ..... ฉบับที่ ..... หน้า .....
ย่อบทความ (สารคดี) เรื่อง ..... ของ ..... จาก .....
ความว่า.....

ย่อโอวาทของ ..... ในโอกาส ..... เมื่อ (วัน เดือน ปี) .....
ความว่า.....

ย่อ (เสภา, บทกลอน, บทละคร) เรื่อง .... ของ ..... จากหนังสือ ..... ตอน.....
 ความว่า.....

กระทรวงศึกษาธิการ (2551, หน้า 78-81) ได้เสนอรูปแบบของการเขียนย่อความ ดังนี้

1. งานเขียนร้อยกรอง เช่น โคลง ฉันท์ กาพย์ กลอน ฯลฯ เมื่อนำมาย่อความจะต้องบอก
 ประเภทของคำประพันธ์ ชื่อเรื่อง ชื่อผู้แต่ง ที่มาของคำประพันธ์นั้น ๆ ว่ามาจากหนังสือเล่มใด หน้าใด
 เช่น

ย่อคำประพันธ์ประเภท ..... เรื่อง ..... ของ ..... ตอน ..... จาก ..... ความว่า
 เนื้อความที่ย่อ .....

ตัวอย่าง

ย่อกลอนสุภาพ เรื่อง “พอใจให้สุข” ของ ฐะปะนีย์ นาครทรรพ จากหนังสือเรียนสาระ
 การเรียนรู้พื้นฐาน วิชาภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 พ.ศ. 2548 ความว่า
 เนื้อความที่ย่อ .....

2. งานเขียนร้อยแก้วที่เป็นความเรียง ตำนาน ประวัติ บทความ เรื่องสั้น จะต้องขึ้นต้น
 ด้วย ย่อเรื่องอะไร ใครแต่ง จากหนังสืออะไร หน้าเท่าไร เช่น

ย่อความเรื่อง ..... ของ ..... จาก ..... หน้า ..... ความว่า
 เนื้อความที่ย่อ.....

ตัวอย่าง

ย่อความเรื่อง ออกไว้ใส่ดวงแดง ของศิริภรณ์ จิรัปปภา จากหนังสือเรียนสาระการเรียนรู้
 พื้นฐาน วิชาภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ความว่า
 เนื้อความที่ย่อ .....

3. ย่อเรื่องที่เป็นพระราชดำรัส พระบรมราชาโฆวาท โอิวาท ปาฐกถา สุนทรพจน์และคำ
ปราศรัย

ย่อ (ประเภทของงาน) ..... ของใคร ..... กล่าว (แสดง, ให้, พระราชทาน) แก่ (ใคร)
..... เรื่อง ..... (ถ้ามี) เนื้อหา (ถ้ามี .....) ณ (ที่ใด) ..... เมื่อ (วัน เดือน ปี) ถ้าย่อจาก
หนังสือให้บอกชื่อหนังสือ วัน เดือน ปี ที่พิมพ์ และหน้า ความว่า
เนื้อความที่ย่อ .....

ตัวอย่าง

ย่อพระราชดำรัสในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช พระราชทานแก่พลกนิกร
ที่เข้าเฝ้าทูลละอองธุลีพระบาท เรื่อง ปัญหาเกี่ยวกับภาษาไทย (อัญเชิญมาเฉพาะ) ณ ศาลาศิลิดาลัย
เนื่องในวโรกาสพระชนมพรรษา 5 ธันวาคม 2535 ความว่า

ตัวอย่าง

ย่อโอวาทของผู้อำนวยการโรงเรียนศึกษานารี แสดงแก่นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
เรื่อง การปฐมนิเทศนักเรียนใหม่ เนื้อหาปฐมนิเทศนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ณ ห้องประชุม
โรงเรียน วันที่ 14 พฤษภาคม 2550
ความว่า.....

วิเชียร เกษประทุม (2555: 138-139) ได้กำหนดรูปแบบการเขียนย่อความประเภทต่างๆ
ไว้ 7 แบบ ดังนี้

1. ย่อความที่เป็นร้อยแก้วทั่วไป เช่น หนังสือทั่วไป นิทาน นิยาย พงศาวดารจดหมายเหตุ เช่น
ย่อความเรื่อง ..... ผู้แต่ง ..... จาก ..... หน้า .....

ความว่า.....

2. ย่อความจดหมาย

ย่อจดหมายของ ..... ถึง ..... เรื่อง ..... วันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ. ....

ความว่า.....

3. ย่อความหนังสือราชการ เช่น

ย่อหนังสือราชการที่ ..... ลงวันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ. ....
 ของ ..... ตำแหน่ง ..... ถึง ..... เรื่อง .....

ความว่า.....
 .....

4. ย่อความพระบรมราชาโชวาท พระราชดำรัส โอวาท สุนทรพจน์ คำปราศรัย และ คำกล่าวอื่น ๆ เช่น

ย่อ ..... ของ ..... กล่าวแก่ ..... เรื่อง ..... เนื่องในงาน.....ณ
 ..... เมื่อ ..... (จากหนังสือ .....) วัน ..... เดือน ..... พ.ศ. ....

ความว่า.....
 .....

5. ย่อความบทสนทนา เช่น

ย่อบทสนทนา ของ ..... กับ ..... เรื่อง ..... ที่ ..... เมื่อวันที่ .....
 เดือน ..... พ.ศ. ....

ความว่า.....
 .....

6. ย่อความประกาศ คำสั่ง แลกเปลี่ยน ระเบียบ หรือหนังสือราชการอื่นๆ เช่น

ย่อ ..... ของ ..... ที่ ..... ลงวันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ. ....

ความว่า.....
 .....

7. ย่อความบทร้อยกรอง เช่น

ย่อ (ชนิดของบทร้อยกรอง) เรื่อง ..... ของ ..... จาก .....

ความว่า.....
 .....

นาวิณี หล้าประเสริฐ และคนอื่นๆ (ม.ป.ป.: 110) ได้กำหนดรูปแบบการเขียน ย่อความไว้ 4 แบบ ดังนี้

1. การย่อความจากหนังสือ ได้แก่ นิทาน บทความ ตำนาน เรื่องสั้น ฯลฯ ให้ระบุประเภทของงานเขียน ชื่อเรื่อง ชื่อผู้แต่ง ชื่อหนังสือ เลขหน้าในหนังสือที่มีเรื่องนั้น เช่น

ย่อนิทานเรื่อง ..... ของ ..... จากหนังสือ ..... หน้า .....

ความว่า.....

.....

ย่อนิทานเรื่อง ..... ของ ..... จากหนังสือ ..... หน้า .....

ความว่า.....

.....

2. การย่อความจากการฟัง ได้แก่ พระราชดำรัส พระบรมราโชวาท โอวาท ปาฐกถา คำปราศรัยสุนทรพจน์ ฯลฯ ให้ระบุชื่อผู้พูด และรายละเอียดต่างๆ เช่น พูดแก่ใคร เรื่องอะไร หรือตอนใด ในโอกาส เมื่อไร เช่น

ย่อพระบรมราโชวาทของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว พระราชทานแก่ .....

เรื่อง ..... ในโอกาส ..... ณ ..... วันที่ .....

ความว่า.....

.....

ย่อคำปราศรัยของนายกรัฐมนตรี กล่าวแก่ ..... เรื่อง ..... ในโอกาส

..... ณ ..... วันที่ .....

ความว่า.....

.....

3. การย่อความจากการดู เช่น รายการโทรทัศน์ รายการแสดงต่างๆ ให้ระบุชื่อรายการ และวันเวลาที่ดูรายการ เช่น ย่อรายการโทรทัศน์ ชื่อรายการ .....

..... จากสถานีโทรทัศน์ช่อง ..... ออกอากาศวันที่ ..... เวลา .....

ความว่า.....

.....

4. การย่อความจากข้อมูลอื่นๆ เช่น ประกาศ แจ้งความ จดหมาย คำสั่ง ให้ระบุประเภทของข้อมูลที่น่ามาย่อ และรายละเอียดต่าง ๆ เช่น

ย่อประกาศเรื่อง ..... ของ ..... ลงวันที่ .....

ความว่า.....

.....

ย่อจดหมาย ..... ถึง ..... เรื่อง ..... เลขที่ (ถ้ามี) .....

ลงวันที่ .....

ความว่า.....

.....

สมพร วชิรวัชรินทร์ และคนอื่น ๆ (ม.ป.ป.: 37) ได้เสนอรูปแบบการย่อความ ดังนี้

1. การย่อบทร้อยกรอง ต้องบอกประเภทคำประพันธ์ และรายละเอียดอื่นๆ เช่น

ย่อ ..... เรื่อง ..... ของ ..... ตอน ..... จาก ..... หน้า .....

ความว่า.....

.....

2. การย่อความเรียงร้อยแก้ว เช่น บทความ เรื่องสั้น ตำนาน นิทาน สารคดี

ย่อ ..... เรื่อง ..... ของ ..... จาก ..... หน้า .....

ความว่า.....

.....

3. การย่อความที่เป็นพระราชดำรัส พระบรมราชาโชวาท เช่น

ย่อ ..... พระราชทานแก่ ..... เรื่อง ..... ในโอกาส

..... ณ ..... เมื่อวันที่ .....

ความว่า.....

.....

4. การย่อข่าว เช่น

ย่อข่าวเรื่อง ..... จาก ..... ลงวันที่ .....

ความว่า.....

.....

จากข้อความดังกล่าว สรุปได้ว่า การเขียนย่อความแต่ละประเภท ต้องเขียนที่มาของเรื่องในส่วนที่เป็นคำนำ โดยเขียนให้ถูกต้องตามรูปแบบของการเขียนคำนำในย่อหน้าแรกของเนื้อเรื่องหรือข้อความนั้น และเขียนใจความสำคัญเป็นความเรียงด้วยสำนวนภาษาของผู้ย่อ ในย่อหน้าที่สอง

5.6 การวัดความสามารถด้านการเขียนย่อความ

สมศักดิ์ สินธุระเวชญ์ (2529 : 88-89) ได้กล่าวว่า จุดประสงค์ของการย่อความ มุ่งที่จะวัดความสามารถในการค้นหาใจความสำคัญ และให้หา ความสัมพันธ์ของเรื่องราวต่าง ๆ จากข้อความที่อ่านหรือฟังมาตั้งนั้นการประเมินผลการย่อความของนักเรียน อาจจะใช้วิธีการดังต่อไปนี้

1. อ่านข้อความให้ฟังแล้วจับใจความสำคัญ และมโนทัศน์ของเรื่อง
2. แจกเอกสารเรื่องราวต่างๆ ให้ย่อความ
3. กำหนดหนังสือให้อ่านเป็นตอน ๆ แล้วให้ย่อ
4. ให้ฟังการสนทนาแล้วนำมาเล่าต่อ
5. นำข่าวจากหนังสือพิมพ์มาให้ย่อเรื่อง
6. จัดการอภิปราย ได้วาท ให้ย่อเรื่อง

ส่วนการตัดสินผลการย่อความของนักเรียนให้พิจารณาตามเกณฑ์ดังนี้

1. เขียนถูกต้องตามแบบฟอร์ม
2. สรุปสาระหลักและส่วนใจความสำคัญ
3. เขียนด้วยสำนวนของตนเอง
4. ให้ประโยคสั้น กระชับ
5. ถูกต้องตามหลักภาษา

จันทมา พรหมโชติกล (2526:165-166) กล่าวว่า การวัดผลและประเมินผล การย่อความโดยตรง ก็มักจะกำหนดเรื่องยาว ๆ มาให้มักเรียนย่อให้สั้นเข้า เพื่อให้เด็กได้จับใจความสำคัญหรือสาระสำคัญของเรื่องและเรียบเรียง โดยใช้ภาษาของนักเรียนเอง แล้วให้คะแนน โดยวิธีจัดอันดับคุณภาพ วิธีนี้ เป็นวิธีวัดที่ถูกต้องและตรงที่สุด แต่ก็มีปัญหาเช่นเดียวกับการ เขียนเรียงความ คือ เกี่ยวกับการให้คะแนนและเวลาที่ใช้ในการตรวจ ดังนั้นจะใช้วิธีวัด พฤติกรรมทางอ้อม ประกอบด้วยก็ได้ ได้แก่ ข้อสอบแบบปรนัย แบบเดียวกับที่วัดความสามารถ ของการอ่านในใจแต่ก็มีข้อความยาวกว่า การอ่านในใจแล้วถามให้สรุปหาใจความสำคัญของข้อความทั้งหมด หรือใจความสำคัญของย่อหน้าใด

ย่อหน้าหนึ่ง ถามให้ตั้งชื่อข้อความนั้น ถามถึง ลักษณะของข้อความความรู้สึกของผู้เขียน ตลอดจน
ทางออกในการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้น เช่น

1. บทความดังกล่าว มีจุดมุ่งหมายประการใด
2. ควรตั้งชื่อบทความนี้ว่าอะไร
3. ใจความสำคัญของย่อหน้าที่ คืออะไร
4. ข้อความย่อหน้าที่ แสดงจุดประสงค์อย่างไรเป็นสำคัญ
5. ผู้เขียนบทความนี้ มีความรู้สึกอย่างไร
6. บทความนี้ กล่าวในลักษณะใดมากที่สุด
7. เราจะช่วยแก้ปัญหาดังกล่าว ได้อย่างไร

ข้อทดสอบที่ออกเพื่อวัดผลการอ่านในใจ ซึ่งนอกจากจะนำไปใช้ในการออกข้อทดสอบ
เพื่อวัดความสามารถในการฟังได้อีกแล้ว ยังสามารถนำไปใช้ในการวัดผลวิชาย่อความ

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ได้กำหนดเกณฑ์การให้คะแนน ย่อ
ความ โดยแบ่งออกเป็น 2 ตอนคือ

ตอนที่ 1 เป็นหลักเกณฑ์เกี่ยวกับ

1.1 รูปแบบการเขียน คะแนนเต็ม 3 คะแนน

1.1.1 เขียนคำขึ้นต้นได้ถูกต้องได้ 1 คะแนน เขียนคำขึ้นต้น ได้ถูกต้อง

ได้ 0 คะแนน

1.1.2 ข้อความที่ย่อไม่มีลักษณะเป็นบทสนทนา ไม่มีเครื่องหมายคำพูด

ได้ 1 คะแนน

1.1.3 ไม่ลอกเอาสรรพนามบุรุษที่ 1 และ 2 มาใช้ 1 คะแนน ถ้าไม่ถูกต้อง

รายการใดให้รายการนั้น 0 คะแนน

1.2 การใช้ภาษาและสะกดคำ คะแนนเต็ม 3 คะแนน

1.2.1 การใช้ภาษา

1.2.1.1 เขียนประโยควิเศษณ์และสื่อความหมายได้เข้าใจตลอดเรื่อง

2 คะแนน

1.2.1.2 เขียนประโยคพุ่มเชื้อย แต่สื่อความหมายได้ตลอดเรื่อง

1 คะแนน

1.2.1.3 เขียนประโยคกริยาคำ สื่อความหมายได้ชัดเจนพอสมควร

1 คะแนน

1.3 เขียนประโยคไม่รัดกุม สื่อความหมายไม่ชัดเจน 0 คะแนน

1.3.1 การเขียนสะกดคำ

1.3.1.1 ผิดไม่เกิน 3 คำ 1 คะแนน

1.3.1.2 ผิดเกิน 3 คำ 0 คะแนน

ตอนที่ 2

1.1 เนื้อเรื่องคะแนนเต็ม 4 คะแนน

1.1.1 เขียนใจความสำคัญของเรื่องได้ครบถ้วนว่าใคร ทำอะไร ที่ไหน อย่างไร

เพราะเหตุใด

1.1.2 การให้คะแนนแบ่งตามรายการให้ได้ 4 ข้อ ข้อละ 1 คะแนน ถ้าไม่มีรายการใดให้ข้อนั้นเป็น 0 คะแนน

จากการศึกษางานการวัดความสามารถด้านการเขียนย่อความจากงานนักการศึกษา ผู้วิจัยได้สรุปแนวคิดเกี่ยวกับการวัดความสามารถด้านการอ่านจับใจความสำคัญ โดยมีเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

เกณฑ์การให้คะแนน	คะแนนเต็ม
1. องค์ประกอบการเขียน	2 คะแนน
2. เนื้อเรื่อง	4 คะแนน
3. การใช้ภาษา	4 คะแนน
4. การเขียนสะกดคำ	3 คะแนน
5. ความสะอาดของชิ้นงาน	2 คะแนน

6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

6.1 งานวิจัยในประเทศ

เพ็ญประภา ชาตยานนท์ (2547, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาค้นคว้าเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้วิชาคณิตศาสตร์ เรื่องเศษส่วนและทศนิยม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ด้วยการเรียนแบบร่วมมือโดยใช้ 2 เทคนิค คือ เทคนิคการเรียนรู้แบบประสบผลสำเร็จเป็นทีม(STAD) และเทคนิคการเรียนรู้แบบทีม

แข่งขัน (TGT) พบว่า ดัชนีประสิทธิผลของกระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือคิดเป็นร้อยละ 81.87 นักเรียนทุกคนมีส่วนร่วมในการทำงาน นักเรียนเก่งช่วยเหลือนักเรียนปานกลาง และนักเรียนอ่อน จนประสบผลสำเร็จ

แสงมณี รูปสะอาด (2549) ได้ทำการพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้ด้วยกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือ เรื่อง การจับใจความ กลุ่มสาระภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 พบว่าแผนจัดการเรียนรู้ด้วยกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือ เรื่อง การอ่านจับใจความสำคัญ กลุ่มสาระภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีความเหมาะสมในระดับมากและมีประสิทธิภาพ 85.75/82.33 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด 80/80 ตั้งไว้ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือ สูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 75 ที่กำหนดไว้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ผลการวัดเจตคติของนักเรียนที่มีต่อวิชาภาษาไทย เรื่อง การอ่านจับใจความ หลังได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยกิจกรรมการเรียนรู้สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และนักเรียนมีความพึงพอใจต่อกิจกรรมการเรียนตามแผนการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ เรื่องการอ่านจับใจความสำคัญระดับมากที่สุด

สุนทรี่ คำขวา (2556) ได้ศึกษาค้นคว้าผลการจัดการเรียนรู้ด้วยรูปแบบซิปปาที่มีต่อความสามารถในการเขียนย่อความและความรับผิดชอบของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 พบว่านักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยรูปแบบซิปปามีความสามารถในการเขียนย่อความหลังจัดการเรียนรู้สูงกว่าก่อนจัดการเรียนรู้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และนักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยรูปแบบซิปปามีความรับผิดชอบหลังจัดการเรียนรู้สูงกว่าก่อนจัดการเรียนรู้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

6.2 งานวิจัยต่างประเทศ

Stevens, Slavin & Marie (1991) ได้ศึกษาเรื่อง “ผลของการเรียนแบบร่วมมือและการสอนแบบชี้นำที่มีต่อการอ่านเพื่อความเข้าใจความสำคัญ” การทดลองครั้งนี้นำไปสู่การค้นคว้าเกี่ยวกับการสอนแบบชี้นำในการสอนกลวิธีการอ่านเพื่อความเข้าใจ และการเพิ่มวิธีการเรียนแบบร่วมมือในการสอนอ่านเพื่อความเข้าใจและกลวิธีการอ่านจับใจความสำคัญกลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3-4 ในโรงเรียนประถมศึกษาในเพนซิลวาเนีย จำนวน 486 คน กลุ่มทดลองที่ 1 ได้รับการสอนแบบชี้นำและวิธีการสอนแบบร่วมมือ กลุ่มที่ 2 ได้รับการสอนแบบชี้นำร่วมกับวิธีการสอนแบบร่วมมือมีผลสัมฤทธิ์การอ่านเพื่อความเข้าใจ และกลวิธีการอ่านจับใจความสำคัญสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญ

บาชามส์ (Basamh, 2003) ได้สำรวจทัศนคติของอาจารย์ใหญ่และครูที่มีต่อการส่งเสริมวิธีการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ ในโรงเรียนสตรีระดับมัธยมศึกษาตอนต้นของเอกชนในเมืองเจดดาห์ ประเทศซาอุดีอาระเบีย กลุ่มตัวอย่างในวิจัยประกอบด้วย อาจารย์ใหญ่และครูจากโรงเรียนสตรี ระดับมัธยมศึกษาตอนต้นของเอกชน 30 แห่ง เป็นอาจารย์ใหญ่ 30 คน และ ครู 230 คน ผลวิจัยพบว่า อาจารย์ใหญ่ส่วนมากให้การส่งเสริมการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ และผลคะแนนจากการทดลองใช้เทคนิคการสอนแบบร่วมมือ แบบ Student Teams Achievement Division แบบ Team Games Tournament แบบ Jigsaw และแบบ Group Investigation เป็นต้น พบว่า ครูส่วนใหญ่ประเมินผลว่าวิธีการเหล่านี้มีผลในด้านบวก เพราะเป็นวิธีที่ง่ายต่อการเรียนรู้ในหัวข้อใหม่ ง่ายต่อการทบทวนหัวข้อที่เรียนผ่านมาแล้ว ครูส่วนใหญ่คิดว่านักเรียนของพวกเขาควรได้รับการสอนโดยเทคนิคการสอนเหล่านี้มากที่สุด และมีครูร้อยละ 41-61 มีความสมัครใจจะใช้เทคนิคการสอนเหล่านี้ในชั้นเรียนของพวกเขา

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

กิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือ โดยใช้การเรียนรู้แบบทีมแข่งขัน เพื่อส่งเสริมความสามารถด้านการอ่านจับใจความสำคัญ และการเขียนย่อความจากเรื่องที่อ่าน สำหรับนักเรียน นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ตามลำดับ ดังนี้

1. หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

1.1 ทำไมต้องเรียนภาษาไทย

1.2 เรียนรู้อะไรในภาษาไทย

1.3 สาระและมาตรฐานการเรียนรู้วิชาภาษาไทย

1.4 ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

1.5 คำอธิบายรายวิชาภาษาไทยพื้นฐาน รหัสวิชา ท 21102 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 2 เวลา 60 ชั่วโมง/ภาคเรียน (3 ชั่วโมง/สัปดาห์) จำนวน 1.5 หน่วยกิต

1.6 โครงสร้างรายวิชาภาษาไทยพื้นฐาน รหัสวิชา ท 21102 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 2 เวลา 60 ชั่วโมง/ภาคเรียน (3 ชั่วโมง/สัปดาห์) จำนวน 1.5 หน่วยกิต

2. กิจกรรมการเรียนรู้

2.1 ความหมายของกิจกรรมการเรียนรู้

2.2 องค์ประกอบของกิจกรรมการเรียนรู้

2.3 ความสำคัญของกิจกรรมการเรียนรู้

2.4 จุดมุ่งหมายของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

2.5 ขั้นตอนการสร้างกิจกรรมการเรียนรู้

2.6 การหาดัชนีประสิทธิผลของกิจกรรมการเรียนรู้

3. การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ โดยใช้การเรียนรู้แบบทีมแข่งขัน

3.1 ความหมายการเรียนรู้แบบร่วมมือ โดยใช้การเรียนรู้แบบทีมแข่งขัน

3.2 ขั้นตอนของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือ ด้วยการเรียนแบบทีมแข่งขัน

3.3 ขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือ ด้วยการเรียนแบบทีมแข่งขัน

4. การอ่านจับใจความ

4.1 ความหมายของการอ่านจับใจความ

4.2 ความสำคัญของการอ่านจับใจความ

4.3 องค์ประกอบของการอ่านจับใจความ

4.4 ขั้นตอนการอ่านจับใจความ

4.5 หลักการสอนอ่านจับใจความ

4.6 การวัดความสามารถด้านการอ่านจับใจความ

5. การเขียนย่อความ

5.1 ความหมายการเขียนย่อความ

5.2 ความสำคัญการเขียนย่อความ

5.3 หลักและวิธีการเขียนย่อความ

5.4 องค์ประกอบของการเขียนย่อความ

5.5 รูปแบบของการเขียนย่อความ

5.6 การวัดความสามารถด้านการเขียนย่อความ

6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

6.1 งานวิจัยในประเทศ

6.2 งานวิจัยต่างประเทศ

1. หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

1.1 ทำไมต้องเรียนภาษาไทย (หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย, 2552, หน้า 1)

ภาษาไทยเป็นเอกลักษณ์ของชาติเป็นสมบัติทางวัฒนธรรมอันก่อให้เกิดความเป็นเอกภาพ และเสริมสร้างบุคลิกภาพของคนในชาติให้มีความเป็นไทย เป็นเครื่องมือในการติดต่อสื่อสารเพื่อสร้างความเข้าใจและความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน ทำให้สามารถประกอบกิจกรรม การงาน และดำรงชีวิตร่วมกัน ในสังคมประชาธิปไตยได้อย่างสันติสุข และเป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้ ประสพการณ์จาก

แหล่งข้อมูลสารสนเทศต่างๆ เพื่อพัฒนาความรู้ พัฒนากระบวนการคิดวิเคราะห์ วิจัย และสร้างสรรค์ให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคม และความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี ตลอดจนนำไปใช้ในการพัฒนาอาชีพให้มีความมั่นคงทางเศรษฐกิจ นอกจากนี้ยังเป็นสื่อแสดงภูมิปัญญาของบรรพบุรุษด้านวัฒนธรรม ประเพณี และสุนทรียภาพ เป็นสมบัติล้ำค่าควรแก่การเรียนรู้อนุรักษ์ และสืบสานให้คงอยู่คู่ชาติไทยตลอดไป

1.2 เรียนรู้อะไรในภาษาไทย (หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย, 2552, หน้า 1-2)

ภาษาไทยเป็นทักษะที่ต้องฝึกฝนจนเกิดความชำนาญในการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร การเรียนรู้ต้องมีประสิทธิภาพ และเพื่อนำไปใช้ในชีวิตจริง

การอ่าน การอ่านออกเสียงคำ ประโยค การอ่านบทร้อยแก้ว คำประพันธ์ชนิดต่างๆ การอ่านในใจเพื่อเสริมสร้างความเข้าใจ และการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ความรู้จากสิ่งที่อ่าน เพื่อนำไปปรับใช้ในชีวิตประจำวัน

การเขียน การเขียนสะกดคำตามอักขรวิธี การเขียนสื่อสารรูปแบบต่างๆ การเขียนเรียงความ ย่อความ เขียนรายงานจากการศึกษาค้นคว้า เขียนตามจินตนาการ เขียนวิเคราะห์ วิจัย และเขียนเชิงสร้างสรรค์

การฟัง การดู และการพูด การฟังและดูอย่างมีวิจารณญาณ การพูดแสดงความคิดเห็นความรู้สึก พูดลำดับเรื่องราวต่างๆ อย่างเป็นเหตุเป็นผล การพูดในโอกาสต่างๆ ทั้งเป็นทางการและไม่เป็นทางการ และการพูดเพื่อโน้มน้าวใจ

หลักการใช้ภาษาไทย ศึกษารวมชาติและกฎเกณฑ์ของภาษาไทย การใช้ภาษาให้ถูกต้องเหมาะสมกับโอกาสและบุคคล การแต่งบทประพันธ์ประเภทต่างๆ และอิทธิพลของภาษาต่างประเทศในภาษาไทย

วรรณคดีและวรรณกรรม วิเคราะห์วรรณคดีและวรรณกรรมเพื่อศึกษาข้อมูล แนวความคิด คุณค่าของงานประพันธ์ และเพื่อความเพลิดเพลิน การเรียนรู้และทำความเข้าใจ บทเห่ บทร้องเล่นของเด็ก เพลงพื้นบ้านที่เป็นภูมิปัญญาที่มีคุณค่าของไทย ซึ่งได้ถ่ายทอดความรู้สึกนึกคิด ค่านิยม ขนบธรรมเนียมประเพณี เรื่องราวของสังคมในอดีต และความงดงามของภาษา เพื่อให้เกิดความซาบซึ้งและภูมิใจในบรรพบุรุษที่ได้สั่งสมสืบทอดมาจนถึงปัจจุบัน

ตาราง 1 มาตรฐาน ท 1.1 และสาระการเรียนรู้แกนกลางระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
<p>ม.1 1. อ่านออกเสียงบทร้อยแก้วและบทร้อยกรองได้ถูกต้องเหมาะสมกับเรื่องที่อ่าน</p>	<p>การอ่านออกเสียง ประกอบด้วย</p> <ul style="list-style-type: none"> - บทร้อยแก้วที่เป็นบทบรรยาย - บทร้อยกรอง เช่น กลอนสุภาพ กลอนสี่กวาง กาพย์ยานี 11 กาพย์จบั๋ง 16 กาพย์สุรางคนางค์ 28 และโคลงสี่สุภาพ
<p>2. จับใจความสำคัญจากเรื่องที่อ่าน</p> <p>3. ระบุเหตุและผล และข้อเท็จจริงกับข้อคิดเห็นจากเรื่องที่อ่าน</p> <p>4. ระบุและอธิบายคำเปรียบเทียบ และคำที่มีหลายความหมายในบริบทต่างๆ จากการอ่าน</p> <p>5. ตีความคำยากในเอกสารวิชาการโดยพิจารณาจากบริบท</p> <p>6. ระบุข้อสังเกตและความสมเหตุสมผลของงานเขียนประเภทชักจูง โน้มน้าวใจ</p>	<p>การอ่านจับใจความจากสื่อต่างๆ เช่น</p> <ul style="list-style-type: none"> - เรื่องเล่าจากประสบการณ์ - เรื่องสั้น - บทสนทนา - นิทานชาดก - วรรณคดีในบทเรียน - งานเขียนเชิงสร้างสรรค์ - บทความ - สารคดี - บันทึกคดี - เอกสารทางวิชาการที่มีคำ ประโยค และข้อความที่ต้องใช้บริบทช่วยพิจารณาความหมาย - งานเขียนประเภทชักจูงโน้มน้าวใจเชิงสร้างสรรค์

ตาราง 1 (ต่อ)

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
ม.1	7. ปฏิบัติตามคู่มือแนะนำวิธีการใช้งานของเครื่องมือหรือเครื่องใช้ในระดับที่ยากขึ้น	การอ่านและปฏิบัติตามเอกสารคู่มือ
	8. วิเคราะห์คุณค่าที่ได้รับจากการอ่านงานเขียนอย่างหลากหลายเพื่อนำไปใช้แก้ปัญหาในชีวิต	การอ่านหนังสือตามความสนใจ เช่น - หนังสือที่นักเรียนสนใจและเหมาะสมกับวัย - หนังสืออ่านที่ครูและนักเรียนกำหนดร่วมกัน
	9. มีมารยาทในการอ่าน	มารยาทในการอ่าน

สาระที่ 2 การเขียน

มาตรฐาน ท 2.1 ใช้กระบวนการเขียนเขียนสื่อสาร เขียนเรียงความ ย่อความ และเขียนเรื่องราวในรูปแบบต่างๆ เขียนรายงานข้อมูลสารสนเทศและรายงานการศึกษาค้นคว้าอย่างมีประสิทธิภาพ

ตาราง 2 มาตรฐาน ท 2.1 และสาระการเรียนรู้แกนกลางระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
ม.1	1. คัดลายมือตัวบรรจงครึ่งบรรทัด	การคัดลายมือตัวบรรจงครึ่งบรรทัดตามรูปแบบการเขียนตัวอักษรไทย
	2. เขียนสื่อสารโดยใช้ถ้อยคำถูกต้องชัดเจนเหมาะสม และสละสลวย	การเขียนสื่อสาร เช่น - การเขียนแนะนำตนเอง - การเขียนแนะนำสถานที่สำคัญๆ - การเขียนบนสื่ออิเล็กทรอนิกส์

ตาราง 2 (ต่อ)

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
ม.1	3. เขียนบรรยายประสบการณ์โดยระบุสาระสำคัญและรายละเอียดสนับสนุน	การบรรยายประสบการณ์
	4. เขียนเรียงความ	การเขียนเรียงความเชิงพรรณนา
	5. เขียนย่อความจากเรื่องที่อ่าน	การเขียนย่อความจากสื่อต่างๆ เช่น เรื่องสั้น คำสอน โอวาท คำปราศรัยสุนทรพจน์ รายงาน ระเบียบ คำสั่ง บทสนทนา เรื่องเล่าประสบการณ์
	6. เขียนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับสาระจากสื่อที่ได้รับ	การเขียนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับสาระจากสื่อต่างๆ เช่น <ul style="list-style-type: none"> - บทความ - หนังสืออ่านนอกเวลา - ข่าวและเหตุการณ์ประจำวัน - เหตุการณ์สำคัญต่างๆ
	7. เขียนจดหมายส่วนตัวและจดหมายกิจธุระ	การเขียนจดหมายส่วนตัว <ul style="list-style-type: none"> - จดหมายขอความช่วยเหลือ - จดหมายแนะนำ การเขียนจดหมายกิจธุระ <ul style="list-style-type: none"> - จดหมายสอบถามข้อมูล
	8. เขียนรายงานการศึกษาค้นคว้าและโครงการ	การเขียนรายงาน ได้แก่ <ul style="list-style-type: none"> - การเขียนรายงานจากการศึกษาค้นคว้า - การเขียนรายงานโครงการ
	9. มีมารยาทในการเขียน	มารยาทในการเขียน

สาระที่ 3 การฟัง การดู และการพูด

มาตรฐาน ท 3.1 สามารถเลือกฟังและดูอย่างมีวิจารณญาณ และพูดแสดงความรู้ ความคิด และความรู้สึกในโอกาสต่างๆ อย่างมีวิจารณญาณและสร้างสรรค์

ตาราง 3 มาตรฐาน ท 3.1 และสาระการเรียนรู้แกนกลางระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
ม.1	1. พุทธสรุปใจความสำคัญของเรื่องที่ฟังและดู	การพุทธสรุปความ พุทธแสดงความรู้ ความคิด อย่างสร้างสรรค์จากเรื่องที่ฟังและดู
	2. เล่าเรื่องย่อจากเรื่องที่ฟังและดู	การพุทธประเมินความน่าเชื่อถือของสื่อที่มีเนื้อหาโน้มน้าว
	3. พุทธแสดงความคิดเห็นอย่างสร้างสรรค์เกี่ยวกับเรื่องที่ฟังและดู	
	4. ประเมินความน่าเชื่อถือของสื่อที่มีเนื้อหาโน้มน้าวใจ	
	5. พุทธรายงานเรื่องหรือประเด็นที่ศึกษาค้นคว้าจากการฟัง การดู และการสนทนา	การพุทธรายงานการศึกษาค้นคว้าจากแหล่งเรียนรู้ต่างๆ ในชุมชน และท้องถิ่นของตน
	6. มีมารยาทในการฟัง การดู และการพูด	มารยาทในการฟัง การดู และการพูด

สาระที่ 4 หลักการใช้ภาษาไทย

มาตรฐาน ท 4.1 เข้าใจธรรมชาติของภาษาและหลักภาษาไทย การเปลี่ยนแปลงของภาษาและพลังของภาษา ภูมิปัญญาทางภาษา และรักษาภาษาไทยไว้เป็นสมบัติของชาติ

ตาราง 4 มาตรฐาน ท 4.1 และสาระการเรียนรู้แกนกลางระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
ม.1	1. อธิบายลักษณะของเสียงในภาษาไทย	เสียงในภาษาไทย
	2. สร้างคำในภาษาไทย	การสร้างคำ - คำประสม คำซ้ำ คำซ้อน - คำพ้อง
	3. วิเคราะห์ชนิดและหน้าที่ของคำในประโยค	ชนิดและหน้าที่ของคำ
	4. วิเคราะห์ความแตกต่างของภาษาพูดและภาษาเขียน	ภาษาพูด ภาษาเขียน
	5. แต่งบทร้อยกรอง	กาพย์ยานี 11
	6. จำแนกและใช้สำนวนที่เป็นคำพังเพยและสุภาษิต	สำนวนที่เป็นคำพังเพยและสุภาษิต

สาระที่ 5 วรรณคดีและวรรณกรรม

มาตรฐาน ท 5.1 เข้าใจและแสดงความคิดเห็น วิเคราะห์วรรณคดีและวรรณกรรมไทยอย่างเห็นคุณค่าและนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง

ตาราง 5 มาตรฐาน ท 5.1 และสาระการเรียนรู้แกนกลางระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
ม.1	1. สรุปเนื้อหาวรรณคดีและวรรณกรรมที่อ่าน	วรรณคดีและวรรณกรรมเกี่ยวกับ - ศาสนา - ประเพณี - พิธีกรรม - สุภาษิตคำสอน - เหตุการณ์ประวัติศาสตร์

ตาราง 5 (ต่อ)

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
		- บันเทิงคดี - บันทึกการเดินทาง - วรรณกรรมท้องถิ่น
	2. วิเคราะห์วรรณคดีและวรรณกรรมที่อ่าน พร้อมยกเหตุผลประกอบ	การวิเคราะห์คุณค่าและข้อคิดจาก วรรณคดีและวรรณกรรม
	3. อธิบายคุณค่าของวรรณคดีและ วรรณกรรมที่อ่าน	
	4. สรุปความรู้และข้อคิดจากการอ่านเพื่อ ประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง	
	5. ท่องจำบทอาขยานตามที่กำหนดและบท ร้อยกรองที่มีคุณค่าตามความสนใจ	บทอาขยานและบทร้อยกรองที่มีคุณค่า - บทอาขยานตามที่กำหนด - บทร้อยกรองตามความสนใจ

1.5 คำอธิบายรายวิชาภาษาไทยพื้นฐาน รหัสวิชา ท 21102 ชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 2 เวลา 60 ชั่วโมง/ภาคเรียน (3 ชั่วโมง/สัปดาห์) จำนวน 1.5 หน่วยกิต (หลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย โรงเรียนบ้านทุ่งมน, 2553)

ฝึกทักษะการอ่าน การเขียน การฟัง การดู และการพูด การวิเคราะห์และประเมินค่าวรรณคดี และวรรณกรรม โดยศึกษาเกี่ยวกับการอ่านออกเสียง การอ่านจับใจความ การอ่านและปฏิบัติตาม เอกสารคู่มือ การอ่านหนังสือตามความสนใจ ฝึกทักษะการคัดลายมือ การเขียนสื่อสาร เขียนบรรยาย ประสบการณ์ เขียนเรียงความ เขียนย่อความ เขียนแสดงความคิดเห็น การเขียนจดหมายส่วนตัวและ จดหมายกิจธุระ การเขียนรายงาน การพูดสรุปความ พูดแสดงความรู้ ความคิดอย่างสร้างสรรค์จาก เรื่องที่ฟังและดู พูดประเมินความน่าเชื่อถือของสื่อที่มีเนื้อหาโน้มน้าว พูดรายงานการศึกษาค้นคว้า และศึกษาลักษณะของเสียงในภาษาไทย การสร้างคำประสม คำซ้ำ คำซ้อน และคำพ้อง วิเคราะห์ชนิด

และหน้าที่ของคำ ความแตกต่างของภาษาพูดและภาษาเขียน การแต่งบทร้อยกรองประเภทกาพย์ยานี 11 จำแนกและใช้สำนวนที่เป็นคำพังเพยและสุภาษิต

วิเคราะห์ ประเมินค่า และข้อคิดจากวรรณคดีและวรรณกรรมเรื่อง นิราศภูเขาทอง โคลงโลกนิติ สุภาษิต พระร่วง กาพย์เรื่องพระไชยสุริยา ราชาธิราช ตอลง สมิงพระรามอาสา กาพย์เห่ชมเครื่องคาวหวาน และนิทาน พื้นบ้าน ท่องจำบทอาขยานตามที่กำหนด และบทร้อยกรองที่มีคุณค่าตามความสนใจ

โดยใช้กระบวนการอ่านเพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจนำไปใช้ตัดสินใจ แก้ปัญหาในการดำเนินชีวิต กระบวนการเขียนเพื่อการสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ กระบวนการฟัง การดู และการพูด สามารถเลือก ฟังและดู และพูดแสดงความรู้ความเข้าใจอย่างมีวิจารณญาณและสร้างสรรค์ เพื่อให้เข้าใจธรรมชาติ ภาษาและหลักภาษาไทย การเปลี่ยนแปลงของภาษา พลังภาษา ภูมิปัญญาทางภาษา วิเคราะห์ วิจารณ์วรรณคดีและวรรณกรรมอย่างเห็นคุณค่านำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง รักษาภาษาไทยไว้เป็นสมบัติของชาติ และมีนิสัยรักการอ่าน การเขียน มีมารยาทในการอ่าน การเขียน การฟัง การดู และการพูด

1.6 โครงสร้างรายวิชาภาษาไทยพื้นฐาน รหัสวิชา ท 21102 ชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 2 เวลา 60 ชั่วโมง/ภาคเรียน (3 ชั่วโมง/สัปดาห์) จำนวน 1.5 หน่วยกิต

ตาราง 6 โครงสร้างรายวิชาภาษาไทยพื้นฐาน รหัสวิชา ท 21102 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

ลำดับที่	ชื่อหน่วย การเรียนรู้	มาตรฐาน การเรียนรู้/ ตัวชี้วัด	สาระสำคัญ	เวลา (ชั่วโมง)	น้ำหนัก คะแนน
1	กาพย์ เรื่อง พระไชย สุริยา	ท 5.1 ม.1/1 ม.1/2 ม.1/3 ม.1/4 ม.1/5	กาพย์เรื่องพระไชยสุริยา มีความไพเราะ คำที่ใช้เป็นคำไทยง่าย ๆ มีสัมผัสคล้องจอง เหมาะสำหรับการท่องจำและยังได้เรียนรู้เกี่ยวกับมาตราตัวสะกดและลักษณะของการแต่งคำประพันธ์ประเภทกาพย์ ทั้งยังได้ข้อคิดคติธรรมจากเนื้อเรื่องอีกด้วย	6	10

ตาราง 6 (ต่อ)

ลำดับ ที่	ชื่อหน่วย การเรียนรู้	มาตรฐาน การเรียนรู้/ ตัวชี้วัด	สาระสำคัญ	เวลา (ชั่วโมง)	น้ำหนัก คะแนน
2	การอ่านออก เสียง	ท 1.1 ม.1/1	การอ่านออกเสียงเป็นการสื่อสารที่สำคัญทำให้ผู้รับสารมีความเข้าใจและเกิดความรู้ความบันเทิงได้ผู้อ่านจะต้องรู้หลักในการอ่านออกเสียงทั้งร้อยแก้วและร้อยกรอง จึงจะทำให้การอ่านออกเสียงน่าฟังและมีความถูกต้องตามหลักการอ่าน	5	10
3	การอ่าน ในชีวิต ประจำวัน	ท 1.1 ม.1/2 ม.1/3 ม.1/5 ม.1/6 ม.1/7 ม.1/8 ม.1/9	การอ่านในชีวิตประจำวัน เป็นการอ่านที่ต้องอาศัยความละเอียดรอบคอบ มีความเข้าใจเนื้อหาเป็นอย่างดีสามารถแยกแยะได้ว่าเรื่องที่อ่านมีที่มาของเรื่องอย่างไรสามารถพิจารณาหาเหตุผลประกอบและรู้จักเปรียบเทียบ จะช่วยให้ผู้อ่านสามารถสรุปเรื่องและแนวคิดของผู้เขียนได้ สิ่งสำคัญต้องสามารถประเมินค่าได้ว่าเรื่องที่อ่านมีคุณค่าหรือไม่อย่างไร เพราะอะไร เพื่อที่จะได้นำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ในชีวิตประจำวันต่อไป	12	20

ตาราง 6 (ต่อ)

ลำดับ ที่	ชื่อหน่วย การเรียนรู้	มาตรฐาน การเรียนรู้/ ตัวชี้วัด	สาระสำคัญ	เวลา (ชั่วโมง)	น้ำหนัก คะแนน
4	ราชาธิราช ตอน สมิง พระราม อาสา	ท 5.1 ม.1/1 ม.1/2 ม.1/3 ม.1/4	ราชาธิราช เป็นเรื่องแปลจากพงศาวดารมอญมาเรียบเรียงเป็นร้อยแก้ว มีสำนวนภาษาสละสลวย เจ้าพระยาพระคลัง(หน) เป็นผู้อำนวยการแปลร่วมกับกวีท่านอื่น ซึ่งในการแปลครั้งนี้มีพระราชประสงค์เพื่อเป็นการบำรุงและส่งเสริมสติปัญญาของคนในชาติ ดังนั้น เรื่อง ราชาธิราช จึงควรค่าแก่การศึกษา ทั้งในด้านเนื้อเรื่อง สำนวน ภาษาและคุณค่าในด้านต่างๆ	8	15
5	ชนิดและ หน้าที่ของคำ ในประโยค	ท 4.1 ม.1/3	คำในภาษาไทย สามารถจำแนกได้ตามชนิดและหน้าที่ซึ่งปรากฏในตำแหน่งต่างๆ ในประโยค การเข้าใจชนิดและหน้าที่ของคำแต่ละชนิดนั้นจะช่วยให้การสื่อสารถูกต้อง ตรงตามความหมายชัดเจน และถูกต้องตามหลักไวยากรณ์	12	15

ตาราง 6 (ต่อ)

ลำดับที่	ชื่อหน่วย การเรียนรู้	มาตรฐานการ เรียนรู้/ตัวชี้วัด	สาระสำคัญ	เวลา (ชั่วโมง)	น้ำหนัก คะแนน
6	สำนวน คำพังเพย และสุภาษิต	ท 4.1 ม.1/6	สำนวน คำพังเพย และสุภาษิต ที่ ใช้อยู่ในชีวิตประจำวัน ควร คำนึงถึงความถูกต้อง และใช้ ให้ เหมาะสมตามความหมายและ บริบทของการใช้สำนวน เพื่อให้ การสื่อสารนั้น สัมฤทธิ์ผล	5	10
7	กาพย์เห่ชม เครื่องคาว หวาน	ท 5.1 ม.1/1 ม.1/2 ม.1/3 ม.1/4 ม.1/5	กาพย์เห่ชมเครื่องคาวหวาน เป็นบทพระราชนิพนธ์ใน พระบาทสมเด็จพระพุทธ เลิศหล้านภาลัย ที่แสดงให้เห็น ถึงพระปรีชาสามารถในเชิงกวี ของพระองค์ เป็นวรรณคดีที่ สะท้อนให้เห็นถึงสภาพวิถีชีวิต ของชาววังที่มีความละเอียด อ่อนและพิถีพิถันในทุกขั้นตอน ของการทำทั้งอาหารคาว อาหารหวาน และผลไม้ แสดง ให้เห็นถึงความเอาใจใส่และ ฝีมือของผู้ทำเป็นอย่างยิ่ง	6	10

ตาราง 6 (ต่อ)

ลำดับที่	ชื่อหน่วย การเรียนรู้	มาตรฐานการ เรียนรู้/ตัวชี้วัด	สาระสำคัญ	เวลา (ชั่วโมง)	น้ำหนัก คะแนน
8	การแต่ง บทร้อยกรอง	ท 4.1 ม.1/5	การแต่งคำประพันธ์ ควบทราบ ถึงลักษณะฉันทลักษณ์และ ความสละสลวยของภาษา เพื่อให้เหมาะสมกับเนื้อเรื่อง	5	10
รวม				60	100

จากโครงสร้างรายวิชาภาษาไทยพื้นฐาน รหัสวิชา ท 21102 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ผู้วิจัยได้ทำการวิจัยในหน่วยการเรียนรู้ที่ 3 เรื่อง การอ่านในชีวิตประจำวัน จำนวน 12 ชั่วโมง ในการพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือ โดยใช้การเรียนรู้แบบทีมแข่งขัน เพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญ และการเขียนย่อความจากเรื่องที่อ่าน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

2. กิจกรรมการเรียนรู้

2.1 ความหมายของกิจกรรมการเรียนรู้

ราชบัณฑิตยสถาน (2555, หน้า 11) ได้กล่าวว่า กิจกรรมการเรียนรู้ หมายถึง 1. ภารกิจที่ผู้สอนหรือผู้เรียนปฏิบัติเพื่อให้เกิดการเรียนรู้และการพัฒนาทั้งในและนอกชั้นเรียน 2. เป็นกระบวนการเรียนรู้หรือสร้างนิสัยที่มีลำดับขั้นตอนเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ (นิยามศัพท์หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551) กิจกรรมการเรียนรู้ (Learning activities) หมายถึง กิจกรรมต่างๆ ที่ใช้ในการเรียนการสอน เพื่อช่วยกระตุ้นให้ผู้เรียนสนใจ เข้าใจ เกิดการเรียนรู้ และมีพัฒนาการการเปลี่ยนแปลงตามเป้าหมายของหลักสูตร

สุพิน บุญชูวงศ์ (2538, หน้า 35) กิจกรรมการเรียนรู้ คือ กิจกรรมที่นักเรียนเข้าไปมีส่วนร่วม และทำให้นักเรียนได้บรรลุตามจุดมุ่งหมายที่ต้องการ บุรชัย ศิริมหาสาร. (2545, หน้า 48) กิจกรรมการเรียนรู้ คือ สภาพการเรียนรู้ที่ครูจัดให้แก่ผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนบรรลุจุดประสงค์การเรียนรู้ตามหลักสูตร กิจกรรมการเรียนการสอนที่ดีต้องสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ เนื้อหาวิชา และสภาพแวดล้อมอื่นๆ

อาภรณ์ ใจเที่ยง (2546, หน้า 72) กล่าวว่า กิจกรรมการเรียนรู้ หมายถึง การปฏิบัติต่างๆ ที่เกี่ยวกับการเรียนการสอน เพื่อให้การสอนดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพและการเรียนรู้ของนักเรียนบรรลุจุดประสงค์การสอนที่กำหนดไว้

สุนันทา สุนทรประเสริฐ. (2547, หน้า 157) การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้พอสรุปได้ว่าเป็นกระบวนการที่ช่วยให้ผู้เรียนมีความรู้ ทักษะ เกิดการเรียนรู้และมีพัฒนาการการเปลี่ยนแปลงตามมาตรฐานและตัวชี้วัดที่กำหนดไว้รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์

ชนาธิป พรกุล (2552, หน้า 7) กิจกรรมการเรียนรู้ คือ งานที่ผู้เรียนทำแล้วเกิดการเรียนรู้ในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง โดยแสดงเป็นพฤติกรรมที่ผู้สอนกำหนดไว้ในจุดประสงค์การเรียนรู้ กิจกรรมการเรียนรู้ที่ดีควรมีความหลากหลายเปิดโอกาสให้ผู้เรียนเข้ามามีส่วนร่วมในการเรียนรู้

อุษา คงทอง และคณะ.(2553, หน้า 57) กิจกรรมการเรียนรู้ หมายถึง การปฏิบัติต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนรู้เพื่อให้การจัดการเรียนรู้ดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ และการเรียนรู้ของผู้เรียนบรรลุตามจุดประสงค์ของการจัดการเรียนรู้ที่กำหนดไว้

ลำลี รักสุทธิ และคณะ อ้างอิงใน ปรกาศเพชร พรหมแสง (2554 ,หน้า 26-27) กิจกรรมการเรียนรู้ หมายถึง การนำวิชาหรือกลุ่มประสบการณ์ที่จะต้องทำการสอนตลอดภาคเรียนมาสร้างเป็นแผนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การใช้สื่อ อุปกรณ์การสอน การวัดและการประเมินผลสำหรับเนื้อหาสาระ และจุดประสงค์การเรียนย่อยๆ ให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์หรือจุดเน้นของหลักสูตรสภาพผู้เรียน ในด้านวัสดุอุปกรณ์ และตรงกับชีวิตในท้องถิ่นซึ่งกล่าวอีกนัยหนึ่ง แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ก็คือการเตรียมการสอนเป็นลายลักษณ์อักษรล่วงหน้าหรือคิดบันทึกการสอนตามปกตินั่นเอง กล่าวให้สั้น ก็คือ การเตรียมการสอนหรือการวางแผนการสอนของครูนั่นเอง

จากที่กล่าวมาข้างต้นพอสรุปได้ว่า กิจกรรมการเรียนรู้ ก็คือ ภารกิจหรืองานที่ผู้เรียนปฏิบัติเกี่ยวกับการเรียนรู้ เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ และดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ ช่วยกระตุ้นให้ผู้เรียนสนใจ เข้าใจ เกิดการเรียนรู้ นำนักเรียนไปสู่เป้าหมาย บรรลุตามจุดประสงค์การเรียนรู้ที่กำหนดไว้

2.2 องค์ประกอบของกิจกรรมการเรียนรู้

ได้มีนักการศึกษาหลายท่านอธิบายองค์ประกอบของกิจกรรมการเรียนรู้ ไว้ดังนี้

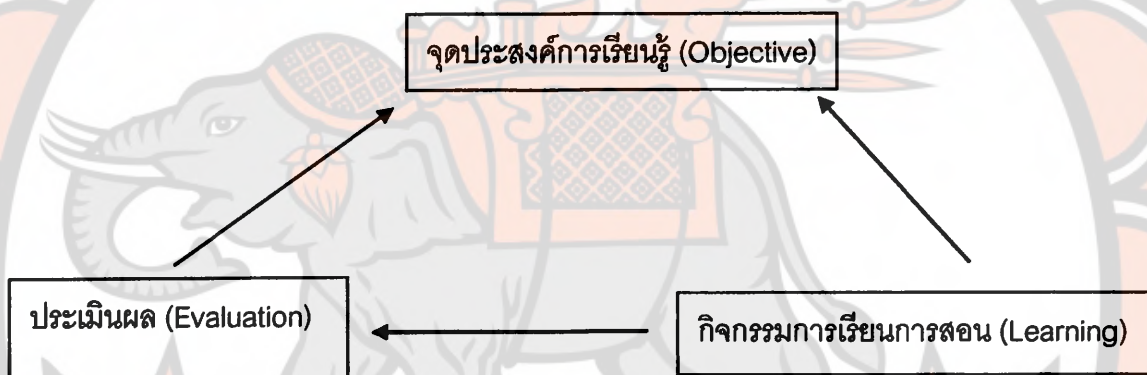
ไพฑูริย์ สินลารัตน์ (2526 , หน้า 106) กล่าวว่า การเรียนการสอนเป็นกระบวนการสามเส้า อันประกอบด้วย OLE ได้แก่

1. จุดประสงค์การเรียนรู้ (Objective)

2. การเรียนการสอน (Learning Experience) คือ กระบวนการที่จะทำให้บรรลุจุดประสงค์การเรียนรู้ที่กำหนดไว้

3. การวัดผลและประเมินผล (Evaluation) คือ สิ่งที่ต้องการตรวจสอบผู้เรียนว่าเกิดการเรียนรู้และมีพฤติกรรม คุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามจุดประสงค์การเรียนรู้หรือไม่ มากน้อยเพียงใด รวมเรียกว่า “ไตรยางศ์การเรียนการสอน” ได้แสดงเป็นแผนภูมิไว้ ดังนี้

องค์ประกอบหลักสำคัญในการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ดังกล่าว เรียกโดยย่อว่า OLE ซึ่งมีความสัมพันธ์กันดังนี้

ภาพ 1 แสดงถึงความสัมพันธ์ขององค์ประกอบหลักสำคัญในการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้

จากแผนภูมิ OLE จะเห็นความสัมพันธ์ที่เชื่อมโยงเกี่ยวเนื่องกันเป็นกระบวนการ กล่าวคือ จุดประสงค์การเรียนรู้เป็นตัวตั้ง หรือเป็นตัวเริ่มต้น การเรียนการสอน เป็นตัวกลางนำไปสู่การบรรลุจุดประสงค์การเรียนรู้ที่กำหนดไว้

ลำพอง บุญช่วย (2530, หน้า 1) กล่าวถึงองค์ประกอบของการเรียนการสอนไว้ 7 ประการ ได้แก่ 1) ครูผู้สอน 2) ผู้เรียน 3) หลักสูตร 4) วิธีการสอน 5) วัตถุประสงค์การสอน 6) สื่อการสอน และ 7) การประเมินผล

เอกรินทร์ สีมหาศาล (2551, หน้า 82) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบของกิจกรรมการเรียนรู้ว่า ต้องมีหัวข้อสำคัญ ดังนี้

1. สาระสำคัญหรือความคิดรวบยอด แต่ละกิจกรรมการเรียนรู้จะต้องระบุสาระสำคัญที่เป็นข้อความครอบคลุมทั้งสาระหลักและทักษะกระบวนการที่บ่งบอกว่าผู้เรียนต้องรู้อะไร และสามารถ

ปฏิบัติอะไรได้บ้างในหน่วยการเรียนรู้ต่างๆ การเขียนโดยการหลอมรวมตัวชีวิตและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ในหน่วยการเรียนรู้เข้าไว้ด้วยกัน ซึ่งมีหลักการเขียนสาระสำคัญไว้ดังนี้

- 1.1 เขียนด้วยภาษาที่กะทัดรัด สรุปโครงสร้างของเรื่อง
- 1.2 เขียนให้ครอบคลุมจุดประสงค์และเนื้อหา
- 1.3 เขียนเป็นประโยคบอกเล่า
- 1.4 เขียนเป็นความเรียงหรือเขียนเป็นข้อๆก็ได้

2. ตัวชีวิตหรือจุดประสงค์การเรียนรู้ เขียนในลักษณะจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม ซึ่งครอบคลุมพฤติกรรมการเรียนรู้ทั้งด้านพุทธิพิสัย ด้านทักษะพิสัย และด้านจิตพิสัย เพื่อแสดงให้เห็นว่าหลังจากการเรียนรู้แล้วผู้เรียนจะสามารถบรรลุผลตามตัวชีวิตและมาตรฐานการเรียนรู้ ที่กำหนดไว้ ซึ่งคำที่ใช้ในการเขียนจุดประสงค์การเรียนรู้ที่ใช้เป็นคำกริยา เรียกว่า Action Word เช่น

2.1 ด้านพุทธิพิสัย แบ่งเป็น 6 ระดับ คือ

2.1.1 จำ	ใช้คำว่า บอก จับคู่ ตั้งชื่อเรื่อง เลือก
2.1.2 เข้าใจ	ใช้คำว่า ยกตัวอย่าง ให้เหตุผล ขยายความ
2.1.3 นำไปใช้	ใช้คำว่า ปฏิบัติ แสดง สาธิต แก้ปัญหา
2.1.4 วิเคราะห์	ใช้คำว่า แยกแยะ จำแนก จัดกลุ่ม ค้นหา
2.1.5 สังเคราะห์	ใช้คำว่า เสนอแนะ สร้าง ผลิต ออกแบบ
2.1.6 ประเมินค่า	ใช้คำว่า สรุป เปรียบเทียบ วิจารณ์

2.2 ด้านทักษะพิสัย แบ่งเป็น 7 ระดับ คือ

2.2.1 รับรู้	ใช้คำว่า ยอมรับ
2.2.2 เตรียมพร้อม	ใช้คำว่า พร้อมที่จะปฏิบัติ
2.2.3 ตอบสนอง	ใช้คำว่า ทำตามแบบ
2.2.4 สร้างกลไก	ใช้คำว่า ชำนาญขึ้น
2.2.5 ปฏิบัติซับซ้อน	ใช้คำว่า ทำในสิ่งที่ซับซ้อน
2.2.6 ดัดแปลง	ใช้คำว่า ประยุกต์
2.2.7 ริเริ่มใหม่	ใช้คำว่า สร้างสรรค์

2.3 ด้านจิตพิสัย แบ่งเป็น 5 ระดับ คือ

2.3.1 รับรู้	ใช้คำว่า ทำตาม ยึดถือ ชี้

- 2.3.2 ตอบสนอง ใช้คำว่า เสนอ ปฏิบัติ
 2.3.3 เห็นคุณค่า ใช้คำว่า ริเริ่ม ร่วม กระทำ
 2.3.4 จัดระบบ ใช้คำว่า จัด รวม เปรียบเทียบ
 2.3.5 สร้างลักษณะนิสัย ใช้คำว่า ต่อเติม แก้ไข ปรับ

สุพิน บุญชูวงศ์ (2538, หน้า 4 – 5) กล่าวถึงองค์ประกอบของการเรียนการสอนไว้ 3 ประการ ได้แก่ ครู นักเรียน และสิ่งที่จะสอน สรุปได้ ดังนี้

1. ครู เป็นองค์ประกอบสำคัญที่ขาดไม่ได้ บุคลิกภาพและความสามารถของผู้สอนมีอิทธิพลต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน ผู้สอนควรมีบุคลิกที่ดีและรู้จักเลือกใช้วิธีการสอนที่เหมาะสมเพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนประสบความสำเร็จในการเรียนรู้

2. นักเรียนหรือผู้เรียน เป็นองค์ประกอบสำคัญเท่ากับผู้สอน ความสำเร็จในการศึกษาเป็นเป้าหมายสำคัญของผู้เรียน ผู้สอนจึงควรเป็นผู้แนะแนว แนะนำ และจัดมวลประสบการณ์ให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้มากที่สุด

3. สิ่งที่จะสอน ได้แก่ เนื้อหาวิชาต่างๆ ครูจะต้องจัดเนื้อหาให้มีความสัมพันธ์กัน น่าสนใจ เหมาะสมกับวัย ระดับชั้น และสภาพแวดล้อมต่างๆ ของการเรียนการสอน

สุคนธ์ สิ้นธพานนท์ (2551, หน้า 22) ได้สรุปองค์ประกอบของกิจกรรมการเรียนรู้ไว้ได้แก่ 1) ผลการเรียนรู้ 2) จุดประสงค์การเรียนรู้ 3) เนื้อหาสาระ 4) กิจกรรมการเรียนรู้ 5) สื่อการเรียนรู้/แหล่งการเรียนรู้ 6) การวัดและประเมินผล และ 7) กิจกรรมเสนอแนะ

อาภรณ์ ใจเที่ยง (2553, หน้า 6) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบของการเรียนการสอนไว้ ดังนี้

1. ด้านองค์ประกอบรวม หมายถึง องค์ประกอบด้านโครงสร้างที่มาประกอบกันเป็นการสอน อันประกอบด้วย 1) ครู หรือผู้สอน หรือวิทยากร 2) นักเรียน หรือผู้เรียน และ 3) หลักสูตร หรือสิ่งที่จะสอน

2. ด้านองค์ประกอบย่อย หมายถึง องค์ประกอบด้านรายละเอียดของการสอน ซึ่งจะประกอบด้วยกระบวนการเหล่านี้จึงจะทำการสอนที่สมบูรณ์ ได้แก่ 1) การตั้งจุดประสงค์การสอน 2) การกำหนดเนื้อหา 3) การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน 4) การใช้สื่อการสอน และ 5) การวัดและประเมินผล

ตาราง 7 แสดงผลการสังเคราะห์องค์ประกอบของกิจกรรมการเรียนรู้

นักการศึกษา	ไพฑูริย์ (2526)	ลำพอง(2530)	สุพิน (2538)	เอกรินทร์ (2551)	สุนันท์ (2551)	อาภรณ์(2553)	ความถี่
1. สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด				✓			1
2. จุดประสงค์การเรียนรู้/ตัวชี้วัด	✓	✓		✓	✓		4
3. ผลการเรียนรู้					✓		1
4. ครู/ผู้สอน/วิทยากร		✓	✓			✓	3
5. ผู้เรียน/นักเรียน		✓	✓			✓	3
6. หลักสูตร/เนื้อหาสาระ/สิ่งที่จะสอน		✓	✓		✓	✓	4
7. กิจกรรมการเรียนรู้/การเรียนการสอน	✓				✓	✓	2
8. วิธีสอน		✓					1
9. สื่อการสอน		✓				✓	1
10.การวัดและประเมินผล	✓	✓			✓	✓	4
11. กิจกรรมเสนอแนะ					✓		1

จากองค์ประกอบและการสังเคราะห์องค์ประกอบของกิจกรรมการเรียนรู้ของนักศึกษาดังกล่าวข้างต้น ประกอบกับผู้วิจัยเห็นสมควรเพิ่มองค์ประกอบอีก 1 ข้อ คือ ชื่อกิจกรรมการเรียนรู้ เนื่องจากเห็นว่าจะช่วยทำให้กิจกรรมการเรียนรู้มีความชัดเจน น่าสนใจ และกระตุ้นให้ผู้เรียนอยากเรียน ซึ่งพอสรุปได้ว่าองค์ประกอบของกิจกรรมการเรียนรู้ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ ดังนี้

1) ชื่อกิจกรรมการเรียนรู้ 2) จุดประสงค์การเรียนรู้ 3) วิธีดำเนินกิจกรรมหรือสิ่งที่จะสอน และ 4) การวัดและประเมินผล

2.3 ความสำคัญของกิจกรรมการเรียนรู้

อุษา คงทอง และคณะ (2553, หน้า 57) กิจกรรมการเรียนรู้ เป็นองค์ประกอบที่สำคัญของการจัดการเรียนรู้ เนื่องจากกิจกรรมการเรียนรู้ที่เหมาะสม จะทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้อย่างแท้จริง ความสำคัญของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่มีผลต่อการเรียนรู้ไว้หลายประการดังนี้

1. กิจกรรมช่วยสร้างความสนใจของผู้เรียน
2. กิจกรรมจะเปิดโอกาสให้ผู้เรียนประสบความสำเร็จ
3. กิจกรรมจะช่วยปลูกฝังความเป็นประชาธิปไตย
4. กิจกรรมช่วยปลูกฝังความรับผิดชอบ
5. กิจกรรมจะช่วยปลูกฝังและส่งเสริมความคิดริเริ่มสร้างสรรค์
6. กิจกรรมช่วยให้ผู้เรียนได้มีการเคลื่อนไหว
7. กิจกรรมจะช่วยให้ผู้เรียนได้รู้สึกสนุกสนาน
8. กิจกรรมช่วยให้เห็นความแตกต่างระหว่างบุคคล
9. กิจกรรมช่วยขยายความรู้และประสบการณ์ของผู้เรียนให้กว้างขวาง
10. กิจกรรมจะช่วยส่งเสริมความมั่งคั่งและพัฒนาการของผู้เรียน
11. กิจกรรมจะช่วยส่งเสริมทักษะ
12. กิจกรรมจะช่วยปลูกฝังเจตคติที่ดี
13. กิจกรรมจะช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนรู้จักทำงานเป็นหมู่
14. กิจกรรมจะช่วยให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจในบทเรียน
15. กิจกรรมจะช่วยให้ผู้เรียนเกิดความซาบซึ้ง ความงามในเรื่องต่างๆ

2.4 จุดมุ่งหมายของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

อุษา คงทอง และคณะ (2553, หน้า58) ได้กล่าวถึงการจัดกิจกรรมการเรียนรู้มีจุดมุ่งหมายที่สำคัญดังนี้

1. เพื่อให้ผู้เรียนเกิดพัฒนาการทั้งทางด้าน ร่างกาย อารมณ์ สังคมและสติปัญญาไปพร้อมๆ กัน
2. เพื่อสนองความสนใจ ความสามารถและความถนัดของแต่ละบุคคล

3. เพื่อสร้างบรรยากาศการจัดการเรียนรู้ ให้เพลิดเพลินสนุกสนาน
4. เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียน กล้าคิด กล้าแสดงออก
5. เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนได้คิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาเป็น เกิดทักษะกระบวนการให้เป็นคนเก่ง คนดี และมีความสุข

2.5 ขั้นตอนการสร้างกิจกรรมการเรียนรู้

จิราพร บุญประเสริฐ และคณะ (2550, หน้า 55-59) ได้กล่าวว่า จากแผนภูมิ OLE ขั้นตอนสำคัญของการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ที่มี 3 ขั้นตอนได้แก่

ขั้นตอนที่ 1 การกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้

การกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ เป็นการกำหนดสิ่งที่ต้องการให้ผู้เรียนบรรลุผล จุดประสงค์การเรียนรู้ ซึ่งในหลักสูตรฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2553 เน้นการบรรลุจุดประสงค์ใน 3 ด้าน ได้แก่ พุทธิพิสัย (Cognitive) จัดประสงค์การเรียนรู้ที่เน้นความสามารถของสมอง (Brain) ความรอบรู้ในเนื้อหาสาระ หรือในทฤษฎี ทักษะพิสัย (Skill) จุดประสงค์การเรียนรู้ที่เน้นการลงมือปฏิบัติ (Hand) จิตพิสัย (Affective) จุดประสงค์ที่เน้นคุณธรรมเจตคติ ความรู้สึกในด้านจิตวิญญาณ จิตใจ (Heart)

ขั้นตอนที่ 2 การกำหนดกิจกรรมการเรียนการสอน (Instruction)

การกำหนดกิจกรรมการเรียนการสอนหรือ การจัดการเรียนรู้ เป็นขั้นที่สืบเนื่องมาจากขั้นที่ 1 ซึ่งในขั้นนี้จะกำหนดกิจกรรมการเรียนการสอนที่จะทำให้อุบัติผลสำเร็จบรรลุผล ได้แก่ การกำหนดหัวข้อรายละเอียดที่จำเป็นในการจัดทำแผนการสอน หรือแผนการจัดการเรียนรู้ เช่น สาระสำคัญ เนื้อหาสาระ กิจกรรมการเรียนการสอน สื่อการเรียนการสอน แหล่งการเรียนรู้ เป็นต้น

ในขั้นตอนที่ 2 นี้เป็นการจัดการเรียนการสอน (Instruction) ซึ่งผู้สอนจะต้องเตรียมการวางแผนในการจัดการเรียนรู้อย่างเป็นระบบว่าในแผนการสอน มีจุดเน้น สาระ เนื้อหาที่สำคัญ จะใช้รูปแบบการถ่ายทอดความรู้ หรือรูปแบบที่จะทำให้เกิดกระบวนการเรียนรู้แบบใด เช่น การอภิปราย การสาธิต การสืบค้น การจัดทำโครงการวิจัย การทดลองปฏิบัติจริง เป็นต้น

จากข้อความข้างต้นดังกล่าว จะใช้กระบวนการจัดการเรียนการสอน (Teaching Procedures) ตามแนวการสอนเพื่อการสื่อสาร (Communicative Approach) มีขั้นตอนในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนดังนี้คือ

1. ขั้นเตรียมความพร้อมหรือช้มนำเข้าสู่บทเรียน (Warm up) เป็นกิจกรรมที่จัดขึ้นเพื่อให้ผู้เรียนมีความพร้อมที่จะเรียนเนื้อหาใหม่ อาจจะเป็นการทบทวนเนื้อหาที่เรียนผ่านมาแล้วหรืออาจจะ

เป็นการนำเข้าสู่เนื้อหาใหม่ที่กำลังจะเรียนต่อไป กิจกรรมที่ใช้ในขั้นตอนนี้อาจจะเป็นเพลง เกม นิทาน การสนทนา หรือการแสดงต่างๆ เป็นต้น

2. ขั้นการนำเสนอ (Presentation) เป็นขั้นที่ครูเสนอเนื้อหาภาษาให้ผู้เรียนเข้าใจรูปแบบและความหมาย

3. ขั้นฝึก (Practice) เป็นขั้นที่ครูให้ผู้เรียนได้ฝึกภาษาที่เสนอในขั้นการนำเสนอในกิจกรรมที่ครูเป็นผู้ให้แนวทางหรือควบคุมอยู่

4. ขั้นนำไปใช้ (Production) เป็นขั้นที่ครูให้ผู้เรียนได้ใช้ภาษาที่ฝึกมาบ้างแล้วจากขั้นฝึกในกิจกรรมกลุ่ม หรือกิจกรรมคู่ในทักษะต่างๆ

ทั้งนี้รวมไปถึงการกำหนดสื่อการสอน สื่อการเรียนรู้ที่ช่วยให้เกิดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ และมีประสิทธิผลเต็มศักยภาพ สอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนการสอนที่กำหนดไว้

ขั้นตอนที่ 3 การกำหนดวิธีการวัดผล และประเมินผล (Evaluation)

การวัดผลและการประเมินผล เป็นกิจกรรมสำคัญที่ต้องกำหนดไว้ทุกขั้นตอนของกระบวนการจัดการเรียนการสอนหรือการจัดการเรียนรู้ องค์ประกอบของการวัดผล และประเมินผล ประกอบด้วย

การวัดผล (Measurement) คือ การตรวจสอบว่าพฤติกรรมของผู้เรียนทั้ง 3 ด้าน ได้แก่ ความรู้ ทักษะ เจตคติ เป็นไปตามจุดประสงค์การเรียนรู้หรือไม่ ด้วยการใช้เครื่องมือวัดผลแบบต่างๆ เช่น การวัดพฤติกรรม การสัมภาษณ์ การใช้แบบสอบถาม การตรวจแบบฝึกหัด การใช้แบบทดสอบ การประเมินด้วยแฟ้มผลงานของนักเรียน เป็นต้น

การประเมินผล (Evaluation) คือ การตัดสินคุณภาพของผู้เรียนว่าอยู่ในระดับใด เมื่อนำผลจากคะแนนหรือการปฏิบัติงานมาเปรียบเทียบกับเกณฑ์ที่ตั้งไว้ เช่น ผ่านเกณฑ์การประเมินหรือไม่ ผ่านเกณฑ์การประเมิน ดีมาก ดี พอใช้ ต้องปรับปรุง ต้องแก้ไข

ปัจจุบันการประเมิน กำหนดไว้ 4 ประเภทหลักๆ ได้แก่

1. การประเมินผลก่อนเรียน (Placement Test) เป็นการตรวจสอบความรู้พื้นฐานเดิมของผู้เรียนที่จะเริ่มเรียนว่าอยู่ในระดับใด จะต้องพัฒนาในเรื่องอะไรบ้าง

2. การประเมินผลเพื่อปรับปรุงผลการเรียนรู้ (Formative Evaluation) เป็นการประเมินผลระหว่างการเรียนการสอนเพื่อนำผลที่ได้ไปปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องของผู้เรียนและของผู้สอนไปพร้อมกัน

3. การประเมินผลเพื่อวินิจฉัยข้อบกพร่อง (Diagnostic Evaluation) ได้แก่ การประเมินผลที่ผู้สอนประเมินผู้เรียนที่มีปัญหาด้านวิชาการ เพื่อค้นหาสาเหตุสำหรับการแก้ไขดังกล่าว

4. การประเมินผลเพื่อตัดสินผลการเรียน (Summative Evaluation) เป็นการประเมินผลระหว่างช่วงเวลาที่กำหนด เช่น กลางภาคเรียน สิ้นภาคเรียน และสิ้นปีการศึกษา เป็นต้น

2.6 การหาดัชนีประสิทธิผลของกิจกรรมการเรียนรู้

เผชิญ กิจระการ และสมนึก ภัยพิยธนี (2545, หน้า 30-36 อ้างถึงใน ประสาท เนื่องเฉลิม, 2556, หน้า 218-219) ได้กล่าวว่า ถ้าต้องการพิจารณาว่านวัตกรรมที่สร้างขึ้นมีคุณภาพสามารถพิจารณาได้โดยการดูพัฒนาการของนักเรียน พิจารณาก่อนและหลังเรียนเรื่องใดๆ นักเรียนได้พัฒนาหรือมีความรู้ ซึ่งอาจคำนวณหาค่า t -test (Dependent samples) หรือหาค่าดัชนีประสิทธิผล

1. การหาค่าพัฒนาการที่เพิ่มขึ้นของผู้เรียน โดยอาศัยค่า t -test (Dependent samples) เป็นการพิจารณาดูว่านักเรียนมีการพัฒนาการเพิ่มขึ้นอย่างเชื่อถือได้หรือไม่ โดยการทำการทดสอบกับนักเรียนทุกคนก่อนเรียน (Pretest) และหลังเรียน (Posttest) แล้วนำมาหาค่า t -test หากมีนัยสำคัญทางสถิติ ถือว่านักเรียนกลุ่มที่ผู้วิจัยกำลังศึกษามีพัฒนาการเพิ่มขึ้นอย่างน่าเชื่อถือได้

2. การหาพัฒนาการที่เพิ่มขึ้นของผู้เรียนโดยอาศัยการหาค่าดัชนีประสิทธิผล (Effectiveness Index : E.I.) ดัชนีประสิทธิผลเป็นเรื่องของอัตราส่วนของผลต่างจะมีค่าสูงสุดเป็น 1.00 ส่วนค่าต่ำสุดไม่สามารถกำหนดได้ เพราะมีค่าต่ำกว่า -1.00 ก็ได้ และถ้าเป็นค่าลบแสดงว่าคะแนนผลสอบก่อนเรียนมากกว่าหลังเรียน ซึ่งหมายความว่า ระบบการเรียนการสอนหรือนวัตกรรมการเรียนการสอนที่ใช้ไม่มีคุณภาพ

- ถ้าหลังเรียนนักเรียนทุกคนได้คะแนนเต็มทุกคน ค่า E.I. จะเป็น 1.00 เสมอ ไม่ว่าผลการสอบก่อนเรียนจะได้เท่าไรก็ตาม (ยกเว้นได้คะแนนเต็มทุกคน) หรือกล่าวได้ว่าผู้เรียนมีความก้าวหน้าในเรื่องที่เรียน คิดเป็นร้อยละ 100 หรือบรรลุวัตถุประสงค์ของการเรียนตามที่ต้องการ

- ถ้าผลสอบก่อนเรียนมากกว่าหลังเรียน ค่า E.I. จะเป็นลบ ซึ่งต่ำกว่า 1.00 ก็ได้ ลักษณะเช่นนี้ถือว่าการเรียนการสอนหลังการใช้สื่อล้มเหลว และเหตุการณ์เช่นนี้ไม่น่าเกิดขึ้น เพราะค่า E.I. ต่ำ หรือเป็นลบ แสดงว่าคะแนนหลังสอบต่ำหรือน้อยกว่าคะแนนก่อนสอบ และก่อนจะหาค่า E.I. ต้องหาค่า E_1/E_2 มาก่อน ค่า E_2 คือ คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนซึ่งจะเป็นค่าเดียวกับคะแนนหลังเรียนของการหาค่า E.I. ดังนั้น คะแนนหลังสอบต่ำหรือมากกว่าคะแนนก่อนสอบค่า E_2 จึงไม่ถึงเกณฑ์ที่กำหนด

- การแปลความหมายของค่า E.I. ไม่น่าจะแปลความหมายเฉพาะค่าที่คำนวณได้ว่านักเรียนมีพัฒนาการขึ้นเท่าไรหรือคิดเป็นร้อยละเท่าไร แต่ควรจะดูข้อมูลเดิมประกอบด้วยว่าหลังเรียนนักเรียนมีคะแนนเพิ่มขึ้นเท่าไร ในบางครั้งคะแนนหลังสอนเพิ่มขึ้นน้อย เป็นเพราะว่ากลุ่มนั้นมีความรู้เดิมในเรื่องนั้นมากอยู่แล้ว ซึ่งไม่ใช่เรื่องเสียหาย

ชวลิต ชูกำแหง (2553, หน้า 133) กล่าวว่า ดัชนีประสิทธิผล เป็นค่าที่แสดงอัตราการเรียนรู้ที่ก้าวหน้าขึ้นจากพื้นฐานความรู้เดิมที่มีอยู่แล้ว หลังจากที่ผู้เรียนได้เรียนจากการจัดการเรียนรู้หรือนวัตกรรมนั้นๆ ซึ่งคำนวณได้หลายสูตร แต่นิยมใช้เป็นวิธีการหาค่า E.I. ด้วยวิธีการคูณของกูดแมน (Goodman) เฟลเชอร์ (Fletchers) และชไนเดอร์ (Schneider) ดังนี้

$$\text{ดัชนีประสิทธิผล} = \frac{\text{คะแนนรวมจากแบบทดสอบหลังเรียน} - \text{คะแนนรวมจากแบบทดสอบก่อนเรียน}}{\text{ผลคูณของคะแนนเต็มกับจำนวนคน} - \text{คะแนนรวมจากแบบทดสอบก่อนเรียน}}$$

* หมายเหตุ

1. ค่าดัชนีประสิทธิผล ไม่ได้แปลว่ามีความรู้เพิ่มขึ้น เพราะคะแนนอยู่ในมาตราอันตรภาค (interval scale) ซึ่งไม่มีศูนย์แท้ มีแต่ศูนย์สมบัติ จึงกล่าวอ้างได้เพียงว่ามีคะแนนเพิ่มขึ้นร้อยละเท่าไร
2. ค่าดัชนีประสิทธิผลระหว่างกลุ่มไม่ได้แปลว่ากลุ่มที่มีค่า E.I. สูงกว่าจะมีคุณภาพการเรียนการสอนสูงกว่ากลุ่มใดมีค่า E.I. ต่ำ ใช้พิจารณาเฉพาะกลุ่มว่าโดยเฉลี่ยก่อนเรียนนักเรียนมีคะแนนมากอยู่แล้ว หลังเรียนจึงได้คะแนนเพิ่มขึ้นเล็กน้อย หรือเกือบจะได้คะแนนเต็ม มักจะเป็นลักษณะของนักเรียนกลุ่มเก่ง ส่วนค่า E.I. สูงๆ แสดงว่าคะแนนก่อนเรียนมีน้อย หลังเรียนมีคะแนนเพิ่มขึ้นมาก จึงเป็นสิ่งที่ดี แต่ไม่ได้หมายความว่าดีว่ากลุ่มที่ได้ค่า E.I. น้อย

3. การทดสอบสมมติฐานด้วย t-test (dependent samples) กับการหาค่า E.I. อาศัยข้อมูลจากการเปรียบเทียบคะแนนก่อนและหลังเรียนเช่นเดียวกัน ดังนั้น ในงานวิจัยควรเลือกใช้เพียงอย่างใดอย่างหนึ่ง

รัตนะ บัวสนธ์ (2552, หน้า 105) กล่าวว่า การตรวจสอบประสิทธิผลนวัตกรรมการศึกษา เป็นการพิจารณาจากผลการทดลองใช้นวัตกรรมการศึกษาระหว่างก่อนการทดลองและหลังการทดลอง ซึ่งหาได้จากสูตร

$$E. I. = \frac{\sum X_{posttest} - \sum X_{pretest}}{(N)(A) - \sum X_{pretest}} \times 100$$

เมื่อ E.I.	หมายถึง	ดัชนีประสิทธิภาพ
$\sum X_{pretest}$	หมายถึง	ผลรวมของคะแนนก่อนการทดลองใช้นวัตกรรม
$\sum X_{posttest}$	หมายถึง	ผลรวมของคะแนนหลังการทดลองใช้นวัตกรรม
N	หมายถึง	จำนวนนักเรียน
A	หมายถึง	คะแนนเต็มของแบบทดสอบ

3. การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ โดยใช้การเรียนแบบทีมแข่งขัน

การเรียนแบบร่วมมือ ด้วยการเรียนแบบทีมแข่งขัน ย่อมาจาก Team Game Tournament มีความหมายว่า ทีมการแข่งขัน เป็นการเรียนรู้รูปแบบหนึ่ง เป็นวิธีการที่ตื่นเต้น สนุกสนาน การที่ต้องการแข่งขันกันในเกม การเรียนแบบเผชิญหน้ากันทำให้เกิดความตื่นเต้น การต้องแข่งขันกันทำให้ผู้เรียนใช้เวลาอย่างเป็นประโยชน์มากขึ้น

3.1 ความหมายของการเรียนรู้แบบร่วมมือ โดยใช้การเรียนแบบทีมแข่งขัน

สลาวิน (De Vries and Slavin, 1978 อ้างถึงใน วัชรรา เล่าเรียนดี, 2548 หน้า 193) ได้กล่าวถึงลักษณะสำคัญของการเรียนรู้แบบร่วมมือ เทคนิคทีมแข่งขัน iva เป็นการจัดนักเรียนเป็นทีม ครูสอนบทเรียน นักเรียนทำงานเป็นทีม จะจัดให้มีการแข่งขันกันแต่ละสัปดาห์แทนการทดสอบ โดยนักเรียนในแต่ละทีมจะแข่งขันกันกับสมาชิกกลุ่มอื่นที่มีความสามารถใกล้เคียงกัน แล้วนำคะแนนที่ได้จากการแข่งขันมารวมกันเฉลี่ยเป็นคะแนนกลุ่ม การแข่งขันจะจัดได้ สำหรับการแข่งขันโดยที่ผู้ชนะแต่ละทีม จะได้คะแนน 6 คะแนน กลับไปกลุ่มเดิม ในที่นี้เด็กปานกลาง-อ่อน จะแข่งขันเช่นเดียวกัน ทุกคนมีโอกาสประสบความสำเร็จ กลุ่มที่ได้คะแนนสูงสุดได้รับรางวัล เช่นเดียวกัน

กระทรวงศึกษาธิการ (2543, หน้า 45) ได้กล่าวถึงลักษณะการเรียนรู้แบบทีมแข่งขันไว้ว่า เป็นรูปแบบการเรียนที่ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง ในการเรียนจะแบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่มๆ กลุ่มละประมาณ 4-5 คน แต่ละคนประกอบด้วยผู้เรียนที่มีความสามารถแตกต่างกัน เน้นการเรียนที่ให้สมาชิกได้ช่วยเหลือกันด้านการเรียน ครูผู้สอนเป็นผู้เลือกวิธีสอนตามความเหมาะสมของเนื้อหา นั้นๆ หลังจากสอนแล้วแต่ละกลุ่มจะได้รับงานเพื่อไปศึกษาพร้อมกัน มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ซักถามกัน ผู้ที่มีความรู้ ความเข้าใจดีแล้วจะต้องอธิบายให้สมาชิกทุกคนเข้าใจเนื้อหาทั้งหมด เมื่อเรียนแล้วไม่มีการทดสอบย่อย จากนั้นสมาชิกของแต่ละกลุ่มจะต้องแข่งขันตอบคำถามกับสมาชิกของกลุ่มอื่นที่มี

ความสามารถระดับเดียวกันที่โต๊ะแข่งขัน คะแนนที่ได้ของแต่ละคนจะนำมารวมกันเป็นคะแนนของตน ดังนั้นสมาชิกทุกคนต้องคำนึงถึง 3 เรื่องดังนี้

1. รางวัลของกลุ่ม ซึ่งจะได้รับเมื่อกลุ่มทำคะแนนเฉลี่ยได้ถึงเกณฑ์ที่กำหนด
2. ความรับผิดชอบรายบุคคล สมาชิกทุกคนต้องอาศัยเนื้อหาจนเข้าใจเป็นอย่างดี เพราะเมื่อแข่งขันสมาชิกต้องทำด้วยตนเองไม่มีการช่วยเหลือกัน
3. โอกาสความสำเร็จที่เท่าเทียมกันสมาชิกทุกคนในกลุ่มมีโอกาสที่ดีที่สุดและประสบผลสำเร็จเท่าเทียมเพราะแต่ละคนได้แข่งขันกับผู้มีความสามารถระดับเดียวกัน

ทิวาพร อุนยเกียรติ (2547, หน้า 45) ได้กล่าวถึงเทคนิคการเรียนรู้แบบทีมแข่งขัน เป็นวิธีการที่ช่วยสร้างแรงจูงใจให้นักเรียนช่วยเหลือเพื่อนสมาชิกในกลุ่มให้เกิดการเรียนรู้เห็นความสำคัญของการเรียนเกิดความสนุกสนานในการเรียนรู้ มีการเพิ่มการทดสอบด้วยการแข่งขันโดยสมาชิกกลุ่มเล่นเกมทางวิชาการ การแข่งขันกับสมาชิกกลุ่มอื่น เพื่อเพิ่มคะแนนให้กับทีมของตนเอง โดยผู้ที่ได้คะแนนสูงสุดในแต่ละครั้ง จะได้คะแนนมาเพิ่มให้กับกลุ่มตนเอง ผู้มีผลสัมฤทธิ์สูง และผลสัมฤทธิ์ต่ำของแต่ละกลุ่ม จะแข่งขันกันกลุ่มที่มีคะแนนจากการแข่งขันสูงสุดจัดอยู่ในกลุ่มดีเยี่ยมจะได้รับรางวัลตามที่ตกลงกันไว้ ที่สำคัญสมาชิกกลุ่มอื่นๆ และขณะเล่นเกมสมาชิกไม่สามารถจะช่วยเหลือสมาชิกกลุ่มตนเองไว้ ดังนั้นนักเรียนทุกคนมีโอกาสเท่าเทียมกันในการทำคะแนน จึงทำให้เกิดมีความภาคภูมิใจ มั่นใจในความพยายามและความสามารถของตนและเป็นผู้กระตุ้นให้นักเรียนกระตือรือร้นในการค้นคว้าหาความรู้ และช่วยเหลือกัน

สุวิทย์ มูลคำ และ อรทัย มูลคำ (2547, หน้า 163-168) ได้กล่าวถึงการจัดการเรียนรู้แบบทีมแข่งขันไว้ว่า เป็นการเรียนรู้แบบร่วมมืออีกรูปแบบหนึ่ง ที่แบ่งผู้เรียนที่มีความสามารถแตกต่างกันออกเป็นกลุ่มเพื่อทำงานร่วมกัน กลุ่มละประมาณ 4-5 คน โดยกำหนดให้สมาชิกของกลุ่มได้แข่งขันกันในเกมการเรียนรู้ที่ผู้สอนจัดเตรียมไว้ แล้วทำการทดสอบความรู้โดยใช้เกมการแข่งขันคะแนนที่ได้จากการแข่งขันของสมาชิกแต่ละคนในลักษณะการแข่งขันตัวต่อตัว กับทีมอื่น นำเอามาบวกเป็นคะแนนรวมของทีม ผู้สอนจะต้องใช้เทคนิคการเสริมแรง เช่น การให้รางวัล คำชมเชย ดังนั้น สมาชิกของกลุ่มจะต้องมีการกำหนดเป้าหมายร่วมกัน ช่วยเหลือซึ่งกันละกัน ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน เพื่อความสำเร็จของกลุ่ม

ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์ (2555 อ้างอิงใน Slavin 1987 : 23-26) การเรียนรู้แบบทีมแข่งขัน (Team games tournament: TGT) เป็นการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ให้ผู้เรียนได้เรียนกลุ่ม เพื่อ

ทำงานร่วมกันและช่วยเหลือซึ่งกันและกัน สมาชิกในแต่ละทีมประกอบด้วยสมาชิกที่มีความสามารถแตกต่างกัน คือ ความสามารถสูง ปานกลาง และอ่อนมารวมกันในอัตราส่วน 1:2:1 ซึ่งสมาชิกของทีมจะได้แข่งขันรณรงค์วิชาการ โดยความสำเร็จของทีมจะขึ้นอยู่กับความสามารถของแต่ละบุคคลเป็นสำคัญ

3.2 ขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือ ด้วยการเรียนแบบทีมแข่งขัน

ไสว พักแก้ว (2543, หน้า 45-46) กล่าวถึงเทคนิคด้วยการเรียนแบบทีมแข่งขัน เป็นการเรียนแบบร่วมมือกันแข่งทำกิจกรรม โดยมีขั้นตอน 5 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ครูทบทวนบทเรียนที่เรียนมาแล้วด้วยการซักถามและอธิบายข้อสงสัยของนักเรียน

ขั้นตอนที่ 2 จัดกลุ่มแบบคละกัน (Home Team) กลุ่มละ 3-4 คน

ขั้นตอนที่ 3 แต่ละทีมศึกษาหัวข้อที่เรียนจากแบบฝึก (Worksheet and Answer Sheet) นักเรียนแต่ละคนทำหน้าที่และปฏิบัติตามกติกา เช่นเป็นผู้จัดบันทึก ผู้คำนวณ ผู้สนับสนุน เมื่อสมาชิกทุกคนเข้าใจและสามารถทำแบบฝึกหัดได้ถูกต้องทุกข้อ ทีมจะเริ่มทำการแข่งขันตอบปัญหา

ขั้นตอนที่ 4 การแข่งขันตอบปัญหา (Academic Game Tournament)

4.1 ครูทำหน้าที่เป็นผู้จัดการห้องเรียนโดยแบ่งความสามารถของนักเรียน

4.2 ครูแจกของคำถามจำนวน 10 คำถาม ให้ทุกโต๊ะ (เป็นคำถามเหมือนกัน)

4.3 นักเรียนเปลี่ยนกันหยิบของคำถามทีละ 1 ของ แล้ววางลงกลางโต๊ะ

4.4 นักเรียน 3 คน ที่เหลือคำนวณหาคำตอบ จากคำถามที่อ่าน เขียนคำตอบ

ลงในกระดาษคำตอบที่แต่ละคนมีอยู่

4.5 นักเรียนที่ทำหน้าที่อ่านคำถามจะเป็นคนให้คะแนน โดยมีกติกาการให้คะแนนดังนี้ 1) ผู้ตอบถูกเป็นคนแรกจะได้ 2 คะแนน 2) ผู้ตอบถูกคนต่อไปจะได้คนละ 1 คะแนน และ 3) ถ้าตอบผิดให้ 0 คะแนน

4.6 ทำขั้นตอนที่ 4.3-4.5 โดยผลัดกันอ่านคำถามจนกว่าคำถามจะหมดจำนวนเท่าๆ กัน จัดลำดับของคะแนนที่ได้ ซึ่งกำหนดโบนัสของแต่ละโต๊ะดังนี้

4.7 นักเรียนทุกคนรวมคะแนนของตนเอง โดยที่ทุกคนควรได้ตอบคำถามจำนวนเท่าๆ กัน จัดลำดับของคะแนนที่ได้ ซึ่งกำหนดโบนัสของแต่ละโต๊ะดังนี้

4.7.1 โบนัสผู้ที่ได้คะแนนสูงสุดที่ 1 ประจำโต๊ะแต่ละโต๊ะ จะได้โบนัส 10

แต้ม

4.7.2 ผู้ที่ได้คะแนนรองที่ 2 ประจำโต๊ะแต่ละโต๊ะ จะได้โบนัส 8 แต้ม

4.7.3 ผู้ที่ได้คะแนนรองที่ 3 ประจำโต๊ะแต่ละโต๊ะ จะได้โบนัส 6 แต้ม

4.7.4 ผู้ที่ได้คะแนนน้อยที่สุด ประจำโต๊ะแต่ละโต๊ะ 4 แต้ม

ขั้นตอนที่ 5 นักเรียนกลับมากลุ่มเดิม (Home Team) รวมแต้มโบนัสของทุกคน ทีมใดที่มีแต้มโบนัสสูงสุด จะให้รางวัลหรือติดประกาศไว้ในมุมข่าวของห้อง

วัฒนาพร ระงับทุกข์ (2545 : 178) ได้กล่าวถึงขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เทคนิค TGT ไว้ 5 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 ครูนำเสนอบทเรียนหรือความรู้ใหม่แก่ผู้เรียน โดยอาจจะนำเสนอด้วยสื่อการเรียนการสอนที่น่าสนใจ หรือใช้การอภิปรายทั้งห้องเรียน โดยครูเป็นผู้ดำเนินการ

ขั้นที่ 2 แบ่งกลุ่มนักเรียน โดยจัดให้ละความสามารถ และศิลปะ แต่ละกลุ่มประกอบด้วยสมาชิก 4-5 คน (เรียกกลุ่มนี้ว่า Study Group หรือ Home Group) กลุ่มเหล่านี้จะศึกษาบททวนเนื้อหาข้อความรู้ที่ครูนำเสนอ สมาชิกกลุ่มที่มีความสามารถสูงกว่าจะช่วยเหลือสมาชิกที่มีความสามารถด้อยกว่าเพื่อเตรียมกลุ่มสำหรับแข่งขันในช่วงท้ายสัปดาห์หรือท้ายบทเรียน

ขั้นที่ 3 จัดการแข่งขันโดยจัดโต๊ะแข่งขันและทีมแข่งขัน (Tournament Teams) ที่มีตัวแทนของแต่ละกลุ่ม ที่มีความสามารถใกล้เคียงมาร่วมแข่งขันกันตามรูปแบบและกติกาที่กำหนด ข้อคำถามที่ใช้ในการแข่งขันจะเป็นคำถามเกี่ยวกับเนื้อหาที่เรียนมาแล้วและมีการฝึกฝนเตรียมพร้อมในกลุ่มมาแล้ว ควรให้ทุกโต๊ะแข่งขันเริ่มแข่งขันพร้อมกัน

ขั้นที่ 4 ให้ค่าคะแนนการแข่งขัน โดยให้จัดลำดับคะแนนผลการแข่งขันในแต่ละโต๊ะแล้ว ผู้เล่นจะกลับเข้ากลุ่มเดิม (Study Group) ของตน

ขั้นที่ 5 นำคะแนนจากการแข่งขันของแต่ละคนมารวมกันเป็นคะแนนของทีม ทีมที่ได้คะแนนรวมหรือค่าเฉลี่ยสูงสุดจะได้รับรางวัล

วัชรวิภา เล่าเรียนดี (2548 : 173) กล่าวถึง เทคนิคการสอนแบบ TGT ไว้ว่า เป็นการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่จัดผู้เรียนเป็นกลุ่ม 4-6 คน โดยละทิ้งความสามารถด้านการเรียนและเพศ และมีการทดสอบด้วยการแข่งขันกันเป็นรายสัปดาห์ โดยให้สมาชิกกลุ่มเล่นเกมทางวิชาการแข่งขันกับสมาชิกกลุ่มอื่น เพื่อเพิ่มคะแนนให้กับทีมของตนเอง กลุ่มที่มีคะแนนจากการแข่งขันสูงสุด จัดอยู่ในกลุ่มดีเยี่ยม จะได้รับรางวัลตามที่ตกลงกันไว้ที่สำคัญสมาชิกของกลุ่มแต่ละกลุ่มจะต้องช่วยเหลือกันและกัน

เพื่อเตรียมพร้อมที่จะเล่นเกมแข่งขันกันกับสมาชิกกลุ่มอื่นๆ และขณะเล่นเกม สมาชิกไม่สามารถจะช่วยเหลือสมาชิกกลุ่มของตนเองได้ และขั้นตอนการสอนเทคนิค TGT มี 4 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 ครูสอนเนื้อหาสาระในแต่ละหน่วยตามแบบการสอน

ขั้นที่ 2 จัดนักเรียนเข้ากลุ่มแบบคละความสามารถ กลุ่มละ 4-6 คน

ขั้นที่ 3 ให้ศึกษาและปฏิบัติตามคำสั่งในใบงาน ให้ทุกคนเรียนรู้และปฏิบัติและทำความเข้าใจในทุกเรื่อง ทุกกิจกรรมที่ได้รับมอบหมายพร้อมกับเตรียมที่จะแข่งขันกับสมาชิกในกลุ่มอื่นๆ

ขั้นที่ 4 จัดกลุ่มเข้าแข่งขันใหม่ เพื่อตอบปัญหา หากคำตอบจากใบงานและแบบทดสอบที่ครูมอบหมายให้โดยให้หมายเลขแก่สมาชิกกลุ่มทุกคน ครูตรวจคำตอบให้คะแนน นำคะแนนที่ได้ไปรวมกับสมาชิกกลุ่มของตน ครูจะให้รางวัลกลุ่มที่ได้คะแนนสูงสุด

ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์ (2555 อ้างอิงใน Slavin 1987) ได้เสนอขั้นตอนการจัดการเรียนรู้แบบทีมแข่งขันไว้ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การกำหนดผู้เรียนเข้ากลุ่ม โดยแต่ละกลุ่มมีสมาชิกประมาณ 4 คน โดยสมาชิกกลุ่มประกอบด้วยคนเก่งที่สุด 1 คน คนอ่อนที่สุด 1 คน และคนที่เรียนได้ปานกลาง 2 คน ถ้าเป็นไปได้ควรคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างเพศด้วยชาย 2 คน และหญิง 2 คน วิธีการจัดการเรียนรู้เข้ากลุ่ม

1.1 จัดลำดับผู้เรียนจากเก่งที่สุดไปหาอ่อนที่สุด โดยยึดตามคะแนนที่ได้จากแบบทดสอบ

1.2 หาจำนวนกลุ่มทั้งหมดว่ามีกี่กลุ่ม แต่ละกลุ่มควรประกอบด้วยสมาชิก 4 คน ดังนั้น จำนวนกลุ่มทั้งหมดหาได้จากการนำจำนวนนักเรียนทั้งหมดหารด้วย 4 ถ้าหารไม่ลงตัวอนุโลมให้บางกลุ่มมีสมาชิก 5 คนได้

ขั้นตอนที่ 2 ครูสอนบทเรียนทั้งชั้น ในขั้นแรกจะเป็นการสอนเนื้อหาสาระ โดยใช้สื่อต่างๆ ประกอบการสอนที่กระทำโดยครูสอน จากนั้นผู้เรียนได้จะได้ปรึกษาหารือและอธิบายความรู้ให้แก่กัน หากมีสมาชิกคนใดคนหนึ่งในกลุ่มยังไม่เข้าใจในเนื้อหาที่ผู้สอนได้สอนไปแล้วนั้น เพื่อนในกลุ่มเดียวกันต้องรับผิดชอบสอนเพื่อนคนนั้นให้เข้าใจ ทั้งนี้เพราะหลังจากได้เรียนเนื้อหาแล้ว ผู้สอนจะทำการสอบวัดความก้าวหน้าของกลุ่มจากความสามารถของสมาชิกแต่ละคน ดังนั้นจึงไม่ควรให้มีสมาชิกคนใดที่ไม่เข้าใจ

ขั้นตอนที่ 3 การศึกษากลุ่มย่อย โดยในแต่ละกลุ่มจะประกอบไปด้วยสมาชิกจำนวน 4 คน โดยที่สมาชิกของกลุ่มจะมีความสามารถเก่ง ปานกลาง อ่อนคละกันไปในอัตรา 1:2:1 และมีอัตราส่วนของผู้เรียนชายและหญิงในแต่ละกลุ่มใกล้เคียงกัน ผู้เรียนต้องพยายามศึกษาเนื้อหาในของกิจกรรมของตนเองให้เข้าใจแจ่มแจ้งและต้องช่วยเหลือเพื่อนในกลุ่มในการทำความเข้าใจเนื้อหาที่เขาศึกษาด้วยสื่อที่ใช้ในการเรียนการสอน ประกอบด้วย บัตรงาน บัตรกิจกรรม และบัตรเฉลยเฉลยพฤติกรรมหรือบทบาทของสมาชิกในกลุ่มย่อย ควรมีลักษณะดังนี้

- 3.1 ผู้เรียนจะต้องช่วยเพื่อนในกลุ่มได้เรียนเนื้อหา หรือสื่ออย่างถ่องแท้
- 3.2 ทุกคนในกลุ่มต้องเข้าใจเนื้อหา ไม่มีใครเรียนหรือศึกษาเนื้อหาจบเพียงคนเดียว
- 3.3 ถ้าสมาชิกคนใดในกลุ่มไม่เข้าใจต้องถาม หรือปรึกษาเพื่อนในกลุ่มก่อนที่จะถามผู้สอน
- 3.4 เพื่อนในกลุ่มต้องปรึกษากันเบาๆ ไม่ให้รบกวนผู้อื่นในการทำกิจกรรมการเรียนการสอน ครูควรสนับสนุนในสิ่งต่อไปนี้
- 3.5 ผู้เรียนสามารถเคลื่อนย้ายโต๊ะ เก้าอี้ในกลุ่มย้ายหรือย้ายที่ทำงานของกลุ่มภายในชั้นเรียนได้
- 3.6 ให้เวลาประมาณ 10 นาทีสำหรับตั้งชื่อกลุ่ม
- 3.7 แนะนำให้ผู้เรียนร่วมมือกันทำงานเป็นคู่หรือกลุ่ม 4 คนก็ได้ โดยให้มีการตรวจผลงานซึ่งกันและกัน เมื่อมีการผิดพลาดเพื่อนในกลุ่มต้องร่วมกันอธิบายให้เข้าใจ
- 3.8 ไม่ควรจบการศึกษาง่ายๆ จนกว่าจะแน่ใจว่าเพื่อนในกลุ่มทุกคนสามารถจะตอบคำถามได้ 100 เปอร์เซ็นต์
- 3.9 ให้มีการอธิบายคำตอบซึ่งกันและกัน แล้วนำไปตรวจกับบัตรเฉลยคำตอบ
- 3.10 เมื่อมีปัญหาให้ปรึกษาเพื่อนร่วมกลุ่มย่อยแล้วจึงปรึกษาครู
- 3.11 ระหว่างผู้เรียนทำกิจกรรมผู้สอนควรเดินไปรอบๆ ห้องเพื่อให้ผู้เรียนได้มีโอกาสปรึกษาหรือได้สะดวก และเป็นการส่งเสริมให้กำลังใจผู้เรียนด้วย

ขั้นตอนที่ 4 การเล่นเกมแข่งขันเพื่อตอบปัญหา เกมการแข่งขันตอบปัญหาเกี่ยวกับเนื้อหาของบทเรียนโดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อทดสอบความรู้ ความเข้าใจในบทเรียน เกมประกอบด้วยผู้เล่น 4 คน ซึ่งแต่ละคนจะเป็นตัวแทนกลุ่มย่อยของแต่ละกลุ่ม การกำหนดผู้เรียนเข้ากลุ่มเพื่อเล่นเกม จะยึด

หลักผู้เรียนมีความสามารถเท่าๆ กัน กล่าวคือ ผู้เรียนเก่งของแต่ละกลุ่มแข่งขันกัน ผู้เรียนปานกลางของแต่ละกลุ่มแข่งขันกัน และผู้เรียนอ่อนของแต่ละกลุ่มแข่งขันกัน ดังภาพต่อไปนี้ การที่ผู้เรียนมีความสามารถแต่ละกลุ่มมาแข่งขันกัน เพื่อให้ผู้เรียนแข่งขันกับตนเองและผู้เรียนแต่ละคนมีโอกาสช่วยเหลือกลุ่มให้ประสบความสำเร็จเท่าเทียมกัน ถ้าผู้เรียนแต่ละคนเตรียมตัวให้ดีที่สุดการแข่งขันจะกระทำประมาณ สัปดาห์ละ 1 ครั้ง หลังจากการแข่งขันเกมไปแล้วสัปดาห์ต่อไปผู้เรียนอาจจะถูกเลื่อนไปแข่งขันในโต๊ะเกมอื่น ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับผลการแข่งขันในโต๊ะเกมการแข่งขันที่ยากขึ้นกว่าเดิม เช่น ย้ายจากโต๊ะเกมที่ 4 ไปโต๊ะเกมที่ 3 เป็นต้น และเช่นกันถ้าได้ตำแหน่งสุดท้ายก็อาจถูกเลื่อนไปแข่งขันในโต๊ะเกมที่ง่ายลงเช่นกัน เช่น ย้ายจากโต๊ะที่ 2 ไปโต๊ะที่ 12 เป็นต้น

ทิศนา ชุมนมณี (2556, หน้า 268-269) ได้กล่าวว่า เทคนิค TGT มีการดำเนินการ 5 ขั้นตอน

ดังนี้

ขั้นที่ 1 จัดผู้เรียนเข้ากลุ่มคละความสามารถ (เก่ง – กลาง – อ่อน) กลุ่มละ 4 คน และเรียกกลุ่มนี้ว่า กลุ่มบ้านของเรา

ขั้นที่ 2 สมาชิกในกลุ่มบ้านของเรา ได้รับเนื้อหาสาระและศึกษาเนื้อหาสาระร่วมกัน

ขั้นที่ 3 สมาชิกในกลุ่มบ้านของเรา แยกย้ายกันเป็นตัวแทนกลุ่มไปแข่งขันกับกลุ่มอื่นโดยจัดกลุ่มแข่งขันตามความสามารถ คือ คนเก่งในกลุ่มบ้านเรา แต่ละกลุ่มไปรวมกันคนอ่อนก็ไปรวมกับคนอ่อนของกลุ่มอื่น กลุ่มใหม่ที่รวมกันนี้เรียกว่า กลุ่มแข่งขันกำหนดให้มีสมาชิกกลุ่มละ 4 คน

ขั้นที่ 4 สมาชิกในกลุ่มแข่งขัน เริ่มแข่งขันดังนี้

4.1 แข่งขันกันตอบคำถามมา 1 คำถาม

4.2 สมาชิกคนแรกจับคำถามมา 1 คำถาม และอ่านคำถามให้กลุ่มฟัง

4.3 ให้สมาชิกที่อยู่ซ้ายมือของผู้อ่านคำถามคนแรกตอบคำถามก่อน ต่อไปจึง

ให้คนถัดไปตอบจนครบ

4.4 ผู้อ่านคำถาม เปิดคำตอบ แล้วอ่านเฉลยคำตอบที่ถูกให้กลุ่มฟัง

4.5 ให้คะแนนคำตอบ ดังนี้

4.5.1 ผู้ตอบถูกเป็นคนแรกได้ 2 คะแนน

4.5.2 ผู้ตอบถูกเป็นคนต่อไปได้ 1 คะแนน

4.5.3 ผู้ตอบผิดได้ 0 คะแนน

4.6 ต่อไปสมาชิกกลุ่มที่สองจับคำถามที่ 2 และเริ่มเล่นตามขั้นตอนไปเรื่อย ๆ จนกระทั่งคำถามหมด

4.7 ทุกคนรวมคะแนนของตนเอง

4.7.1 ผู้ได้คะแนนอันดับ 1 ได้โบนัส 10 คะแนน

4.7.2 ผู้ได้คะแนนอันดับ 2 ได้โบนัส 8 คะแนน

4.7.3 ผู้ได้คะแนนอันดับ 3 ได้โบนัส 5 คะแนน

4.7.4 ผู้ได้คะแนนอันดับ 4 ได้โบนัส 4 คะแนน

ขั้นที่ 5 เมื่อแข่งขันเสร็จแล้ว สมาชิกกลุ่มกลับไปกลุ่มบ้านของเราแล้วนำคะแนนที่แต่ละคนได้รวมเป็นคะแนนของกลุ่ม

จากที่นักการศึกษาหลายท่านได้กล่าวถึงขั้นตอนของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้การเรียนรู้แบบทีมแข่งขัน ผู้วิจัยวิเคราะห์และสังเคราะห์ขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้การเรียนรู้แบบทีมแข่งขัน ดังนี้

ขั้นที่ 1 ขั้นนำเข้าสู่การเรียนรู้

1.1 การเตรียมความพร้อมและสร้างแรงบันดาลใจ

ครูอธิบายถึงการเรียนรู้แบบร่วมมือ โดยใช้การเรียนรู้แบบทีมแข่งขัน

1.2 กำหนดให้ผู้เรียนเข้ากลุ่ม

นักเรียนเข้ากลุ่มตามที่ครูได้จัดไว้ โดยคละนักเรียนหญิงและนักเรียนชาย โดยแบ่งนักเรียนเป็นกลุ่มๆ ละ 4 คน แต่ละกลุ่มจะประกอบไปด้วยสมาชิกที่ความสามารถ คือ เก่ง ปานกลาง และอ่อนในอัตรา 1:2:1

ขั้นที่ 2 ขั้นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

2.1 แจกจุดประสงค์การเรียนรู้

2.2 นักเรียนแต่ละกลุ่มรับใบความรู้ เรื่องการอ่านจับใจความสำคัญ และการเขียน

ย่อความ

2.3 นักเรียนศึกษาใบความรู้

2.4 ครูอธิบายเพิ่มเติมพร้อมกับยกตัวอย่าง สถานการณ์ให้กระจ่างชัดเจนยิ่งขึ้น

2.5 เปิดโอกาสให้นักเรียนซักถามตามอัธยาศัย

2.6 ครูตรวจสอบความเข้าใจของนักเรียน

ขั้นที่ 3 ชั้นเรียนรู้ร่วมกันภายในกลุ่ม (ใช้เวลา 10 นาที)

3.1 นักเรียนทุกกลุ่มรับใบงานและใบกิจกรรมพร้อมปฏิบัติตามหน้าที่ของแต่ละคน ตามที่กำหนด

3.1.1 สมาชิกคนที่ 1 มีหน้าที่อ่านคำถามและแยกแยะประเด็นที่โจทย์กำหนด หรือสิ่งที่เป็นประเด็นสำคัญของคำถาม

3.1.2 สมาชิกคนที่ 2 มีหน้าที่วิเคราะห์หาแนวทางตอบคำถาม อธิบายให้ ได้มาซึ่งคำตอบ

3.1.3 สมาชิกคนที่ 3 มีหน้าที่รวบรวมข้อมูล เขียนคำตอบและสรุปขั้นตอน ทั้งหมดและตรวจคำตอบ

3.2 สมาชิกคนที่ 1 ตรวจสอบความเข้าใจของสมาชิกในกลุ่ม โดยการสอบถามหาก มีสมาชิกคนใดในกลุ่มยังไม่เข้าใจ จะเป็นผู้อธิบายให้เข้าใจ

3.3 เมื่อทำใบกิจกรรมเรียบร้อยแล้วให้สมาชิกแต่ละกลุ่มจับคู่เพื่อน เพื่อตรวจสอบ ความถูกต้อง

3.4 นักเรียนแต่ละกลุ่มรับใบเฉลยแบบฝึกหัดจากครู เพื่อตรวจคำตอบที่ถูกต้อง

ขั้นที่ 4 ชั้นการแข่งขัน

นักเรียนทุกคนแยกย้ายไปตามกลุ่มการแข่งขันที่ครูแจ้ง โดยมีการจัดโต๊ะแข่งขัน เป็น กลุ่มๆ ละ 4 คน จัดเป็น 3 แถวๆ ละ 3 กลุ่ม กำหนดให้นักเรียนแข่งกับนักเรียนเก่ง นักเรียนปานกลางแข่ง กับนักเรียนปานกลาง และนักเรียนอ่อนแข่งกับนักเรียนอ่อน โดยจัดแบบไม่ให้สมาชิกจากกลุ่มเดิมมา แข่งขันกันเอง

4.1 ครูกำหนดคำถาม

4.2 เริ่มการแข่งขัน โดยครูแจกของคำถามให้สมาชิกแต่ละกลุ่ม

4.3 ทั้งหมดส่งคำตอบให้คนที่ 1 โดยเรียงลำดับก่อนหลัง

4.4 นักเรียนทุกคนกลับไปยังกลุ่มเดิมของตนเอง นำคะแนนจากการแข่งขันไปเป็น คะแนนของกลุ่ม

4.5 มอบรางวัลแก่กลุ่มที่ได้คะแนนสูงสุด

4.6 ประกาศผลคะแนนกลุ่ม

4.7 ให้สมาชิกกลุ่มสรุปสาระสำคัญ

4. การอ่านจับใจความ

4.1 ความหมายของการอ่านจับใจความ

วิมลรัตน์ สุนทรโรจน์ (2547, หน้า 96) ได้ให้ความหมายการอ่านจับใจความ หมายถึง การแปลความหมายของอักษรออกมาเป็นความคิด ซึ่งไม่ได้พูดออกมาเป็นเสียงและนำความคิดนั้นไปใช้ประโยชน์

ณัฐสุภางค์ ยิ่งสง่า (2550, หน้า 9) กล่าวว่า การอ่านจับใจความ หมายถึง ความรู้ความเข้าใจในการอ่านเนื้อเรื่องจนสามารถจับใจความสาระสำคัญของเรื่องจากการแปลความ ตีความ ขยายความ คิดวิเคราะห์ และคิดสังเคราะห์ รวมทั้งเขียนสื่อความจากเรื่องที่อ่านได้

สมชาย หอมยก (2550, หน้า 40) ได้ให้ความหมายของการอ่านจับใจความว่า เป็นการอ่านที่สำคัญสำหรับผู้ที่กำลังศึกษาเล่าเรียนอยู่ ผู้อ่านต้องสามารถเข้าใจ และจดจำเนื้อความ ความรู้ และความคิดที่ผู้เขียนบันทึกไว้ ซึ่งการอ่านจับใจความ คือ การอ่านเอาเรื่องนั่นเอง

จากนักการศึกษากล่าวไว้เกี่ยวกับความหมาย ของการอ่านจับใจพอสรุปได้ว่า การอ่านจับใจความ คือ การอ่านเพื่อจับประเด็นสำคัญๆ แปลความหมายของตัวอักษร ออกมาเป็นความคิด ให้ตรงกับผู้ต้องการสื่อสาร ทำความเข้าใจเนื้อเรื่องหรือข้อความที่อ่าน จดจำเนื้อความ ความรู้ และความคิดจากการอ่านนั้นไปใช้ให้เกิดประโยชน์

4.2 ความสำคัญของการอ่านจับใจความ

สุจริต เพียรชอบ และสายใจ อินทรมพรรย์ (2538, หน้า 45) ได้กล่าวถึง ความสำคัญของการอ่านจับใจความว่า หมายถึง การอ่านในใจว่า “ถ้านักเรียนมีทักษะในการอ่านในใจอย่างมีประสิทธิภาพ นักเรียนจะเป็นผู้ที่รอบรู้ สามารถแสวงหาความรู้จากการอ่านได้อย่างมากมาย สามารถนำความรู้ที่ได้จากการอ่านไปใช้ในการพูดและการเขียน”

กระทรวงศึกษาธิการ (2546, หน้า 188-207) ได้ให้ความสำคัญของการอ่านไว้ว่า การอ่านเป็นทักษะที่จำเป็นอย่างยิ่งต่อการศึกษาค้นคว้าความรู้ และพัฒนาชีวิต ซึ่งนอกจากจะทำให้เกิดความรู้แล้วยังก่อให้เกิดความสนุกสนานเพลิดเพลิน และส่งเสริมให้มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ได้แนวคิดในการดำเนินชีวิต การอ่านเป็นหัวใจของการศึกษาทุกระดับ และเป็นเครื่องมือแสวงหาความรู้เรื่องต่างๆ การอ่านที่มีประสิทธิภาพจะต้องอ่านแล้วจับใจความได้ สรุปสาระสำคัญของเรื่องที่อ่านได้แต่การสำรวจ การประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนพบว่า ปัญหาที่สำคัญ ในการอ่านของผู้เรียน คือ อ่านแล้วจับใจความสำคัญไม่ได้ ไม่สามารถสรุปประเด็นได้ ไม่สามารถแยกความรู้ข้อเท็จจริง ข้อคิดเห็น ไม่

สามารถแยกในความสัมพันธ์กับความทรงจำ ทำให้ไม่ได้รับประโยชน์จากการอ่านเท่าที่ควร ทั้งยังเป็นปัญหาอุปสรรคต่อการเรียนรู้และการศึกษาวิชาต่างๆ

จากนักการศึกษากล่าวไว้เกี่ยวกับความสำคัญของการอ่านจับใจความ พอสรุปได้ว่าการอ่านจับใจความเป็นหัวใจของการศึกษาทุกระดับ และเป็นเครื่องมือแสวงหาความรู้เรื่องต่างๆ การอ่านจับใจความที่มีประสิทธิภาพจะต้องอ่านแล้วจับใจความได้ สรุปสาระสำคัญของเรื่องทีอ่านได้แยกแยะความรู้ ข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็นจากเรื่องที่อ่านได้ รวมทั้งยังเป็นเครื่องมือในการพัฒนาความพร้อมพัฒนานิสัยและทักษะ ถ้าผู้เรียนเรียนมีทักษะในการอ่านจับใจความอย่างมีประสิทธิภาพ จะทำให้ได้รับประโยชน์จากการอ่านอย่างแท้จริง

4.3 องค์ประกอบของการอ่านจับใจความ

จิตต์นิภา ศรีไสย์ (2549, หน้า 30) ได้กล่าวถึง องค์ประกอบสำคัญของการอ่านจับใจความไว้ว่า อ่านแล้วต้องจับประเด็นสำคัญของข้อความที่กล่าวมาทั้งหมดของเรื่องนั้นได้อย่างสมบูรณ์ และโดยสรุปอย่างย่อๆ โดยรู้จักแยกแยะประเด็นสำคัญว่าจะอะไรเป็นประเด็นหลัก อะไรเป็นประเด็นสำคัญรองลงมาได้ถูกต้อง แล้วสามารถมีความคิดที่เป็นระบบ โดยนำความมาเรียบเรียงต่อเนื่องกันได้โดยใช้ภาษาของผู้จับใจความสำคัญเองในแต่ละย่อหน้ามีใจความสำคัญ ดังนี้

1. ใจความสำคัญหรือประเด็นหลัก คือ ข้อความสำคัญที่สุดในแต่ละย่อหน้า ถ้าตัดข้อความสำคัญนั้นออกไม่ได้ เพราะจะไม่ได้ความหมายขาดส่วนสำคัญไป ตัดทิ้งไม่ได้จะผิดความหมายทันที อย่างนี้เรียกว่าใจความสำคัญ

2. ใจความรองหรือประเด็นรอง หมายถึง ข้อความสำคัญรองๆ ลงมา สามารถตัดทิ้งได้ไม่ได้ทำให้ข้อความในย่อหน้านั้นเปลี่ยนความหมายไป อย่างนี้เรียกว่าใจความสำคัญรองๆ ลงมา ถ้าเปรียบเทียบกับใจความสำคัญ จะเหมือน “หัวใจ” ของคนเรา ตัดออกไม่ได้ ตัดแล้วจะไม่สามารถมีชีวิตอยู่ได้ ส่วนใจความสำคัญรองเปรียบเหมือน แขน ขา ของคน ตัดแล้วจะไม่สามารถมีชีวิตอยู่ได้ ส่วนใจความสำคัญรองเปรียบเหมือน แขน ขา ของคน ตัดแล้วก็ตัดได้และยังสามารถมีชีวิตได้นั่นเอง

พรธนอร แสนประเสริฐ (2553, หน้า 22) ได้สรุปองค์ประกอบสำคัญในการอ่านจับใจความไว้ว่า องค์ประกอบสำคัญในการอ่านจับใจความที่จะสามารถทำให้ผู้อ่านจับใจความได้ดีต้องประกอบด้วย อ่านแล้วจับใจความได้ สรุปความ ตีความ เข้าใจสิ่งที่อ่านอย่างถ่องแท้ ดังนั้นในการสอนอ่าน ผู้อ่านควรคำนึงถึงความสำคัญขององค์ประกอบเหล่านี้

ลักษณะมี วงชาติ (2553, หน้า 40) ได้สรุปองค์ประกอบของการอ่านจับใจความไว้ว่า องค์ประกอบสำคัญของการอ่านจับใจความประกอบด้วย ความสามารถพื้นฐานหลายประการด้วยกัน เช่น ความรู้ในเรื่องคำศัพท์ การเข้าใจประโยค ความสามารถในการหาใจความสำคัญความมีเหตุผลในการอ่าน ซึ่งประกอบเหล่านี้ จะมีส่วนพัฒนาให้ผู้อ่านมีทักษะการอ่านจับใจความที่สูงขึ้นครูผู้สอนควร จะนำไปพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความของนักเรียนในระดับต่างๆ ต่อไป

เวนโรห์ (อ้างอิงใน จันทรกรรม กงแก้ว 2553, หน้า 24-25) ได้อธิบายถึงคุณลักษณะของ ผู้ที่จะเข้าใจเรื่องราวที่ตนอ่านได้จะต้องมีความสามารถดังนี้

1. เก็บใจความสำคัญและระลึกได้เมื่อต้องการ
2. เลือกอ่านแต่หัวข้อสำคัญ
3. ตีใจความสำคัญ และแนวความคิดในเรื่องได้
4. สรุปเรื่องราวต่างๆ จากเรื่องที่อ่านได้
5. สรุปและประเมินค่าเนื้อเรื่องที่ตนอ่านได้
6. เชื่อมโยงความรู้ที่ได้มากับประสบการณ์

การอ่านที่จะเข้าใจเรื่องและจับใจความได้นั้น ต้องสืบเนื่องมาจากการอ่านให้เกิดทักษะ 5 ขั้น คือ อ่านออก อ่านคล่อง อ่านเข้าใจเรื่อง อ่านและแยกชนิดของข้อความ อ่านแล้วตีความ หรือ วิจัยยสารได้ ขั้นนี้เป็นขั้นที่จำเป็นที่สุดในการอ่าน

จากนักการศึกษากล่าวไว้เกี่ยวกับองค์ประกอบของการอ่านจับใจความ พอสรุปได้ว่าการอ่านจับใจความมีองค์ประกอบดังนี้ คือ การเข้าใจความหมายของคำ ข้อความและประโยค การจับประเด็นสำคัญ การตีความจากเรื่องที่อ่าน การตอบคำถามจากเรื่องที่อ่าน และการสรุปข้อคิดจากเรื่องที่อ่าน

4.4 ขั้นตอนการอ่านจับใจความ

สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์ (2545, หน้า 95-96) เสนอลำดับขั้นของการอ่านจับใจความ ดังนี้

ขั้นที่ 1 จำเป็นขั้นเริ่มแรกของการอ่านที่สมองจะต้องจำเรื่องราวให้ได้ จำความหมายของ คำให้คำจำกัดความของคำยา จำชื่อตัวละคร และเหตุการณ์สำคัญ การที่ครูจะรู้ว่านักเรียนมีความจำเรื่อง ที่อ่านได้มากน้อยก็ใช้วิธีตั้งคำถามเรื่องที่อ่าน หรืออาจให้สะกดคำ บอกความหมาย และบอกคำจำกัด ความ

ขั้นที่ 2 เข้าใจ เป็นขั้นที่นักเรียนสามารถเล่าเรื่องที่อ่านด้วยคำพูดของตนเองได้ เข้าใจความคิด ถ้อยคำ ประโยค และความที่ให้เกิดสติปัญญา สรุปเรื่องเป็นมโนทัศน์โดยใช้คำพูดของตนเอง ดังนั้น การที่ครูจะประเมินว่า นักเรียน มีความเข้าใจมากหรือน้อย ควรตั้งเป็นคำถามด้วยการให้เล่าเรื่อง สรุปเรื่องและเขียนเรียงลำดับเหตุการณ์ของเรื่อง

ขั้นที่ 3 นำไปใช้ เป็นขั้นที่นักเรียนควรฝึกนำถ้อยคำ ประโยคและเหตุการณ์ที่ได้ จากการอ่านไปใช้ในสถานการณ์ที่อาจเกิดขึ้นใหม่ หรือนำไปใช้แก้ปัญหาในเรื่องอื่นๆ ดังนั้น คำถามที่ใช้จึงมัก กำหนดเป็นสถานการณ์ให้นักเรียนพิจารณาในการนำความรู้ไปใช้ประโยชน์

ขั้นที่ 4 วิเคราะห์ เป็นขั้นที่นักเรียนแยกองค์ประกอบย่อยของแนวคิดที่ได้จากการอ่าน การรู้จัก แยกความหมายของคำที่มีความหมายหลายอย่าง สามารถบอกได้ว่า องค์ประกอบใดๆ มีความสัมพันธ์กันหรือไม่เกี่ยวข้องกันเลย

ขั้นที่ 5 สังเคราะห์ เป็นขั้นที่ให้นักเรียนรู้จักสรุปแนวคิดของเรื่องค้นหาลักษณะโครงเรื่องที่คล้ายคลึงกับเรื่องที่เคยอ่านสุภาพ หรือคำพังเพยที่มีความหมายเปรียบเทียบแล้วใกล้เคียงกันอีกทั้งยังสามารถสรุปแนวคิดที่เหมือนกันและต่างกันได้ด้วย

กระทรวงศึกษาธิการ (2546 หน้า ๑๘๙-๑๙๐) ได้สรุป ถึงขั้นตอนการอ่านจับใจความไว้ว่า

1. อ่านผ่านๆ โดยตลอด เพื่อให้รู้ว่า เรื่องที่อ่านว่า ด้วยเรื่องอะไร จุดใดเป็นจุดสำคัญของเรื่อง
2. อ่านให้ละเอียด เพื่อทำความเข้าใจอย่างชัดเจนไม่ควรหยุดอ่านระหว่างเรื่องเพราะจะทำให้ความเข้าใจไม่ติดต่อกัน
3. อ่านซ้ำตอนที่ไมเข้าใจ และตรวจสอบความเข้าใจบางตอนให้แน่นอนถูกต้อง
4. เรียบเรียงใจความสำคัญของเรื่องด้วยตนเอง

จากนักการศึกษากล่าวไว้เกี่ยวกับขั้นตอนการอ่านจับใจความพอสรุปได้ว่า ขั้นตอนการอ่านจับใจความประกอบด้วย 1) อ่านผ่านๆ ค้นหาคำ ข้อความยาก จำชื่อตัวละคร และเหตุการณ์สำคัญ 2) อ่านละเอียดเพื่อลำดับเหตุการณ์ ตัวละคร ว่าทำอะไร กับใครที่ไหน อย่างไร 3) ทำความเข้าใจ โดยการตั้งคำถาม แล้วตอบคำถามเอง และ 4) เรียบเรียงใจความสำคัญของเรื่องด้วยตนเอง

4.5 หลักการสอนอ่านจับใจความ

กองทัพ เคลือบพินิจกุล (2542, หน้า 108-113) ได้สรุปหลักสำคัญของการอ่านจับใจความไว้ดังนี้

1. ใจความสำคัญที่ปรากฏอยู่ในแต่ละย่อหน้า จะมีตำแหน่งปรากฏอยู่ตามที่แตกต่างกัน คือ
  - 1.1 ใจความสำคัญอยู่ในตำแหน่งตอนต้นของย่อหน้า
  - 1.2 ใจความสำคัญอยู่ในตำแหน่งท้ายของย่อหน้า
  - 1.3 ใจความสำคัญอยู่ในตำแหน่งตอนต้นและตอนท้ายของย่อหน้า
2. ใจความสำคัญอยู่ในตำแหน่งกลางของย่อหน้า ในความสำคัญที่ปรากฏอยู่หลายๆ ย่อหน้า การจับใจความสำคัญแบบนี้มีหลักการสำคัญของการปฏิบัติตามขั้นตอน ดังนี้
  - 2.1 อ่านคร่าวๆ พอเข้าใจ
  - 2.2 อ่านให้ละเอียด
  - 2.3 อ่านแล้วถามตัวเองว่า เรื่องนี้ ใคร ทำอะไร ที่ไหน เมื่อไร อย่างไร ทำไรรวบรวมคำตอบมาเรียบเรียงกันให้สละสลวย และมีความหมายตามลำดับความสำคัญของเนื้อความ

สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์ (2545, หน้า 82-88) ได้กล่าวถึง หลักสำคัญของการสอนอ่านจับใจความ พอสรุปได้ดังนี้

  - ขั้นที่ 1 ขั้นจำ เป็นขั้นเริ่มแรกของการอ่าน ที่สมองจะต้องจำเรื่องราวให้ได้ จำความหมายของคำ ให้คำจำกัดความคำยาก จำชื่อตัวละครและเหตุการณ์สำคัญ
  - ขั้นที่ 2 เข้าใจ เป็นขั้นผู้ที่อ่าน สามารถเล่าเรื่องที่อ่านด้วยคำพูดของตนเองได้ เข้าใจความคิด ถ้อยคำ ประโยค และข้อความที่ให้คิดสอใจ สรุปเรื่องเป็นแนวคิดโดยใช้คำพูดของตนเอง
  - ขั้นที่ 3 นำไปใช้ เป็นขั้นที่ผู้อ่านควรมีการฝึกฝนถ้อยคำ ประโยคและเหตุการณ์ที่ได้จากการอ่านนำไปใช้แก้ปัญหาในสถานการณ์ที่อาจเกิดขึ้นใหม่ หรือใช้แก้ปัญหาในวิชาอื่นๆ
  - ขั้นที่ 4 วิเคราะห์ เป็นขั้นตอนที่ให้ผู้อ่านแยกองค์ประกอบย่อยของแนวคิดที่ได้จากการอ่าน การรู้จักแยกแยะความหมายของคำที่มีความหมายหลายอย่าง สามารถบอกได้ว่าองค์ประกอบใดมีความสัมพันธ์กันหรือไม่เกี่ยวข้องกันเลย
  - ขั้นที่ 5 สังเคราะห์ เป็นขั้นที่ให้อ่านรู้จักนำแนวคิดของเรื่อง ค้นหาลักษณะโครงเรื่องที่คล้ายคลึงกับเรื่องที่เคยอ่าน
  - ขั้นที่ 6 ประเมินค่า เป็นขั้นสูงสุดของการคิดที่ให้อ่านรู้จักตัดสินเรื่องที่อ่านว่าอะไรคือส่วนที่เป็นจริง และอะไรคือส่วนที่เป็นเท็จ พิจารณาและค้นหาคุณค่าที่ปรากฏ

จากนักการศึกษากล่าวไว้เกี่ยวกับหลักการสอนอ่านจับใจความ พอสรุปได้ว่า หลักการสอนอ่านจับใจความประกอบด้วย ครูควรให้นักเรียนรู้คำศัพท์ และต้องจัดกิจกรรมต่อเนื่องหลังการอ่าน

เช่น ตอบคำถาม สรุปเรื่อง ทดสอบหรืออ่านออกเสียง กำหนดเนื้อเรื่องกับเวลาให้เหมาะสม ให้นักเรียนรู้จักมุ่งหมายของการอ่าน

4.6 การวัดความสามารถด้านการอ่านจับใจความ

การวัดความสามารถด้านการอ่านจับใจความจะช่วยให้เราทราบถึงระดับความเข้าใจในการอ่านของผู้เรียนแต่ละคน ทำให้ครูผู้สอนสามารถวางแผนทางในการพัฒนาทักษะการอ่านได้ อย่างมีประสิทธิภาพ มีผู้อธิบายถึงการวัดความสามารถด้านการอ่านไว้ ดังนี้

รัตนากร สายคำทอน (2546, หน้า 40) ได้กล่าวถึงการวัดทักษะด้านการอ่านจับใจความสำคัญ กำหนดไว้ 3 ด้าน ได้แก่

1. ด้านสติปัญญา สิ่งที่ต้องวัดมี 6 ด้าน คือ ความรู้ ความจำ ความเข้าใจ การนำไปใช้ในการวิเคราะห์ สังเคราะห์ และการประเมินผล
  2. ด้านทักษะ ได้แก่ การอ่านออกเสียง และการอ่านในใจ แล้วสามารถจับใจความจากสิ่งที่กำหนดได้
  3. ด้านเจตคติ ใช้การสังเกตพฤติกรรมการเรียน การแสดงออกถึงคุณลักษณะที่พึงประสงค์ การสนทนา การสัมภาษณ์ และแบบประเมินค่าความสนใจการยอมรับในเรื่องที่อ่านจับใจความสำคัญ
- อ่ำไพ ลัคนานุสรณ์ (2545, หน้า 25) ได้สรุปแนวคิดของฮาฟเนอร์และจอลลี (Hafner & jolly, 1972, p174) ว่าการประเมินผลความเข้าใจในการอ่านและการจับใจความสำคัญ ดูได้จากความสามารถ ดังนี้

1. ตอบคำถามเกี่ยวกับข้อเท็จจริง และรายละเอียดต่างๆ จากเรื่องที่อ่านได้
2. เข้าใจความชี้แจง สามารถปฏิบัติตามคำชี้แจงหรือคำแนะนำที่เขียนอธิบายไว้ได้
3. จดจำและสามารถบรรยายสิ่งที่อ่านเป็นคำพูดของตนเองได้
4. ลำดับเหตุการณ์เรื่องที่อ่านได้ถูกต้อง
5. แยกได้ว่ารายละเอียดตอนไหนสำคัญ ตอนไหนไม่สำคัญ
6. บอกได้ตัวอย่างหรือคำอธิบายประกอบต่างๆ มีความสัมพันธ์กับเนื้อความสำคัญตอนไหน
7. บอกได้ว่าประโยคใดแสดงใจความสำคัญของเรื่องที่อ่าน
8. บอกได้ว่าเนื้อหาที่อ่านมีความสัมพันธ์กับเนื้อหาในบทความอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องอย่างไร
9. แสดงข้อสรุปบทความที่อ่านได้อย่างถูกต้อง

10. บอกได้ว่าผู้เขียนยึดแนวอะไรในการจัดเรียง เช่น เวลา สถานที่ หรือสาเหตุและผล เป็นต้น

11. บอกได้ว่าอะไรคือความหมายที่ซ่อนเร้นที่ไม่ได้แสดงไว้ในบทอ่าน

12. บอกได้ว่า เรื่องที่อ่านมีแนวดำเนินเรื่องหรือให้อารมณ์อย่างไร

13. บอกวัตถุประสงค์ของการเขียน ซึ่งผู้เขียนไม่ได้แสดงไว้ตรงๆ ได้

14. บอกได้ว่าตอนใดผู้เขียนใช้ถ้อยคำเปรียบเทียบมีความหมายอย่างไร

จากการศึกษาการวัดความสามารถการอ่านจับใจความสำคัญของนักการศึกษา สามารถกำหนดการวัดทั้ง 3 ด้าน ได้แก่ ด้านสติปัญญา ด้านทักษะ ด้านเจตคติ และประเมินความเข้าใจในการอ่าน ได้จากความสามารถของผู้เรียน ดังนี้

1. เข้าใจคำชี้แจง สามารถเขียนอธิบายได้ถูกต้อง

2. บอกวัตถุประสงค์ในการเขียน

3. บอกได้ว่าตัวอย่างหรือคำอธิบายประกอบต่างๆ มีความสัมพันธ์กับเนื้อความสำคัญ

ตอนไหน

4. บอกได้ว่าประโยคใดแสดงความสำคัญของเรื่องที่อ่าน

5. ตอบคำถามเกี่ยวกับข้อเท็จจริงและรายละเอียดต่างๆ จากเรื่องที่อ่านได้

6. ลำดับเหตุการณ์ของเรื่องที่อ่านได้ถูกต้อง

7. บอกได้ว่าอะไรคือความหมายที่ซ่อนเร้นที่ไม่ได้แสดงไว้ในบทอ่าน

8. แสดงข้อสรุปของบทความที่อ่านได้อย่างถูกต้อง

5. การเขียนย่อความ

5.1 ความหมายของการเขียนย่อความ

การเขียนย่อความ มีผู้ให้ความหมายไว้ ดังนี้

พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2542 (2546, หน้า 893) ให้ความหมายของการย่อความว่า ลดให้สั้นลง

อัจฉรา ชิวพันธ์ และคนอื่นๆ (2549, หน้า 19) กล่าวว่า การย่อความเป็นการสรุปสาระสำคัญต่างๆ ของเรื่องที่ได้อ่านหรือได้ฟังมา

วินัย ชาวเรือง และคนอื่นๆ (2548, หน้า 25) ได้ให้ความหมายไว้ว่า การเขียนย่อความ หมายถึง การจับใจความสำคัญของเรื่องใดเรื่องหนึ่ง จากการอ่านหรือการฟัง แล้วนำมาเรียบเรียงใหม่ แบบเล่าเรื่อง โดยใช้สำนวนภาษาของตนเอง ตามรูปแบบของการเขียนย่อความ

ฐะปะนีย์ นาครทรรพ และคนอื่นๆ (2550, หน้า 116) ให้ความหมายไว้ว่า การย่อความ คือ การเก็บใจความสำคัญจากข้อความในเนื้อเรื่องทั้งหมด มาเรียบเรียงใหม่อย่างสั้นๆ ด้วยสำนวน ภาษาของตนเอง โดยต้องมีความหมายเหมือนเดิมทุกประการไม่เปลี่ยนแปลง

สุชีรา รักชาภักดี (2551, หน้า 185) ให้ความหมายไว้ว่า การย่อความ หมายถึง การเก็บ ใจความสำคัญของเรื่องจากข้อความที่อ่านหรือฟัง แล้วนำสาระสำคัญของเรื่องมาเรียบเรียงใหม่ให้สั้น ลงด้วยภาษาที่กระชับ เข้าใจง่าย ได้ใจความที่ครบถ้วนสมบูรณ์

ดวงพร หลิมรัตน์ (2551, หน้า 181) ให้ความหมายไว้ว่า การย่อความ หมายถึง การจับ ใจความสำคัญจากเรื่องที่อ่านหรือฟัง โดยสรุปด้วยสำนวนของตนเอง ตัดผลความต่างๆ ที่ไม่จำเป็น ออก โดยความหมายไม่เปลี่ยนแปลง

กระทรวงศึกษาธิการ (2554, หน้า 22) ให้ความหมายไว้ว่า การย่อความ หมายถึงการ เก็บใจความสำคัญของเรื่อง จากข้อความที่อ่านหรือฟัง แล้วนำสาระสำคัญมาเรียบเรียงใหม่ให้สั้น ด้วย ภาษาที่กระชับ เข้าใจง่าย ได้ความถูกต้องและครบถ้วนสมบูรณ์

สมพร วชิรวัชรินทร์ และคนอื่นๆ (ม.ป.ป., หน้า 33) ให้ความหมายไว้ว่า การย่อความ หมายถึง การเก็บใจความสำคัญของเรื่องราวที่ได้อ่านหรือฟัง มาเรียบเรียงขึ้นใหม่ เป็นข้อความที่สั้นลง กระชับ เข้าใจง่าย ได้ความถูกต้อง แต่คงเรื่องราวเดิมครบถ้วนสมบูรณ์ โดยใช้ถ้อยคำการเขียนของผู้ย่อ เอง

พงษ์จันทร์ สุขยิ่ง และคนอื่นๆ (ม.ป.ป., หน้า 76) ให้ความหมายไว้ว่า การย่อความ หมายถึง การสรุปใจความสำคัญของเรื่องที่ได้อ่านหรือฟัง จากนั้นจึงนำสาระสำคัญมาเรียบเรียงใหม่ ด้วยสำนวนของผู้ย่อ ใช้ภาษาที่กระชับเข้าใจง่าย ได้ใจความถูกต้องครบถ้วนสมบูรณ์ โดยมีเนื้อความ เช่นเดียวกับเรื่องที่อ่านหรือฟัง

นาวิณี หล้าประเสริฐ และคนอื่นๆ (ม.ป.ป., หน้า 109) ให้ความหมายไว้ว่า การเขียนย่อ ความ หมายถึง การนำใจความสำคัญของเรื่องที่อ่าน ฟัง หรือดู มาเรียงลำดับใหม่ให้สั้น เข้าใจ ง่าย และได้ใจความถูกต้อง ครบถ้วนตามเรื่องเดิม

จากข้อความดังกล่าว สรุปได้ว่า การย่อความ หมายถึง การเก็บสาระสำคัญของเนื้อเรื่องที้อ่านหรือฟังมา แล้วนำมาเรียบเรียงใหม่ด้วยสำนวนภาษาของตนเอง ให้สั้น เข้าใจง่าย และได้ใจความสำคัญครบถ้วน ในการวิจัยครั้งนี้จะศึกษาความสามารถในการเขียนย่อความจากเรื่องที่อ่าน และเรื่องที่ฟังทั้งประเภทร้อยแก้วและร้อยกรอง

5.2 ความสำคัญการเขียนย่อความ

การเขียนย่อความเป็นการเขียนที่มีความสำคัญและมีประโยชน์ ซึ่งมีผู้กล่าวไว้ ดังนี้ ธนศ เวศร์ภาดา และคนอื่นๆ (2548, หน้า 201) กล่าวว่า การย่อความเป็นการกระบวนกรที่ต่อเนื่องจากการอ่านและการฟัง กระบวนกรย่อความทำให้ต้องคิดทบทวนหลายครั้ง ก่อนที่จะตัดสินใจเก็บส่วนใดไว้ นอกจากนี้ยังเป็นการฝึกให้รู้ว่ ในการอ่านเรื่องหนึ่งๆ ตรงจุดใดเป็นหัวใจสำคัญที่สุดของเรื่อง แล้วควรจะคลี่คลายด้วยประเด็นอะไรต่อไป ดังนั้นการย่อความจึงช่วยให้เข้าใจเรื่องนั้นได้ดียิ่งขึ้น เพราะผ่านการกลั่นกรองเนื้อหาสำคัญและเรียบเรียงใหม่ตามความเข้าใจของผู้อ่านหรือผู้ฟัง

ฐะปะนีย์ นาครทรรพ และคนอื่นๆ (2550, หน้า 118-119) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของการย่อความไว้ดังนี้

1. ช่วยประหยัดเวลาของผู้อ่าน
2. ช่วยให้ผู้อ่านเข้าใจเรื่องที่มีเนื้อหามาก เนื้อหามาก เนื้อหายาก หรือมีความซับซ้อนได้ง่ายและรวดเร็วขึ้น
3. ช่วยให้ผู้อ่านจับประเด็นสำคัญของเรื่องที่อ่านได้สมบูรณ์ ครบถ้วน และถูกต้องได้ง่ายขึ้น
4. ช่วยให้ผู้เขียนเพิ่มพูนทักษะในการอ่านวินิจฉัยเคราะห์สาร การจับประเด็นจับใจความรวมทั้งการเรียบเรียงภาษาจากความสามารถในการลำดับความคิดของตนเอง นับเป็นการสร้างคุณลักษณะที่ดียิ่งในการเรียนภาษาด้วยตนเอง

ดวงพร หลิมรัตน์ (2551: 181) กล่าวว่า การย่อความเป็นสิ่งจำเป็นในการรับสารเป็นประโยชน์ต่อการดำรงชีวิตของมนุษย์ เพราะเป็นพื้นฐานสำคัญที่จะช่วยให้มนุษย์เข้าใจเรื่องราวต่างๆ ได้ตรงกัน ช่วยให้ได้รับความรู้ ความคิด และประสบการณ์ ซึ่งมีผลต่อการดำเนินชีวิตไปในทางที่ถูกต้องเหมาะสม

ภาสกร เกิดอ่อน และคนอื่นๆ (ม.ป.ป, หน้า 76-77) กล่าวว่า การย่อความมีความสำคัญและมีประโยชน์ ดังนี้

1. ช่วยประหยัดเวลาของผู้อ่าน
2. ช่วยให้เข้าใจเรื่องที่มีเนื้อหามาก เนื้อหายาก หรือมีความซับซ้อนได้ดีขึ้น
3. ช่วยให้เข้าใจสาระสำคัญได้สมบูรณ์ ครบถ้วน และถูกต้องได้ง่ายขึ้น
4. ช่วยให้ผู้ที่ไม่ได้อ่านจากต้นฉบับจริงสามารถอ่านรับรู้เรื่องราวได้

ฟองจันทร์ สุขยิ่ง และคนอื่นๆ (ม.ป.ป., : 76) กล่าวว่า การย่อความมีความสำคัญเพราะการย่อความสามารถช่วยให้สามารถจดจำสาระสำคัญเรื่องได้แม่นยำ รวดเร็วนำมาใช้ทบทวนหรือใช้อ้างอิงในภายหลังได้ การย่อความมีประโยชน์ทั้งทางตรงและทางอ้อม ประโยชน์ทางตรง คือ เป็นทักษะการใช้ภาษา ส่วนประโยชน์ทางอ้อม คือ การย่อความเป็นกระบวนการฝึกฝนให้รู้จักการสังเกต การวิเคราะห์ความรู้ ความคิด และการใช้วิจารณญาณในการอ่าน

สมศักดิ์ อัมพร วิสิทธิ์โสภา และคนอื่นๆ (ม.ป.ป., หน้า 46) กล่าวว่า การย่อความเกี่ยวข้องกับบุคคลทุกฝ่าย ทุกอาชีพ ทุกวัย ดังนี้

1. ช่วยให้การอ่านการฟังได้ผลดียิ่งขึ้น
2. เมื่อได้ฟังหรือศึกษาวิชาใด จะช่วยให้จดข้อความที่สำคัญลงในสมุดบันทึกได้ทันเวลา และได้เรื่องราว
3. ช่วยพัฒนาการเขียนให้กระชับ เพราะเขียนเฉพาะใจความสำคัญของเรื่อง

สมพร วชิรวัชรินทร์ และคนอื่นๆ (ม.ป.ป., : 34) กล่าวว่า การย่อความมีความสำคัญมากในชีวิตประจำวัน เกี่ยวข้องกับบุคคลทุกฝ่าย ทุกอาชีพ ทุกวัย ทุกคนใช้ประโยชน์จากการติดต่อสื่อสารทั้งการพูดและการเขียน สรุปความสำคัญได้ ดังนี้

1. ช่วยให้การอ่านในใจหรือการฟังเพื่อเก็บใจความสำคัญได้ผลดียิ่งขึ้น
2. ช่วยให้จดบันทึกข้อความสำคัญจากการฟังบรรยายได้กระชับ ซึ่งจะมีประโยชน์ในการเขียนตอบแบบฝึกหัดหรือข้อสอบ

จากข้อความดังกล่าว สรุปได้ว่า การย่อความ เป็นการเขียนที่มีความสำคัญและมีประโยชน์ ช่วยพัฒนาทักษะการอ่าน การฟัง และการเขียนสรุปความ ช่วยให้เข้าใจเรื่องได้ดียิ่งขึ้นและประหยัดเวลาในการอ่านทบทวน ทั้งของผู้ย่อหรือผู้อื่นที่อ่านบทย่อ

5.3 หลักและวิธีการเขียนย่อความ

การเขียนย่อความให้ถูกต้องนั้นจะมีวิธีการหรือหลักการเขียน ซึ่งมีผู้กล่าวไว้ ดังนี้

อัจฉรา ชิวพันธ์ และคนอื่นๆ (2545, หน้า 19-20) กล่าวว่า การย่อความมีหลักเกณฑ์ ดังนี้

1. ก่อนจะย่อควรอ่านรายละเอียดของเนื้อเรื่องหรือข้อความนั้นๆ อย่างถี่ถ้วนพยายามทำความเข้าใจและจับประเด็น หรือสาระสำคัญของเรื่องให้ได้ แล้วจดบันทึกส่วนสำคัญไว้
2. การย่อความแต่ละครั้งต้องมีแบบฟอร์มขึ้นต้นทุกครั้ง บอกที่มาของเรื่องหรือบทความนั้นๆ เพื่อให้ผู้อ่านที่สนใจอยากทราบรายละเอียด สามารถติดตามอ่านจากต้นฉบับได้
3. การใช้สรรพนามในการย่อความต้องเปลี่ยนสรรพนามจากบุรุษที่ 1 หรือที่ 2 เป็นบุรุษที่ 3
4. การย่อความ ผู้ย่อต้องเขียนเรียบเรียงด้วยสำนวนภาษาของผู้ย่อเอง ไม่ยกข้อความเดิมมาโดยมิได้แก้ไขสำนวนใดๆ ทั้งสิ้น แต่ยังคงรักษาเนื้อเรื่องเดิมไว้ไม่ให้สาระสำคัญเปลี่ยนไป ถ้าข้อความเดิมเป็นร้อยกรองก็สรุปย่อเป็นร้อยแก้วให้กะทัดรัด
5. ใจความที่รวบรวมได้จากการย่อความให้สั้นย่อหน้า แล้วเขียนต่อเนื่องกันไปให้จบในย่อหน้าเดียว ไม่ต้องขึ้นย่อหน้าใหม่ แม้ว่าข้อความเดิมจะมีกี่ย่อหน้าก็ตาม
6. ใจความของเนื้อเรื่องที่ย่อควรมีความกะทัดรัดมากที่สุด และไม่ควรยาวเกินกว่าครึ่งหนึ่งของเนื้อความเดิม

กระทรวงศึกษาธิการ (2548, หน้า 78) กล่าวว่า การย่อความที่ดีควรมีเนื้อหาสาระสำคัญของเรื่องเดิม และเป็นไปตามหลักการย่อความ ดังนี้

1. ต้องเก็บใจความสำคัญของเรื่องให้ครบ และเรียบเรียงโดยใช้สำนวนภาษาที่ถูกต้อง
2. การเก็บใจความสำคัญของเรื่องจะต้องคำนึงถึงสาระต่อไปนี้เป็น ใคร ทำอะไร ที่ไหน เมื่อใด อย่างไร ใจความสำคัญคืออะไร แล้วนำมาเขียนเป็นสำนวนของตนเอง เน้นการใช้คำที่มีความหมายกระชับตรงไปตรงมา และไม่ใช้อักษรย่อ
3. ข้อความที่มีเนื้อหาเป็นข้อๆ ต้องเรียบเรียงให้เป็นความเรียง
4. เปลี่ยนสรรพนามในเรื่อง เช่น ฉัน ผม ข้าพเจ้า คุณ เธอ เปลี่ยนเป็น พระองค์ ท่าน เขา

ฯลฯ

5. คำศัพท์หรือคำศัพท์เฉพาะทางวิชาการ ควรเปลี่ยนเป็นคำธรรมดาที่ทุกคนเข้าใจ ยกเว้นคำราชาศัพท์

6. การย่อจดหมายซึ่งมีรายละเอียดอยู่ที่ข้อความที่เริ่มต้นแล้ว ให้ย่อแต่ใจความของเนื้อหาจดหมาย

ธเนศ เวศร์ภาดา และคนอื่นๆ (2548, หน้า 201-202) กล่าวว่า การย่อความมีขั้นตอนดังนี้

1. อ่านเรื่องนั้นอย่างละเอียด 1 ครั้ง เพื่อให้เข้าใจเนื้อเรื่อง อาจขีดเส้นใต้ส่วนที่คิดว่าเป็นใจความสำคัญของเรื่องไว้ก่อนได้ เพื่อให้ได้ภาพคร่าวๆ ในใจว่า เป็นเรื่องเกี่ยวกับอะไร ผู้เขียนต้องการพูดถึงอะไร หลังจากที่ย่านจบแล้วควรตอบคำถามว่าใคร ทำอะไร ที่ไหน เมื่อไร ทำไม และอย่างไร

2. อ่านครั้งที่ 2 ให้สังเกตชื่อเรื่องว่า ชื่ออะไร เกี่ยวข้องกับใจความสำคัญคร่าวๆ ที่พบเมื่ออ่านครั้งแรกอย่างไร แล้วอ่านทีละย่อหน้าแบบเก็บความ โดยแยกให้ได้ว่าประโยคใด เป็นใจความสำคัญของย่อหน้าที่ควรเก็บไว้ ประโยคใดเป็นเพียงใจความรองหรือใจความขยายที่ควรตัดทิ้งไป

3. นำใจความสำคัญของแต่ละย่อหน้ามาอ่านครั้ง พร้อมทั้งพิจารณาว่าอ่านแล้วกระชับและเข้าใจได้ง่ายหรือไม่ หากมีข้อความที่ซ้ำซ้อนให้คัดออกไปอีกได้

4. เรียบเรียงใจความสำคัญทั้งหมดให้สอดคล้องกับชื่อเรื่องด้วยการใช้เชื่อมต่างๆ เพื่อให้ได้ข้อความที่เป็นเอกภาพหรือต่อเนื่องเป็นเรื่องเดียวกัน

5. ใช้ภาษาที่เป็นการในการย่อความและใช้คำสรรพนามบุรุษที่ 3 แทนคำสรรพนามบุรุษที่ 1, 2 ที่ปรากฏในเรื่องที่อ่าน

6. การย่อความมีรูปแบบที่กำหนดไว้แน่นอน คือ ให้เขียนส่วนนำเพื่อเป็นประโยชน์สำหรับใช้อ้างอิง และเขียนส่วนที่เป็นใจความสำคัญซึ่งนำมาเรียบเรียงใหม่

กระทรวงศึกษาธิการ (2551, หน้า 74-76) กล่าวถึงหลักสำคัญของการย่อความว่ามีขั้นตอนสำคัญๆ ดังนี้

1. พิจารณาเรื่องที่จะย่อว่าเป็นงานเขียนประเภทใด เช่น บทความ ความเรียง และเรื่องเล่า ฯลฯ ถ้าเรื่องที่จะย่อไม่มีชื่อเรื่อง ต้องตั้งชื่อเรื่องขึ้นเอง ถ้าเรื่องที่จะย่อเป็นบทหรือยกทรงต้องเปลี่ยนเป็นบทร้อยแก้ว

2. อ่านเรื่องที่จะย่อให้ละเอียด 2 ครั้ง เพื่อพิจารณาใจความแต่ละตอน แล้วจับใจความของเรื่องให้ได้ว่าเน้นความคิดสำคัญอะไร แล้วบันทึกไว้

3. อ่านบทบทวน แล้วตั้งคำถามเพื่อหาคำตอบให้ได้ว่าเรื่องที่ย่อ เป็นเรื่องอะไร ใครทำอะไร ที่ไหน เมื่อไร และอย่างไร แล้วบันทึกไว้

4. แยกข้อความออกเป็นเรื่องย่อย ๆ พยายามทำความเข้าใจใหม่ เมื่ออ่านจนเข้าใจดีแล้ว จึงจับใจความของเรื่องย่อยๆ ให้ได้ว่า เรื่องแต่ละตอนเป็นเรื่องราวเกี่ยวกับอะไร และมีความสัมพันธ์กับประเด็นหลักของเรื่องอย่างไร การอ่านอย่างละเอียดเช่นนี้ จะช่วยให้จับใจความของเรื่องแต่ละเรื่อง ได้ถูกต้องชัดเจน

5. นำใจความจากประเด็นหลักข้อ 2 และใจความคำตอบข้อ 3-4 มาเรียบเรียงใหม่เพื่อการย่อความ โดยยึดหลัก ดังนี้

5.1 ลำดับเรื่อง อาจสลับเปลี่ยนการวางหัวข้อสำคัญในขั้นตอนการลำดับเรื่องก็ได้ เพื่อให้ผู้อ่านเข้าใจง่ายขึ้น ไม่จำเป็นต้องตรงตามแบบเดิมเสมอไป แต่ให้ถูกต้องตามความหมายเดิมทุกประการ

5.2 นำใจความสำคัญมาเรียบเรียงใหม่ด้วยสำนวนของผู้ย่อเอง โดยเขียนลำดับความและเชื่อมความอย่างสละสลวย

5.3 ข้อความที่ได้จากการย่อ จะเป็นข้อความที่เขียนอธิบาย หรือเรื่องเล่าจึงห้ามมีข้อความอยู่ในเครื่องหมายอัฒประกาศ ไม่ใช้สรรพนามบุรุษที่ 1 และ 2 ให้ใช้ได้เฉพาะสรรพนามบุรุษที่ 3 แต่หากจำเป็นต้องเอ่ยถึงผู้ที่เกี่ยวข้องในเรื่องนั้นก็ให้ใช้ชื่อโดยตรง

5.4 ถ้าข้อความเดิมใช้ราชาศัพท์ เมื่อย่อแล้วก็ใช้ราชาศัพท์นั้นดั้งเดิม

5.5 การใช้อักษรย่อ ควรใช้อักษรย่อที่คนทั่วไปรู้จักกันดี เช่น พ.ศ. ค.ศ. กทม. และ ส.ค.ส. เป็นต้น ในกรณีที่ชื่อเต็มยาวมาก ก็ให้ใช้คำเต็มในการเขียนครั้งแรก พร้อมทั้งระบุตัวอักษรย่อไว้ด้วย เมื่อใช้ซ้ำอีกในย่อความเดียวกันนั้น ก็ใช้เพียงอักษรย่อเท่านั้น เช่น สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.)

5.6 ข้อความที่เป็นผลความ รายละเอียดต่างๆ ตัวอย่างที่อ้างอิง ถ้อยคำที่ฟุ่มเฟือย เยิ่นเย้อ ให้ตัดทิ้งไป

5.7 การเขียนควรใช้ประโยคที่ดี คือ สั้น ความหมายตรง เต็มความ ชัดเจนกะทัดรัด ใจความเด่นชัด และควรใช้คำเชื่อมที่เป็นบุพบท หรือสันธาน เพื่อให้ความชัดเจนสละสลวย ตรงตามจุดมุ่งหมายของเรื่องที่ต้องการย่อ

5.8 ใจความที่ย่อควรเขียนติดต่อกันเป็นย่อหน้าเดียวกัน ไม่ต้องย่อหน้าตามข้อความเดิม นอกจากความเดิมที่จะย่อเป็นเรื่องต่างๆ กันไป ไม่เกี่ยวข้องกัน และแยกจากกันเป็นตอนๆ ไว้แล้ว จึงขึ้นย่อหน้าใหม่ได้

6. ความยาวของเรื่องที่ย่อนั้น ไม่จำกัดความยาวหรือขนาด ทั้งนี้แล้วแต่เนื้อหาสาระของเรื่องที่จะนำมาย่อ

7. เมื่อย่อเรื่องเสร็จแล้วให้ทบทวนเพื่อดูว่าเรื่องที่ย่อมีเนื้อความต่อเนื่องกันดีหรือไม่ ใจความสำคัญตอนใดตกหล่น หรือข้อความตอนใดผิดเพี้ยนไปจากเรื่องเดิม จะได้แก้ไขให้ถูกต้อง สุชีรา รักษาภักดี (2551, หน้า 185-186) กล่าวถึงหลักการย่อความไว้ดังนี้

1. เขียนคำนำตามรูปแบบของเรื่องที่จะย่อ
2. อ่านเรื่องที่จะย่อทั้งหมดให้เข้าใจ
3. การย่อบทหรือย่อกรงต้องถอดคำประพันธ์เป็นร้อยแก้วก่อน จึงย่อความต่อไป
4. ให้เปลี่ยนสรรพนามบุรุษที่ 1, 2 เป็นสรรพนามบุรุษที่ 3 หรือเอ่ยชื่อบุคคลนั้น
5. ถ้ามีการใช้คำราชาศัพท์ให้คงคำราชาศัพท์ไว้
6. แยกใจความสำคัญของเรื่องเป็นตอนๆ
7. ถ้าในเรื่องมีเครื่องหมายัญประกาศ ให้เปลี่ยนคำพุดนั้นเป็นสำนวนของผู้ย่อและไม่

ต้องใส่เครื่องหมายัญประกาศ

8. หากไม่มีชื่อเรื่อง ให้ผู้ยอตั้งชื่อเรื่องเอง

ดวงพร หลิมรัตน์ (2551, หน้า 181-182) กล่าวถึงหลักการย่อความไว้ ดังนี้

1. อ่านเนื้อเรื่องหรือข้อความนั้นๆ อย่างถี่ถ้วน ทำความเข้าใจ และจับประเด็นหรือสาระสำคัญของเรื่องให้ได้ แล้วจากนั้นก็ส่วนสำคัญไว้

2. เปลี่ยนสรรพนามจากบุรุษที่ 1 หรือสรรพนามบุรุษที่ 3 เป็นสรรพนามบุรุษที่ 3

3. เรียบเรียงด้วยสำนวนภาษาของผู้ย่อ ไม่ยกข้อความเดิมมาโดยมิได้แก้ไขสำนวนใดๆ ทั้งสิ้น แต่ยังคงรักษาเนื้อความของเรื่องเดิม ไม่ให้สาระสำคัญเปลี่ยนไป เช่น ถ้าข้อความเดิมเป็นร้อยกรอง ก็สรุปย่อเป็นร้อยแก้วให้กะทัดรัด ใช้ภาษาให้รัดกุม ถ้าเป็นคำราชาศัพท์ก็ตามย่อโดยใช้คำราชาศัพท์เช่นกัน

4. เขียนใจความที่รวบรวมได้จากการจับใจความให้ต่อเนื่องกันไปให้จบในย่อหน้าเดียว ไม่ต้องขึ้นย่อหน้าใหม่ แม้ว่าข้อความเดิมจะมีหลายย่อหน้าก็ตาม

5. ย่อใจความของเนื้อเรื่องให้กะทัดรัดมากที่สุด และไม่ควรมีความยาวเกินกว่าครึ่งหนึ่งของเนื้อความเดิม

6. ใช้แบบการขึ้นคานำตามประเภทของเนื้อเรื่องหรือข้อความที่นำมาย่อ เพื่อบอกที่มาของเนื้อเรื่องบทความนั้นๆ สำหรับให้ผู้อ่านที่สนใจจะติดตามหาต้นฉบับนั้นๆ มาอ่านรายละเอียดได้

วิเชียร เกษประทุม (2555, หน้า 139-40) กล่าวถึงหลักการย่อความไว้ ดังนี้

1. ก่อนย่อความต้องอ่านจับใจความให้ละเอียดถี่ถ้วนว่าใคร ทำอะไร กับใครที่ไหน เมื่อไร ผลที่เกิดขึ้นนั้นเป็นอย่างไร หากพบประโยคที่เห็นว่าเป็นใจความสำคัญของเรื่องให้ขีดเส้นใต้ไว้ เพื่อสะดวกในการเก็บใจความมาเขียนย่อ ส่วนพลความหรือข้อความที่เป็นส่วนขยายให้ตัดออกทั้งหมด

2. เก็บใจความสำคัญมาเขียนเรียบเรียงใหม่ตามลำดับเนื้อเรื่อง โดยใช้สำนวนภาษาของผู้ย่อเอง เพราะข้อความเดิมอาจไม่กะทัดรัด จึงควรตัดแต่งคำ รวบรวมคำ เพื่อให้ข้อความสละสลวยขึ้น โดยใช้คำเชื่อม ในการย่อความนั้นไม่ใช่เครื่องหมายัญประกาศและไม่ใช้คำย่อ

3. เปลี่ยนสรรพนามบุรุษที่ 1 และบุรุษที่ 2 ให้เป็นสรรพนามบุรุษที่ 3 เช่น เขา ท่าน พระองค์ เป็นต้น

4. การย่อคำประพันธ์ที่เป็นร้อยกรอง ต้องถอดคำประพันธ์ให้เป็นร้อยแก้วก่อนแล้วนำข้อความที่ถอดเป็นร้อยแก้วมาย่อความ

5. การย่อจดหมายต้องเปลี่ยนรูปแบบของจดหมายให้เป็นรูปแบบของการย่อความโดยนำที่อยู่ วันที่ คำขึ้นต้น คำลงท้าย ลงชื่อ จ่าหน้าของ และชื่อผู้รับมาเรียบเรียงให้เป็นข้อความเดียวกัน และอยู่ในหน้าเดียวกัน

6. การย่อเรื่องประเภทประกาศ หรือคำสั่งที่มีเนื้อหาเป็นข้อๆ ต้องเรียบเรียงให้เป็นข้อความเดียวกันและอยู่ในหน้าเดียวกัน

7. คำราชาศัพท์ให้คงไว้ตามเดิม ส่วนคำศัพท์เฉพาะทางวิชาการควรเปลี่ยนเป็นคำสามัญที่คนทั่วไปเข้าใจ เช่น “ท้าวโกสีย์” เปลี่ยนเป็น “พระอินทร์”

8. ควรหาข้อความใหม่แทนบางกลุ่มคำโดยให้ความหมายเท่าเดิมแต่ลดคำลงมา เช่น ขนุน น้อยหน้า พุทรา มังคุด ละมุด ลำไย มะเฟือง มะไฟ ใช้คำว่า “ผลไม้” แทน

9. เมื่อเรียบเรียงเนื้อความที่ย่อแล้วควรอ่านทบทวนใหม่เพื่อตรวจสอบว่าเก็บใจความสำคัญหมดหรือไม่ เรียบเรียงข้อความได้สมบูรณ์ และใช้ภาษาถูกต้องดีหรือไม่

ภาสกร เกิดอ่อน และคนอื่นๆ (ม.ป.ป., หน้า 77-78) กล่าวว่า การย่อความประกอบด้วยทักษะสำคัญ 2 ประการ คือ การอ่านและการเขียน

1. การอ่านเพื่อย่อความ เป็นการอ่านแบบสรุปความหรือการอ่านจับใจความสำคัญของเรื่อง ซึ่งมีขั้นตอน ดังนี้

1.1 อ่านเรื่องที่จะเขียนย่อความทั้งหมดอย่างละเอียด เพื่อให้ทราบว่าเป็นเรื่องเกี่ยวกับอะไรใคร ทำอะไร ที่ไหน เมื่อไร อย่างไร

1.2 แยกอ่านและทำความเข้าใจเรื่องแต่ละย่อหน้าอย่างละเอียด

1.3 จับความคิดหลัก หรือประโยคใจความสำคัญในแต่ละย่อหน้า ซึ่งเป็นความรู้ ความคิดที่ผู้เขียนเสนอต่อผู้อ่าน ในแต่ละย่อหน้าจะมีความคิดหลักเพียงอย่างเดียว อาจจะมีย่อหน้า กลางย่อหน้า หรือท้ายย่อหน้า ส่วนประกอบอื่นๆ จะเป็นประโยคขยายความหรือผลความ ให้ผู้อ่านเข้าใจความคิดหลักชัดเจนยิ่งขึ้น เช่น รายละเอียด ข้อเปรียบเทียบ หรือตัวอย่าง

2. การเขียนเพื่อย่อความ เป็นการเรียบเรียงสาระสำคัญที่บันทึกไว้จากการอ่านโดยมีหลักการ ดังนี้

2.1 ข้อความที่ย่อ

ทั้งหมด

2.1.1 มีเฉพาะสาระสำคัญ คือ ความคิดหลัก ส่วนที่เป็นผลความตัดออก

เพียงครั้งเดียว

2.1.2 ในกรณีที่สาระสำคัญซ้ำกันหลายๆ แห่ง เมื่อนำมาเรียบเรียงให้กล่าว

เรื่องเดิม

2.1.3 ครอบคลุมประเด็นสำคัญของเรื่องได้ครบถ้วน สมบูรณ์ ถูกต้องตาม

2.1.4 ข้อความที่เป็นคำพูดอยู่ในเครื่องหมายอัญประกาศ ถ้าไม่ใช่ประเด็นสำคัญให้ตัดออก ถ้าเป็นประเด็นสำคัญให้สรุปสั้นๆ

2.2 สำนวนภาษา

2.2.1 ใช้สำนวนภาษาของผู้ย่อ โดยเรียบเรียงเนื้อความใหม่ ไม่ควรใช้สำนวนภาษาของเรื่องเดิม และต้องไม่ตัดต่อประโยคใจความสำคัญของต้นฉบับ

2.2.2 เรียบเรียงเป็นเรื่องราวในรูปแบบร้อยแก้ว ถ้าจะเอ่ยถึงบุคคลอื่น ให้ใช้ชื่อหรือใช้สรรพนามบุรุษที่ 3 ห้ามใช้สรรพนามบุรุษที่ 1 และ 2 ในการย่อความ

2.2.3 ใช้สำนวนภาษาที่ดี มีความกะทัดรัด ชัดเจน สละสลวย น่าอ่าน และถูกต้องตามหลักการใช้ภาษา เช่น การใช้ราชาศัพท์

2.2.4 สำนวนภาษาหรือคำยาก คำยาว ในเรื่องเดิมให้เปลี่ยนมาใช้คำธรรมดา

2.2.5 ไม่จำเป็นต้องใช้อักษรย่อในข้อความที่ย่อ นอกจากชื่อเดิมจะยาวมาก และอักษรย่อนั้นเป็นที่รู้จักกันแพร่หลาย เช่น กทม. รสช. รสพ. และ ททท.

2.2.6 ถ้าเรื่องเดิมเป็นร้อยกรองให้ย่อความเป็นร้อยแก้ว

2.2.7 ใช้สำนวนภาษาที่คงไว้ซึ่งลีลาหรือน้ำเสียงเหมือนเดิม เช่น ความรู้
สะเทือนใจ

2.3 ความยาวของย่อความ

การย่อความไม่มีกฎเกณฑ์กำหนดเรื่องความยาวไว้แน่นอนว่า ควรมีส่วนเหลือเท่าไรจากเรื่องเดิม หรือเรื่องขนาดใดควรย่อให้สั้นเท่าใด ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความต้องการและการนำไปใช้ประโยชน์ และที่สำคัญคือ หากเรื่องใดมีสาระสำคัญมาก พลดความน้อย ย่อความก็จะไม่สั้น แต่หากมีสาระสำคัญน้อย พลดความมาก ย่อความก็จะสั้น

นาวินี หล้าประเสริฐ และคนอื่นๆ (ม.ป.ป., หน้า 109) กล่าวว่า การย่อความ มีวิธีการดังนี้

1. อ่าน ฟัง หรือดู เนื้อเรื่องอย่างละเอียด เพื่อให้เกิดความเข้าใจเรื่องราว
2. จับใจความสำคัญของเรื่อง ถ้าเป็นการย่อความจากการอ่าน ควรแบ่งเนื้อเรื่องเป็นย่อหน้า ถ้าเป็นย่อความจากการฟังหรือการดู ควรแบ่งเนื้อเรื่องเป็นช่วงหรือเป็นตอน
3. นำใจความสำคัญมาเขียนใหม่ด้วยสำนวนภาษาของผู้ย่อ โดยใช้วิธีการ ดังนี้
  - 3.1 เลือกใช้คำที่มีความหมายตรงกับคำในข้อความเดิม เช่น ใช้คำว่า แม่น้ำแทน คำเดิมว่า นที เป็นต้น
  - 3.2 เปลี่ยนสรรพนามบุรุษที่ 1 และที่ 2 เป็นสรรพนามบุรุษที่ 3 เช่น เขา เธอ
  - 3.3 ถ้าเรื่องเดิมเป็นร้อยกรอง จะต้องเรียบเรียงเป็นร้อยแก้ว
  - 3.4 ถ้ามีคำราชาศัพท์ ไม่ต้องเปลี่ยนแปลง
  - 3.5 ไม่ใช้อักษรย่อ และเครื่องหมายัญประกาศ
  - 3.6 เขียนใจความที่ย่อเนื่องกันไปโดยไม่ต้องย่อหน้า
4. บอกรายละเอียดของเรื่องที่น่ามาย่อ เช่น ถ้าเป็นหนังสือจะต้องระบุว่าใครเป็นผู้แตง นำมาจากหนังสืออะไร ถ้าเป็นการย่อความจากการฟังหรือการดู ก็ต้องระบุรายละเอียดของเรื่องเดิม เช่นกัน

พงษ์จันทร์ สุขยิ่ง และคนอื่น ๆ (ม.ป.ป., หน้า 76-77) กล่าวว่า การย่อความมีหลักการ ดังนี้

1. อ่านเรื่องที่จะย่อให้จบอย่างน้อย 2 ครั้ง เทียบแรกอ่านเพื่อรู้เรื่องที่จะย่อนั้นอย่างกว้างๆ เทียบสองอ่านเพื่อตอบคำถามให้ได้ว่า ใคร ทำอะไร ที่ไหน เมื่อไร ทำอย่างไร และมีเหตุผลใดจึงทำ ควรจัดลำดับเหตุการณ์ของเรื่องหรือเวลาให้ชัดเจน
2. จับใจความสำคัญแต่ละย่อหน้า โดยแยกใจความสำคัญออกจากพลความ
3. นำใจความสำคัญมาเรียบเรียงใหม่ด้วยสำนวนภาษาของผู้ย่อ โดยใช้ถ้อยคำที่เข้าใจง่าย กะทัดรัด ได้ใจความ ใช้สรรพนามบุรุษที่ 3 หรือใช้ชื่อในเรื่องนั้นโดยตรง ข้อความในเครื่องหมายอัฒประกาศให้เรียบเรียงเป็นเรื่องเล่า ไม่ใช้เครื่องหมายอัฒประกาศในข้อความที่ย่อแล้วและไม่ใช้อักษรย่อในการย่อความ ถ้าเรื่องที่ย่อใช้คำราชาศัพท์ให้คงคำราชาศัพท์ไว้
4. ถ้าเรื่องที่ย่อเป็นร้อยกรองต้องถอดคำประพันธ์ แล้วเขียนย่อเป็นร้อยแก้ว
5. ใจความที่ย่อต้องมีชื่อเรื่อง ถ้าไม่มีชื่อเรื่องผู้ย่อความต้องตั้งชื่อเรื่องเอง
6. การย่อความประกอบด้วยส่วนสำคัญ 2 ส่วน คือ ส่วนที่หนึ่ง เป็นส่วนคำนำหรือการขึ้นต้นของย่อความ มีจุดมุ่งหมายเพื่อให้ทราบแหล่งที่มาของเรื่องนั้น ๆ และส่วนที่สอง คือ ส่วนที่เป็นเนื้อหาของย่อความ ซึ่งจะต้องขึ้นย่อหน้าใหม่และมีเพียงย่อหน้าเดียว

สมพร วชิรวัชรินทร์ และคนอื่น ๆ (ม.ป.ป., หน้า 36) กล่าวไว้ว่า การย่อความมีวิธีการที่เป็นหลักเกณฑ์ที่ต้องปฏิบัติ เพื่อให้ได้ย่อความที่ดี สมบูรณ์ทั้งความหมาย และมีค่าน้อยกว่าเดิมควรมีหลักปฏิบัติ ดังนี้

1. อ่านเรื่องที่ต้องการย่อคร่าวๆ ก่อน 1 ครั้ง จับใจความสำคัญของเรื่องให้รู้ว่าเรื่องนั้นๆ ใคร ทำอะไร ที่ไหน เมื่อไร ทำไม อย่างไร
2. ทำความเข้าใจเรื่องแต่ละย่อหน้า จับใจความสำคัญของเรื่อง อ่านทวนทุกย่อหน้าจนครบ
3. ไม่ย่อคำโดยใช้คำย่อหรืออักษรย่อและไม่ใช้เครื่องหมายอัฒประกาศ
4. สรรพนามที่ใช้ต้องเปลี่ยนจากบุรุษที่ 1 และที่ 2 เป็นสรรพนามบุรุษที่ 3 หรือใช้ นามแทน
5. ถ้าข้อความเดิมใช้ราชาศัพท์ก็คงไว้เหมือนเดิม
6. รายละเอียดต่างๆ ถ้อยคำฟุ่มเฟือยหรือศัพท์ยากไม่ควรนำมาเขียน
7. ถ้าเป็นบทร้อยกรอง ให้ย่อเป็นร้อยแก้ว
8. ถ้าเรื่องที่ย่อไม่มีชื่อเรื่อง ต้องตั้งชื่อเรื่องขึ้นเอง

9. เรียบเรียงสาระสำคัญของแต่ละย่อหน้าด้วยจำนวนของผู้ย่อเองโดยให้เนื้อความสัมพันธ์กัน อาจสลับลำดับความใหม่ ตามความเหมาะสม สามารถคำใหม่แทนกลุ่มคำบางกลุ่มที่มีความหมายเท่าเดิม แต่ละจำนวนคำลง เช่น อริยสัจสี่ แทน ทุกข์ สมุทัย นิโรธ มรรค เป็นต้น

10. อ่านบททวนเรื่องที่ย่ออีกครั้งหนึ่ง แล้วแก้ไขให้การลำดับความต่อเนื่องกันและมีใจความสำคัญของเรื่องครบถ้วนสมบูรณ์

สมศักดิ์ อัมพรวิสิทธิ์ และคนอื่นๆ (ม.ป.ป., หน้า 41-42) กล่าวไว้ว่า การย่อความ มีหลักการดังนี้

1. ย่อความตามรูปแบบการย่อความแบบต่างๆ
2. อ่านเรื่องราวที่จะย่ออย่างน้อย 2 ครั้ง เทียบแรกจับใจความให้ได้ว่า เรื่องอะไร หรือใคร ทำอะไร ที่ไหน อย่างไร เทียบที่สองจับใจความให้ละเอียดขึ้น และพิจารณาว่าอะไรเป็นใจความสำคัญ อะไรเป็นใจความประกอบหรือผลความ หรือข้อความที่เสริมแต่ง ถ้ายังจับใจความไม่ได้จึงอ่านอีกจนสามารถจับใจความได้
3. พิจารณาเก็บเฉพาะใจความสำคัญ
4. นำใจความสำคัญของมาเรียบเรียงใหม่ด้วยภาษาของตนเองตามรูปแบบที่กำหนด
5. ความสั้นยาวของการย่อความไม่สามารถกำหนดเป็นอัตราส่วนได้ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับลักษณะของเรื่อง เช่น เรื่องใดมีใจความประกอบมาก ใจความสำคัญมีน้อย ก็ย่อได้สั้น
6. เปลี่ยนคำสรรพนามบุรุษที่ 1, 2 เป็นบุรุษที่ 3 เพราะผู้ย่อทำหน้าที่เล่าต่อ และเครื่องหมายใดๆ ที่มีอยู่ในข้อความเดิม จะไม่ใช้ในการย่อความ
7. ใช้ถ้อยคำภาษาง่ายๆ ได้ใจความชัดเจน แต่ถ้ามีคำราชาศัพท์ก็ยังคงใช้อยู่
8. เลือกใช้คำให้ได้ความหมายครอบคลุม เช่น เมื่อกกล่าวถึง หนังสือพิมพ์ วิทยุ โทรทัศน์ ควรใช้คำว่า "สื่อสารมวลชน" หรือเมื่อกกล่าวถึง สมุด ดินสอ ปากกา ยางลบ และไม่บรรทัด ควรใช้คำว่า "เครื่องเขียน" แทน เป็นต้น
9. ไม่ใช้อักษรย่อหรือคำย่อ เว้นแต่อักษรย่อที่เข้าใจ และใช้กันทั่วไปแล้ว เช่น พ.ศ. เป็นต้น
10. ข้อความที่ย่อให้เขียนต่อเนื่องกันโดยใช้คำเชื่อม เพื่อให้กระชับไม่เยิ่นเย้อ
11. การย่อความที่เป็นร้อยกรอง ก็ใช้วิธีเดียวกับร้อยแก้ว แต่เปลี่ยนข้อความจากร้อยกรองเป็นร้อยแก้วธรรมดาก่อน

จากข้อความดังกล่าว สรุปได้ว่า การเขียนความ ผู้ย่อต้องรู้ที่มาของเรื่อง และรู้ประเภทของเรื่องที่อ่านหรือฟัง แล้วตั้งใจอ่านหรือฟังเรื่องที่จะย่อ อย่างน้อย 1-2 ครั้ง โดยพยายามจับใจความสำคัญให้ได้ แล้วนำใจความสำคัญมาเขียนเรียบเรียงใหม่ด้วยสำนวนภาษาของตนเองเขียนให้ถูกต้องตามรูปแบบการเขียนย่อความของเรื่องที่อ่านหรือฟังนั้น ให้ใช้คำสรรพนามบุรุษที่ 3 แทนคำสรรพนามบุรุษที่ 1, 2 หากมีคำราชาศัพท์ก็คงใช้คำราชาศัพท์นั้น หากมีอักษรย่อควรเขียนอักษรย่อที่รู้จักกันทั่วไป ไม่ใช่เครื่องหมายัญประกาศ เขียนให้ได้ใจความกะทัดรัด ครบถ้วนใช้คำเชื่อมให้สละสลวย และเขียนให้อ่านเข้าใจได้ง่าย ซึ่งหลักการดังกล่าว ผู้วิจัยได้นำมาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในการวิจัยครั้งนี้

5.4 องค์ประกอบของการเขียนย่อความ

การเขียนย่อความ มีผู้กล่าวถึงองค์ประกอบของการเขียนดังนี้

สุชีรา รักษาภักดี (2551, หน้า 186) กล่าวว่า การย่อความประกอบด้วยส่วนสำคัญ 2 ส่วนดังนี้

1. ส่วนที่เป็นคำนำ เพื่อให้ผู้อ่านทราบที่มาของเรื่อง
2. ส่วนที่เป็นใจความสำคัญของเรื่อง เขียนติดต่อกันเป็นย่อหน้าเดียว

กระทรวงศึกษาธิการ (2554, หน้า 25-26) กำหนดไว้ การย่อความประกอบด้วยส่วนสำคัญ 2 ส่วน ดังนี้

1. ส่วนที่เป็นคำนำ ใช้เขียนนำเป็นย่อหน้าแรก มีจุดหมายให้ทราบรายละเอียดว่าย่อหน้าประกอบด้วยส่วนสำคัญๆ ดังนี้

1.1 ลักษณะของเรื่องที่น่ามาย่อ ให้บอกว่าเป็นเอกสารร้อยกรอง หรือร้อยแก้ว ประเภทใด ชื่อเรื่องใด ถ้าเป็นหนังสือราชการจะต้องระบุว่า เรื่องอะไร เลขที่เท่าไร ลงวันที่เท่าไร เช่น กลอนนิราศภูเขาทอง บทความเรื่องปฏิรูปประเทศไทย หนังสือราชการเรื่องพระราชทานกระบะบรมราชาอนุญาต หนังสือที่ สว 002/03 ลงวันที่ 22 เมษายน 2552 เป็นต้น

1.2 ข้อมูลเกี่ยวกับผู้แต่ง ให้บอกชื่อและนามสกุลผู้แต่ง ถ้าเป็นพระราชดำรัสพระบรมราชาโชวาท โอวาท ปาฐกถา คำปราศรัย สุนทรพจน์ หนังสือราชการ และจดหมายทั่วไป ให้เพิ่มว่าพระราชทานแก่ใคร แสดงแก่ใคร และถึงใคร เช่น พระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวพระราชทานแก่ผู้บังคับบัญชาลูกเสือ คำปราศรัยของนายธานินทร์ กรัยเชียร แสดงแก่ข้าราชการครูและ

นักเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน หนังสือราชการของสำนักงานราชเลขาธิการ ถึงประธานคณะกรรมการอำนวยการจัดทำโครงการเทิดพระเกียรติของวุฒิสภา เป็นต้น

1.3 แหล่งข้อมูล ถ้าข้อความที่ย่อมาจากเอกสารทั่วไป ให้บอกว่ามาจากเอกสารใด หน้าใด และวัน เดือน ปีใด ถ้าเป็นพระราชดำรัส พระบรมราชาไมตรี ไวยาพ ปรากฏคำปราศรัย สุนทรพจน์ ให้เพิ่มว่า แสดงในโอกาสใด ณ สถานที่ใด เช่น

พระบรมราชาไมตรีพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เรื่อง ความรักและความศรัทธาในหน้าที่รับผิดชอบ พระราชทานแก่ข้าราชการพลเรือน เนื่องในโอกาสวันข้าราชการพลเรือน ณ พระตำหนักจิตรลดารโหฐาน วันที่ 1 เมษายน พ.ศ. 2539 มีใจความว่า

กรณีเรื่องที่ย่อไม่มีชื่อเรื่อง ให้บอกว่าไม่ปรากฏชื่อเรื่อง หรืออาจตั้งชื่อเรื่องขึ้นเองได้ ถ้าไม่มีชื่อผู้แต่ง หรือไม่มีแหล่งข้อมูลใช้ว่า ไม่ปรากฏนามผู้แต่งไม่ปรากฏวัน เดือน ปี ถ้าค้นคว้าจากอินเทอร์เน็ต ให้ระบุแหล่งเข้าถึง และวัน เดือน ปีที่เข้าถึง เช่น

2. ส่วนที่เป็นใจความสำคัญของเรื่อง คือส่วนที่เป็นเนื้อความที่เรียบเรียงแล้ว เขียนติดต่อกันเป็นย่อหน้าเดียว ไม่ต้องย่อหน้าตามเรื่องเดิม แต่ถ้าเป็นบทร้อยกรองถอดความเป็นร้อยแก้วแล้วจึงย่อ

นาวินี หล้าประเสริฐ และคนอื่นๆ (ม.ป.ป., หน้า 109) กล่าวว่า การย่อความประกอบด้วยส่วนสำคัญ 2 ส่วน ดังนี้

1. ส่วนคำนำเป็นส่วนแรกของย่อความ มีจุดหมายเพื่อให้ผู้อ่านทราบที่มาของเรื่องที่น่ามาย่อ

2. ส่วนเนื้อเรื่อง เป็นส่วนที่ผู้ย่อเอาใจความสำคัญของเรื่องมาเขียนเรียบเรียงใหม่ด้วยถ้อยคำสำนวนของตนเอง

สมพร วชิรวัชรินทร์ และคนอื่นๆ (ม.ป.ป., หน้า 36) กล่าวว่า การย่อความประกอบด้วยส่วนสำคัญ 2 ส่วน ดังนี้

1. คำนำ จะเขียนนำไปเป็นย่อหน้าแรก

2. ใจความสำคัญของเรื่อง จะเขียนติดต่อกันเป็นย่อหน้าเดียว ในย่อหน้าที่ 2

สมศักดิ์ อัมพรวิสิทธิ์โสภณ และคนอื่นๆ (ม.ป.ป., หน้า 45) กล่าวว่า รูปแบบ การย่อความ ประกอบด้วยส่วนสำคัญ 2 ส่วน ดังนี้

1. ส่วนที่เป็นคำนำ ซึ่งจะเขียนนำเป็นย่อหน้าแรก มีจุดมุ่งหมายเพื่อให้ผู้อ่านทราบที่มาของเรื่อง

2. ส่วนที่เป็นใจความสำคัญของเรื่อง ถ้าเป็นบทร้อยกรองต้องเปลี่ยนเป็นร้อยแก้วส่วนที่สองนี้ คือ ส่วนที่เป็นเนื้อความที่เรียบเรียงแล้วเขียนติดต่อกันเป็นย่อหน้าเดียว จะอยู่ในย่อหน้าที่สอง

จากข้อความดังกล่าว สรุปได้ว่า การย่อความประกอบด้วยส่วนสำคัญ 2 ส่วน คือ ส่วนต้น หรือคำนำ ซึ่งจะเขียนที่มาของเรื่องในย่อหน้าแรก และส่วนที่เป็นใจความสำคัญที่เรียบเรียงแล้วและนำมาเขียนติดต่อกันเป็นย่อหน้าเดียวในย่อหน้าที่สอง ซึ่งการวิจัยครั้งนี้ก็กำหนดให้เขียนย่อความโดยเขียนให้มีองค์ประกอบครบทั้ง 2 ส่วน

5.5 รูปแบบของการเขียนย่อความ

การเขียนย่อความจากสารประเภทต่างๆ จะมีรูปแบบของการเขียนแตกต่างกันไปซึ่งมีผู้กล่าวไว้ ดังนี้

กระทรวงศึกษาธิการ (2548, หน้า 76-77) ได้กำหนดรูปแบบการเขียนแตกต่างกันไปซึ่งมีผู้กล่าวไว้ ดังนี้

ประเภทนิทาน นิยาย พงศาวดาร และหนังสือทั่วไป

ย่อ (ชื่อประเภท) ..... เรื่อง (ชื่อเรื่อง) ..... ผู้แต่ง (ชื่อผู้แต่ง) .....

จาก (ชื่อหนังสือ) ..... ความว่า.....

.....

ประเภทจดหมาย คำสั่ง แลกการณณ์

ย่อ (ชื่อประเภท) ..... ของ (ชื่อผู้เขียน/ผู้ลงนาม/หน่วยงาน) .....

เรื่อง (ชื่อเรื่อง) ..... ลงวันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ. ....

ความว่า.....

.....

ประเภทพระบรมราชาบาท พระราชดำรัส โวาท ปาฐกถา สุนทรพจน์ คำปราศรัย และ
คำกล่าวอื่นๆ

ย่อ (ชื่อประเภท) ..... ของ (ชื่อผู้กล่าว) ..... กล่าวแก่ (กลุ่มผู้ฟัง).....
เรื่อง (ชื่อเรื่อง) ..... เนื่องในงาน (ชื่องาน) ..... ณ (ชื่อสถานที่) .....
เมื่อ (วัน เดือน ปี) ..... จากหนังสือ (ชื่อหนังสือ) .....
ความว่า.....

ประเภทบทสนทนา
ย่อเรื่อง (บทสนทนา) ..... ของ (ผู้พูด) ..... กับ (ผู้ฟัง) .....
เรื่อง(เรื่องที่สนทนา) ..... เมื่อวันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ. ....
ความว่า.....

วินัย ชาวเรือ และคนอื่นๆ (2548, หน้า 26) ได้เสนอรูปแบบการย่อความไว้ ดังนี้
ย่อนิทานเรื่อง ..... ของ ..... หนังสือ .....

ย่อข่าวเรื่อง ..... จาก ..... ประจำวัน ..... เดือน .....
ปี ..... ฉบับที่ ..... หน้า .....
ย่อบทความ (สารคดี) เรื่อง ..... ของ ..... จาก .....
ความว่า.....

ย่อโอวาทของ ..... ในโอกาส ..... เมื่อ (วัน เดือน ปี) .....
ความว่า.....

ย่อ (เสภา, บทกลอน, บทละคร) เรื่อง .... ของ ..... จากหนังสือ ..... ตอน.....
 ความว่า.....

กระทรวงศึกษาธิการ (2551, หน้า 78-81) ได้เสนอรูปแบบของการเขียนย่อความ ดังนี้

1. งานเขียนร้อยกรอง เช่น โคลง ฉันท์ กาพย์ กลอน ฯลฯ เมื่อนำมาย่อความจะต้องบอก
 ประเภทของคำประพันธ์ ชื่อเรื่อง ชื่อผู้แต่ง ที่มาของคำประพันธ์นั้น ๆ ว่ามาจากหนังสือเล่มใด หน้าใด
 เช่น

ย่อคำประพันธ์ประเภท ..... เรื่อง ..... ของ ..... ตอน ..... จาก ..... ความว่า
 เนื้อความที่ย่อ .....

ตัวอย่าง

ย่อกลอนสุภาพ เรื่อง “พอใจให้สุข” ของ ฐะปะนีย์ นาครทรรพ จากหนังสือเรียนสาระ
 การเรียนรู้พื้นฐาน วิชาภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 พ.ศ. 2548 ความว่า
 เนื้อความที่ย่อ .....

2. งานเขียนร้อยแก้วที่เป็นความเรียง ตำนาน ประวัติ บทความ เรื่องสั้น จะต้องขึ้นต้น
 ด้วย ย่อเรื่องอะไร ใครแต่ง จากหนังสืออะไร หน้าเท่าไร เช่น

ย่อความเรื่อง ..... ของ ..... จาก ..... หน้า ..... ความว่า
 เนื้อความที่ย่อ.....

ตัวอย่าง

ย่อความเรื่อง ออกไว้ใส่ดวงแดง ของศิริภรณ์ จิรัปปภา จากหนังสือเรียนสาระการเรียนรู้
 พื้นฐาน วิชาภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ความว่า
 เนื้อความที่ย่อ .....

3. ย่อเรื่องที่เป็นพระราชดำรัส พระบรมราชาโฆวาท โอิวาท ปาฐกถา สุนทรพจน์และคำ
ปราศรัย

ย่อ (ประเภทของงาน) ..... ของใคร ..... กล่าว (แสดง, ให้, พระราชทาน) แก่ (ใคร)
..... เรื่อง ..... (ถ้ามี) เนื้อในงาน (ถ้ามี .....) ณ (ที่ใด) ..... เมื่อ (วัน เดือน ปี) ถ้าย่อจาก
หนังสือให้บอกชื่อหนังสือ วัน เดือน ปี ที่พิมพ์ และหน้า ความว่า
เนื้อความที่ย่อ .....

ตัวอย่าง

ย่อพระราชดำรัสในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช พระราชทานแก่พลกนิกร
ที่เข้าเฝ้าทูลละอองธุลีพระบาท เรื่อง ปัญหาเกี่ยวกับภาษาไทย (อัญเชิญมาเฉพาะ) ณ ศาลาศิลิดาลัย
เนื่องในวโรกาสพระชนมพรรษา 5 ธันวาคม 2535 ความว่า

ตัวอย่าง

ย่อโอวาทของผู้อำนวยการโรงเรียนศึกษานารี แสดงแก่นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
เรื่อง การปฐมนิเทศนักเรียนใหม่ เนื่องในงานปฐมนิเทศนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ณ ห้องประชุม
โรงเรียน วันที่ 14 พฤษภาคม 2550
ความว่า.....

วิเชียร เกษประทุม (2555: 138-139) ได้กำหนดรูปแบบการเขียนย่อความประเภทต่างๆ
ไว้ 7 แบบ ดังนี้

1. ย่อความที่เป็นร้อยแก้วทั่วไป เช่น หนังสือทั่วไป นิทาน นิยาย พงศาวดารจดหมายเหตุ เช่น
ย่อความเรื่อง ..... ผู้แต่ง ..... จาก ..... หน้า .....

ความว่า.....

2. ย่อความจดหมาย

ย่อจดหมายของ ..... ถึง ..... เรื่อง ..... วันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ. ....

ความว่า.....

3. ย่อความหนังสือราชการ เช่น

ย่อหนังสือราชการที่ ..... ลงวันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ. ....
 ของ ..... ตำแหน่ง ..... ถึง ..... เรื่อง .....

ความว่า.....
 .....

4. ย่อความพระบรมราชาโชวาท พระราชดำรัส โอวาท สุนทรพจน์ คำปราศรัย และ คำกล่าวอื่น ๆ เช่น

ย่อ ..... ของ ..... กล่าวแก่ ..... เรื่อง ..... เนื่องในงาน.....ณ
 ..... เมื่อ ..... (จากหนังสือ .....) วัน ..... เดือน ..... พ.ศ. ....

ความว่า.....
 .....

5. ย่อความบทสนทนา เช่น

ย่อบทสนทนา ของ ..... กับ ..... เรื่อง ..... ที่ ..... เมื่อวันที่ .....
 เดือน ..... พ.ศ. ....

ความว่า.....
 .....

6. ย่อความประกาศ คำสั่ง แลกเปลี่ยน ระเบียบ หรือหนังสือราชการอื่นๆ เช่น

ย่อ ..... ของ ..... ที่ ..... ลงวันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ. ....

ความว่า.....
 .....

7. ย่อความบทร้อยกรอง เช่น

ย่อ (ชนิดของบทร้อยกรอง) เรื่อง ..... ของ ..... จาก .....

ความว่า.....
 .....

นาวิณี หล้าประเสริฐ และคนอื่นๆ (ม.ป.ป.: 110) ได้กำหนดรูปแบบการเขียน ย่อความไว้ 4 แบบ ดังนี้

1. การย่อความจากหนังสือ ได้แก่ นิทาน บทความ ตำนาน เรื่องสั้น ฯลฯ ให้ระบุประเภทของงานเขียน ชื่อเรื่อง ชื่อผู้แต่ง ชื่อหนังสือ เลขหน้าในหนังสือที่มีเรื่องนั้น เช่น

ย่อนิทานเรื่อง ..... ของ ..... จากหนังสือ ..... หน้า .....

ความว่า.....

.....

ย่อนิทานเรื่อง ..... ของ ..... จากหนังสือ ..... หน้า .....

ความว่า.....

.....

2. การย่อความจากการฟัง ได้แก่ พระราชดำรัส พระบรมราโชวาท โอวาท ปาฐกถา คำปราศรัย สุนทรพจน์ ฯลฯ ให้ระบุชื่อผู้พูด และรายละเอียดต่างๆ เช่น พูดแก่ใคร เรื่องอะไร หรือตอนใด ในโอกาส เมื่อไร เช่น

ย่อพระบรมราโชวาทของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว พระราชทานแก่ .....

เรื่อง ..... ในโอกาส ..... ณ ..... วันที่ .....

ความว่า.....

.....

ย่อคำปราศรัยของนายกรัฐมนตรี กล่าวแก่ ..... เรื่อง ..... ในโอกาส

..... ณ ..... วันที่ .....

ความว่า.....

.....

3. การย่อความจากการดู เช่น รายการโทรทัศน์ รายการแสดงต่างๆ ให้ระบุชื่อรายการ และวันเวลาที่ดูรายการ เช่น ย่อรายการโทรทัศน์ ชื่อรายการ .....

..... จากสถานีโทรทัศน์ช่อง ..... ออกอากาศวันที่ ..... เวลา .....

ความว่า.....

.....

4. การย่อความจากข้อมูลอื่นๆ เช่น ประกาศ แจ้งความ จดหมาย คำสั่ง ให้ระบุประเภทของข้อมูลที่น่ามาย่อ และรายละเอียดต่าง ๆ เช่น

ย่อประกาศเรื่อง ..... ของ ..... ลงวันที่ .....

ความว่า.....

.....

ย่อจดหมาย ..... ถึง ..... เรื่อง ..... เลขที่ (ถ้ามี) .....

ลงวันที่ .....

ความว่า.....

.....

สมพร วชิรวัชรินทร์ และคนอื่น ๆ (ม.ป.ป.: 37) ได้เสนอรูปแบบการย่อความ ดังนี้

1. การย่อบทร้อยกรอง ต้องบอกประเภทคำประพันธ์ และรายละเอียดอื่นๆ เช่น

ย่อ ..... เรื่อง ..... ของ ..... ตอน ..... จาก ..... หน้า .....

ความว่า.....

.....

2. การย่อความเรียงร้อยแก้ว เช่น บทความ เรื่องสั้น ตำนาน นิทาน สารคดี

ย่อ ..... เรื่อง ..... ของ ..... จาก ..... หน้า .....

ความว่า.....

.....

3. การย่อความที่เป็นพระราชดำรัส พระบรมราชาโชวาท เช่น

ย่อ ..... พระราชทานแก่ ..... เรื่อง ..... ในโอกาส

..... ณ ..... เมื่อวันที่ .....

ความว่า.....

.....

4. การย่อข่าว เช่น

ย่อข่าวเรื่อง ..... จาก ..... ลงวันที่ .....

ความว่า.....

.....

จากข้อความดังกล่าว สรุปได้ว่า การเขียนย่อความแต่ละประเภท ต้องเขียนที่มาของเรื่องในส่วนที่เป็นคำนำ โดยเขียนให้ถูกต้องตามรูปแบบของการเขียนคำนำในย่อหน้าแรกของเนื้อเรื่องหรือข้อความนั้น และเขียนใจความสำคัญเป็นความเรียงด้วยสำนวนภาษาของผู้ย่อ ในย่อหน้าที่สอง

5.6 การวัดความสามารถด้านการเขียนย่อความ

สมศักดิ์ สีนธุระเวชญ์ (2529 : 88-89) ได้กล่าวว่า จุดประสงค์ของการย่อความ มุ่งที่จะวัดความสามารถในการค้นหาใจความสำคัญ และให้หา ความสัมพันธ์ของเรื่องราวต่าง ๆ จากข้อความที่อ่านหรือฟังมาตั้งนั้นการประเมินผลการย่อความของนักเรียน อาจจะใช้วิธีการดังต่อไปนี้

1. อ่านข้อความให้ฟังแล้วจับใจความสำคัญ และมโนทัศน์ของเรื่อง
2. แจกเอกสารเรื่องราวต่างๆ ให้ย่อความ
3. กำหนดหนังสือให้อ่านเป็นตอน ๆ แล้วให้ย่อ
4. ให้ฟังการสนทนาแล้วนำมาเล่าต่อ
5. นำข่าวจากหนังสือพิมพ์มาให้ย่อเรื่อง
6. จัดการอภิปราย ได้วาท ให้ย่อเรื่อง

ส่วนการตัดสินผลการย่อความของนักเรียนให้พิจารณาตามเกณฑ์ดังนี้

1. เขียนถูกต้องตามแบบฟอร์ม
2. สรุปสาระหลักและส่วนใจความสำคัญ
3. เขียนด้วยสำนวนของตนเอง
4. ให้ประโยคสั้น กระชับ
5. ถูกต้องตามหลักภาษา

จันทมา พรหมโชติกล (2526:165-166) กล่าวว่า การวัดผลและประเมินผล การย่อความโดยตรง ก็มักจะกำหนดเรื่องยาว ๆ มาให้มักเรียนย่อให้สั้นเข้า เพื่อให้เด็กได้จับใจความสำคัญหรือสาระสำคัญของเรื่องและเรียบเรียง โดยใช้ภาษาของนักเรียนเอง แล้วให้คะแนน โดยวิธีจัดอันดับคุณภาพ วิธีนี้ เป็นวิธีวัดที่ถูกต้องและตรงที่สุด แต่ก็มีปัญหาเช่นเดียวกับการ เขียนเรียงความ คือ เกี่ยวกับการให้คะแนนและเวลาที่ใช้ในการตรวจ ดังนั้นจะใช้วิธีวัด พฤติกรรมทางอ้อม ประกอบด้วยก็ได้ ได้แก่ ข้อสอบแบบปรนัย แบบเดียวกับที่วัดความสามารถ ของการอ่านในใจแต่ก็มีข้อความยาวกว่า การอ่านในใจแล้วถามให้สรุปหาใจความสำคัญของข้อความทั้งหมด หรือใจความสำคัญของย่อหน้าใด

ย่อหน้าหนึ่ง ถามให้ตั้งชื่อข้อความนั้น ถามถึง ลักษณะของข้อความความรู้สึกของผู้เขียน ตลอดจน
ทางออกในการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้น เช่น

1. บทความดังกล่าว มีจุดมุ่งหมายประการใด
2. ควรตั้งชื่อบทความนี้ว่าอะไร
3. ใจความสำคัญของย่อหน้าที่ คืออะไร
4. ข้อความย่อหน้าที่ แสดงจุดประสงค์อย่างไรเป็นสำคัญ
5. ผู้เขียนบทความนี้ มีความรู้สึกอย่างไร
6. บทความนี้ กล่าวในลักษณะใดมากที่สุด
7. เราจะช่วยแก้ปัญหาดังกล่าว ได้อย่างไร

ข้อทดสอบที่ออกเพื่อวัดผลการอ่านในใจ ซึ่งนอกจากจะนำไปใช้ในการออกข้อทดสอบ
เพื่อวัดความสามารถในการฟังได้อีกแล้ว ยังสามารถนำไปใช้ในการวัดผลวิชาย่อความ

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ได้กำหนดเกณฑ์การให้คะแนน ย่อ
ความ โดยแบ่งออกเป็น 2 ตอนคือ

ตอนที่ 1 เป็นหลักเกณฑ์เกี่ยวกับ

1.1 รูปแบบการเขียน คะแนนเต็ม 3 คะแนน

1.1.1 เขียนคำขึ้นต้นได้ถูกต้องได้ 1 คะแนน เขียนคำขึ้นต้น ได้ถูกต้อง

ได้ 0 คะแนน

1.1.2 ข้อความที่ย่อไม่มีลักษณะเป็นบทสนทนา ไม่มีเครื่องหมายคำพูด

ได้ 1 คะแนน

1.1.3 ไม่ลอกเอาสรรพนามบุรุษที่ 1 และ 2 มาใช้ 1 คะแนน ถ้าไม่ถูกต้อง

รายการใดให้รายการนั้น 0 คะแนน

1.2 การใช้ภาษาและสะกดคำ คะแนนเต็ม 3 คะแนน

1.2.1 การใช้ภาษา

1.2.1.1 เขียนประโยควิเศษณ์และสื่อความหมายได้เข้าใจตลอดเรื่อง

2 คะแนน

1.2.1.2 เขียนประโยคพุ่มเชื้อย แต่สื่อความหมายได้ตลอดเรื่อง

1 คะแนน

1.2.1.3 เขียนประโยคกริตุม ลือความหมายได้ชัดเจนพอสมควร

1 คะแนน

1.3 เขียนประโยคไม่กริตุม ลือความหมายไม่ชัดเจน 0 คะแนน

1.3.1 การเขียนสะกดคำ

1.3.1.1 ผิดไม่เกิน 3 คำ 1 คะแนน

1.3.1.2 ผิดเกิน 3 คำ 0 คะแนน

ตอนที่ 2

1.1 เนื้อเรื่องคะแนนเต็ม 4 คะแนน

1.1.1 เขียนใจความสำคัญของเรื่องได้ครบถ้วนว่าใคร ทำอะไร ที่ไหน อย่างไร

เพราะเหตุใด

1.1.2 การให้คะแนนแบ่งตามรายการให้ได้ 4 ข้อ ข้อละ 1 คะแนน ถ้าไม่มีรายการใดให้ข้อนั้นเป็น 0 คะแนน

จากการศึกษางานการวัดความสามารถด้านการเขียนย่อความจากงานนักการศึกษา ผู้วิจัยได้สรุปแนวคิดเกี่ยวกับการวัดความสามารถด้านการอ่านจับใจความสำคัญ โดยมีเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

เกณฑ์การให้คะแนน	คะแนนเต็ม
1. องค์ประกอบการเขียน	2 คะแนน
2. เนื้อเรื่อง	4 คะแนน
3. การใช้ภาษา	4 คะแนน
4. การเขียนสะกดคำ	3 คะแนน
5. ความสะอาดของชิ้นงาน	2 คะแนน

6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

6.1 งานวิจัยในประเทศ

เพ็ญประภา ชาตยานนท์ (2547, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาค้นคว้าเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้วิชาคณิตศาสตร์ เรื่องเศษส่วนและทศนิยม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ด้วยการเรียนแบบร่วมมือโดยใช้ 2 เทคนิค คือ เทคนิคการเรียนรู้แบบประสบผลสำเร็จเป็นทีม(STAD) และเทคนิคการเรียนรู้แบบทีม

แข่งขัน (TGT) พบว่า ดัชนีประสิทธิผลของกระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือคิดเป็นร้อยละ 81.87 นักเรียนทุกคนมีส่วนร่วมในการทำงาน นักเรียนเก่งช่วยเหลือนักเรียนปานกลาง และนักเรียนอ่อน จนประสบผลสำเร็จ

แสงมณี รูปสะอาด (2549) ได้ทำการพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้ด้วยกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือ เรื่อง การจับใจความ กลุ่มสาระภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 พบว่าแผนจัดการเรียนรู้ด้วยกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือ เรื่อง การอ่านจับใจความสำคัญ กลุ่มสาระภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีความเหมาะสมในระดับมากและมีประสิทธิภาพ 85.75/82.33 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด 80/80 ตั้งไว้ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือ สูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 75 ที่กำหนดไว้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ผลการวัดเจตคติของนักเรียนที่มีต่อวิชาภาษาไทย เรื่อง การอ่านจับใจความ หลังได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยกิจกรรมการเรียนรู้สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และนักเรียนมีความพึงพอใจต่อกิจกรรมการเรียนตามแผนการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ เรื่องการอ่านจับใจความสำคัญระดับมากที่สุด

สุนทรี่ คำขวา (2556) ได้ศึกษาค้นคว้าผลการจัดการเรียนรู้ด้วยรูปแบบซิปปาที่มีต่อความสามารถในการเขียนย่อความและความรับผิดชอบของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 พบว่านักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยรูปแบบซิปปามีความสามารถในการเขียนย่อความหลังจัดการเรียนรู้สูงกว่าก่อนจัดการเรียนรู้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และนักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยรูปแบบซิปปามีความรับผิดชอบหลังจัดการเรียนรู้สูงกว่าก่อนจัดการเรียนรู้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

6.2 งานวิจัยต่างประเทศ

Stevens, Slavin & Marie (1991) ได้ศึกษาเรื่อง “ผลของการเรียนแบบร่วมมือและการสอนแบบชี้นำที่มีต่อการอ่านเพื่อความเข้าใจความสำคัญ” การทดลองครั้งนี้นำไปสู่การค้นคว้าเกี่ยวกับการสอนแบบชี้นำในการสอนกลวิธีการอ่านเพื่อความเข้าใจ และการเพิ่มวิธีการเรียนแบบร่วมมือในการสอนอ่านเพื่อความเข้าใจและกลวิธีการอ่านจับใจความสำคัญกลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3-4 ในโรงเรียนประถมศึกษาในเพนซิลวาเนีย จำนวน 486 คน กลุ่มทดลองที่ 1 ได้รับการสอนแบบชี้นำและวิธีการสอนแบบร่วมมือ กลุ่มที่ 2 ได้รับการสอนแบบชี้นำร่วมกับวิธีการสอนแบบร่วมมือมีผลสัมฤทธิ์การอ่านเพื่อความเข้าใจ และกลวิธีการอ่านจับใจความสำคัญสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญ

บาชามส์ (Basamh, 2003) ได้สำรวจทัศนคติของอาจารย์ใหญ่และครูที่มีต่อการส่งเสริมวิธีการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ ในโรงเรียนสตรีระดับมัธยมศึกษาตอนต้นของเอกชนในเมืองเจดดาห์ ประเทศซาอุดีอาระเบีย กลุ่มตัวอย่างในวิจัยประกอบด้วย อาจารย์ใหญ่และครูจากโรงเรียนสตรี ระดับมัธยมศึกษาตอนต้นของเอกชน 30 แห่ง เป็นอาจารย์ใหญ่ 30 คน และ ครู 230 คน ผลวิจัยพบว่า อาจารย์ใหญ่ส่วนมากให้การส่งเสริมการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ และผลคะแนนจากการทดลองใช้เทคนิคการสอนแบบร่วมมือ แบบ Student Teams Achievement Division แบบ Team Games Tournament แบบ Jigsaw และแบบ Group Investigation เป็นต้น พบว่า ครูส่วนใหญ่ประเมินผลว่าวิธีการเหล่านี้มีผลในด้านบวก เพราะเป็นวิธีที่ง่ายต่อการเรียนรู้ในหัวข้อใหม่ ง่ายต่อการทบทวนหัวข้อที่เรียนผ่านมาแล้ว ครูส่วนใหญ่คิดว่านักเรียนของพวกเขาควรได้รับการสอนโดยเทคนิคการสอนเหล่านี้มากที่สุด และมีครูร้อยละ 41-61 มีความสมัครใจจะใช้เทคนิคการสอนเหล่านี้ในชั้นเรียนของพวกเขา

บทที่ 3

วิธีดำเนินงานวิจัย

การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้การเรียนรู้แบบทีมแข่งขัน เพื่อส่งเสริมความสามารถด้านการอ่านจับใจความสำคัญ และการเขียนย่อความจากเรื่องที่อ่าน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษาตามกระบวนการวิจัยและพัฒนา ซึ่งมีขั้นตอนการดำเนินการ 2 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การสร้างและหาประสิทธิผลของกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือ โดยใช้การเรียนรู้แบบทีมแข่งขัน เพื่อส่งเสริมความสามารถด้านการอ่านจับใจความสำคัญ และการเขียนย่อความจากเรื่องที่อ่าน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

ขั้นตอนที่ 2 การใช้และศึกษาผลการใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือ โดยใช้การเรียนรู้แบบทีมแข่งขัน เพื่อส่งเสริมความสามารถด้านการอ่านจับใจความสำคัญ และการเขียนย่อความจากเรื่องที่อ่าน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

2.1 เพื่อศึกษาทักษะการอ่านจับใจความสำคัญ ก่อนและหลังเรียนด้วยกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือ โดยใช้การเรียนรู้แบบทีมแข่งขัน

2.2 เพื่อศึกษาทักษะการเขียนย่อความก่อนและหลังเรียนด้วยกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือ โดยใช้การเรียนรู้แบบทีมแข่งขัน

ขั้นตอนที่ 1 การสร้างและหาดัชนีประสิทธิผลของกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือ โดยใช้การเรียนรู้แบบทีมแข่งขันเพื่อส่งเสริมความสามารถด้านการอ่านจับใจความสำคัญ และการเขียนย่อความจากเรื่องที่อ่าน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

ด้านแหล่งข้อมูล

1. ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 คน ตรวจสอบความเหมาะสมของกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือ โดยใช้การเรียนรู้แบบทีมแข่งขัน เพื่อส่งเสริมความสามารถด้านการอ่านจับใจความสำคัญ และการเขียนย่อความจากเรื่องที่อ่าน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยรายนามผู้เชี่ยวชาญมีดังนี้

1.1 นายมาก อ่อนผาง ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาอุทัยธานี เขต 1 อำเภอเมือง จังหวัดอุทัยธานี

1.2 นางชวณพิศ เหมมาลา ครูวิทยฐานะชำนาญการพิเศษ กลุ่มสาระการเรียนรู้
ภาษาไทย โรงเรียนบ้านหนองกึ่ง อำเภอสว่างอารมณ์ จังหวัดอุทัยธานี

1.3 นางประกาย ว่องวิการณ ครูวิทยฐานะชำนาญการพิเศษ กลุ่มสาระการเรียนรู้
ภาษาไทย โรงเรียนอนุบาลสว่างอารมณ์ อำเภอสว่างอารมณ์ จังหวัดอุทัยธานี

2. นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2559 โรงเรียนบ้านหนองสมบูรณ์
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุทัยธานี เขต 1 เพื่อหาประสิทธิภาพของการกิจกรรมการ
เรียนรู้แบบร่วมมือ โดยใช้การเรียนรู้แบบทีมแข่งขัน เพื่อส่งเสริมความสามารถด้านการอ่านจับใจความ
สำคัญ และการเขียนย่อความจากเรื่องที่ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. กิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือ โดยใช้การเรียนรู้แบบทีมแข่งขัน เพื่อส่งเสริมความสามารถ
การอ่านจับใจความสำคัญ และการเขียนย่อความจากเรื่องที่ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

2. แบบประเมินความเหมาะสม และประสิทธิภาพของกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือ โดยใช้
การเรียนรู้แบบทีมแข่งขัน เพื่อส่งเสริมความสามารถการอ่านจับใจความ และเขียนย่อความจากเรื่อง
ที่อ่าน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

3. แบบประเมินความเหมาะสมของแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้การเรียนรู้
แบบทีมแข่งขัน เพื่อส่งเสริมความสามารถการอ่านจับใจความสำคัญ และเขียนย่อความจากเรื่องที่อ่าน
สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 สำหรับผู้เชี่ยวชาญ

การพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัย

1. กิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือ โดยใช้การเรียนรู้แบบทีมแข่งขัน สำหรับนักเรียนชั้น
มัธยมศึกษาปีที่ 1 ผู้วิจัยได้ดำเนินการ ดังนี้

1.1 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อเป็นแนวทาง
ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือ โดยใช้การเรียนรู้แบบทีมแข่งขัน มี 4
ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ชี้นำเข้าสู่การเรียนรู้

ขั้นตอนที่ 2 จัดกิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นตอนที่ 3 ขั้นการเรียนรู้ร่วมกันในกลุ่ม

ขั้นตอนที่ 4 ขั้นการแข่งขัน

1.2 ศึกษาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 คำอธิบายรายวิชาภาษาไทยพื้นฐาน โครงสร้างรายวิชาภาษาไทยพื้นฐาน รหัสวิชา ท 21102 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 2 เวลา 60 ชั่วโมง/ภาคเรียน (3 ชั่วโมง/สัปดาห์) จำนวน 1.5 หน่วยกิตหน่วยการเรียนรู้ที่ 3 ชื่อหน่วยการเรียนรู้ การอ่านในชีวิตประจำวัน เวลา 12 ชั่วโมง

1.3 วิเคราะห์มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด สาระการเรียนรู้แกนกลาง หน่วยการเรียนรู้ และจำนวนชั่วโมง

1.4 ศึกษาเอกสารเกี่ยวกับการอ่านจับใจความสำคัญ และการเขียนย่อความ

ตาราง 8 แสดงการวิเคราะห์มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด สาระการเรียนรู้แกนกลาง หน่วยการเรียนรู้ และจำนวนชั่วโมง เรื่อง การอ่านในชีวิตประจำวัน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

มาตรฐานการเรียนรู้/ ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง	หน่วยการเรียนรู้	เวลา (ชั่วโมง)
มาตรฐาน ท 1.1 ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิดเพื่อนำไปใช้ตัดสินใจแก้ปัญหาในการดำเนินชีวิต และมีนิสัยรักการอ่าน	สาระที่ 1 การอ่าน การอ่านจับใจความจากสื่อต่างๆ เช่น - เรื่องเล่าจากประสบการณ์ - เรื่องสั้น	การอ่านในชีวิตประจำวัน	12
ม.1/2 จับใจความสำคัญจากเรื่องที่อ่าน	- บทสนทนา - นิทานชาดก		
ม.1/8 วิเคราะห์คุณค่าที่ได้รับจากการอ่านงานเขียนอย่างหลากหลายเพื่อนำไปใช้	- วรรณคดีในบทเรียน - งานเขียนเชิงสร้างสรรค์ - บทความ		

ตาราง 8 (ต่อ)

มาตรฐานการเรียนรู้/ ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง	หน่วยการเรียนรู้	เวลา (ชั่วโมง)
แก้ปัญหาในชีวิตจริง	- สารคดี - บันทึกคดี - เอกสารทางวิชาการที่มีคำ ประโยค และข้อความที่ต้อง ใช้บริบทช่วยพิจารณา ความหมาย - งานเขียนประเภทชักจูงโน้มน้าวใจเชิงสร้างสรรค์		

1.5 จากการวิเคราะห์มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด สาระการเรียนรู้แกนกลาง หน่วยการเรียนรู้และจำนวนชั่วโมง ผู้วิจัยได้นำหน่วยการเรียนรู้ เรื่องการอ่านในชีวิตประจำวัน มาใช้ในการพัฒนา
กิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือ โดยใช้การเรียนรู้แบบทีมแข่งขัน เพื่อส่งเสริมความสามารถการอ่านจับ
ใจความสำคัญ และการเขียนย่อความจากเรื่องที่ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

**ตาราง 9 แสดงเนื้อหาที่นำมาใช้ศึกษาในการอ่านจับใจความและการเขียนย่อความ
จำนวนชั่วโมง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1**

กิจกรรมการเรียนรู้	เนื้อหาที่นำมาศึกษา	เวลา(ชั่วโมง)
การอ่านและการเขียนย่อความจากนิทาน	นิทาน	3
การอ่านและการเขียนย่อความจากบทความ	บทความ	3
การอ่านและการเขียนย่อความจากข่าว	ข่าว	3
การอ่านและการเขียนย่อความจากบทร้อยกรอง	บทร้อยกรอง	3
รวม		12

1.6 ดำเนินการสร้างแผนการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ โดยใช้การเรียนรู้แบบทีมแข่งขัน เพื่อส่งเสริมความสามารถด้านการจับใจความสำคัญ และการเขียนย่อความจากเรื่องที่อ่าน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 4 แผน ใช้เวลาเรียนทั้งหมด 12 ชั่วโมง ซึ่งมีส่วนประกอบของแผนการจัดการเรียนรู้ ดังนี้

1. หัวเรื่อง ชื่อเรื่อง กำหนดเวลาเรียน
2. สาระ/มาตรฐาน/ตัวชี้วัด
3. สาระสำคัญ
4. จุดประสงค์การเรียนรู้
5. สาระการเรียนรู้
6. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้
7. สื่อ/แหล่งการเรียนรู้
8. การวัดและประเมินผล

1.7 นำกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้การเรียนรู้แบบทีมแข่งขัน เพื่อส่งเสริมความสามารถด้านการอ่านจับใจความสำคัญ และการเขียนย่อความจากเรื่องที่อ่าน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่สร้างขึ้น เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อขอคำแนะนำ ตรวจสอบข้อบกพร่องและนำมาปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำ

1.8 นำกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้การเรียนรู้แบบทีมแข่งขัน เพื่อส่งเสริมความสามารถการอ่านจับใจความสำคัญ และการเขียนย่อความจากเรื่องที่อ่าน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ได้ปรับปรุงแก้ไขแล้วเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบความเหมาะสม ดังนี้

1.8.1 ประเมินความเหมาะสมของกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้การเรียนรู้แบบทีมแข่งขัน เพื่อส่งเสริมความสามารถการอ่านจับใจความสำคัญ และการเขียนย่อความจากเรื่องที่อ่านเป็นการประเมินความเหมาะสมของกระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในชั้นตอนต่างๆ

1.8.2 ประเมินความเหมาะสมของแผนการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ โดยใช้การเรียนรู้แบบทีมแข่งขัน

1.9 นำกิจกรรมการเรียนรู้และแผนการจัดการเรียนรู้ที่ผู้เชี่ยวชาญประเมินความเหมาะสมแล้ว มาหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และนำไปปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ

1.10 นำกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือ โดยใช้การเรียนรู้แบบทีมแข่งขัน เพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญและการเขียนย่อความจากเรื่องที่อ่านสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ปรับปรุงแล้วมาหาค่าดัชนีประสิทธิผลกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2559 โรงเรียนบ้านหนองสมบุญร์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุทัยธานี เขต 1 จำนวน 15 คน

1.11 นำกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือ โดยใช้การเรียนรู้แบบทีมแข่งขัน เพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญ และเขียนย่อความจากเรื่องที่อ่าน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ฉบับสมบุญร์ไปใช้กับตัวอย่าง

2. การหาดัชนีประสิทธิผลของของ กิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือ โดยใช้การเรียนรู้แบบทีมแข่งขัน เพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญ และเขียนย่อความจากเรื่องที่อ่าน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีขั้นตอนการดำเนินงาน ดังนี้

2.1 นำกิจกรรมกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือ โดยใช้การเรียนรู้แบบทีมแข่งขัน เพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญ และเขียนย่อความจากเรื่องที่อ่าน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 15 คนเพื่อหาค่าดัชนีประสิทธิผลของกิจกรรม

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์ความเหมาะสมของของกิจกรรม กิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือ โดยใช้การเรียนรู้แบบทีมแข่งขัน เพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญ และเขียนย่อความจากเรื่องที่อ่าน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

1.1 นำแบบประเมินความเหมาะสมของกิจกรรม จากการประเมินของผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่านมาตรวจให้คะแนน โดยกำหนดความเหมาะสม ดังนี้

5	หมายถึง	มีความเหมาะสมในระดับ มากที่สุด
4	หมายถึง	มีความเหมาะสมในระดับ มาก
3	หมายถึง	มีความเหมาะสมในระดับ ปานกลาง

2 หมายถึง มีความเหมาะสมในระดับ น้อย

1 หมายถึง มีความเหมาะสมในระดับ น้อยที่สุด

1.2 การหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ในแต่ละรายการ แล้วแปลความหมายค่าเฉลี่ยให้เป็นระดับความเหมาะสม โดยใช้เกณฑ์จากการคำนวณอันตรภาคชั้น ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด. 2555, หน้า 121)

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 4.51 - 5.00 หมายถึง มีระดับความเหมาะสมมากที่สุด

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 3.51 - 4.50 หมายถึง มีระดับความเหมาะสมมาก

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 2.51 - 3.50 หมายถึง มีระดับความเหมาะสมปานกลาง

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.51 - 2.50 หมายถึง มีระดับความเหมาะสมน้อย

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.00 - 1.50 หมายถึง มีระดับความเหมาะสมน้อยที่สุด

1.3 กำหนดเกณฑ์พิจารณาความเหมาะสมของกิจกรรม โดยให้เกณฑ์ $\bar{X} \geq 3.5$, S.D. < 1.00

2. การหาดัชนีประสิทธิผลของกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือ โดยใช้การเรียนรู้แบบทีมแข่งขัน เพื่อส่งเสริมความสามารถการอ่านจับใจความสำคัญ และเขียนย่อความจากเรื่องที่อ่าน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

2.1 นำคำตอบก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียนที่เรียนด้วยกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือ โดยใช้การเรียนรู้แบบทีมแข่งขัน เพื่อส่งเสริมความสามารถการอ่านจับใจความสำคัญ และเขียนย่อความจากเรื่องที่อ่าน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มาตรวจให้คะแนน

2.2 รวमคะแนนของผู้เรียนทุกคนและนำไปคำนวณหาค่าดัชนีประสิทธิผล จากสูตรการหาค่าดัชนีประสิทธิผล

2.3 เปรียบเทียบค่าดัชนีประสิทธิผลกับเกณฑ์ โดยมีเกณฑ์ คือ ค่า E.I. = 0.50 หรือร้อยละ 50 ถือว่าผ่านเกณฑ์

ขั้นตอนที่ 2 ศึกษาผลการใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือ โดยใช้การเรียนรู้แบบทีมแข่งขัน เพื่อส่งเสริมความสามารถการอ่านจับใจความสำคัญ และการเขียนย่อความจากเรื่องที่อ่าน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

2.1 เพื่อเปรียบเทียบความสามารถด้านการอ่านจับใจความสำคัญ ก่อนและหลังเรียนด้วยกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือ โดยใช้การเรียนรู้แบบทีมแข่งขัน

2.2 เพื่อเปรียบเทียบความสามารถด้านการเขียนย่อความก่อนและหลังเรียนด้วยกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือ โดยใช้การเรียนรู้แบบทีมแข่งขัน

ด้านแหล่งข้อมูล

ประชากร ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2559 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุทัยธานี เขต 1

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนบ้านทุ่งมน ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2559 โรงเรียนบ้านทุ่งมน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุทัยธานี เขต 1 จำนวน 20 คน ซึ่งได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง

ด้านตัวแปร

ตัวแปรต้น ได้แก่ กิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือ โดยใช้การเรียนรู้แบบทีมแข่งขัน

ตัวแปรตาม ได้แก่ ความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญ และ ความสามารถในการเขียนย่อความจากเรื่องที่อ่าน

เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง

1. แผนกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือ โดยใช้การเรียนรู้แบบทีมแข่งขัน เพื่อส่งเสริมความสามารถการอ่านจับใจความสำคัญ และการเขียนย่อความจากเรื่องที่อ่าน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

2. แบบวัดความสามารถด้านการอ่านจับใจความสำคัญ

3. แบบวัดความสามารถด้านการเขียนย่อความ

การพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ขั้นตอนในการสร้างและหาคุณภาพของแบบวัดความสามารถด้านการอ่านจับใจความสำคัญ และการเขียนย่อความจากเรื่องที่อ่าน มีดังนี้

1. ศึกษาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2551 กระทรวงศึกษาธิการกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ในสาระที่ 2 การเขียนมาตรฐาน ท.2.1 ใช้กระบวนการเขียนเขียนสื่อสาร เขียนเรียงความ ย่อความ และเขียนเรื่องราวในรูปแบบต่างๆ เขียนรายงานข้อมูลสารสนเทศและรายงานศึกษาค้นคว้าอย่างมีประสิทธิภาพในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เน้นการเขียนย่อความจากสื่อต่างๆ เช่น เรื่องสั้น คำสอน โอวาท คำปราศรัย สุนทรพจน์ รายงาน ระเบียบ คำสั่ง บทสนทนา เรื่องเล่า ประสบการณ์

2. ศึกษาวิธีการวัดผล และการประเมินผลการอ่านจับใจความมากเอกสารและหนังสือวัดผล ประเมินการอ่านจับใจความ

2.2.1 ศึกษาการสร้างแบบทดสอบวัดความสามารถด้านการอ่านจับใจความสำคัญจาก เอกสาร ตำราที่เกี่ยวข้องกับการสร้างแบบทดสอบ

2.2.2 สร้างแบบทดสอบวัดความสามารถด้านการอ่านจับใจความภาษาไทย เป็นข้อสอบ เลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 40 ข้อ

2.2.3 นำแบบประเมินความสอดคล้องแบบทดสอบวัดความสามารถด้านการอ่านจับ ใจความสำคัญเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 คน เพื่อตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) และพิจารณาความสอดคล้องที่ต้องการวัด ดังนี้

- +1 หมายถึง แนใจว่าข้อสอบสามารถใช้วัดได้ตรงตามตัวชี้วัดและพฤติกรรม
- 0 หมายถึง ไม่แนใจว่าข้อสอบสามารถใช้วัดได้ตรงตามตัวชี้วัดและพฤติกรรม
- 1 หมายถึง แนใจว่าข้อสอบไม่สามารถใช้วัดได้ตรงตามตัวชี้วัดและพฤติกรรม

โดยกำหนดเกณฑ์ดัชนีความสอดคล้องของความคิดเห็นตามตัวชี้วัดและพฤติกรรม (IOC) ≥ 0.50 พบว่า ข้อสอบผ่านเกณฑ์การพิจารณาตามเกณฑ์ จำนวน 35 ข้อ มีค่า IOC ระหว่าง 0.67-1.00

2.2.4 นำแบบทดสอบวัดความสามารถด้านการอ่านจับใจความ เสนอต่ออาจารย์ ที่ปรึกษา เพื่อขอคำแนะนำในส่วนที่ต้องปรับปรุงแก้ไข

2.2.5 นำแบบวัดความสามารถด้านการอ่านจับใจความและการเขียนย่อความไป ทดลองใช้กับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2559 จำนวน 15 คน เพื่อ หาค่าอำนาจจำแนก ของแบบวัดรายข้อโดยใช้สูตรของ Brennan (บุญชม ศรีสะอาด, 2554, หน้า 106) โดยมีเกณฑ์การคัดเลือกข้อสอบที่มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ .20 ขึ้นไป พบว่าได้ข้อสอบที่ผ่านเกณฑ์ จำนวน 30 ข้อ ซึ่งมีค่าอำนาจจำแนกระหว่าง 0.23-0.81

2.2.6 นำข้อสอบที่คัดเลือกไว้ 30 ข้อ ไปทดสอบกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ภาคเรียน ที่ 2 ปีการศึกษา 2559 เพื่อมาคำนวณหาความเที่ยงของแบบทดสอบทั้งฉบับ โดยใช้สูตรวิธีการของ Lovett (บุญชม ศรีสะอาด, 2554, หน้า 112) ได้ค่าความเที่ยงของแบบวัดความสามารถในการอ่านจับใจความ ฉบับนี้มีค่า 0.92

3. การสร้างแบบทดสอบวัดความสามารถการเขียนย่อความชนิดขัณฑ์ จำนวน 2 ข้อ

ข้อที่ 1 การเขียนย่อความจากนิทาน

ข้อที่ 2 การเขียนย่อความจากบทความ

แบบทดสอบวัดความสามารถในการเขียน เป็นข้อสอบแบบขัณฑ์ เพื่อวัดความสามารถในการเขียน จำนวน 1 ฉบับ โดยมีกระบวนการสร้างและหาคุณภาพแบบทดสอบ เพื่อให้ได้เครื่องมือวัดผลที่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ ดังนี้

3.1 ศึกษาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ในด้านสาระที่ 2 การเขียน มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

3.2 ศึกษาเอกสารเกี่ยวกับวิธีการสร้างแบบวัดความสามารถการเขียนแบบขัณฑ์ความเรียงการวัดและประเมินผลการเขียน

3.3 สร้างแบบทดสอบวัดความสามารถการเขียน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ให้สอดคล้องกับเนื้อหาและตัวชี้วัด ซึ่งเป็นแบบขัณฑ์ความเรียง โดยกำหนดเนื้อเรื่อง 2 เรื่อง แล้วให้นักเรียนเขียนย่อความ

3.4 ศึกษาเกณฑ์การให้คะแนนการเขียนย่อความ

3.5 กำหนดเกณฑ์การประเมินการวัดความสามารถการเขียนย่อความ

ตาราง 10 แสดงเกณฑ์การประเมินการวัดความสามารถในการเขียนย่อความ

รายการประเมิน	ระดับคะแนน	เกณฑ์การให้คะแนน
1. องค์ประกอบกรเขียน	2 คะแนน	เขียนคำนำในย่อหน้าแรกและมีรายละเอียดครบถ้วนเขียนเนื้อเรื่องในย่อหน้าที่สอง
	1.5 คะแนน	เขียนคำนำในย่อหน้าแรก แต่มีรายละเอียดไม่ครบถ้วนเขียนเนื้อเรื่องในย่อหน้าที่สอง
	0.5 คะแนน	เขียนคำนำหรือเนื้อเรื่องเพียงอย่างเดียวอย่างใดอย่างหนึ่งหรือไม่สามารถจำแนกได้

ตาราง 10 (ต่อ)

รายการประเมิน	ระดับคะแนน	เกณฑ์การให้คะแนน
2. เนื้อเรื่อง	4 คะแนน	เขียนใจความสำคัญถูกต้อง ครบถ้วน เขียนถูกต้องตามหลักเกณฑ์การเขียนย่อความ
	2 คะแนน	เขียนใจความสำคัญถูกต้อง ครบถ้วน เขียนไม่ถูกต้องตามหลักเกณฑ์การเขียนย่อความ บางแห่ง
	1 คะแนน	สำนวนภาษาของตนเองเขียนประโยคและ ใช้คำเชื่อมไม่ถูกต้องหลายแห่งใช้ภาษาไม่กระชับ (1 คะแนน)
3. การใช้ภาษา	4 คะแนน	ใช้สำนวนภาษาของตนเองเขียนประโยคและ ใช้คำเชื่อมได้ถูกต้องใช้ภาษาได้กระชับ
	2 คะแนน	ใช้สำนวนภาษาของตนเอง เขียนประโยคและใช้ คำเชื่อมไม่ถูกต้องบางแห่ง ใช้ภาษาได้กระชับ
	1 คะแนน	ใช้สำนวนภาษาของตนเอง เขียนประโยคและ ใช้คำเชื่อมไม่ถูกต้องหลายแห่งใช้ภาษาไม่กระชับ
4. การเขียนสะกตคำ	3 คะแนน	เขียนสะกตคำและเว้นวรรคผิด 1-3 แห่ง
	2 คะแนน	เขียนสะกตคำและเว้นวรรคผิด 4-6 แห่ง
	1 คะแนน	เขียนสะกตคำและเว้นวรรคผิด 7-9 แห่ง
5. ความสะอาดของ ชิ้นงาน	2 คะแนน	ตัวอักษรอ่านง่ายสะอาดเป็นระเบียบ (2 คะแนน)
	1 คะแนน	ตัวอักษรค่อนข้างอ่านง่ายค่อนข้างสะอาด ค่อนข้างเป็นระเบียบ(1.5 คะแนน)
	0.5	ตัวอักษรอ่านยาก ไม่สะอาด ไม่เป็นระเบียบ (0.50 คะแนน)

4. จัดทำแบบวัดความสามารถด้านการเขียนย่อความ เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบความถูกต้องเหมาะสม

5. นำแบบทดสอบวัดความสามารถด้านการเขียนย่อความจากเรื่องที่อ่าน ที่ปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาเรียบร้อยแล้ว เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ เพื่อพิจารณาเกี่ยวกับความเหมาะสมของรูปภาพถ้อยคำภาษา ด้วยการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC)

6. นำมาวิเคราะห์หาดัชนีความสอดคล้อง โดยใช้สูตร (IOC) เลือกข้อสอบที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องที่คำนวณได้มากกว่า หรือเท่ากับ 0.50 พบว่า แบบทดสอบมีค่า IOC ระหว่าง 0.67-1.00

7. นำแบบทดสอบวัดความสามารถด้านการเขียนย่อความ มาค่าอำนาจจำแนก โดยใช้สูตรค่าอำนาจจำแนกของวิทนี และซาเบอร์ (D.R Whitney and D.L Sabers อ้างอิงในสาคร แสงผึ้ง, 2546, หน้า 50-51) พบว่าแบบทดสอบวัดความสามารถด้านการเขียนย่อความ มีค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 0.51-0.7

8. หาความเชื่อมั่นของแบบทดสอบทั้งฉบับ โดยใช้วัดความสามารถด้านการเขียนย่อความวิธีการการหาสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค พบว่าแบบทดสอบมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.87

9. จัดพิมพ์แบบทดสอบวัดความสามารถด้านการอ่านจับใจความสำคัญ และแบบทดสอบวัดความสามารถด้านการเขียนย่อความฉบับสมบูรณ์เพื่อใช้ในการทดลองจริงต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

แบบแผนการวิจัย

แบบแผนการวิจัยที่ใช้ในการทดลองในครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้แบบแผนการทดลองแบบ One group pretest-posttest design (เอ็ดมพร หลินเจริญ, 2554, หน้า 92)

ตารางที่ 11 แสดงแบบแผนการวิจัยในการใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือ โดยการใช้การเรียนแบบทีมแข่งขัน เพื่อส่งเสริมความสามารถการอ่านจับใจความ และการเขียนย่อความจากเรื่องที่อ่าน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

สอบก่อน	ตัวแปรอิสระ	สอบหลัง
T_1	X	T_2

เมื่อ	T_1	หมายถึง	การวัดความการอ่านจับใจความก่อนการเรียนรู้ด้วยกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือ
	X	หมายถึง	การเรียนรู้ด้วยกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือ
	T_2	หมายถึง	การวัดความสามารถการอ่านจับใจความสำคัญหลังการเรียนรู้ด้วยกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือ โดยใช้การเรียนรู้แบบทีมแข่งขัน

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยเป็นผู้ดำเนินการจัดการเรียนรู้ด้วยกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือ โดยใช้การเรียนรู้แบบทีมแข่งขัน

สถิติที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพเครื่องมือ

1.1 สูตรการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) (รัตนะ บัวสนธ์, 2552, หน้า 82)

$$IOC_i = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ	IOC_i	แทน	ค่าดัชนีความสอดคล้องของคำถาม	ข้อนั้นๆ
	$\sum$	แทน	การรวม	
	R	แทน	ความคิดของผู้เชี่ยวชาญ	โดยที่
		ถ้าเห็นด้วย	มีค่าเท่ากับ	1.00 คะแนน
		ถ้าไม่แน่ใจ	มีค่าเท่ากับ	0.00 คะแนน
		ถ้าไม่เห็นด้วย	มีค่าเท่ากับ	-1.00 คะแนน
	N	แทน	จำนวนผู้เชี่ยวชาญ	

1.2 การหาค่าอำนาจจำแนก มีสูตร ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2554, หน้า 106)

$$B = \frac{U}{n_1} - \frac{L}{n_2}$$

เมื่อ	B	แทน	ค่าอำนาจจำแนก
	U	แทน	จำนวนผู้รอบรู้หรือสอบผ่านเกณฑ์ที่ตอบถูก
	L	แทน	จำนวนผู้ไม่รอบรู้หรือผู้สอบไม่ผ่านเกณฑ์ที่ตอบถูก
	n_1	แทน	จำนวนผู้รอบรู้หรือผ่านเกณฑ์
	n_2	แทน	จำนวนผู้ไม่รอบรู้หรือผู้ไม่ผ่านเกณฑ์

1.3 การหาความเชื่อมั่นของแบบทดสอบอิงเกณฑ์ ใช้สูตร ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2554, หน้า 112)

$$r_{cc} = 1 - \frac{K \sum X_i - X_i^2}{(k-1) \sum (X_i - [C])^2}$$

เมื่อ	r_{cc}	แทน	ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ
	K	แทน	จำนวนข้อสอบ
	X_i	แทน	คะแนนของแต่ละคน
	C	แทน	คะแนนเกณฑ์หรือจุดตัดของแบบทดสอบ

1.4 สถิติที่ใช้ในการหาค่าดัชนีประสิทธิผล (Effectiveness Index : E.I.) มีสูตรดังนี้ (รัตนะ บัวสนธิ, 2552, หน้า 105)

$$E.I. = \frac{\sum X_{posttest} - \sum X_{pretest}}{(N)(A) - \sum X_{pretest}} \times 100$$

เมื่อ	E.I.	แทน	ดัชนีประสิทธิภาพ
	$\sum X_{pretest}$	แทน	ผลรวมของคะแนนก่อนการทดลองใช้นวัตกรรม
	$\sum X_{posttest}$	แทน	ผลรวมของคะแนนหลังการทดลองใช้นวัตกรรม
	N	แทน	จำนวนนักเรียน
	A	แทน	คะแนนเต็มของแบบทดสอบ

2. สถิติบรรยาย

2.1 สูตรการหาค่าเฉลี่ย (บุญชม ศรีสะอาด, 2554, 124)

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

เมื่อ	$\bar{X}$	แทน	ค่าเฉลี่ย
	$\sum X$	แทน	ผลรวมของคะแนนทุกตัวในกลุ่ม
	N	แทน	จำนวนสมาชิกในกลุ่ม

2.2 สูตรการหาส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (บุญชม ศรีสะอาด, 2554, 126)

$$S = \sqrt{\frac{\sum (X - [\bar{X}])^2}{N - 1}}$$

เมื่อ	S	แทน	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
	X	แทน	คะแนนแต่ละตัว
	$\bar{X}$	แทน	ค่าเฉลี่ย
	N	แทน	จำนวนคะแนนในกลุ่ม
	$\sum$	แทน	ผลรวม

3. สถิติอ้างอิง

3.1 สถิติทดสอบทีแบบไม่อิสระ (t-test Dependent) (รัตนะ บัวสนธ์, 2552, หน้า 109)

$$t = \frac{\sum D}{\sqrt{\frac{n \sum D^2 - (\sum D)^2}{n-1}}}, \quad df = n-1$$

เมื่อ	t	หมายถึง	ค่าสถิติที
	D	หมายถึง	ผลต่างระหว่างข้อมูลแต่ละคู่
	D ²	หมายถึง	กำลังสองของผลต่างระหว่างข้อมูลแต่ละคู่
	n	หมายถึง	จำนวนคู่ของข้อมูล (หรือจำนวนคน)
	df	หมายถึง	องศาหรือขั้นความเป็นอิสระ

บทที่ 4

ผลการวิจัย

การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้การเรียนรู้แบบร่วมมือ โดยใช้การเรียนรู้แบบทีมแข่งขันเพื่อส่งเสริมความสามารถการอ่านจับใจความสำคัญและเขียนย่อความจากเรื่องที่อ่านสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลออกเป็น 2 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการสร้างและหาดัชนีประสิทธิผลของกิจกรรมการเรียนรู้การเรียนรู้แบบร่วมมือ โดยใช้การเรียนรู้แบบทีมแข่งขัน เพื่อส่งเสริมความสามารถการอ่านจับใจความสำคัญและเขียนย่อความจากเรื่องที่อ่านสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

ตอนที่ 2 ผลการใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือ โดยใช้การเรียนรู้แบบทีมแข่งขัน เพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญ และการเขียนย่อความจากเรื่องที่อ่าน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

2.1 เพื่อเปรียบเทียบความสามารถด้านการอ่านจับใจความสำคัญ ก่อนและหลังเรียนด้วยกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือ โดยใช้การเรียนรู้แบบทีมแข่งขัน

2.2 เพื่อเปรียบเทียบความสามารถด้านการเขียนย่อความก่อนและหลังเรียนด้วยกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือ โดยใช้การเรียนรู้แบบทีมแข่งขัน

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ขั้นตอนที่ 1 ผลการสร้างและหาดัชนีประสิทธิผลของกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือ โดยใช้การเรียนรู้แบบทีมแข่งขัน เพื่อส่งเสริมความสามารถการอ่านจับใจความสำคัญและเขียนย่อความจากเรื่องที่อ่านสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

1.1 ผลการสร้างกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือ โดยการการเรียนรู้แบบทีมแข่งขัน เพื่อส่งเสริมความสามารถด้านการอ่านจับใจความสำคัญ และการเขียนย่อความจากเรื่องที่อ่าน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ได้ 4 ขั้นตอนได้แก่

ขั้นที่ 1 ขั้นนำเข้าสู่การเรียนรู้ 1.1 การเตรียมความพร้อมและสร้างแรงบันดาลใจครูอธิบายถึงขั้นตอนการเรียนรู้แบบร่วมมือ โดยใช้การเรียนรู้แบบทีมแข่งขัน 1.2 กำหนดให้ผู้เรียนเข้ากลุ่ม

นักเรียนเข้ากลุ่มตามที่ครูได้จัดไว้โดยคละนักเรียนหญิงและนักเรียนชาย โดยแบ่งนักเรียนเป็นกลุ่มๆ ละ 4 คน แต่ละกลุ่มจะประกอบไปด้วยสมาชิกที่คละความสามารถ คือ เก่ง ปานกลาง และอ่อน ในอัตรา 1:2:1

ขั้นที่ 2 ขั้นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ครูแจ้งจุดประสงค์การเรียนรู้ นักเรียนแต่ละกลุ่มรับใบความรู้ เรื่องการอ่านจับใจความสำคัญ และการเขียนย่อความแล้วร่วมกันศึกษาใบความรู้ครูอธิบายเพิ่มเติมพร้อมยกตัวอย่าง สถานการณ์ให้กระจ่างชัดเจนนยิ่งขึ้น เปิดโอกาสให้นักเรียนซักถามตามอัธยาศัย ครูตรวจสอบความเข้าใจของนักเรียน

ขั้นที่ 3 ขั้นเรียนรู้ร่วมกันภายในกลุ่ม (ใช้เวลา 10 นาที) นักเรียนทุกกลุ่มรับใบงาน และใบกิจกรรมพร้อมปฏิบัติตามหน้าที่ของแต่ละคนตามที่กำหนด 1.1) สมาชิกคนที่ 1 มีหน้าที่อ่านคำถาม และแยกแยะประเด็นที่โจทย์กำหนดหรือสิ่งที่เป็นประเด็นสำคัญของคำถาม 1.2) สมาชิกคนที่ 2 มีหน้าที่วิเคราะห์หาแนวทางตอบคำถามอธิบายให้ได้มาซึ่งคำตอบ 1.3) สมาชิกคนที่ 3 มีหน้าที่รวบรวมข้อมูล เขียนคำตอบและสรุปขั้นตอนทั้งหมดและตรวจคำตอบ สมาชิกคนที่ 1 ตรวจสอบความเข้าใจของสมาชิกในกลุ่ม โดยการสอบถามหากมีสมาชิกคนใดในกลุ่มยังไม่เข้าใจ จะเป็นผู้อธิบายให้เข้าใจ เมื่อทำใบกิจกรรมเรียบร้อยให้สมาชิกแต่ละกลุ่มจับคู่เพื่อน เพื่อตรวจสอบความถูกต้อง นักเรียนแต่ละกลุ่มรับใบเฉลยแบบฝึกหัดจากครู เพื่อตรวจคำตอบที่ถูกต้อง

ขั้นที่ 4 ขั้นการแข่งขัน 1. นักเรียนทุกคนแยกย้ายไปตามแผนผังการแข่งขันที่ติดประกาศไว้ 2. ครูกำหนดคำถาม 3. เริ่มการแข่งขัน โดยครูแจกของคำถามให้สมาชิกแต่ละกลุ่ม 4. ทั้งหมดส่งคำตอบให้คนที่ 1 โดยเรียงลำดับก่อนหลัง 5. นักเรียนทุกคนกลับไปยังกลุ่มเดิมของตนเอง นำคะแนนจากการแข่งขันไปเป็นคะแนนของกลุ่ม 6.มอบรางวัลแก่กลุ่มที่ได้คะแนนสูงสุด

1.2 ผลการตรวจสอบความเหมาะสมของกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือ โดยใช้การเรียนแบบทีมแข่งขัน เพื่อส่งเสริมความสามารถการอ่านจับใจความสำคัญ และการเขียนย่อความจากเรื่องที่อ่าน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

ตาราง 12 แสดงผลการประเมินความเหมาะสมของกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือ โดยใช้ การเรียนแบบทีมแข่งขัน เพื่อส่งเสริมความสามารถการอ่านจับใจความสำคัญ และการเขียนย่อความจากเรื่องที่อ่าน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดย ผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน

ข้อ ร/ก	รายการประเมิน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความ เหมาะสม
1. ชี้นำเข้าสู่การเรียนรู้				
1.1	กิจกรรมมีความสอดคล้องกับขั้นตอนของกิจกรรมการ เรียนรู้แบบร่วมมือ โดยใช้การเรียนแบบทีมแข่งขัน	4.67	0.58	มากที่สุด
1.2	ความเหมาะสมของกิจกรรมกับเวลาที่ใช้	4.33	1.15	มาก
รวมค่าเฉลี่ย		4.50	0.17	มาก
2. ขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้				
2.1	กิจกรรมมีความสอดคล้องกับขั้นตอนของกิจกรรมการ เรียนรู้แบบร่วมมือ โดยใช้การเรียนแบบทีมแข่งขัน	3.67	0.58	มาก
2.2	กิจกรรมส่งเสริมความสามารถในการอ่านจับใจความ	4.67	0.58	มากที่สุด
2.3	กิจกรรมส่งเสริมความสามารถในการเขียนย่อความ	4.00	0.00	มาก
2.4	กิจกรรมมีความเหมาะสมกับระยะเวลาที่ใช้	4.33	0.58	มาก
รวมค่าเฉลี่ย		4.17	0.37	มาก
3. ขั้นตอนการเรียนรู้ร่วมกันในกลุ่ม				
3.1	กิจกรรมมีความสอดคล้องกับขั้นตอนของกิจกรรมการ เรียนรู้แบบร่วมมือ โดยใช้การเรียนแบบทีมแข่งขัน	4.00	0.00	มาก
3.2	กิจกรรมส่งเสริมความสามารถในการอ่านจับใจความ	4.33	0.58	มาก
3.3	กิจกรรมส่งเสริมความสามารถในการเขียนย่อความ	3.67	0.58	มาก
3.4	กิจกรรมมีความเหมาะสมกับระยะเวลาที่ใช้	4.67	0.58	มากที่สุด
รวมค่าเฉลี่ย		4.17	0.00	มาก

ตาราง 12 (ต่อ)

ข้อ ที่	รายการประเมิน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความ เหมาะสม
4. ชั้นการเล่นเกมแข่งขันตอบปัญหา				
4.1	กิจกรรมเน้นผู้เรียนมีส่วนร่วมและทำงานเป็นกลุ่ม	4.33	0.58	มาก
4.2	การจัดกิจกรรมมีความเหมาะสมกับจุดประสงค์การเรียนรู้	3.67	1.15	มาก
4.3	กิจกรรมส่งเสริมให้ผู้เรียนสรุปความรู้ โดยใช้กระบวนการ ทีมแข่งขัน	4.00	0.00	มาก
4.4	กิจกรรมส่งเสริมให้ผู้เรียนได้นำเสนอผลงานกลุ่มอย่าง เต็มความสามารถ	4.67	0.58	มากที่สุด
4.5	เหมาะสมกับวัยและความสามารถของผู้เรียน	4.33	0.58	มาก
รวมค่าเฉลี่ย		4.20	0.34	มาก
5. แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้				
สาระ/มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด				
5.1	ตรงตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย	4.33	0.58	มาก
5.2	ตัวชี้วัดสอดคล้องกับสาระ/มาตรฐานการเรียนรู้	4.33	0.58	มาก
สาระสำคัญ				
5.3	สอดคล้องกับสาระ/มาตรฐานการเรียนรู้	4.33	0.58	มาก
5.4	สอดคล้องกับตัวชี้วัด	4.67	0.58	มากที่สุด
5.5	สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	4	0	มากที่สุด

ตารางที่ 12 (ต่อ)

จุดประสงค์การเรียนรู้				
5.6	สอดคล้องกับตัวชี้วัด	4.67	0.58	มากที่สุด
5.7	ครอบคลุมพฤติกรรมด้านความรู้ ทักษะและเจตคติ	4.67	0.58	มากที่สุด
5.8	ระบุพฤติกรรมที่ต้องการพัฒนาได้อย่างชัดเจน	4.67	0.58	มากที่สุด
5.9	สามารถวัดได้	4.67	0.58	มากที่สุด
สาระการเรียนรู้				
5.10	สอดคล้องกับสาระ/มาตรฐานการเรียนรู้	4.67	0.58	มากที่สุด
5.11	สอดคล้องกับสาระสำคัญ	4.33	0.58	มาก
5.12	สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	3.67	0.58	มาก
สื่อ/แหล่งเรียนรู้				
5.13	ช่วยส่งเสริมให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้	4.67	0.58	มากที่สุด
5.14	เหมาะสมกับวัยและความสามารถของนักเรียน	4	0	มาก
การวัดและประเมินผล				
5.15	ครอบคลุมพฤติกรรมด้านความรู้ ทักษะ และเจตคติ	4	0	มาก
5.16	ใช้การวัดและประเมินผลที่หลากหลาย	4.67	0.58	มากที่สุด
5.17	ใช้วิธีวัดและเครื่องมือสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	4.33	0.58	มาก
5.17	มีการระบุเครื่องมือวัดและประเมินผลไว้อย่างชัดเจน	4.67	0.58	มากที่สุด
รวมค่าเฉลี่ย		4.41	0.22	มาก
รวมค่าเฉลี่ยทุกรายการ		4.32	0.28	มาก

จากตาราง 12 พบว่า กิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือ โดยใช้การเรียนรู้แบบทีมแข่งขันเพื่อส่งเสริมความสามารถด้านการอ่านจับใจความสำคัญและเขียนย่อความจากเรื่องที่อ่าน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ตามความเห็นของผู้เชี่ยวชาญโดยภาพรวม มีความเหมาะสมมาก ($\bar{X} = 4.32$, $S.D = 0.28$) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า กิจกรรมมีความสอดคล้องกับขั้นตอนของกิจกรรมการเรียนรู้

แบบร่วมมือ โดยใช้การเรียนรู้แบบทีมแข่งขัน, กิจกรรมส่งเสริมความสามารถในการเขียนย่อความ, กิจกรรมมีความเหมาะสมกับระยะเวลาที่ใช้, การจัดกิจกรรมมีความเหมาะสมกับจุดประสงค์การเรียนรู้, สาระสำคัญสอดคล้องกับตัวชี้วัด, จุดประสงค์การเรียนรู้สอดคล้องกับตัวชี้วัด, จุดประสงค์การเรียนรู้ครอบคลุมพฤติกรรมด้านความรู้ ทักษะและเจตคติ, จุดประสงค์การเรียนรู้ระบุพฤติกรรมที่ต้องการพัฒนาได้อย่างชัดเจน, จุดประสงค์การเรียนรู้สามารถวัดได้, สื่อ/แหล่งเรียนรู้ช่วยส่งเสริมให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้, ใช้การวัดและประเมินผลที่หลากหลาย, มีการระบุเครื่องมือวัดและประเมินผลไว้อย่างชัดเจน มีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.67, S.D = 0.58$)

1.3 ผลการตรวจสอบดัชนีประสิทธิผลของกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือ โดยการเรียนรู้แบบทีมแข่งขัน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 1

ตารางที่ 13 แสดงค่าดัชนีประสิทธิผลของกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือ โดยการเรียนรู้แบบทีมแข่งขันเพื่อส่งเสริมความสามารถการอ่านจับใจความสำคัญ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

	จำนวน (คน)	คะแนน เต็ม	คะแนนรวม ก่อนเรียน	คะแนนรวม หลังเรียน	ดัชนีประสิทธิผล (E.I.)	แปลผล
ด้านการอ่าน จับใจความ	15	30	120	289	0.5121	ผ่านเกณฑ์
ด้านการเขียน ย่อความ	15	30	380	420	0.5714	ผ่านเกณฑ์
			รวม		0.5417	ผ่านเกณฑ์

จากตารางที่ 13 พบว่า ค่าดัชนีประสิทธิผลของกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือ โดยการเรียนรู้แบบทีมแข่งขัน เพื่อส่งเสริมความสามารถการอ่านจับใจความสำคัญ จากเรื่องที่อ่าน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีค่า 0.5417 หรือร้อยละ 54.17 โดยความสามารถด้านการอ่านจับใจความ มีค่า 0.5121 และความสามารถในการเขียนย่อความ มีค่า 0.5717 ถือว่าผ่านเกณฑ์

ขั้นตอนที่ 2 ผลการเปรียบเทียบความสามารถการอ่านจับใจความสำคัญก่อนและหลังเรียนการเรียนด้วยกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือ โดยใช้การเรียนแบบทีมแข่งขัน เพื่อส่งเสริมความสามารถการอ่านจับใจความสำคัญ และการเขียนย่อความจากเรื่องที่อ่าน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

2.1 ผลการเปรียบเทียบความสามารถด้านการอ่านจับใจความสำคัญ ก่อนและหลังเรียนด้วยกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือ โดยใช้การเรียนแบบทีมแข่งขัน

ตารางที่ 14 แสดงผลการเปรียบเทียบความสามารถด้านการอ่านจับใจความสำคัญระหว่างก่อนและหลังเรียนการเรียนด้วยกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือ โดยใช้การเรียนแบบทีมแข่งขัน เพื่อส่งเสริมความสามารถการอ่านจับใจความสำคัญ และการเขียนย่อความจากเรื่องที่อ่าน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

การทดสอบ	คะแนนเต็ม	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{d}$	S.D.	t	p
ก่อนเรียน	30	11.35	2.74	4.60	1.79	11.50*	0.0000
หลังเรียน	30	15.95	3.62				

**p<.01

จากตาราง 11 พบว่า นักเรียนที่เรียนด้วยกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือ โดยใช้การเรียนแบบทีมแข่งขัน มีความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญก่อนเรียนและหลังเรียน มีคะแนนเฉลี่ย 11.35 และ 15.95 ตามลำดับ และเมื่อเปรียบเทียบระหว่างคะแนนก่อนเรียนและหลังเรียน พบว่า ความสามารถด้านการอ่านจับใจความหลังเรียนด้วยกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือ โดยใช้การเรียนแบบทีมแข่งขันสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2.2 ผลการเปรียบเทียบความสามารถด้านการเขียนย่อความก่อนและหลังเรียนด้วยกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือ โดยใช้การเรียนแบบทีมแข่งขัน

ตารางที่ 15 แสดงผลการเปรียบเทียบความสามารถด้านการเขียนย่อความจากเรื่องที่อ่าน ก่อนและหลังการเรียนรู้ด้วยกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือ โดยใช้การเรียนรู้แบบทีมแข่งขัน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

การทดสอบ	X	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{d}$	S.D.	t	p
ก่อนเรียน	30	12.60	3.19	6.70	2.30	13.05**	0.0000
หลังเรียน	30	19.30	4.37				

**p < .01

จากตาราง 15 พบว่า นักเรียนที่เรียนรู้ด้วยกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือ โดยใช้การเรียนรู้แบบทีมแข่งขัน ก่อนเรียนและหลังเรียน มีคะแนนเฉลี่ยของความสามารถด้านการเขียนย่อความ 12.60 และ 19.30 ตามลำดับ และเมื่อเปรียบเทียบระหว่างคะแนนก่อนเรียนและหลังเรียน พบว่า ความสามารถด้านการเขียนย่อความหลังเรียนรู้ด้วยกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือ โดยใช้การเรียนรู้แบบทีมแข่งขัน สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

บทที่ 5

บทสรุป

การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือ โดยใช้การเรียนรู้แบบทีมแข่งขันเพื่อส่งเสริมความสามารถด้านการอ่านจับใจความสำคัญ และเขียนย่อความจากเรื่องที่อ่าน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีขั้นตอนในการวิจัยและสรุปผลการวิจัย ดังนี้

จุดมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อสร้างและหาดัชนีประสิทธิผลกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือ โดยใช้การเรียนรู้แบบทีมแข่งขัน เพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญ และการเขียนย่อความจากเรื่องที่อ่าน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ให้มีประสิทธิผลตามเกณฑ์

2. เพื่อใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้การเรียนรู้แบบทีมแข่งขัน และส่งเสริมความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญ และการเขียนย่อความจากเรื่องที่อ่าน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ศึกษาผลโดย

2.1 เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญ ก่อนและหลังเรียนด้วยกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือ โดยใช้การเรียนรู้แบบทีมแข่งขัน

2.2 เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการเขียนย่อความก่อนและหลังเรียนด้วยกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือ โดยใช้การเรียนรู้แบบทีมแข่งขัน

สมมติฐานการวิจัย

1. นักเรียนที่เรียนด้วยกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือ โดยใช้การเรียนรู้แบบทีมแข่งขัน เพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญ และการเขียนย่อความ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีทักษะการอ่านจับใจความสำคัญและการเขียนย่อความสูงกว่าก่อนเรียน

2. นักเรียนที่เรียนด้วยกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือ โดยใช้การเรียนรู้แบบทีมแข่งขัน เพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญ และการเขียนย่อความ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีทักษะการเขียนย่อความสูงกว่าก่อนเรียน

สรุปผลการวิจัย

1. การสร้างและหาค่าดัชนีประสิทธิผลของกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือ โดยใช้การเรียนรู้แบบทีมแข่งขัน เพื่อส่งเสริมความสามารถการอ่านจับใจความสำคัญ และการเขียนย่อความจากเรื่องที่อ่าน สำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 1

1.1 กิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือ โดยใช้การเรียนรู้แบบทีมแข่งขันเพื่อส่งเสริมความสามารถการอ่านจับใจความสำคัญ และการเขียนย่อความจากเรื่องที่อ่าน สำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 1 การวิจัยในครั้งนี้ทำให้ได้กิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือ โดยใช้การเรียนรู้แบบทีมแข่งขัน จำนวน 4 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นที่ 1) ขั้นนำเข้าสู่การเรียนรู้ 1.1 การเตรียมความพร้อมและสร้างแรงบันดาลใจครูอธิบายถึงการเรียนแบบร่วมมือ โดยใช้การเรียนรู้แบบทีมแข่งขัน 1.2 กำหนดให้ผู้เรียนเข้ากลุ่มนักเรียนเข้ากลุ่มตามที่ครูได้จัดไว้ โดยคละนักเรียนหญิงและนักเรียนชาย โดยแบ่งนักเรียนเป็นกลุ่มๆ ละ 4 คน แต่ละกลุ่มจะประกอบไปด้วยสมาชิกที่ความสามารถ คือ เก่ง ปานกลาง และอ่อนในอัตรา 1:2:1 ขั้นที่ 2) ขั้นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ 1) แฉ่งจุดประสงค์การเรียนรู้ 2) นักเรียนแต่ละกลุ่มรับใบความรู้ เรื่องการอ่านจับใจความสำคัญ และการเขียนย่อความ 3) นักเรียนศึกษาใบความรู้ 4) ครูอธิบายเพิ่มเติมพร้อมยกตัวอย่าง สถานการณ์ให้กระจ่างชัดเจนยิ่งขึ้น 5) เปิดโอกาสให้นักเรียนซักถามตามอัธยาศัย 6) ครูตรวจสอบความเข้าใจของนักเรียน ขั้นที่ 3) ขั้นเรียนรู้ร่วมกันภายในกลุ่ม 1) นักเรียนทุกกลุ่มรับใบงานและใบกิจกรรมพร้อมปฏิบัติตามหน้าที่ของแต่ละคนตามที่กำหนด 1.1) สมาชิกคนที่ 1 มีหน้าที่อ่านคำถามและแยกแยะประเด็นที่โจทย์กำหนดหรือสิ่งที่เป็นประเด็นสำคัญของคำถาม 1.2) สมาชิกคนที่ 2 มีหน้าที่วิเคราะห์หาแนวทางตอบคำถาม อธิบายให้ได้มาซึ่งคำตอบ 1.3) สมาชิกคนที่ 3 มีหน้าที่รวบรวมข้อมูล เขียนคำตอบและสรุปขั้นตอนทั้งหมดและตรวจคำตอบ 2. สมาชิกคนที่ 1 ตรวจสอบความเข้าใจของสมาชิกในกลุ่ม โดยการสอบถามหากมีสมาชิกคนใดในกลุ่มยังไม่เข้าใจ จะเป็นผู้อธิบายให้เข้าใจ 3. เมื่อทำใบกิจกรรมเรียบร้อยแล้วให้สมาชิกแต่ละกลุ่มจับคู่เพื่อน เพื่อตรวจสอบความถูกต้อง 3. นักเรียนแต่ละกลุ่มรับใบเฉลยแบบฝึกหัดจากครู เพื่อตรวจคำตอบที่ถูกต้อง ขั้นที่ 4) ขั้นการแข่งขัน 1. นักเรียนทุกคนแยกย้ายไปตามแผนผังการแข่งขันที่ติดประกาศไว้ 2. ครูกำหนดคำถาม 3. เริ่มการแข่งขัน โดยครูแจกของคำถามให้สมาชิกแต่ละกลุ่ม 4. ทั้งหมดส่งคำตอบให้คนที่ 1 โดยเรียงลำดับก่อนหลัง 5. นักเรียนทุกคนกลับไปยังกลุ่มเดิมของตนเอง นำคะแนนจากการแข่งขันไปเป็นคะแนนของกลุ่ม 6. มอบรางวัลแก่กลุ่มที่ได้คะแนนสูงสุด

1.2 การพิจารณาความเหมาะสมของกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือ โดยให้การเรียนแบบทีมแข่งขัน เพื่อส่งเสริมความสามารถการอ่านจับใจความสำคัญ และการเขียนย่อความจากเรื่องที่อ่าน สำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 ท่าน พบว่า กิจกรรมมีความเหมาะสมในระดับมาก ($\bar{X} = 4.32$, S.D. = 0.28)

1.3 การหาดัชนีประสิทธิผลของกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือ โดยให้การเรียนแบบทีมแข่งขัน เพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญ สำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีค่า 0.5121 หรือร้อยละ 51.21 และดัชนีประสิทธิผลความสามารถในการเขียนย่อความ มีค่า 0.5714 หรือร้อยละ 57.14

2. ผลการใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือ โดยให้การเรียนแบบทีมแข่งขัน เพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญ และการเขียนย่อความจากเรื่องที่อ่าน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

2.1 นักเรียนที่เรียนด้วยกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือ โดยให้การเรียนแบบทีมแข่งขัน มีความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญก่อนเรียนและหลังเรียน มีคะแนนเฉลี่ย 11.35 และ 15.95 ตามลำดับ และเมื่อเปรียบเทียบระหว่างคะแนนก่อนเรียนและหลังเรียน พบว่า ความสามารถด้านการอ่านจับใจความหลังเรียนด้วยกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือ โดยให้การเรียนแบบทีมแข่งขันสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2.2 นักเรียนที่เรียนด้วยกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือ โดยให้การเรียนแบบทีมแข่งขัน ก่อนเรียนและหลังเรียน มีคะแนนเฉลี่ยของความสามารถด้านการเขียนย่อความ 12.60 และ 19.30 ตามลำดับ และเมื่อเปรียบเทียบระหว่างคะแนนก่อนเรียนและหลังเรียน พบว่า ความสามารถด้านการเขียนย่อความสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

อภิปรายผลการวิจัย

จากการดำเนินการพัฒนางิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือ โดยให้การเรียนแบบทีมแข่งขัน เพื่อส่งเสริมความสามารถการอ่านจับใจความสำคัญและเขียนย่อความจากเรื่องที่อ่าน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีประเด็นที่นำมาอภิปรายแบ่งเป็น 2 ตอน คือ

1. ผลการสร้างและหาค่าดัชนีประสิทธิผลของกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือ โดยให้การเรียนแบบทีมแข่งขัน เพื่อส่งเสริมความสามารถด้านการอ่านจับใจความและเขียนย่อความจากเรื่องที่อ่าน

สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจำนวน 4 ขั้นตอน ได้ผ่านการพิจารณาความเหมาะสมของกิจกรรมโดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน พบว่ากิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือ โดยใช้การเรียนรู้แบบทีมแข่งขัน เพื่อส่งเสริมความสามารถการอ่านจับใจความและเขียนย่อความจากเรื่องที่อ่าน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีความเหมาะสมโดยเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.32$, S.D. = 0.28) และเมื่อนำไปหาค่าดัชนีประสิทธิผลของกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือ โดยใช้การเรียนรู้แบบทีมแข่งขัน เพื่อส่งเสริมความสามารถการอ่านจับใจความและเขียนย่อความจากเรื่องที่อ่าน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนบ้านหนองสมบุรณ์ โดยความสามารถด้านการอ่านจับใจความ มีค่า 0.5121 หรือร้อยละ 51.2 และความสามารถในการเขียนย่อความ มีค่า 0.5714 หรือร้อยละ 57.14 ซึ่งถือว่าผ่านเกณฑ์ที่กำหนดไว้ ทั้งนี้เป็นเพราะกระบวนการสร้างกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือ โดยใช้การเรียนรู้แบบทีมแข่งขัน เพื่อส่งเสริมความสามารถการอ่านจับใจความและเขียนย่อความจากเรื่องที่อ่าน ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างอย่างเป็นขั้นตอน ได้พัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ และอาจารย์ที่ปรึกษา โดยเริ่มจากการวิเคราะห์โครงสร้างหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สาระที่ 1 การอ่าน การอ่านจับใจความจากสื่อต่างๆ หน่วยการเรียนรู้ การอ่านในชีวิตประจำวัน เพื่อมาจัดเป็นสาระการเรียนรู้ มาตรฐาน/ตัวชี้วัด จุดประสงค์การเรียนรู้ เวลาเรียน และการประเมินผล และองค์ประกอบของกิจกรรมการเรียนรู้มีความเหมาะสมตามเกณฑ์ อีกทั้งผู้วิจัยได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับการสร้างกิจกรรมการเรียนรู้ จนทำให้กิจกรรมการเรียนรู้ที่สร้างขึ้นมีกระบวนการที่ผู้เรียนแบ่งกลุ่มตามระดับความสามารถ กิจกรรมมีการฝึกเป็นทีม มีการประเมินผลโดยเพื่อน ทำให้การจัดการเรียนการสอนมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น Slavin 1987 (อ้างอิงในชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์, 2553, หน้า 182 อีกทั้งมีผลทำนองเดียวกับงานวิจัยของ แสงมณี รูปสะอาด (2549) ได้ทำการพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้ด้วยกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือ เรื่อง การอ่านจับใจความ กลุ่มสาระภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 พบว่าแผนจัดการเรียนรู้ด้วยกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือ เรื่อง การอ่านจับใจความ สำคัญ กลุ่มสาระภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีความเหมาะสมในระดับมากและมีประสิทธิภาพ 85.75/82.33 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด 80/80

2. ผลการใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือ โดยใช้การเรียนรู้แบบทีมแข่งขัน เพื่อส่งเสริมความสามารถในด้านการอ่านจับใจความสำคัญ และการเขียนย่อความจากเรื่องที่อ่าน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

2.1 ผลการเปรียบเทียบความสามารถการอ่านจับใจความสำคัญระหว่างก่อนและหลัง การเรียนด้วยกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือ โดยใช้การเรียนแบบทีมแข่งขัน เพื่อส่งเสริมความสามารถ การอ่านจับใจความสำคัญ และการเขียนย่อความจากเรื่องที่อ่าน สำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 1 พบว่า คะแนนหลังเรียนของนักเรียนสูงกว่าคะแนนก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2.2 ผลการเปรียบเทียบความสามารถการเขียนย่อความระหว่างก่อนและหลังการเรียน ด้วยกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือ โดยใช้การเรียนแบบทีมแข่งขัน เพื่อส่งเสริมความสามารถด้านการ อ่านจับใจความสำคัญ และการเขียนย่อความจากเรื่องที่อ่าน สำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 1 พบว่า คะแนนหลังเรียนของนักเรียนสูงกว่าคะแนนก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งนี้อาจ เนื่องมาจากการเรียนวิชาภาษาไทยด้วยกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือ โดยใช้การเรียนแบบทีมแข่งขัน ช่วยส่งเสริมให้นักเรียนมีความรู้ความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญ และการเขียนย่อความ นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติจริงมีขั้นตอนการและ นักเรียนได้สรุปองค์ความรู้ด้วยตนเอง จากกระบวนการที่ นักเรียนแต่ละคน ได้มีการรวมกลุ่มกัน ซึ่งภายในกลุ่มของนักเรียนประกอบด้วยนักเรียนที่คละความสามารถ คือ เก่ง กลาง และอ่อน กลุ่มละ 4 คน มีการจับคู่ย่อย โดยนักเรียนที่เก่งให้การช่วยเหลืออธิบายบทเรียน แก่นักเรียนผู้ที่ย่ออน เกิดการช่วยเหลือกันในเรื่องของการเรียนรู้ มีการแบ่งบทบาทหน้าที่กันในกลุ่ม จากนั้นครูได้ชี้แจงถึงกิจกรรมการเรียนการสอนและข้อตกลง ในเรื่องการทำงานให้แก่ผู้เรียน นักเรียน เข้าใจถึงข้อตกลงต่างๆ นักเรียนได้ช่วยกันหาความหมายของคำศัพท์ ผิการอ่านจับใจความจากเนื้อ เรื่องในบทเรียน อีกทั้งในการจัดกิจกรรมมีการทบทวนความเข้าใจของผู้เรียน ขั้นตอนการแข่งขันใช้เกม ซึ่งใน แต่ละจุดประสงค์ของกิจกรรมที่ได้กล่าวมา จะเน้นให้ผู้เรียนได้ช่วยกัน ศึกษา จดจำ ตรวจสอบ โดยการ แข่งขันระหว่างกลุ่มนั้น นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติจริงส่งเสริมความสามารถการอ่านจับใจความสำคัญ และการเขียนย่อความจากเรื่องที่อ่าน ผู้เรียนค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเอง ผิการทักษะกระบวนการกลุ่ม ทางสังคม เช่น ทักษะกระบวนการเป็นผู้นำ ผิการความรับผิดชอบ และผิการช่วยเหลือผู้อื่นด้วยความเต็ม ใจ และยังได้รับความสนุกสนานกับการเรียนรู้ ซึ่งมีความสอดคล้องกับงานวิจัยของ เพ็ญประภา ชาตยา นนท์ (2547, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาค้นคว้าเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้วิชาคณิตศาสตร์ เรื่องเศษส่วนและ ทศนิยม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ด้วยการเรียนแบบร่วมมือโดยใช้ 2 เทคนิค คือ เทคนิคการเรียนรู้แบบ ประสบผลสำเร็จเป็นทีม (STAD) และเทคนิคการเรียนรู้แบบทีมแข่งขัน (TGT) พบว่า ดัชนีประสิทธิผล ของกระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือคิดเป็นร้อยละ 81.87 นักเรียนทุกคนมีส่วนร่วมใน การทำงาน นักเรียนเกช่วยเหลือนักเรียนปานกลาง และนักเรียนอ่อน จนประสบผลสำเร็จ และ สุขุมตรี

คำขวา (2556) ได้ศึกษาค้นคว้าผลการจัดการเรียนรู้ด้วยรูปแบบชิปปาที่มีต่อความสามารถในการเขียนย่อความและความรับผิดชอบของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 พบว่านักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยรูปแบบชิปปามีความสามารถในการเขียนย่อความหลังจัดการเรียนรู้สูงกว่าก่อนจัดการเรียนรู้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และนักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยรูปแบบชิปปามีความรับผิดชอบหลังจัดการเรียนรู้สูงกว่าก่อนจัดการเรียนรู้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะทั่วไป

1. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือ โดยใช้การเรียนรู้แบบทีมแข่งขันเพื่อส่งเสริมความสามารถด้านการอ่านจับใจความสำคัญ และเขียนย่อความจากเรื่องที่อ่าน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ก่อนที่จะทดลองใช้เทคนิคการเรียนรู้แบบทีมแข่งขัน ครูควรให้ความรู้เกี่ยวกับขั้นตอนในการทำกิจกรรมอย่างละเอียด เพื่อให้ให้นักเรียนเข้าใจในการทำกิจกรรม เนื่องจากนักเรียนมีศักยภาพ และความสามารถที่แตกต่างกัน

2. การดำเนินการสอน ครูผู้สอนต้องสอนตามลำดับขั้นตอนตามที่กำหนดในแผนการจัดการเรียนรู้ เพื่อการสอนจะได้บรรลุตามจุดประสงค์ที่วางไว้

3. ในการแบ่งกลุ่มผู้เรียนคละความสามารถ เช่น เก่ง กลาง อ่อน ควรแบ่งโดยใช้วิธีที่ทำให้ นักเรียนไม่รู้ตัวว่านักเรียนคนใด เป็นนักเรียนเก่ง กลาง อ่อน เพราะหากนักเรียนรู้ตัวจะทำให้ผู้เรียนเกิดความรู้สึกที่ไม่ดี

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในขั้นตอนการแข่งขัน ผู้สอนควรศึกษาเลือกกิจกรรม หรือ เกมที่น่าสนใจ และสร้างสรรค์เพื่อกระตุ้นผู้เรียนให้เกิดแรงจูงใจที่จะร่วมกิจกรรม

2. ควรมีการวิจัยเปรียบเทียบความสามารถด้านการอ่านจับใจความสำคัญ และการเขียนย่อความจากเรื่องที่อ่าน โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือในเทคนิคต่างๆ เช่น STAD, CIRC, Jigsaw

บรรณานุกรม

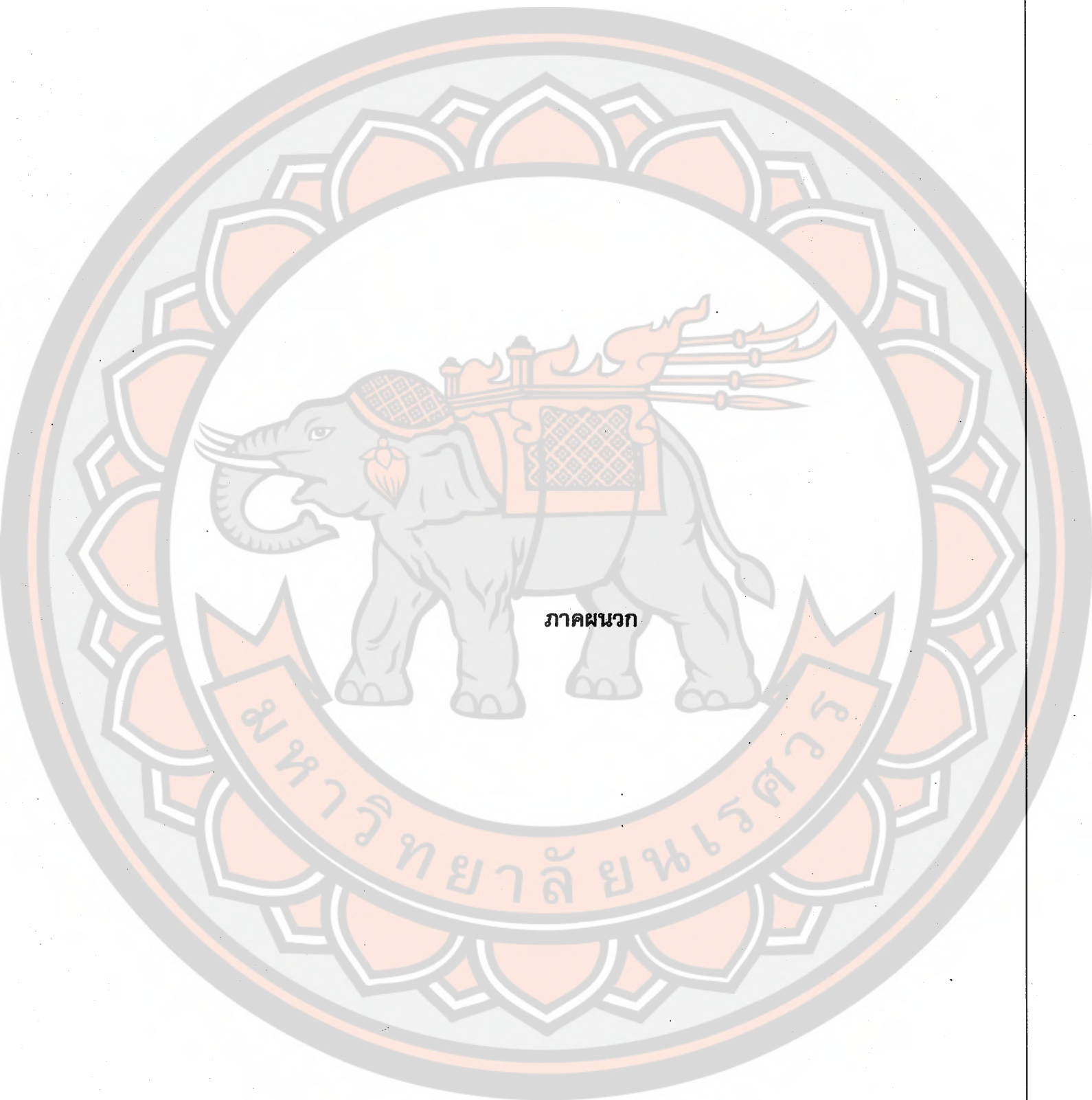
มหาวิทยาลัยพระนคร

บรรณานุกรม

- กรมวิชาการ, กระทรวงศึกษาธิการ. (2545). เอกสารประกอบหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 คู่มือการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2552). ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2559). คู่มือจัดกิจกรรมการใช้หนังสือเรียน กลุ่มสาระภาษาไทย ตามหลักสูตรแกนกลางขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- กาญจนา วิชญาปกรณ์. (2534). เอกสารประกอบการสอนการอ่าน ภาควิชาภาษาไทยและ ภาษาตะวันออก คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยธนเรศวร. พิษณุโลก: มหาวิทยาลัยธนเรศวร.
- ฉวีวรรณ คูหาภินันท์. (2542). การอ่านและการส่งเสริมการอ่าน. กรุงเทพฯ: โสภณการพิมพ์.
- ชนาธิป พรกุล. (2555). การออกแบบการสอนการบูรณาการ การอ่าน การคิดวิเคราะห์และ เขียน. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์. (2555). 80 นวัตกรรมจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ. (พิมพ์ครั้งที่ 5). นนทบุรี: พี บาลานซ์ดีไซด์แอนปริ้นติ้ง.
- ณัฐภรณ์ หลาวทอง. (2559). การสร้างเครื่องมือการวิจัยทางการศึกษา. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ระประณี นาคทรพรพ และคณะ. (2549). หนังสือเรียนสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3. กรุงเทพฯ: อักษรเจริญทัศน์.
- ถวิล ธाराโรจน์. (2543). พฤติกรรมมนุษย์กับการพัฒนาตน. กรุงเทพฯ: ทิพย์วิสุทธิ.
- ทัศนีย์ มโนสมุทร. (2546). พฤติกรรมการสอนคณิตศาสตร์ในชั้นเรียนระดับมัธยมศึกษา โรงเรียนดาราวิทยาลัย. วิทยานิพนธ์ กศ.ม., มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, เชียงใหม่.
- ทัศนีย์ ศุภเมธี. (2542). การสอนภาษาไทย. กรุงเทพฯ: สถาบันราชภัฏธนบุรี.
- ทิศนา แชมมณี. (2553). ศาสตร์การสอน. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- ทิตินา แคมมณี. (2554). ศาสตร์การสอน: องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ. (พิมพ์ครั้งที่ 14). กรุงเทพฯ: ด้านสุทธาการพิมพ์.
- เทียมจันทร์ พานิชย์ผลินไชย. (ม.ป.ป.). ระเบียบวิธีวิจัย. พิษณุโลก: ภาควิชาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- บันลือ พุกกะวัน. (2532). มิติใหม่ในการสอนอ่าน. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2545). การวิจัยเบื้องต้น. พิมพ์ครั้งที่ 6 กรุงเทพมหานคร: สุวีริยาสาส์น
- บุญชม ศรีสะอาด. (2553). (พิมพ์ครั้งที่ 8). การวิจัยเบื้องต้น. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- บุญเหลือ เทพยสุวรรณ, หม่อมหลวง. (2539). แนวนววรรณกรรม. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ : บริษัท อัมรินทร์พริ้นติ้ง.
- บุรชัย ศิริมหาสาร. (2545). แผนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง. กรุงเทพฯ: นิคพอยท์.
- ปกรณ ประจันบาน. (2552). ระเบียบวิธีวิจัยทางสังคมศาสตร์ (Research Methodology in Social Science). พิษณุโลก: รัตนสุวรรณการพิมพ์.
- ประเทิน มหาจันทร์. (2530). การสอนอ่านเบื้องต้น. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2535). จิตวิทยาการบริหารงานบุคคล. กรุงเทพฯ: ศูนย์สื่อกรุงเทพ.
- ปานจิต โกญจนาวรรณ. (2542). คนฉลาดอ่าน. กรุงเทพฯ: เอ็กซ์เปอร์เน็ท.
- พรรณอร แสนประเสริฐ. (2553). การพัฒนาแบบฝึกส่งเสริมความสามารถในการอ่านจับใจความภาษาไทย จากนิทานอีสป กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3. พิษณุโลก : การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง กศ.ม. มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- พรรณิภา พลขาง. (2550). ผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาไทย ด้านการอ่านจับใจความ โดยใช้แผนผังมโนทัศน์ ประกอบการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือ ด้วยเทคนิคจิกซอว์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5. การศึกษาค้นคว้าอิสระ กศ.ม. มหาสารคาม มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
- เพ็ญประภา ชาดยานนท์. (2547). การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้วิชาคณิตศาสตร์ เรื่องเศษส่วนและทศนิยม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ด้วยการเรียนรู้แบบร่วมมือของนักเรียนสุนารีวิทยา อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา. การศึกษาค้นคว้าอิสระ กศ.ม. มหาวิทยาลัยมหาสารคาม,มหาสารคาม
- วาโร เฟิงสวัสดิ์. (2551). วิธีวิทยาการวิจัย. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- ศศิธร ธัญลักษณ์นันท์ และคณะ. (2542). ภาษาไทยเพื่อการสื่อสารและสืบค้น. กรุงเทพฯ: คอมพิวเตอร์.

- ศิริพร วุฒินุ. (2553). การพัฒนาความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้แผนผังความคิด. การศึกษาค้นคว้าอิสระ ศษ.ม., มหาวิทยาลัยขอนแก่น, ขอนแก่น.
- ศุภวิชญ์ เจริญธรรม. (2546). แผนการจัดการเรียนรู้สู่ครูมืออาชีพ. กรุงเทพฯ: อักษรเจริญทัศน์.
- สนิท ตั้งทวี. (2538). พฤติกรรมการสอนภาษาไทยในระดับมัธยมศึกษา. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- สมศักดิ์ ภูวิภาวรรณ. (2544). เทคนิคการส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์วัฒนาพานิช.
- สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. (2546). การประเมินคุณภาพการศึกษา. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ.).
- ลำลี รักสุทธิ. (2544). วิธีการจัดการเรียนการสอนการเขียนแผนการสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ. กรุงเทพฯ: เอ็น.ที.พี.เพรส.
- แสงมณี รูปสอาด. (2549). การพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้ด้วยกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือ เรื่อง การอ่านจับใจความ กลุ่มสาระภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- สิริวรรณ สุวรรณอาภา. (2544). เอกสารการสอนชุดวิชาการเรียนการสอน. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- สุนันท์ สินพานนท์ และคณะ. (2554). วิธีสอนตามแนวปฏิรูปการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพของเยาวชน. กรุงเทพฯ: ห้างหุ้นส่วนจำกัด 9119 เทคโนโลยีวันดี.
- สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์. (2545). หลักและวิธีสอนอ่านภาษาไทย. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- Steven, R.T., Slavin, R.E., & Marie, A. (1991). The effects of cooperative learning and direct instruction in reading comprehension strategies on main idea identification. *Journal of Education Psychology*, 83 , 8-16.
- Basamh, Sheikah Ahmed (2003). Principals' and Teachers' Attitudes Toward Implementing Cooperative Learning Methods at Girls' Private Middle schools in Jeddah, Saudi Arabia. Ed.D. dissertation, University of Pittsburgh.

ภาคผนวก

มหาวิทยาลัยพระนคร

ภาคผนวก ก รายชื่อผู้เชี่ยวชาญในการตรวจความเหมาะสมของเครื่องมือวิจัย

1. นายมาก อ่อนผาง ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา อุทัยธานี เขต 1
2. นางชวนพิศ เหมมาลา ครูวิทยฐานะชำนาญการพิเศษ
สาขาวิชาภาษาไทย โรงเรียนบ้านหนองก่
อำเภอสว่างอารมณ์ จังหวัดอุทัยธานี
3. นางประกาย ว่องวิการณ์ ครูวิทยฐานะชำนาญการพิเศษ
สาขาวิชาภาษาไทย โรงเรียนอนุบาลสว่างอารมณ์
อำเภอสว่างอารมณ์ จังหวัดอุทัยธานี

มหาวิทยาลัยนเรศวร

ภาคผนวก ข แบบประเมินความเหมาะสมของกิจกรรมการเรียนรู้

แบบประเมินความเหมาะสมของกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือ โดยใช้การเรียนรู้แบบทีมแข่งขัน เพื่อส่งเสริมความสามารถการอ่านจับใจความสำคัญ และการเขียนย่อความจากเรื่องที่อ่าน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 (สำหรับผู้เชี่ยวชาญ)

คำชี้แจง

โปรดพิจารณาความเหมาะสมของกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือ โดยใช้การเรียนรู้แบบทีมแข่งขัน เพื่อส่งเสริมความสามารถการอ่านจับใจความสำคัญ และการเขียนย่อความจากเรื่องที่อ่าน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1) แล้วทำเครื่องหมาย / ลงในช่องว่างที่ตรงกับความคิดเห็นของท่าน โดยใช้เกณฑ์พิจารณาดังต่อไปนี้

- 5 หมายถึง รายการนั้นมีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด
- 4 หมายถึง รายการนั้นมีความเหมาะสมในระดับมาก
- 3 หมายถึง รายการนั้นมีความเหมาะสมในระดับปานกลาง
- 2 หมายถึง รายการนั้นมีความเหมาะสมในระดับน้อย
- 1 หมายถึง รายการนั้นมีความเหมาะสมในระดับน้อยที่สุด

มหาวิทยาลัยนเรศวร

ที่	รายการประเมิน	ระดับความเหมาะสม					ข้อเสนอแนะ
		5	4	3	2	1	
1. ชี้นำเข้าสู่การเรียนรู้							
1.1	กิจกรรมมีความสอดคล้องกับขั้นตอนของกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือ โดยใช้การเรียนแบบทีมแข่งขัน						
1.2	ความเหมาะสมของการจัดกิจกรรมกับเวลาที่ใช้						
2. ขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้							
2.1	กิจกรรมมีความสอดคล้องกับขั้นตอนของกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือ โดยใช้การเรียนแบบทีมแข่งขัน						
2.2	กิจกรรมส่งเสริมความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญ						
2.3	กิจกรรมส่งเสริมความสามารถในการเขียนย่อความ						
2.4	กิจกรรมมีความเหมาะสมกับระยะเวลาที่ใช้						
3. ขั้นการเรียนรู้ร่วมกันในกลุ่ม							
3.1	กิจกรรมมีความสอดคล้องกับขั้นตอนของกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือ โดยใช้การเรียนแบบทีมแข่งขัน						
3.2	กิจกรรมส่งเสริมความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญ						
3.3	กิจกรรมส่งเสริมความสามารถในการเขียนย่อความ						
3.4	กิจกรรมมีความเหมาะสมกับระยะเวลาที่ใช้						
4. ขั้นการเล่นเกมที่แข่งขันตอบปัญหา							
4.1	กิจกรรมเน้นให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมและทำงานเป็นกลุ่ม						

ที่	รายการประเมิน	ระดับความเหมาะสม					ข้อเสนอแนะ
		5	4	3	2	1	
4.2	การจัดกิจกรรมมีความสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้						
4.3	กิจกรรมส่งเสริมให้ผู้เรียนสรุปความรู้ โดยการใช้กระบวนการทีมแข่งขัน						
4.3	กิจกรรมส่งเสริมให้ผู้เรียนได้นำเสนอผลงานกลุ่มอย่างเต็มความสามารถ						
4.4	เหมาะสมกับวัยและความสามารถของนักเรียน						

ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

.....

.....

.....

ลงชื่อ

(.....)

ตำแหน่ง .....

ภาคผนวก ค กิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือ โดยใช้การเรียนรู้แบบทีมแข่งขัน เพื่อส่งเสริม
 ความสามารถอ่านจับใจความสำคัญ และการเขียนย่อความจากเรื่อง
 ที่อ่าน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้

แบบร่วมมือโดยใช้การเรียนรู้แบบทีมแข่งขัน เพื่อส่งเสริมความสามารถด้านการอ่านจับ
 ใจความสำคัญ และการเขียนย่อความจากเรื่องที่อ่าน

กิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้การเรียนรู้แบบทีมแข่งขัน เพื่อส่งเสริมความสามารถด้าน
 การอ่านจับใจความสำคัญ และการเขียนย่อความจากเรื่องที่อ่าน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา
 ปีที่ 1 เป็นการจัดกิจกรรมที่นักเรียนมีส่วนร่วมในการทำงาน มีการแข่งขันระหว่างกลุ่มด้วยเกม โดย
 การจัดกลุ่มนักเรียนเป็นกลุ่มเล็ก ๆ กลุ่มละ 4 คน ระดับความสามารถ คือ นักเรียนเก่ง 1 คน
 ปานกลาง 2 คน และอ่อน 1 คน ครูกำหนดบทเรียนและการทำงานของกลุ่มเอาไว้ ครูทำการ
 สอนบทเรียนให้นักเรียนทั้งชั้นแล้วให้กลุ่มทำงานตามที่กำหนด นักเรียนในกลุ่มช่วยเหลือกัน เด็ก
 เก่งช่วยและตรวจงานของเพื่อนให้ถูกต้องก่อนนำส่งครู แล้วจัดกลุ่มใหม่เป็นกลุ่มแข่งขันที่มี
 ความสามารถเท่า ๆ กัน มาแข่งขันตอบปัญหาซึ่งจะมีการจัดกลุ่มใหม่ทุกสัปดาห์ โดยพิจารณา
 จากความสามารถของแต่ละบุคคล คะแนนของกลุ่มจะได้จากคะแนนของสมาชิกที่เข้าแข่งขัน
 ร่วมกับกลุ่มอื่น ๆ ร่วมกัน แล้วมีการมอบรางวัลให้แก่กลุ่มที่ได้คะแนนสูงถึงเกณฑ์ที่กำหนดไว้มี
 ขึ้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนร่วมมือการเรียนรู้ แบบร่วมมือโดยการเรียนรู้ แบบทีมแข่งขัน	ขั้นตอนในการดำเนิน กิจกรรม	บทบาทของครู
ตามรูปแบบของ Slavin(1987) อ้างถึงใน ชัยวัฒน์ 1. กำหนดให้ผู้เรียนเข้ากลุ่ม มีสมาชิก 4 ประกอบด้วย เก่ง 1 คน ปานกลาง 2 คน และ อ่อน 1 คน	1. ชี้นำเข้าสู่การเรียนรู้ 1.1 การเตรียมความพร้อม และสร้างแรงบันดาลใจ 1.2 กำหนดให้ผู้เรียนเข้า กลุ่ม	1. จัดเตรียมสถานการณ์ ตัวอย่าง เหตุการณ์ที่ เกี่ยวข้องกับสิ่งที่นักเรียนเคย เรียนมาแล้ว รูปภาพ นิทาน 2. แบ่งกลุ่มผู้เรียนให้แต่ละ ความสามารถ เก่ง กลาง

ขั้นตอนร่วมมือการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยการเรียนแบบทีมแข่งขัน	ขั้นตอนในการดำเนินกิจกรรม	บทบาทของครู
		อ่อน โดยมอบบทบาทหน้าที่ต่างๆ กัน
<p>2. ครูสอนบทเรียนทั้งชั้นชั้นแรกจะเป็นการสอนเนื้อหาในสาระ จากนั้นผู้เรียนปรึกษาหารือและอธิบายความรู้ให้แกกันหากมีสมาชิกคนใดในกลุ่มยังไม่เข้าใจในเนื้อหาที่ผู้สอนได้สอนไปแล้วนั้น เพื่อนสมาชิกในกลุ่มรับผิดชอบอธิบาย เพื่อนคนนั้นให้เข้าใจ หลังจากที่เรียนเนื้อหาจบแล้ว ผู้สอนจะทำการทดสอบวัดความก้าวหน้า</p>	<p>2. ชั้นจัดกิจกรรมการเรียนรู้</p> <p>2.1 แจงจุดประสงค์การเรียนรู้</p> <p>2.2 ครูแจกใบความรู้สถานการณ์หรือประเด็นที่จะให้นักเรียนอ่านจับใจความและการเขียนย่อความ</p> <p>2.3 ครูอธิบายเนื้อหาในบทเรียนทั้งชั้น</p> <p>2.3 เปิดโอกาสให้นักเรียนซักถามตามอัธยาศัย</p> <p>2.4 ครูตรวจสอบความเข้าใจของนักเรียน</p>	<p>3. กระตุ้นให้นักเรียนตอบคำถามเกี่ยวกับสถานการณ์ปัญหาที่ครูนำมาให้นักเรียนศึกษา</p> <p>4. ประเมินผลการทำกิจกรรมจากการตอบคำถามและการทำแบบทดสอบก่อนเรียน</p>
<p>3. การศึกษากลุ่มย่อยสมาชิกในกลุ่มร่วมกันศึกษาเนื้อหาในกิจกรรม ด้วยสื่อที่ใช้ในการสอน โดยพฤติกรรมหรือบทบาทของสมาชิกในกลุ่มย่อย ควรจะมีลักษณะ ดังนี้</p> <p>3.1 ผู้เรียนต้องช่วยเหลือเพื่อนในกลุ่ม</p> <p>3.2 ทุกคนในกลุ่มต้องเข้าใจในเนื้อหาทุกคน</p>	<p>3. ชั้นการเรียนรู้ร่วมกันภายในกลุ่ม</p> <p>1. ครูแจกใบงานที่ 1 (การอ่านจับใจความสำคัญ)</p> <p>2. ครูแจกใบงานที่ 2 (เขียนสรุปความรู้)</p> <p>3. นักเรียนในแต่ละกลุ่มร่วมกันศึกษาเนื้อหาในกิจกรรมที่ครูมอบหมาย พร้อมอธิบายให้เพื่อนในกลุ่มที่ยังไม่เข้าใจให้เข้าใจบทเรียนทุกคน</p> <p>4. เมื่อทำใบงานเรียบร้อยแล้ว</p>	<p>4. กระตุ้นผู้เรียนให้ตระหนักถึงบทบาทหน้าที่ของสมาชิกในกลุ่มในการเรียนรู้แบบร่วมมือ</p> <p>6. ให้คำแนะนำหรือข้อเสนอแนะเมื่อนักเรียนมีปัญหา</p> <p>7. ให้แนวทางในการทำกิจกรรม</p> <p>8. ประเมินผลการทำกิจกรรมจากการตอบ</p>

ขั้นตอนร่วมมือการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยการเรียนแบบทีมแข่งขัน	ขั้นตอนในการดำเนินกิจกรรม	บทบาทของครู
<p>3.3 เพื่อนในกลุ่มต้องปรึกษา กันเขาไม่รบกวนกลุ่มอื่น</p> <p>3.4 ผู้เรียนสามารถเคลื่อนย้าย โต๊ะ เก้าอี้ในกลุ่มหรือย้ายที่ ทำงานของกลุ่มภายในชั้นเรียน ได้</p> <p>3.5 ให้เวลาประมาณ 10 นาที ในการตั้งชื่อกลุ่ม</p> <p>3.6 แนะนำให้ผู้เรียนทำงาน เป็นคู่หรือกลุ่ม 4 คนก็ได้ โดยมี การตรวจผลงานซึ่งกันและกัน เมื่อมีการผิดพลาดเพื่อนใน กลุ่มต้องร่วมกันอธิบายให้ เข้าใจ</p> <p>3.7 มีการอธิบายคำตอบซึ่งกัน ละครัน แล้วจึงไปตรวจกับบัตร เฉลยคำตอบ</p> <p>3.8 เมื่อมีปัญหาให้ปรึกษา เพื่อนร่วมกลุ่มย่อยแล้วจึง ปรึกษาครู</p>	<p>ให้จับคู่ตรวจสอบความถูกต้อง ภายในกลุ่ม</p>	<p>คำถามและการทำ แบบทดสอบก่อนเรียน</p>
<p>4. การเล่นเกมแข่งขันตอบ ปัญหาประกอบด้วยผู้เล่น 4 คน ซึ่งเป็นตัวแทนจากกลุ่ม ย่อย โดยยึดหลักผู้เล่นมี ความสามารถเท่ากันเทียมกัน เพื่อทดสอบความรู้ความเข้าใจ ในบทเรียน</p>	<p>4. การเล่นเกมแข่งขันตอบ ปัญหา</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. นักเรียนทุกคนแยกย้ายไป ตามแผนผังการแข่งขันที่ติด ประกาศไว้ 2. ครูกำหนดคำถาม 3. เริ่มการแข่งขัน โดยครูแจก 	<p>9. ครูเตรียมเกม ที่เกี่ยวข้องกับ เนื้อหาในบทเรียนเพื่อให้ ตัวแทนในแต่ละกลุ่ม แข่งขัน ตอบปัญหา โดยจะทำการ แข่งขันในทุกสัปดาห์</p>

ขั้นตอนร่วมมือการเรียนรู้ แบบร่วมมือโดยการเรียนรู้ แบบทีมแข่งขัน	ขั้นตอนในการดำเนิน กิจกรรม	บทบาทของครู
	<p>ของคำถามให้สมาชิกแต่ละ กลุ่ม</p> <p>4. ทั้งหมดส่งคำตอบให้คน ที่ 1 โดยเรียงลำดับก่อนหลัง</p> <p>5. นักเรียนทุกคนกลับไปยัง กลุ่มเดิมของตนเอง นำคะแนน จากการแข่งขันไปเป็นคะแนน ของกลุ่ม</p> <p>6. มอบรางวัลแก่กลุ่มที่ได้ คะแนนสูงสุด</p> <p>7. ประกาศผลคะแนนกลุ่ม</p>	

ภาคผนวก ง ผลการประเมินความเหมาะสมของกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือ โดยใช้
การเรียนรู้แบบทีมแข่งขัน

ตาราง 16 แสดงผลการประเมินความเหมาะสมของกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือ
โดยใช้การเรียนรู้แบบทีมแข่งขัน เพื่อส่งเสริมความสามารถการอ่านจับ
ใจความสำคัญและการเขียนย่อความจากเรื่องที่อ่าน

ข้อ ที่	รายการประเมิน	คะแนนระดับความ คิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			รวม	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ ความ เหมาะสม
		1	2	3				
1. ชั้นนำเข้าสู่การเรียนรู้								
1.1	กิจกรรมมีความสอดคล้องกับ ขั้นตอนของกิจกรรมการเรียนรู้ แบบร่วมมือ โดยใช้การเรียนรู้ แบบทีมแข่งขัน	5	5	4	14	4.67	0.58	มากที่สุด
1.2	ความเหมาะสมของกิจกรรมกับ เวลาที่ใช้	5	3	5	13	4.33	1.15	มาก
2. ชั้นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้								
2.1	กิจกรรมมีความสอดคล้องกับ ขั้นตอนของกิจกรรมการเรียนรู้ แบบร่วมมือ โดยใช้การเรียนรู้ แบบทีมแข่งขัน	4	3	4	11	3.67	0.58	มาก
2.2	กิจกรรมส่งเสริมความสามารถใน การอ่านจับใจความ	4	5	5	14	4.67	0.58	มากที่สุด
2.3	กิจกรรมส่งเสริมความสามารถใน การเขียนย่อความ	4	4	4	12	4	0	มาก
2.4	กิจกรรมมีความเหมาะสมกับ ระยะเวลาที่ใช้	4	5	4	13	4.33	0.58	มาก

ตารางที่ 16 (ต่อ)

ข้อ ที่	รายการประเมิน	คะแนนระดับความ คิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			รวม	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ ความ เหมาะสม
		1	2	3				
		3. ชั้นการเรียนรู้ร่วมกันในกลุ่ม						
3.1	กิจกรรมมีความสอดคล้องกับ ขั้นตอนของกิจกรรมการ เรียนรู้แบบร่วมมือ โดยใช้การ เรียนแบบทีมแข่งขัน	4	4	4	12	4	0	มาก
3.2	กิจกรรมส่งเสริมความสามารถใน การอ่านจับใจความ	4	4	5	13	4.33	0.58	มาก
3.3	กิจกรรมส่งเสริมความสามารถใน การเขียนย่อความ	3	4	4	11	3.67	0.58	มาก
3.4	กิจกรรมมีความเหมาะสมกับ ระยะเวลาที่ใช้	4	5	5	14	4.67	0.58	มากที่สุด
4. ชั้นการเล่นเกมที่แข่งขันตอบปัญหา								
4.1	กิจกรรมเน้นผู้เรียนมีส่วนร่วมและ ทำงานเป็นกลุ่ม	4	4	5	13	4.33	0.58	มาก
4.2	การจัดกิจกรรมมีความเหมาะสม กับจุดประสงค์การเรียนรู้	5	3	3	11	3.67	1.15	มาก
4.3	กิจกรรมส่งเสริมให้ผู้เรียนสรุป ความรู้ โดยใช้กระบวนการทีม แข่งขัน	4	4	4	12	4	0	มาก
4.4	กิจกรรมส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ นำเสนอผลงานกลุ่มอย่างเต็ม ความสามารถ	5	4	5	14	4.67	0.58	มากที่สุด
4.5	เหมาะสมกับวัยและ ความสามารถของผู้เรียน	4	5	4	13	4.33	0.58	มาก

ตาราง 17 แสดงผลการประเมินความเหมาะสมของแผนการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ
โดยใช้การเรียนแบบทีมแข่งขัน เพื่อส่งเสริมความสามารถอ่านจับใจความ
สำคัญ และการเขียนย่อความจากเรื่องที่อ่าน

ข้อที่	รายการประเมิน	คะแนนระดับความ			รวม	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ ความ เหมาะสม
		คิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ						
		1	2	3				
1. สาระ/มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด								
1.1	ตรงตามหลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระ การเรียนรู้ภาษาไทย	5	4	4	13	4.33	0.58	มาก
1.2	ตัวชี้วัดสอดคล้องกับสาระ/ มาตรฐานการเรียนรู้	4	5	4	13	4.33	0.58	มาก
2. สาระสำคัญ								
2.1	สอดคล้องกับสาระ/มาตรฐาน การเรียนรู้	5	4	4	13	4.33	0.58	มาก
2.2	สอดคล้องกับตัวชี้วัด	4	5	5	14	4.67	0.58	มากที่สุด
2.3	สอดคล้องกับจุดประสงค์การ เรียนรู้	4	4	4	12	4	0	มากที่สุด
3. จุดประสงค์การเรียนรู้								
3.1	สอดคล้องกับตัวชี้วัด	5	5	4	14	4.67	0.58	มากที่สุด
3.2	ครอบคลุมพฤติกรรมด้าน ความรู้ ทักษะและเจตคติ	4	5	5	14	4.67	0.58	มากที่สุด
3.3	ระบุพฤติกรรมที่ต้องการ พัฒนาได้อย่างชัดเจน	5	5	4	14	4.67	0.58	มากที่สุด
3.4	สามารถวัดได้	5	5	4	14	4.67	0.58	มากที่สุด
4. สาระการเรียนรู้								
4.1	สอดคล้องกับสาระ/มาตรฐาน การเรียนรู้	4	5	5	14	4.67	0.58	มากที่สุด
4.2	สอดคล้องกับสาระสำคัญ	5	4	4	13	4.33	0.58	มาก

ตาราง 17 (ต่อ)

ข้อที่	รายการประเมิน	คะแนนระดับความคิดเห็น			รวม	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ ความ เหมาะสม
		ของผู้เชี่ยวชาญ						
		1	2	3				
4.3	สอดคล้องกับจุดประสงค์การ เรียนรู้	4	4	3	11	3.67	0.58	มาก
5. สื่อ/แหล่งเรียนรู้								
5.1	ช่วยส่งเสริมให้นักเรียนเกิด การเรียนรู้	4	5	5	14	4.67	0.58	มากที่สุด
5.2	เหมาะสมกับวัยและ ความสามารถของนักเรียน	5	4	3	12	4	1	มาก
6. การวัดและประเมินผล								
6.1	ครอบคลุมพฤติกรรมด้าน ความรู้ ทักษะ และเจตคติ	4	4	4	12	4	0	มาก
6.2	ใช้การวัดและประเมินผลที่ หลากหลาย	5	4	5	14	4.67	0.58	มากที่สุด
6.3	ใช้วิธีวัดและเครื่องมือ สอดคล้องกับจุดประสงค์การ เรียนรู้	4	5	4	13	4.33	0.58	มาก
6.4	มีการระบุเครื่องมือวัดและ ประเมินผลไว้อย่างชัดเจน	5	4	5	14	4.67	0.58	มากที่สุด

ภาคผนวก จ แผนการจัดการเรียนรู้ร่วมมือ โดยใช้การเรียนรู้แบบทีมแข่งขัน เพื่อส่งเสริม
ความสามารถด้านการอ่านจับใจความสำคัญ และการเขียนย่อความจาก
เรื่องที่อ่าน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1

รายวิชาภาษาไทย รหัสวิชา ท21101 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย
โรงเรียนบ้านทุ่งมน ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา
หน่วยการเรียนรู้ที่ 4 เรื่องการอ่านจับใจความจากนิทาน เวลา 3 ชั่วโมง
วันที่ .....เดือน.....พ.ศ..... ผู้สอน นางสาวจิราพร เดียวตระกูล

สาระที่ 1 การอ่าน

มาตรฐาน 1.1 ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิดเพื่อนำไปใช้ตัดสินใจแก้ปัญหาในการ
ดำเนินชีวิตและมีนิสัยรักการอ่าน

ตัวชี้วัด

ท. 1.1 ม.1/2 จับใจความสำคัญ สรุปความ และอธิบายรายละเอียดจากเรื่องที่อ่าน

ม.1/3 ระบุเหตุผล และข้อเท็จจริงกับข้อคิดเห็นจากเรื่องที่อ่าน

ท. 2.1 ม.1/5 เขียนย่อความจากเรื่องที่อ่าน

สาระสำคัญ

นิทาน เป็นเรื่องเล่าที่เล่าสืบต่อกันมา มุ่งให้เห็นความบันเทิงแทรกแนวคิด คติสอนใจ จน
เป็นมรดกทางวัฒนธรรมของคนไทยอย่างหนึ่ง อาจเรียกนิทาน พื้นบ้าน นิทานพื้นบ้าน นิทาน
ชาวบ้านการอ่านจับใจความสำคัญ เป็นเรื่องที่สำคัญอย่างหนึ่งของกระบวนการอ่าน เพราะการจับ
ใจความสำคัญ เป็นการอ่านในใจเพื่อเก็บสาระสำคัญ และความเข้าใจเรื่องที่อ่าน โดยสามารถบอก
ได้ว่า เรื่องอะไร ใครทำอะไร ที่ไหน เมื่อไร อย่างไรและทำไม ตลอดแนวคิดหรือทัศนคติของผู้เขียน
การเขียนย่อความคือการเก็บใจความสำคัญของเรื่องมาเรียบเรียงใหม่ให้สั้นกว่าเดิมแต่มีใจความ
สำคัญครบถ้วนสมบูรณ์

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. นักเรียนสามารถอ่านจับใจความสำคัญ สรุปความ และอธิบายรายละเอียดของเรื่องที่
อ่านได้
2. นักเรียนสามารถระบุเหตุผล และข้อเท็จจริงกับข้อคิดเห็นจากเรื่องที่อ่านได้
3. นักเรียนสามารถเขียนย่อจากเรื่องที่อ่านได้ถูกต้องตามหลักการเขียนย่อความ

สาระการเรียนรู้

1. การอ่านจับใจความสำคัญ
2. การเขียนย่อความจากนิทาน

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้

ชั่วโมงที่ 1

1. ขั้นการนำเข้าสู่การเรียนรู้ (10 นาที)

- การเตรียมความพร้อมและสร้างแรงบันดาลใจ

1.1 ครูอธิบายถึงการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้การเรียนรู้แบบทีมแข่งขัน เพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญ และการเขียนย่อความมีขั้นตอนดังนี้

- ชี้นำเข้าสู่การเรียนรู้
- จัดกิจกรรมการเรียนรู้
- ขั้นการเรียนรู้ร่วมกันในกลุ่ม
- การเล่นเกมแข่งขันตอบปัญหา

1.2 ครูแบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่มย่อย กลุ่มละ 4 คน ระยะเวลา 4 นาที

1.3 ครูแจ้งจุดประสงค์การเรียนรู้ให้นักเรียนทราบ

2. ขั้นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

2.1 ครูขออาสาสมัครนักเรียน 4 คนออกมาหน้าชั้นเรียน

2.2 ครูมอบกระดาษข้อความให้นักเรียนคนที่ 1 อ่าน แล้วให้นักเรียนคนที่ 1 กระซิบคนที่ 2 คนที่ 2 กระซิบข้อความที่ได้รับต่อคนที่ 3 และสุดท้ายคนที่ 4 เป็นผู้นำข้อความที่ตนได้รับบอกให้เพื่อนในชั้นเรียนฟัง

2.3 ครูสอบถามถึงรายละเอียดข้อความของตัวแทนคนที่ 2-3 ที่ได้รับการส่งสาร และให้คนที่ 4 เป็นผู้สรุป ครูเฉลยข้อความที่มอบให้

2.4 ครูอธิบายถึงความสำคัญของการอ่านจับใจความให้กับนักเรียนในชั้นเรียน ว่ามีความสำคัญอย่างไร

2.5 ครูแจกใบความรู้เรื่องการอ่านจับใจความ ให้นักเรียนศึกษา แล้วสนทนาซักถามนักเรียนหากนักเรียนชมภาพยนตร์เรื่องหนึ่ง จะมีแนวทางในการสรุปใจความสำคัญอย่างไร

2.6 ครูอธิบาย เรื่องการอ่านจับใจความให้แต่ละกลุ่มศึกษาสมาชิกในกลุ่มร่วมกันศึกษา แล้วอธิบายให้เพื่อนที่ยังไม่เข้าใจเนื้อหาบทเรียน

2.7 ครูเล่านิทานเรื่องเศรษฐีเจ้าเล่ห์ให้นักเรียนฟังพร้อมถามคำถามนักเรียนจากนิทาน ดังนี้

- ตัวละครมีใครบ้าง
- ตัวละครทำอะไรกันบ้าง
- เหตุการณ์ในเรื่องเกิดขึ้นที่ไหน
- เหตุการณ์ในเรื่องเกิดขึ้นเมื่อไหร่
- เหตุการณ์ตอนจบเป็นอย่างไร

2.8 นักเรียนร่วมกันอภิปรายและร่วมกันสรุปแนวคิดที่ได้จากนิทาน

2.9 ครูแจกใบความรู้การเขียนย่อความ

2.10 ครูอธิบายหลักการเขียนย่อความบนกระดาน การเขียนย่อความประเภทนิทาน

มีรูปแบบ ดังนี้

ย่อ (ชื่อประเภท)..... เรื่อง(ชื่อเรื่อง).....ผู้แต่ง(ชื่อผู้แต่ง).....

จาก(ชื่อหนังสือ).....

ความว่า.....
.....

2.11 ครูให้สมาชิกแต่ละกลุ่มร่วมกันเขียนย่อความจากเรื่องที่อ่าน จากนิทานเรื่องเศรษฐีเจ้าเล่ห์

2.12 ครูอธิบายสรุปการเขียนย่อความจากเรื่องที่อ่านประเภทนิทาน

2.13 ตัวแทนสมาชิกแต่ละกลุ่มเสนอผลงาน

3. การเรียนรู้ร่วมกันในกลุ่ม

ชั่วโมงที่ 2

3.1 ครูแจกใบความรู้ที่ 1. เรื่องการอ่านจับใจความ

3.2 ครูแจกใบความรู้ที่ 2. เรื่องการเขียนย่อความ

3.3 สมาชิกในกลุ่มร่วมกันศึกษาเนื้อหาในใบความรู้

3.4 ครูแจกใบงานที่ 1. เรื่อง หมาชนด้า

3.5 ครูแจกใบงานที่ 2. เรื่อง แม่กบกับวัว

3.6 สมาชิกภายในกลุ่มร่วมกันศึกษาใบความรู้ และทำใบกิจกรรม

3.7 นักเรียนจับคู่ภายในกลุ่มตรวจสอบความถูกต้องของใบกิจกรรมที่กลุ่มได้รับ

มอบหมาย หากมีข้อผิดพลาดในเรื่องใดให้เป็นหน้าที่ของสมาชิกภายในกลุ่มที่มีความเข้าใจในเนื้อหาได้ดีที่สุดเป็นผู้อธิบายและคอยช่วยเหลือเพื่อนที่ยังไม่เข้าใจ

3.8 ครูเฉลยคำตอบพร้อมอธิบายให้กับผู้เรียน

3.9 นักเรียนแต่ละกลุ่มส่งตัวแทนกลุ่มละ 1 คน เพื่อมาเล่นเกมแข่งขันการตอบ

ปัญหาท้ายกิจกรรม

4. ขั้นตอนการเล่นเกมที่แข่งขันตอบปัญหา

4.1 นักเรียนทุกคนแยกย้ายไปตามแผนผังการแข่งขันที่ติดประกาศไว้ โดยครูกำหนด

คำถาม

4.2 เริ่มการแข่งขันโดยครูแจกของคำถามให้สมาชิกแต่ละกลุ่ม ทีละคน

4.3 ทั้งหมดส่งคำตอบให้คนที่ 1 โดยเรียงลำดับก่อนหลัง

4.4 ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปคะแนนของตัวแทนแต่ละกลุ่ม เพื่อที่นักเรียนทุกคนจะได้นำคะแนนสรุปของตนเองในกลุ่มแข่งขันทีมให้ไปเป็นคะแนนของทีมกลุ่มเดิม

4.5 ครูประกาศผลคะแนนกลุ่มที่ได้คะแนนสูงสุดพร้อมสรุปผลการจัดกิจกรรม

สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

1. ใบความรู้ที่ 1 เรื่องการอ่านจับใจความ

2. ใบความรู้ที่ 2 เรื่องการเขียนย่อความ

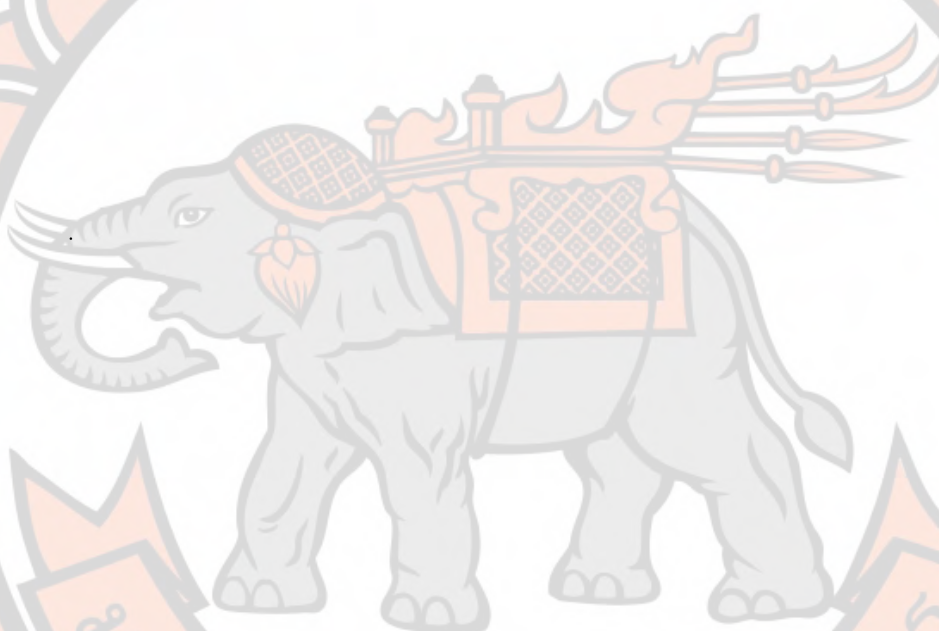
2. ใบงานที่ 1 เรื่อง หมาขนดำ

3. ใบงานที่ 2 เรื่องแม่กับกับวัว

การวัดและประเมินผล

จุดประสงค์การเรียนรู้	วิธีการวัด	เครื่องมือวัด และ ประเมินผล	เกณฑ์การ วัดและ ประเมินผล
1. นักเรียนสามารถอ่านจับใจความสำคัญ สรุปความ และอธิบายรายละเอียดของเรื่องที่อ่านได้	- ประเมินได้จาก การทำใบงานที่ 1-3 แบบทดสอบการ อ่านจับใจความ	-ใบงานที่1-3 - แบบทดสอบ การอ่านจับ ใจความ	ผ่านเกณฑ์ การประเมิน ร้อยละ 75
2. นักเรียนสามารถระบุเหตุผลและข้อเท็จจริงกับข้อคิดเห็นจากเรื่องที่อ่านได้	ประเมินได้จากการ อภิปรายและตอบ คำถาม	แบบสังเกตการ ตอบคำถาม	ผ่านเกณฑ์ การประเมิน ร้อยละ 75

จุดประสงค์การเรียนรู้	วิธีการวัด	เครื่องมือวัด และ ประเมินผล	เกณฑ์การ วัดและ ประเมินผล
3. นักเรียนสามารถเขียนย่อความตามรูปแบบที่ถูกต้อง	-ประเมินจากการเขียนย่อความจากนิทาน	- แบบประเมินการเขียนย่อความจากนิทาน	ผ่านเกณฑ์การประเมินร้อยละ 75

มหาวิทยาลัยนเรศวร

บันทึกผลการจัดการเรียนรู้

ผู้บันทึกนางสาวจิราพร เดียวตระกูลวันที่บันทึก .....

1. การดำเนินการจัดการเรียนรู้ ( ) เป็นไปตามแผน
( ) ไม่เป็นไปตามแผน

2. บรรยากาศระหว่างการเรียนรู้

.....
 .....
 .....

3. สรุปผลการจัดการเรียนรู้

จำนวนนักเรียนที่ผ่านการประเมิน ..... คนคิดเป็นร้อยละ.....

จำนวนนักเรียนที่ไม่ผ่านการประเมิน ..... คนคิดเป็นร้อยละ.....

4. ปัญหาที่พบในการจัดการเรียนรู้

.....
 .....
 .....

5. สิ่งที่ต้องพัฒนาในการจัดการเรียนรู้ครั้งต่อไป

.....
 .....
 .....

6. แนวทางการแก้ไขนักเรียนที่ไม่ผ่านการประเมิน

.....
 .....
 .....

ลงชื่อ .....ครูผู้สอน

(นางสาวจิราพร เดียวตระกูล)

วันที่.....เดือน .....พ.ศ.....

ใบความรู้ที่ 1 เรื่อง การอ่านจับใจความสำคัญ

การอ่านจับใจความสำคัญหมายถึง การอ่านในใจเพื่อเก็บสาระสำคัญและทำความเข้าใจเรื่องราวของหนังสือหรือเรื่องที่อ่าน โดยเมื่ออ่านจบเรื่องสามารถบอกได้ว่า เรื่องอะไร เกี่ยวกับใคร ทำอะไร ที่ไหน เมื่อไร อย่างไรและทำไม ตลอดจนแนวคิดหรือทัศนคติผู้เขียน จุดมุ่งหมายของการจับใจความสำคัญ

1. สามารถบอกรายละเอียดของเรื่องราวที่อ่านได้อย่างชัดเจน
2. สามารถปฏิบัติตามคำสั่งและคำแนะนำได้
3. เพื่อฝึกการอ่านเร็วและสามารถตอบคำถามได้อย่างถูกต้อง
4. สามารถสรุปหรือย่อหน้าที่อ่านได้
5. อ่านแล้วสามารถคาดการณ์ และหาความจริง แสดงข้อคิดเห็นได้

หลักในการอ่านจับใจความสำคัญ

1. อ่านตั้งแต่ต้นจนจบ โดยให้ทำการอ่านคร่าวๆ 1 ครั้งเพื่อให้เข้าใจเนื้อความโดยรวม จากนั้นอ่านใหม่อีก 1 ครั้ง เพื่อเก็บรายละเอียดของเนื้อหา
2. จับใจความสำคัญที่ละ 1 ย่อหน้า การจับความสำคัญจะแบ่งออกเป็น 2 แบบ คือ
  - 2.1 ใจความหลัก คือประโยคที่เป็นเนื้อหาสำคัญของย่อหน้านั้นๆ อาจวางอยู่บริเวณใดของเนื้อหากก็ได้ แต่ในส่วนนี้จะไม่สามารถตัดเนื้อหาทิ้งได้ แต่สามารถที่จะนำมาย่อความใหม่ได้
  - 2.2 ใจความรอง เป็นเนื้อหาในส่วนที่ขยายส่วนของใจความหลักให้มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น เช่น การยกตัวอย่าง การอธิบาย การเปรียบเทียบ การแสดงความคิดเห็น
3. นำเนื้อหามาเรียบเรียงใหม่ ด้วยรูปแบบของตัวเอง

วิธีจับใจความสำคัญ

วิธีเก็บใจความสำคัญมีหลายอย่าง ขึ้นอยู่กับความชอบว่าอย่างไร เช่น การขีดเส้นใต้การใช้สีต่างๆ กัน แสดงความสำคัญมากน้อยของข้อความ การบันทึกย่อส่วนเป็นส่วนหนึ่งของการอ่าน จับใจความสำคัญที่ดี แต่ผู้ที่ย่อควรย่อด้วยสำนวนภาษาและสำนวนของตนเอง ไม่ควรย่อตัดเอาข้อความ สำคัญมาเรียงต่อกัน เพราะอาจทำให้ผู้อ่านพลาดสาระสำคัญบางตอนไปอันเป็นเหตุให้การตีความหมายผิดพลาดคลาดเคลื่อนได้ วิธีจับใจความสำคัญมีหลัก ดังนี้

1. พิจารณาที่จะย่อหน้า หาประโยคใจความสำคัญของแต่ละหน้า
2. ตัดส่วนที่เป็นรายละเอียดออกได้ เช่น ตัวอย่าง สำนวนโวหาร อุปมาอุปไมย ตัวเลข สถิติ ตลอดจนคำถามหรือคำพูดของผู้เขียนซึ่งเป็นส่วนขยายใจความสำคัญสรุปใจความสำคัญด้วยสำนวนภาษาของตนเอง

ตัวอย่างการอ่านจับใจความสำคัญ

ตัวอย่างที่ 1

ความสมบูรณ์ของชีวิตมาจากความเข้าใจชีวิตพื้นฐาน คือการเข้าใจธรรมชาติ เข้าใจความเป็นมนุษย์ และความสัมพันธ์ที่เกื้อกูลกันระหว่างมนุษย์กับมนุษย์ และมนุษย์กับธรรมชาติ มีความรักความเมตตาต่อเพื่อนมนุษย์และธรรมชาติอย่างจริงใจ

ใจความสำคัญ: ความสมบูรณ์ของชีวิตมาจากความเข้าใจชีวิตเป็นพื้นฐาน

ตัวอย่างที่ 2 กลวิธีการอ่านจับใจความ

การรดน้ำต้นไม้ หรือสนามหญ้า ควรรดช่วงเช้าหรือช่วงเย็นมากกว่าเพราะเวลาเที่ยง หรือเวลาแดดจ้า จะทำให้น้ำระเหยละ ๕๐ เหยยไปในอากาศหรือให้ต้นไม้ได้ใช้เพียงครึ่งเดียวเท่านั้น

ใคร / อะไร : การรดน้ำต้นไม้หรือสนามหญ้า

อย่างไร : ควรรดช่วงเช้าหรือช่วงเย็น

เพราะอะไร : เวลาเที่ยงหรือแดดจ้า ต้นไม้จะได้น้ำเพียงครึ่งเดียว

ใจความสำคัญ : การรดน้ำต้นไม้หรือสนามหญ้า ควรรดช่วงเช้าหรือช่วงเย็น เพราะเวลาเที่ยงหรือ แดดจ้า ต้นไม้จะได้น้ำเพียงครึ่งเดียว

ใบความรู้ที่ 2

คำว่า นิทาน พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542 ได้ให้ความหมายไว้ว่า “นิทาน น. เรื่องที่เล่ากันมา เช่น นิทานชาดก นิทานอีสป” นิทาน เป็นคำศัพท์ภาษาบาลี มีความหมายว่า คำเล่าเรื่อง ส่วนนักคติชนวิทยาให้ความหมายว่า นิทาน หมายถึง เรื่องที่เล่าสืบต่อกันมาจนกลายเป็นมรดกทางวัฒนธรรม ถ่ายทอดด้วยวิธีมุขปาฐะ (การเล่าสืบต่อกันมาโดยใช้วาจา) บางส่วนได้รับการบันทึกไว้บ้างแล้ว

นิทาน หมายถึง เรื่องเล่าที่เล่าสืบต่อกันมา มุ่งให้เห็นความบันเทิงแทรกแนวคิด คติสอนใจ จนเป็นมรดกทางวัฒนธรรมของคนไทยอย่างหนึ่ง อาจเรียกนิทาน พื้นบ้าน นิทานพื้นบ้าน นิทานชาวบ้าน เป็นต้น

ประเภทของนิทาน

นิทานแบ่งประเภทได้ดังนี้

1. เทวปกรณ์หรือเทพปกรณ์ กล่าวถึง โลก จักรวาล เทวดา กำเนิดมนุษย์และสัตว์ ตลอดจนบทบาทหน้าที่ของเทวดาและผู้ครองแผ่นดินมีอยู่บ้าง เช่น เรื่องเมขลา รามสูร จันทคราส สุริยคราส ฯลฯ
2. นิทานศาสนา มีจุดมุ่งหมายในการสั่งสอนศีลธรรมแก่ประชาชน แนะนำแนวทางประพฤติปฏิบัติ สร้างค่านิยมและบรรทัดฐานทางอ้อมให้แก่สังคม เรื่องราว เกี่ยวกับนรกสวรรค์ หรือเรื่องราวของบุคคลที่ศักดิ์สิทธิ์ในศาสนา โคร่งเรื่องจะยึดพระพุทธศาสนาเป็นสำคัญ เช่น ทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว นิทานศาสนาของไทยจะมีที่มาจากพุทธประวัติ เช่น นิทานชาดก เป็นต้น
3. นิทานคติ คติ หมายถึง แนวทาง แบบอย่าง แนวคิดที่ปรากฏในนิทาน คือ คุณค่าของจริยธรรม และผลแห่งการประกอบกรรมดีกรรมชั่ว กรรมดีที่นำผลดีมาให้ส่วนกรรมชั่วที่นำผลชั่วมาให้ นิทานคติมักชี้ให้เห็นผลดีผลร้ายของกรรมในตอนท้ายเรื่องเสมอ
4. นิทานมหัศจรรย์หรือเทพนิยาย เป็นนิทานเกี่ยวกับเทวดานางฟ้า หรือเป็นเรื่องราวที่มหัศจรรย์เหนือธรรมชาติ
5. นิทานชีวิต มีลักษณะเป็นเรื่องที่เคยเกิดขึ้นจริง นิทานชีวิตจะดำเนินเรื่องอยู่ในโลกแห่งความเป็นจริงมากกว่านิทานชนิดอื่น เช่น พระลอ ไกรทอง ชุนช้าง ชุนแผน
6. นิทานประจําถิ่น มักเป็นเรื่องแปลกซึ่งเชื่อว่าเคยเกิดขึ้นจริง ณ สถานที่แห่งใดแห่งหนึ่ง ตัวละครและสถานที่บ่งไว้ชัดเจน อาจเป็นเรื่องของบุคคล ในประวัติศาสตร์
7. นิทานอธิบายเหตุ เป็นเรื่องที่อธิบายถึงกำเนิด หรือความเป็นมาของสิ่งที่เกิดขึ้นในธรรมชาติ

8. นิทานเรื่องสัตว์ เป็นเรื่องที่สัตว์เป็นตัวเอก โดยทั่วไปมักแสดงให้เห็นความฉลาดของสัตว์ชนิดหนึ่ง และความโง่เขลาของสัตว์อีกชนิดหนึ่ง

9. นิทานเรื่องผี มีผีเป็นตัวเอกของเรื่อง เรื่องเล่าเกี่ยวกับผีนี้สะท้อนให้เห็นความเชื่อในเรื่องวิญญาณ และเรื่องภูตผีของคนไทย ผีในเรื่องที่เล่ามีทั้งผีดีให้ความช่วยเหลือ หรือคุ้มครอง และผีร้ายที่คอยหลอกหลอน รั้งความทุกข์

10. นิทานตลก มักจะมีขนาดโครงเรื่องไม่ซับซ้อน ตัวละครอาจเป็นมนุษย์หรือสัตว์ก็ได้ จุดสำคัญของเรื่องอยู่ที่ความไม่น่าเป็นไปได้ต่างๆ

คุณค่าของนิทาน

นิทานมีคุณค่าหลายประการ คือ

1. ให้ความสนุกสนานเพลิดเพลิน
2. ช่วยกระชับความสัมพันธ์
3. ช่วยเสริมสร้างจินตนาการ
4. ให้ข้อคิดและคติเตือนใจ
5. ช่วยสะท้อนให้เห็นสภาพของสังคมในอดีต

ค่านิยมที่ปรากฏอยู่ในนิทานประเภทต่างๆ

ค่านิยม หมายถึง วิถีจัดรูปพฤติกรรมของมนุษย์ที่ฝังแน่นอยู่ในตัวคน และเป็นสิ่งที่เรายึดถือปฏิบัติกันต่อๆ มาหรืออาจหมายถึง การยอมรับถือและพร้อมที่จะปฏิบัติตามคุณค่าที่คนหรือกลุ่มที่มีอยู่ต่อสิ่งต่างๆ ค่านิยมที่ปรากฏอยู่ในนิทานอาจสรุปได้ดังนี้

1. ความขยัน
2. ความกตัญญู
3. ความไม่โลภ
4. ความมีปียวาจา
5. ความเชื่อเพื่อเพื่อน
6. ความอดทนอดกลั้น
7. การเชื่อฟังผู้ใหญ่ บิดามารดา หรือผู้อาวุโส
8. การยกย่องผู้มีวิชาความรู้และความเป็นคนฉลาดหลักแหลม
9. การให้อภัยกัน

ที่มา: ก่อเกียรติ อภิชาติกุล. ความรู้เกี่ยวกับนิทาน. กรุงเทพฯ: ธารอักษร, 2549.

ใบงานที่ 1

การอ่านจับใจความสำคัญจากนิทาน

เรื่อง หม่าชนค้ำ

จุดประสงค์ : นักเรียนสามารถอ่านจับใจความสำคัญจากนิทานได้

คำชี้แจง : ให้นักเรียนอ่านเนื้อเรื่องของนิทานที่กำหนดให้จับใจความสำคัญของเนื้อเรื่องแล้ว
ตอบคำถามโดยทำเครื่องหมาย ✓ หน้าคำตอบที่ถูกต้อง

กาลครั้งหนึ่งนานแล้ว มีนายพรานคนหนึ่งไต่เลียงหมาตัวเมียไว้หนึ่งตัวในย่านนั้นไม่มีหมาตัวผู้อยู่เลย วันหนึ่งแม่หมาเกิดตั้งท้องขึ้นมา นายพรานเกรงจะถูกชาวบ้านครหาว่ามีเมียเป็นหมา จึงคิดจะกำจัดแม่หมาบ้านของนายพรานเป็นบ้านเสาสูงแบบเรือนต้นไม้ ราวบันไดปลดเก็บขึ้นไว้ บนเรือน เพื่อป้องกันมิให้สัตว์ร้ายขึ้นไปทำร้ายชีวิตคนบนบ้านได้ เย็นวันหนึ่ง นายพรานปลดบันไดบ้านเก็บไว้บนบ้านโดยทิ้งแม่หมาไว้ข้างล่าง โดยหวังที่จะให้เสือมาคาบแม่หมาเอาไปกิน แม่หมาก็วิ่งหนีไปถึงดอยผาสามเส้าริมดอย วัดม่วงคำ (อำเภอแม่ทะ จังหวัดลำปาง) แล้วคลอดลูกแฝดเป็นเด็กสาวน่ารัก สองคน ลูกสาวฝาแฝดโตเป็นสาว คนที่ชื่อนางเจตะกา คนน้องชื่อนางบัวตอง กิตติศัพท์ความงามของหญิงสาว ทั้งสองกระช่อนไปถึงในเมือง

เมื่อพระยาเจ้าเมืองทราบข่าว ปรารถนาจะได้ธิดาแฝดไปเป็นมเหสี ก็ไปรับสองธิดาแฝดที่ดอยผาสามเส้าขณะที่แม่หมาไม่อยู่ ธิดาแฝดบัวตองผู้น้องแสดงความเสียใจร้องไห้คร่ำครวญถึงแม่หมา ส่วนผู้ที่ทำตื้นตันที่มีวาสนาจะได้เข้าไปอยู่ในวัง พระยาเจ้าเมืองได้สร้างประสาธสองหลังให้นางเจตะกาและนางบัวตองอยู่คนละหลัง

ฝ่ายแม่หมาเมื่อกลับมา ก็พบว่าลูกสาวหายไป แม่หมาก็เฝ้าหอนและตะกุกหน้าผาจนเป็นรอยคล้ายเล็บเท้าฝังในเนื้อหินผาที่ชาวบ้านเรียกว่ารอยตีนหมาชนค้ำร้องไห้หาลูกสาว มาจนถึงทุกวันนี้

พระอินทร์เวทนาแม่หมาจึงเนรมิตให้แม่หมาพูดได้ แม่หมาจึงเดินทางติดตามหาลูกสาวถึงในเมือง แม่หมาได้ถามไถ่ชาวบ้านมาเรื่อยๆ จนกระทั่งมาถึงประสาธของนางเจตะกา ทหารได้ซักถามแม่หมาว่ารู้จักและเกี่ยวข้องกับนางเจตะกาอย่างไร แม่หมาก็บอกว่านางเจตะกาเคยเป็นนายเก่ามาก่อน ครั้นเมื่อทหารนำความมาแจ้งแก่นางเจตะกา นางเจตะกากลัวว่าจะอับอายที่มีแม่เป็นหมา จึงสั่งให้ทหารทำร้ายแม่หมาจนได้รับบาดเจ็บวิ่งหนีไป

แม่หมาได้รับบาดเจ็บก็วิ่งมาถึงปราสาทนางบัวตอง นางบัวตองรีบวิ่งมารับแม่หมานำเข้าไปในปราสาทเพื่อเยียวยารักษาให้ข้าวให้น้ำแก่แม่หมา นางบัวตองได้ทูลขอหนีขนาดใหญ่มากจากสวามีโดยบอกว่าจะเอาไปชนสมบัติที่ผาสามเส้าภายในกำหนดเวลาเจ็ดวัน แต่ในความเป็นจริง

แล้ว นางบัวตอง ได้นำปبيبไว้เป็นที่ซ่อนของแม่หมาในวัง เมื่อครบเจ็ดวันแล้ว แม่หมาทนพิษบาดแผลไม่ไหวก็สิ้นใจตายพระอินทร์ได้เนรมิตร่างแม่หมาให้กลายเป็นแก้วแหวนเงินทองเมื่อพระยาเจ้าเมืองพบว่าแก้วแหวนเงินทองเต็มหีบ พระองค์ก็โปรดนางบัวตองเป็นอันมากพระองค์ก็ให้นางบัวตองไปชนสมบัติ ที่ผาสามเล่าอีกครั้งหนึ่ง นางบัวตองมีความเสียใจที่แม่หมาเสียชีวิต นางจึงคิดจะกระโดดหน้าผาฆ่าตัวตาย บริเวณข้างล่างของหน้าผาเป็นที่อยู่ของยักษ์ ซึ่งป่วยเป็นฝีกัดหนองเจ็บป่วยมาก เมื่อนางบัวตองกระโดดลงไปกระทบกับร่างของยักษ์ทำให้ฝีแตก ยักษ์จึงหายปวดเป็นปลิดทิ้ง ยักษ์จึงมอบทรัพย์สมบัติให้นางบัวตองเป็นอันมาก นางบัวตองจึงนำสมบัติกลับวัง

ฝ่ายนางเจตะกา เมื่อทราบข่าวว่านางบัวตองไปชนสมบัติที่ผาสามเล่า นางก็รู้สึกอิจฉานางบัวตอง นางจึงอาสาพระยาเจ้าเมืองจะไปชนสมบัติที่ ผาสามเล่าเมื่อไปถึงผาสามเล่า นางเจตะกา ก็กระโดดหน้าผาตามที่นางบัวตองแนะนำ ด้วยความที่นางเจตะกามีบาปหนาฆ่าแม่ของตัวเอง ยักษ์จึงจับนางกินเป็นอาหาร แล้วยักษ์ก็ไล่กินขบวนข้างม้าตายเกลื่อนเป็นจำนวนมาก สถานที่แห่งนี้จึงเรียกว่า โทกหัวช้างในปัจจุบัน (อยู่ในเขตอำเภอเมืองลำปาง)

ที่มา หนังสือพิมพ์บ้านเมือง วันอาทิตย์ ที่ 07 มิถุนายน พ.ศ. 2558)

1. ในเรื่องหมาได้คลอดลูกออกมาเป็น
  - ลูกสาวผาแฝด
  - ลูกชายผาแฝด
2. นิทานเรื่องนี้เป็นนิทานพื้นบ้านของจังหวัดใด
  - จังหวัดตาก
  - จังหวัดลำปาง
3. เมื่อแม่หมาตายไปได้กลายเป็นสิ่งใด
  - ผ้าไหมดินทอง
  - แก้วแหวนเงินทอง
4. ในเรื่องบุคคลใดเป็นผู้ที่มีความกตัญญู
  - นางบัวตอง
  - นางเจตะกา
5. บริเวณด้านล่างหน้าผาเป็นที่อยู่ของใคร
  - พญาช้าง
  - นางยักษ์

ใบงานที่ 2
การอ่านจับใจความสำคัญจากนิทาน
เรื่อง แม่กกกับวัว

จุดประสงค์: นักเรียนสามารถอ่านจับใจความสำคัญจากนิทานได้

คำชี้แจงให้นักเรียนอ่านเนื้อเรื่องของนิทานที่กำหนดให้แล้วจับใจความสำคัญของเนื้อเรื่องลงในช่องว่างที่กำหนด

แม่วัวตัวหนึ่งเดินทางไปหาอาหารอยู่ในท้องนา บังเอิญพลาดไปเหยียบเอาพวกลูกกกเข้า ลูกกกส่วนใหญ่ออกเหยียบตายเกือบหมด เหลือรอดมาตัวเดียว จึงหนีมาหาแม่ตัวสั้นจึงบอกกับแม่ของมันว่า “ฉันได้เห็นสัตว์ประหลาดตัวใหญ่เบ้อเร่อที่เดียวตัวมันใหญ่โตเหมือนภูเขามือเขาอยู่บนหัวมีหางยาว กีบเท้าของมันแยกออกมาเป็นสองซีก มันเป็นตัวอะไรก็ไม่รู้ใหญ่มหึมา

เหยียบพวกพี่น้องตายหมด เหลือแต่ข้ารอดมา” แม่กกถามว่า “ตัวมันโต ขนาดไหนล่ะ?” ว่าแล้วก็พองตัวให้ลูกดู ลูกกกก็ตอบว่าใหญ่กว่านั้น แม่กกก็พยายามแบ่งตัวให้พองขึ้นอีก ลูกก็ว่าโตยังไม่เท่าสัตว์ตัวนั้น แม่กกก็ยิ่งพองตัวขึ้นอย่างสุดฤทธิ์แล้วถามลูกอีกว่า “ขนาดนี้ได้ไหม?” ลูกกกก็ตอบตามเดิมว่า “ยังใหญ่กว่านั้นถึงแม้ว่าจะพองตัวจนพุงแตกก็ยังไม่ได้ครึ่งของสัตว์ตัวนั้นเลย... กรุณาอย่าถึงขนาดทำร้ายตัวเองเลยแม่?” แม่กกยังไม่หายสงสัยในขนาดโตของสัตว์ที่ลูกของมันพูดนั่นเอง ดังนั้นแม่กกจึงสุดลมหายใจจนสุดเท่าที่มันจะทำได้ เบ่ง เบ่ง แล้วก็เบ่ง จนตัวของมันพองขึ้นพองขึ้น และพองขึ้น แล้วมันก็พูดว่า “แม่มั่นใจเหลือเกินว่า สัตว์ตัวนั้นคงไม่ใหญ่ไปกว่านี้หรอก...” พูดถึงแค่นี้ตัวมันก็แตกกระบิด (ดังเป๊าะ)

ใคร.....

ทำอะไร.....

ที่ไหน.....

อย่างไร.....

เมื่อไหร่.....

ผลเป็นอย่างไร.....

ใบงานที่ 3

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านเนื้อเรื่องของนิทานที่กำหนดให้แล้วเขียนย่อความจากเรื่องที่อ่านตามรูปแบบการย่อความประเภทนิทาน จับใจความสำคัญของเนื้อเรื่องลงในช่องว่างที่กำหนด

กาลครั้งหนึ่งนานแล้ว มีนายพรานคนหนึ่งได้เลี้ยงหมาตัวเมียไว้หนึ่งตัวในย่านนั้นไม่มีหมาตัวผู้อยู่เลย วันหนึ่งแม่หมาเกิดตั้งท้องขึ้นมา นายพรานเกรงจะถูกชาวบ้านครหาว่ามีเมียเป็นหมา จึงคิดจะกำจัดแม่หมาบ้านของนายพรานเป็นบ้านเสาสูงแบบเรือนต้นไม้ ราวบันไดปลดเก็บขึ้นไว้ บนเรือน เพื่อป้องกันมิให้สัตว์ร้ายขึ้นไปทำร้ายชีวิตคนบนบ้านได้ เย็นวันหนึ่ง นายพรานปลดบันไดบ้านเก็บไว้บนบ้านโดยทิ้งแม่หมาไว้ข้างล่าง โดยหวังที่จะให้เสือมาคาบแม่หมาเอาไปกิน แม่หมาก็วิ่งหนีไปถึงคอยผาสามเส้าริมคอย วัดม่วงคำ (อำเภอแม่ทะ จังหวัดลำปาง) แล้วคลอดลูกแฝดเป็นเด็กสาวน่ารัก สองคน ลูกสาวฝาแฝดโตเป็นสาว คนที่ชื่อนางเจตะกา คนน้องชื่อนางบัวตอง กิตติศัพท์ความงามของหญิงสาว ทั้งสองกระซอมนไปถึงในเมือง

เมื่อพระยาเจ้าเมืองทราบข่าว ประราธนาจะได้ธิดาแฝดไปเป็นมเหสี ก็ไปรับสองธิดาแฝดที่คอยผาสามเส้าขณะที่แม่หมาไม่อยู่ ธิดาแฝดบัวตองผู้น้องแสดงความเสียใจร้องไห้คร่ำครวญถึงแม่หมา ส่วนผู้พี่ที่มีที่ท่าดีแต่ใจที่มีวาสนาจะได้เข้าไปอยู่ในวัง พระยาเจ้าเมืองได้สร้างประสาธสองหลังให้นางเจตะกาและนางบัวตองอยู่คนละหลัง ฝ่ายแม่หมาเมื่อกลับมา ก็พบว่าลูกสาวหายไป แม่หมาก็เห่าหอนและตะกุกหน้าผาจนเป็นรอยคล้ายเล็บเท้าฝังในเนื้อหินผาที่ชาวบ้านเรียกว่ารอยตีนหมา จนคำร้องไห้หาลูกสาว มาจนถึงทุกวันนี้

พระอินทร์เวทนาแม่หมาจึงเนรมิตให้แม่หมาพูดได้ แม่หมาจึงเดินทางติดตามหาลูกสาวถึงในเมือง แม่หมาได้ถามไถ่ชาวบ้านมาเรื่อยๆ จนกระทั่งมาถึงประสาธของนางเจตะกา ทหารได้ซักถามแม่หมาว่ารู้จักและเกี่ยวข้องกับนางเจตะกาอย่างไร แม่หมาก็บอกนางเจตะกาเคยเป็นนายเก่ามาก่อน ครั้นเมื่อทหารนำความมาแจ้งแก่นางเจตะกา นางเจตะกากลัวว่าจะอับอายที่มีแม่เป็นหมา จึงสั่งให้ทหารทำร้ายแม่หมาจนได้รับบาดเจ็บวิ่งหนีไป

แม่หมาได้รับบาดเจ็บก็วิ่งมาถึงปราสาทนางบัวตอง นางบัวตองรีบวิ่งมารับแม่หมานำเข้าไปในปราสาทเพื่อเยียวยารักษาให้ข้าวให้น้ำแก่แม่หมา นางบัวตองได้ทูลขอหนีขนาดใหญ่มากจากสวามีโดยบอกว่าจะเอาไปชนสมบัติที่ผาสามเส้าภายในกำหนดเวลาเจ็ดวัน แต่ในความเป็นจริงแล้ว นางบัวตอง ได้นำปبيبไว้เป็นที่ซ่อนของแม่หมาในวัง เมื่อครบเจ็ดวันแล้ว แม่หมาทนพิษบาดแผลไม่ไหวก็สิ้นใจตายพระอินทร์ได้เนรมิตร่างแม่หมาให้กลายเป็นแก้วแหวนเงินทองเมื่อพระยาเจ้าเมืองพบว่ามีแก้วแหวนเงินทองเต็มหีบ พระองค์ก็โปรดนางบัวตองเป็นอันมากพระองค์ก็ให้

นางบัวตองไปชนสมบัติ ที่ผาสามเฒ่าอีกครั้งหนึ่ง นางบัวตองมีความเสียใจที่แม่หมาเสียชีวิต นางจึงคิดจะกระโดดหน้าผาฆ่าตัวตาย บริเวณข้างล่างของหน้าผาเป็นที่อยู่ของยักษ์ ซึ่งป่วยเป็นผิกลัดหนองเจ็บป่วยมาก เมื่อนางบัวตองกระโดดลงไปกระทบกับร่างของยักษ์ทำให้ผิแตก ยักษ์จึงหายปวดเป็นปลิดทิ้ง ยักษ์จึงมอบทรัพย์สมบัติให้นางบัวตองเป็นอันมาก นางบัวตองจึงนำสมบัติกลับวัง

ฝ่ายนางเจตตะกา เมื่อทราบข่าวว่านางบัวตองไปชนสมบัติที่ผาสามเฒ่า นางก็รู้สึกอิจฉา นางบัวตอง นางจึงอาสาพระยาเจ้าเมืองจะไปชนสมบัติที่ ผาสามเฒ่าเมื่อไปถึงผาสามเฒ่านางเจตตะกาก็กระโดดหน้าผาตามที่นางบัวตองแนะนำ ด้วยความที่นางเจตตะกามีบาปหนาฆ่าแม่ของตัวเอง ยักษ์จึงจับนางกินเป็นอาหาร แล้วยักษ์ก็ไล่กินขนวนข้างฆ่าตายเกลื่อนเป็นจำนวนมาก สถานที่แห่งนี้จึงเรียกว่าโทกหัวข้างใน

(ที่มา หนังสือพิมพ์บ้านเมือง วันอาทิตย์ ที่ 07 มิถุนายน พ.ศ. 2558)

(แนวคำตอบอยู่ในดุลยพินิจของครู)

เกณฑ์การประเมินผลพฤติกรรมการทำงาน
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 เรื่อง การอ่านจับใจความสำคัญจากนิทาน

รายการ	ระดับ 3	ระดับ 2	ระดับ 1	ระดับ 0
1. นักเรียนสามารถบอกความหมายของนิทานได้	บอกความหมายของนิทานได้ครบถ้วนสมบูรณ์	บอกความหมายของนิทานได้ 3 ใน 4 ส่วน	บอกความหมายของนิทานได้ 2 ใน 4 ส่วน	ไม่สามารถบอกความหมายของนิทานได้
2. นักเรียนสามารถบอกประเภทของนิทานได้	บอกประเภทของนิทานได้ครบถ้วนสมบูรณ์	บอกประเภทของนิทานได้ 3 ใน 4 ส่วน	บอกประเภทของนิทานได้ 2 ใน 4 ส่วน	ไม่สามารถบอกประเภทของนิทานได้
3. นักเรียนสามารถบอกคุณค่าของนิทานได้	บอกคุณค่าของนิทานได้ครบถ้วนสมบูรณ์	บอกคุณค่าของนิทานได้ 3 ใน 4 ส่วน	บอกคุณค่าของนิทานได้ 2 ใน 4 ส่วน	ไม่สามารถบอกคุณค่าของนิทานได้
4. นักเรียนสามารถจับใจความจากนิทานได้ถูกต้อง	สามารถจับใจความจากนิทานได้ครบถ้วนและมีเหตุผลประกอบชัดเจน	สามารถจับใจความจากนิทานได้ถูกต้องแต่ไม่มีเหตุผลประกอบ	สามารถจับใจความจากนิทานได้ไม่ถูกต้องแต่ไม่มีเหตุผลประกอบ	ไม่เขียนสรุปใจความสำคัญของเรื่องที่อ่าน

ภาคผนวก จ แบบทดสอบวัดความสามารถด้านการอ่านจับใจความสำคัญ
แบบทดสอบวัดความสามารถด้านการอ่านจับใจความสำคัญ
สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

คำชี้แจง ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย X ลงในกระดาษคำตอบในข้อที่นักเรียนเห็นว่า
ถูกต้องที่สุด

- ข้อใดเป็นความหมายของการอ่านจับใจความ
ก. อ่านเพื่อความรู้
ข. อ่านเพื่อความบันเทิง
ค. อ่านเพื่อหาสาระของเรื่อง
ง. อ่านเพื่อค้นหาแนวทางการดำเนินชีวิต
- การอ่านจับใจความสำคัญ ผู้อ่านต้องปฏิบัติอย่างไร
ก. แยกใจความจากส่วนขยายในความสำคัญ
ข. แยกเรื่องออกเป็นตอนๆ
ค. แยกประเด็นของเรื่องว่าส่วนใดเป็นข้อมูลประกอบ
จ. อ่านให้รวดเร็วอย่างสม่ำเสมอ
- เมื่อพบศัพท์ยากอ่านแล้วไม่เข้าใจนักเรียนควรทำอย่างไร
ก. ถามคุณครู
ข. ปล่องไปก่อน
ค. เปิดพจนานุกรม
ง. อ่านซ้ำๆไปเพื่อความรวดเร็ว
- ข้อใดถือว่าเป็นขั้นตอนสุดท้ายของการอ่านจับใจความ
ก. อ่านผ่านๆ โดยตลอดเพื่อให้รู้เรื่อง
ข. อ่านให้ละเอียดเพื่อทำความเข้าใจ
ค. เรียบเรียงใจความสำคัญของเรื่อง
ง. อ่านซ้ำตอนที่เข้าใจ

เกณฑ์การประเมิน

ได้คะแนนรวมตั้งแต่ 14 ขึ้นไปถือว่าผ่านการประเมิน

เกณฑ์การประเมินผลพฤติกรรมการทำงาน
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 เรื่อง การอ่านจับใจความสำคัญจากนิทาน

รายการ	ระดับ 4	ระดับ 3	ระดับ 2	ระดับ 1
1. ความ รับผิดชอบ	ทำงานเสร็จ ทันเวลาที่กำหนด	ทำงานเสร็จ ทันเวลาเล็กน้อย	ทำงานเสร็จช้า เล็กน้อย	ทำงานไม่เสร็จ ทันเวลา
2. มีความสนใจ ตั้งใจในการ ทำงาน	มีความตั้งใจใน การทำงานให้ เกิดผลดี ชวนช่วยงาน อย่างสม่ำเสมอ	มีความตั้งใจ ต้องการทำงานให้ เกิดผลดี	มีความตั้งใจ ต้องการทำงานให้ เกิดผลดีเป็น บางครั้ง	ไม่ตั้งใจทำงาน
3. มีความซื่อสัตย์ อดทน สะอาด รอบคอบ	1. มีความซื่อสัตย์ 2. มีความอดทน 3. ทำงานสะอาด 4. มีความ รอบคอบในการ ทำงาน	บกพร่องเกณฑ์ใด เกณฑ์หนึ่งใน เกณฑ์หน้าข้อ 1 - 4	บกพร่องเกณฑ์ข้อ ใดข้อหนึ่งใน เกณฑ์หน้าในข้อ 1-4 ตั้งแต่ 2 เกณฑ์ขึ้นไป	บกพร่องเกณฑ์ใน ข้อ 1-4 ตั้งแต่ 3 เกณฑ์ขึ้นไป
4. ให้ความ ร่วมมือในการ ทำงาน	ให้ความร่วมมือ ในการทำงานเป็น อย่างดี	ให้ความร่วมมือ ในการทำงานเป็น บางส่วน	ให้ความร่วมมือ ในการทำงานบ้าง เล็กน้อย	ไม่ให้ความ ร่วมมือในการ ทำงานเลย
5. มีน้ำใจ เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่	มีน้ำใจ เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ และคอย ช่วยเหลือให้ คำแนะนำเพื่อนที่ ทำงานไม่ได้	มีน้ำใจ เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ และคอย ช่วยเหลือเพื่อนที่ ทำงานไม่ได้และ ไม่สามารถให้ คำแนะนำที่ดีได้	มีน้ำใจ เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่แต่ ไม่สามารถ ช่วยเหลือเพื่อนที่ ทำงานไม่ได้และ ไม่สามารถให้ คำแนะนำที่ดีได้	ไม่มีน้ำใจ เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ไม่ สามารถช่วยเหลือ เพื่อนที่ทำงาน ไม่ได้และไม่ สามารถให้ คำแนะนำที่ดีได้

แบบประเมินการเขียนข้อความ

ที่	ชื่อ-สกุล	รายการประเมิน	คะแนน		
				1. องค์ประกอบ (2 คะแนน)	
				2. เนื้อเรื่อง (4 คะแนน)	
				3. การใช้ภาษา (3 คะแนน)	
				4. อักษรวิธี (3 คะแนน)	
		5. ความสะอาด (2 คะแนน)			
		รวม 15 คะแนน			

เกณฑ์การประเมินการเขียนย่อความ

รายการประเมิน	ระดับคุณภาพของผลงาน			น้ำหนัก (คะแนน)
	3	2	1	
องค์ประกอบของ การเขียนย่อความ	-เขียนคำนำใน ย่อหน้าแรกและมี รายละเอียด ครบถ้วน - เขียนเนื้อเรื่องใน ย่อหน้าที่สอง (2 คะแนน)	- เขียนคำนำในย่อ หน้า แรกแต่มี รายละเอียด ไม่ครบถ้วน - เขียนเนื้อเรื่องใน ย่อหน้าที่สอง (1.5 คะแนน)	- เขียนคำนำหรือ เนื้อเรื่องเพียงอย่าง ใดอย่างหนึ่งหรือไม่ สามารถจำแนกได้ (0.5 คะแนน)	2
เนื้อเรื่อง	เขียนใจความ สำคัญ ถูกต้องครบถ้วน - เขียนถูกต้องตาม หลักเกณฑ์การ เขียน ย่อความ (4 คะแนน)	- เขียนใจความ สำคัญ ถูกต้องครบถ้วน - เขียนไม่ถูกต้อง ตาม หลักเกณฑ์การเขียน ย่อความบางแห่ง (3 คะแนน)	- เขียนใจความสำคัญ ถูกต้องไม่ครบถ้วน - เขียนไม่ถูกต้องตาม หลักเกณฑ์การเขียน ย่อความหลายแห่ง (1 คะแนน)	4
การใช้ภาษา	-ใช้สำนวนภาษา ของตนเอง - เขียนประโยค และใช้คำเชื่อมได้ ถูกต้อง- ใช้ภาษา ได้กระชับ (4 คะแนน)	ใช้สำนวนภาษาของ ตนเอง - เขียนประโยคและ ใช้คำเชื่อมไม่ถูกต้อง บางแห่ง - ใช้ภาษาได้กระชับ (3 คะแนน)	- ใช้สำนวนภาษาของ ตนเอง - เขียนประโยคและ ใช้คำเชื่อมไม่ถูกต้อง หลายแห่ง - ใช้ภาษาไม่กระชับ (1 คะแนน)	4

รายการประเมิน	ระดับคุณภาพของผลงาน			น้ำหนัก (คะแนน)
	3	2	1	
อักขรวิธี	-เขียนสะกดคำ และ เว้นวรรคผิด 1-3 แห่ง (3 คะแนน)	- เขียนสะกดคำและ เว้นวรรคผิด 4-6 แห่ง (2 คะแนน)	- เขียนสะกดคำและ เว้นวรรคผิด 7-9 แห่ง (1 คะแนน)	3
ความสะอาดของ ชิ้นงาน	ตัวอักษรอ่านง่าย - สะอาด - เป็นระเบียบ (2 คะแนน)	ตัวอักษรค่อนข้าง อ่านง่าย - ค่อนข้างสะอาด - ค่อนข้างเป็น ระเบียบ (1.5 คะแนน)	- ตัวอักษรอ่านยาก - ไม่สะอาด - ไม่เป็นระเบียบ (0.5 คะแนน)	2

ภาคผนวก จ แบบทดสอบวัดความสามารถด้านการอ่านจับใจความสำคัญ
แบบทดสอบวัดความสามารถด้านการอ่านจับใจความสำคัญ
สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

คำชี้แจง ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย X ลงในกระดาษคำตอบในข้อที่นักเรียนเห็นว่า ถูกต้องที่สุด

1. ข้อใดเป็นความหมายของการอ่านจับใจความ
ก. อ่านเพื่อความรู้อ
ข. อ่านเพื่อความบันเทิง
ค. อ่านเพื่อหาสาระของเรื่อง
ง. อ่านเพื่อค้นหาแนวทางการดำเนินชีวิต
2. การอ่านจับใจความสำคัญ ผู้อ่านต้องปฏิบัติอย่างไร
ก. แยกใจความจากส่วนขยายในความสำคัญ
ข. แยกเรื่องออกเป็นตอนๆ
ค. แยกประเด็นของเรื่องว่าส่วนใดเป็นข้อมูลประกอบ
ง. อ่านให้รวดเร็วอย่างสม่ำเสมอ
3. เมื่อพบศัพท์ยากอ่านแล้วไม่เข้าใจนักเรียนควรทำอย่างไร
ก. ถ้ามคุณครู
ข. ปล่อยไปก่อน
ค. เปิดพจนานุกรม
ง. อ่านซ้ำๆไปเพื่อความรวดเร็ว
4. ข้อใดถือว่าเป็นขั้นตอนสุดท้ายของการอ่านจับใจความ
ก. อ่านผ่านๆ โดยตลอดเพื่อให้รู้เรื่อง
ข. อ่านให้ละเอียดเพื่อทำความเข้าใจ
ค. เรียบเรียงใจความสำคัญของเรื่อง
ง. อ่านซ้ำตอนที่ไมเข้าใจ

5. ข้อใดถือว่าเป็นขั้นตอนแรกของการอ่านจับใจความ

- ก. เรียบเรียงใจความสำคัญของเรื่อง
- ข. อ่านให้ละเอียดเพื่อทำความเข้าใจ
- ค. อ่านซ้ำตอนที่ไม่เข้าใจ
- ง. อ่านผ่านๆ โดยตลอดเพื่อให้รู้เรื่อง

6. การที่เราจะอ่านจับใจความสำคัญอย่างง่ายที่สุดคือ

- ก. พยายามแยกย่อหน้าแต่ละย่อหน้าออกจากกัน
- ข. ตั้งคำถามและตอบคำถามจากเรื่องที่อ่าน
- ค. พยายามหาว่าส่วนใดเป็นส่วนขยายใจความสำคัญ
- ง. พิจารณาองค์ประกอบของเรื่องในคราวเดียวกัน

อ่านข้อความต่อไปนี้ แล้วตอบคำถาม

การอบรมสั่งสอนลูกที่เคร่งครัดมากมายเกินไป ก็อาจเป็นผลร้ายได้เหมือนกัน เพราะฉะนั้นวิธีเลี้ยงลูกที่ดีก็คือ เดินตามทางสายกลาง อย่าให้ตึงหรือหย่อนเกินไป ควรเปิดโอกาสให้เด็กหรือลูกได้ใช้ความคิดได้ทดลอง ได้มีประสบการณ์ต่างๆ ได้รู้วิธีช่วยตัวเอง ได้ฝึกแก้ปัญหาของตัวเองให้มาก ส่วนที่จะควบคุมกันควรเป็นเรื่องกรอบของกฎหมายและศีลธรรมเท่านั้นการเสริมให้เขาได้ทำกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ที่เขาพอใจให้มาก ย่อมดีกว่าการตั้งแต่ข้อห้าม หรือการให้ทำตามคำสั่งแต่ฝ่ายเดียว

7. การเสริมให้เขาทำกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ที่เขาพอใจ"จากข้อความนี้ น่าจะหมายถึงอะไร

- ก. การตกปลา
- ข. การเล่นเกมตัวต่อ
- ค. การเล่นเกมคอมพิวเตอร์
- ง. การทำตนเป็นหนอนหนังสือ

อ่านเรื่องต่อไปนี้ แล้วตอบคำถามข้อ 8-9

เครื่องดื่มเพื่อสุขภาพที่สมบูรณ์แบบที่สุด เมื่อมีการประชุมหลายบริษัท เขาเสิร์ฟน้ำชงร้อนแทนเครื่องดื่มอย่างอื่นผู้เข้าร่วมประชุมพอใจที่จะดื่มมากเพราะน้ำชงเป็นยอดสมุนไพรบำรุงสุขภาพพอนามัย นอกจากน้ำชงจะดื่มสดชื่นแล้ว ยังคุณภาพของร่างกาย ชับลม แก้ก้องเพื่อเธอเปรี้ยวได้อีกด้วย

8. สารที่ได้อ่านเป็นสารประเภทใด

ก. ให้ข้อคิด	ข. เชิญชวน
ค. ให้ความรู้	ง. ให้ความเพลิดเพลิน

9. จากเรื่องที่ได้อ่าน ข้อใดเป็นข้อคิดเห็น

- ก. เครื่องดื่มเพื่อสุขภาพที่สมบูรณ์แบบที่สุด
- ข. ในการประชุมมีการเสิร์ฟเครื่องดื่ม
- ค. น้ำขิงเป็นเครื่องดื่มชนิดร้อน
- ง. น้ำขิงมีผลต่อสุขภาพ

อ่านนิทานต่อไปนี้ แล้วตอบคำถามข้อ 10 - 11

สุนัขจิ้งจอกตัวหนึ่งมองเห็นพวงองุ่นผลงามๆ บนต้นไม้ “ดูน่ากินแะ” มันว่า “ฉันอยากกินมันเสียแล้ว แต่มันอยู่สูงเกินไปสำหรับฉัน ฉันต้องพยายามกระโดดขึ้นไปกินให้ได้” มันจึงกระโดดแล้วกระโดดอีกหลายครั้ง แต่ก็ไม่สามารถจะกระโดดจับถึงผลองุ่นได้ ดังนั้น มันจึงว่า “ฉันเพิ่งเห็นเดี๋ยวนี้องว่า ผลองุ่นนั้นเขียวยังดิบอยู่ มันคงไม่หวานแน่ แล้วฉันก็ไม่ชอบองุ่นดิบ ๆ ด้วย มันคงเปรี้ยวจัด ฉันไม่อยากกินแล้ว”

มันผลจากผลองุ่นมาโดยไม่ได้อะไร แต่มันรู้ดีว่าแท้จริงแล้ว ผลองุ่นนั้นสุกอร่อยมาก ที่มันออกปากว่า ผลองุ่นนั้นเปรี้ยวก็เพราะมันกระโดดกินไม่ถึงต่างหาก

10. จากเรื่องที่อ่านกล่าวถึงใคร

ก. ผลองุ่น	ข. สุนัขจิ้งจอก
ค. ความพยายาม	ง. การกระทำไม่สำเร็จ

11. จากเรื่องที่อ่านกล่าวถึงอะไร

- ก. สุนัขจิ้งจอกอยากกินผลองุ่น
- ข. สุนัขจิ้งจอกมองเห็นผลองุ่นงามๆ
- ค. สุนัขจิ้งจอกพยายามกินผลองุ่นแต่ไม่สำเร็จ จึงปลอบตัวเองว่าองุ่นเปรี้ยว
- ง. สุนัขจิ้งจอกกินผลองุ่นไม่ได้เพราะอยู่สูงเกินไป มันพยายามแล้วพยายามเล่าแต่ไม่สำเร็จ

12. การกระทำของสุนัขจิ้งจอกข้างต้น ถ้าจะตั้งชื่อเรื่อง ควรเลือกเรื่องใด

ก. สุนัขกับผลองุ่น	ข. องุ่นเปรี้ยวไม่น่ากิน
ค. สุนัขจิ้งจอกกับองุ่นดิบ	ง. สุนัขจิ้งจอกกับผลองุ่น

อ่านเรื่องต่อไปนี่ แล้วตอบคำถามข้อ 13

ณ กรุงพาราณสี มีแม่น้ำสายหนึ่งอุดมสมบูรณ์ไปด้วยปลาชาวบ้านได้พากันเอาลอบไปดักไว้ที่ชอกห้วยเพื่อจับปลา พวกปลากำลังระเริงน้ำ จึงหลงเข้าไปในลอบเป็นจำนวนมาก “เราจะทำอย่างไรจึงจะออกได้” ปลาหัวหน้าปรึกษากัน “เราช่วยกันออกแรงพร้อมๆ กันดีกว่า” ปลาตัวหนึ่งให้ความเห็น มีปลาหลายตัวเห็นด้วยจึงช่วยกันดันออกแรงจนสุดแรงเกิด แต่ลอบยังเป็นปกติอยู่ทำให้ฝูงปลาอ่อนใจ ไม่สามารถจะออกจากลอบได้

ขณะนั้นมีงูกินปลาตัวหนึ่งเลื้อยมา เห็นปลาอยู่ในลอบเป็นจำนวนมาก จึงคิดว่า “เราพบอาหารอันโอชะรสแล้ว เราไม่ต้องไปหากินที่ไหนเราเข้าไปกินปลาในลอบนี้ดีกว่า” แล้วก็เลื้อยเข้าไปในลอบ ฝูงปลาเห็นงูกินปลาเข้ามาต่างก็ตกใจช่วยกันรุมกัดจนงูเลือดไหล งูไม่มีทางสู้ปลาได้ จึงดิ้นจนกระทั่งลอบขาดออกมาได้ ทำให้ปลาเหล่านั้นรอดตายออกมาจากลอบได้เช่นกัน

13. การกระทำของปลา ตรงกับสุภาษิตใด

ก. ด้านได้อายอด	ข. แกว่งเท้าหาเสี้ยน
ค. น้ำพึ่งเรือเสือพึ่งป่า	ง. สู้แบบสุนัขจวนตรอก

อ่านข้อความนี้ แล้วตอบคำถามข้อ 14 – 25

ขณะนี้สังคมไทยน่าสังเวชมาก ส่งเสริมให้เด็กเคารพเงิน เคารพวัตถุ เราต้องเปลี่ยนแปลงค่านิยมของเด็กของคนรุ่นใหม่ให้ได้ สอนให้เคารพคนดี ผมอยากจะเริ่มกระบวนการอันนี้ หากไม่ดำเนินการตั้งแต่บัดนี้ อีก 10 ปีข้างหน้าเยาวชนจะเลวร้ายมากกว่านี้

มติชนรายวัน. 11 กรกฎาคม. 2556.

14. ผู้เขียนมีเจตนาจะบอกอะไรแก่ผู้อ่าน

ก. ประณามสังคมไทยที่น่าสังเวช	ข. เสนอแนวคิดในการพัฒนาสังคมไทย
ค. ให้คนไทยทุกคนรู้จักสภาพของตนเอง	ง. ให้คนไทยทุกคนช่วยกันปรับปรุงสังคม

15. จากข้อความนี้ แสดงว่าสังคมไทยมีสภาพเช่นใดในปัจจุบัน

ก. น่าสังเวช	ข. เคารพเงิน
ค. เสื่อมโทรม	ง. ค่านิยมที่ผิด

อ่านคำประพันธ์นี้ แล้วตอบคำถาม ข้อ 16-17

ชนต่างชาติชาติต่างชนปรนสินค้า

ชนเงินตราตราเงินชนคนไทยหลาย

ซีกผูกมัดมัดผูกอีกต้องปลีกกาย

คือชวนชววยชววยชวนคือชื่อของไทย

16. คำประพันธ์นี้กล่าวถึงเรื่องอะไร

ก. เงิน

ข. สินค้า

ค. ชนต่างชาติ

ง. วิธีดำเนินการค้า

17. ผู้กล่าวข้อความนี้มีจุดมุ่งหมายใด

ก. ตำหนิ

ข. ชี้แจง

ค. ชักชวน

ง. ตักเตือนอ่านคำประพันธ์ต่อไป

อ่านคำประพันธ์นี้ แล้วตอบคำถามข้อ 18 – 19

“ ใ้สังเวชวาสนานิจาจาเหยจะมีคูมิได้อยู่ประคองเซย ต้องละเลยดวงใจไว้ไกลตาถึง
ทุกซิดในโลที่โคกเศรำ ไม่เหมือนเราภุมรินถวิลหา จะพลัดพรากจากกันมิทันลาใช้แต่
ตาต่างถ้อยสุนทรพจน”

18. อะไรเป็นสาเหตุให้เกิดความเศรำโคก

ก. ไร้คู่

ข. การจากกัน

ค. การไม่ได้พูดจากัน

ง. ความไม่สมหวังในชีวิต

“อันข้าไทได้พึ่งเขาจึงรัก แมถอยศักดีสิ้นอำนาจวาสนา

เขาหน่ายหนีมิได้อยู่คู่ชีวา แต่วิชาช่วยกายจนววยปรมาณ”

19. คำประพันธ์นี้เน้นให้เห็นถึงอะไรเป็นสำคัญ

ก. น้ำพึ่งเรือเสือพึ่งป่า

ข. มีวิชาเหมือนมีทรัพย์

ค. ตนเป็นที่พึ่งแห่งตน

ง. ความพยายามอยู่ที่ไหนความสำเร็จอยู่ที่นั่น

ประกาศ

ผู้ที่จะไปทำใบขออนุญาตขับรถยนต์หรือจักรยานยนต์ก็ตาม โปรดติดต่อเจ้าหน้าที่โดยตรง อย่าได้ติดต่อกับบุคคลภายนอก ขั้นตอนในการดำเนินงานไม่ยุ่งยากอะไร เตรียมเอกสารให้ครบถ้วน ให้ยื่นเรื่องราวพร้อมคำร้อง ซึ่งขอได้จากประชาสัมพันธ์แผนกขับขี โดยไม่ต้องเสียค่าคำร้องแต่อย่างใด

20. ใจความสำคัญของประกาศนี้คืออะไร

- ก. ขั้นตอนในการทำใบอนุญาตขับรถยนต์ไม่ยุ่งยาก
- ข. การทำใบอนุญาตขับรถยนต์หรือจักรยานยนต์ต้องเตรียมเอกสารให้พร้อม
- ค. การยื่นเรื่องราวทำใบอนุญาตขับรถยนต์หรือจักรยานยนต์ไม่ต้องเสียค่าคำร้อง
- ง. การทำใบอนุญาตขับรถยนต์หรือจักรยานยนต์ควรติดต่อกับเจ้าหน้าที่โดยตรง

อ่านข่าวต่อไปนี้ แล้วตอบคำถามข้อ 21

นายปานปรีย์พหิธานุกร ผู้แทนการค้าไทย (ทีทีอาร์) เปิดเผยว่า เตรียมเจรจากับผู้บริหารสหกรณ์ผู้ผลิต และสหกรณ์บริโภคนครของประเทศญี่ปุ่น ให้จัดตั้งสำนักงานย่อยและซื้อสินค้าในประเทศไทย โดยเฉพาะสินค้าโอท็อปและเกษตร เนื่องจากปัจจุบันสหกรณ์ญี่ปุ่นมีเงินการซื้อสินค้าทั่วโลกปริมาณที่สูงถึงปีละประมาณ 1 ล้านล้านบาท และเบื้องต้นคาดว่าจะดำเนินการได้ไม่ลำบาก เพราะในอนาคตไทยจะเป็นศูนย์กลางการผลิตสินค้าต่างๆ รวมถึงจะร่วมมือกับกลุ่มประเทศอินโดนีเซียมาจัดตั้งศูนย์สินค้าไมภูมิภาคที่ประเทศไทย จึงทำให้มีสินค้าที่หลากหลายมากขึ้น

“สหกรณ์ดังกล่าวมีสมาชิก 22 ล้านคน ได้ตั้งสำนักงานสาขาที่เชียงใหม่และสิงคโปร์ เป็นต้น ดังนั้น รัฐบาลจึงต้องการให้มาตั้งที่ประเทศไทยบ้าง เพราะหากดึงเม็ดเงินบางส่วนของยอดบริโภคปีละ 1 ล้านล้านบาท ก็จะเป็นผลดีต่อเกษตรกรและเศรษฐกิจ แต่การจำหน่ายสินค้ากับญี่ปุ่นนั้น จะต้องผลิตให้มีคุณภาพเพราะเค้าดูแลสมาชิกดีมาก นอกจากนี้ จะหารือกับผู้บริหารของรัฐบาลญี่ปุ่น เกี่ยวกับข้อตกลงภายใต้การทำเงื่อนไขเอฟทีเอของทั้งสองประเทศ เช่น ภาษีความร่วมมือด้านต่างๆ และการลงทุนร่วมกัน ซึ่งไทยอยากให้ญี่ปุ่นมาลงทุนธุรกิจด้านการเกษตร ทั้งในส่วนของเม็ดเงินและเทคโนโลยี รวมถึงต้องการสร้างความสัมพันธ์ให้กลุ่มอาชีพเกษตรกรมีโอกาสพบกัน เพราะจะทำให้เกษตรกรไทยสามารถพัฒนาความรู้ในการผลิตที่มีคุณภาพด้วย”

ไทยรัฐ. 14 พฤศจิกายน 2557 หน้า 9.

21. ใจความสำคัญของข่าวนี้คือข้อใด
- ผู้แทนการค้าไทย ต้องการให้ประเทศญี่ปุ่นมาตั้งสำนักงานสาขาที่ประเทศไทย
  - ผู้แทนการค้าไทย ต้องการให้ประเทศญี่ปุ่นซื้อสินค้าโอท็อปและเกษตรของประเทศไทย
  - ผู้แทนการค้าไทย ต้องการให้ประเทศญี่ปุ่นมาลงทุนธุรกิจด้านการเกษตรกับประเทศไทย
  - ผู้แทนการค้าไทย เตรียมเจรจากับผู้บริหารสหกรณ์ผู้ผลิตและสหกรณ์บริโภคของประเทศญี่ปุ่น ให้จัดตั้งสำนักงานย่อยและซื้อสินค้าของประเทศไทย โดยเฉพาะสินค้าโอท็อปและเกษตร
22. ข้อใดไม่สอดคล้องกับคำประพันธ์ต่อไปนี้
- อินข้าไทได้ฟังเขาจึงรัก
 มั่นถอยศักดิ์สินอำนาจวาสนา
 เขาหนายหนีมิได้อยู่คู่ชีวา
 แต่วิชาช่วยกายจนวายปราณ
- รูปร่างโตไม่สู้รูปร่าง
  - ความรู้อาจเรียนทัน กันหมด
  - มีวิชาเหมือนมีทรัพย์อยู่นับแสน
  - ความรู้คู่เปรียบด้วย กำลัง กายเฮย
23. ข้อใดเป็นไม่ได้กล่าวถึงในข้อความต่อไปนี้
- กระท้อนเป็นไม้ยืนต้นขนาดใหญ่ ผลเป็นวงกลม เนื้อที่ติดกับเปลือกผลมีรสหวานอมเปรี้ยว กระท้อนนำมาปรุงเป็นอาหารหวานหลายชนิด เช่น แกงคั่วกระท้อน กระท้อนลอยแก้ว คนโบราณนำรากกระท้อนมาสูมไฟฟอนพอให้เป็นถ่านแล้วรับประทานแก้ไข้ตัวร้อน บำบัดอาการไข้ รากสดและโรคบิด
- ประโยชน์ของกระท้อน
  - ตำรับยาจากกระท้อน
  - ลักษณะทั่วไปของกระท้อน
  - ฤดูกาลออกผลของกระท้อน

24. ข้อใดไม่ได้กล่าวถึงในข้อความต่อไปนี้

ตำราอาหารจีนยกให้สาลีเป็น “สุดยอดแห่งผลไม้” เนื่องจากมีรสชาติหวานเย็นและมีคุณค่าทางอาหารสูงเพราะมีธาตุอาหาร เช่น เบตาแคโรทีน และวิตามินซี สาลีมีหลายพันธุ์ แต่ที่แพร่หลายก็คือสาลีหอมและสาลีหิมะ

- ก. ข้อมูลพันธุ์สาลี
- ข. ประโยชน์ของสาลี
- ค. วิธีการเลือกซื้อสาลี
- ง. ความนิยมในการรับประทานสาลี

25. ข้อใดเป็นประโยชน์ใจความสำคัญของข้อความต่อไปนี้

(1) ภาวะโภชนาการเป็นเรื่องจำเป็นอย่างมากในวัย 50 ปี/ (2) เพราะการได้รับสารอาหารที่เป็นประโยชน์ต่างๆ อย่างครบถ้วนสมดุล / (3) โดยเฉพาะวิตามินและเกลือแร่จะมีส่วนช่วยให้ร่างกายแข็งแรงมรภูมิต้านทานไม่ติดเชื้อและเจ็บป่วยได้ง่าย / (4) ร่างกายจะสามารถต้านโรคภัยต่างๆ รวมถึงป้องกันและชะลอความเสื่อมของร่างกายและจิตได้

- ก. ข้อ (1)
- ข. ข้อ (2)
- ค. ข้อ (3)
- ง. ข้อ (4)

26. ข้อใดที่ข้อความต่อไปนี้ไม่ได้กล่าวถึง

ผลิตภัณฑ์ปีโตเลียมช่วยให้เรามีของใช้ที่นุ่มขึ้น เบาขึ้น ยืดหยุ่นและทนทานยิ่งขึ้น สามารถทำรูปแบบและสีสันทันหลากหลายดั่งใจ สามารถใช้แทนวัสดุธรรมชาติ เช่น ไม้ ซึ่งเป็นทรัพยากรธรรมชาติที่นับวันจะร่อยหรอลงไปทุกที

- ก. ข้อเด่นของผลิตภัณฑ์ปีโตเลียม
- ข. ประโยชน์ของผลิตภัณฑ์ปีโตเลียม
- ค. ประเภทของผลิตภัณฑ์ปีโตเลียม
- ง. ความสำคัญของผลิตภัณฑ์ปีโตเลียม

อ่านข้อความต่อไปนี้แล้วตอบคำถาม

ไฟเขียวงบประมาณติ

พล.ต.สรรเสริญ แก้วกำเนิด โฆษกประจำสำนักนายกรัฐมนตรี แถลงผลการประชุมคณะรัฐมนตรีว่า ได้อนุมัติงบกลาง ในปี ๒๕๕๙ จำนวน ๒,๙๙๑ ล้านบาท ในการจัดทำงบประมาณติตามที่กต.เสนอโดยยืนยันว่า มีความจำเป็นซึ่งงบประมาณในส่วนนี้เป็นค่าใช้จ่ายที่มีความหลากหลายเช่นค่าใช้จ่ายเบ็ดเตล็ด ค่าจ้างเจ้าหน้าที่ดำเนินการโดยค่าใช้จ่ายในการพิมพ์เอกสารเผยแพร่ของเดิมที่จะแจกจ่ายให้ครบตามจำนวนครัวเรือนนั้น ใช้เงินเป็นจำนวนมากกต. จึงใช้วิธีแจกจ่ายบางส่วนเน้นพื้นที่ชุมชนและเผยแพร่ทางโซเชียลมีเดียเพื่อให้ประชาชนเข้าถึงได้ง่ายทำให้ลดค่าใช้จ่าย (เดลินิวส์ วันที่ ๑๔ เมษายน ๒๕๕๙ หน้า ๘)

27. "ไฟเขียวงบประมาณติ" ข้อความดังกล่าวเป็นส่วนข่าวที่เรียกว่าอย่างไร

- ก. พาดหัวข่าว
- ข. ความนา
- ค. ตัวข่าว
- ง. สรุปข่าว

28. "พล.ต.สรรเสริญ แก้วกำเนิด โฆษกประจำสำนักนายกรัฐมนตรี" ข้อความดังกล่าวเป็นส่วนใดของข่าว

- ก. พาดหัวข่าว
- ข. ความนา
- ค. ตัวข่าว
- ง. สรุปข่าว

29. ข้อใดเป็นผู้ได้รับผลกระทบของข่าวดังกล่าวมากที่สุด

- ก. ครู
- ข. นักเรียน
- ค. นักการเมือง
- ง. ประชาชน

30. คำว่า "ไฟเขียว" จากข่าวมีความหมายตรงกับข้อใด

- ก. อนุมัติ
- ข. ให้ผ่าน
- ค. เปิดทาง
- ง. ดำเนินการได้

แบบประเมินความสอดคล้องของแบบวัดความสามารถอ่านจับใจความสำคัญ สำหรับ
นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
(สำหรับผู้เชี่ยวชาญ)

คำชี้แจง ขอให้ท่านพิจารณาแบบทดสอบวัดความสามารถอ่านจับใจความสำคัญ สำหรับ
นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ต่อไปนี้ว่าสอดคล้องกับความคิดเห็นของท่านมากน้อย
เพียงใด โดยเขียนเครื่องหมาย / ลงในช่องว่างที่กำหนดไว้ตามตามความคิดเห็นของท่าน
มากที่สุด

แบบทดสอบวัดความสามารถอ่านจับใจความสำคัญฉบับนี้มี จำนวน 40 ข้อ แบ่งออกเป็น 4
หัวข้อ ได้แก่ การอ่านจับใจความสำคัญจากนิทาน การอ่านจับใจความจากบทความ การอ่านจับ
ใจความจากข่าว และการอ่านจับใจความจากบทร้อยกรอง

ผลการเรียนรู้	ข้อสอบ	ความสอดคล้อง		
		สอดคล้อง (1+)	ไม่ แน่ใจ (0)	ไม่สอดคล้อง (-1)
มาตรฐาน ท.1.1 ใช้ กระบวนการอ่านสร้างความรู้ และข้อคิดเห็นเพื่อนำไปสู่การ ตัดสินใจและมีนิสัยรักการ อ่าน ตัวชี้วัด ม.1/2 จับใจความสำคัญ สรุปความ และอธิบาย รายละเอียดจากเรื่องที่อ่าน	1. ข้อใดเป็นความหมายของการอ่านจับใจความ ก. อ่านเพื่อความรู้ ข. อ่านเพื่อความบันเทิง ค. อ่านเพื่อหาสาระของเรื่อง ง. อ่านเพื่อค้นหาแนวทางการดำเนินชีวิต เฉลย ก. 2. เพราะเหตุใดเราควรทำความเข้าใจลักษณะ ของหนังสือว่าเป็นหนังสือประเภทใด ก. จะช่วยให้มีแนวทางการอ่านจับใจความได้ง่าย ข. จะทำให้เกิดความเข้าใจในหนังสือได้อย่าง รวดเร็ว ค. จะทำให้อ่านได้อย่างเหมาะสม ง. จะทำให้เข้าใจเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน เฉลย ก.			

ผลการเรียนรู้	ข้อสอบ	ความสอดคล้อง		
		สอดคล้อง (1+)	ไม่ แน่ใจ (0)	ไม่สอดคล้อง (-1)
	<p>3. การอ่านจับใจความสำคัญ ผู้อ่านต้องปฏิบัติอย่างไร</p> <p>ก. แยกใจความจากส่วนขยายในความสำคัญ</p> <p>ข. แยกเรื่องออกเป็นตอนๆ</p> <p>ค. แยกประเด็นของเรื่องว่าส่วนใดเป็นข้อมูลประกอบ</p> <p>ง. อ่านให้รวดเร็วอย่างสม่ำเสมอ</p> <p style="text-align: right;">เฉลย ก.</p> <p>4. เมื่อพบศัพท์ยากอ่านแล้วไม่เข้าใจนักเรียนควรทำอย่างไร</p> <p>ก. ถามคุณครู</p> <p>ข. ปล่อยไปก่อน</p> <p>ค. เปิดพจนานุกรม</p> <p>ง. อ่านข้ามๆ ไปเพื่อความรวดเร็ว</p> <p style="text-align: right;">เฉลย ค.</p> <p>5. ข้อใดถือว่าเป็นขั้นตอนสุดท้ายของการอ่านจับใจความ</p> <p>ก. อ่านผ่านๆ โดยตลอดเพื่อให้รู้เรื่อง</p> <p>ข. อ่านให้ละเอียดเพื่อทำความเข้าใจ</p> <p>ค. เรียบเรียงใจความสำคัญของเรื่อง</p> <p>ง. อ่านซ้ำตอนที่ไมเข้าใจ</p> <p style="text-align: right;">เฉลย ค.</p> <p>6. ข้อใดถือว่าเป็นขั้นตอนแรกของการอ่านจับใจความ</p> <p>ก. เรียบเรียงใจความสำคัญของเรื่อง</p> <p>ข. อ่านให้ละเอียดเพื่อทำความเข้าใจ</p> <p>ค. อ่านซ้ำตอนที่ไมเข้าใจ</p> <p>ง. อ่านผ่านๆ โดยตลอดเพื่อให้รู้เรื่อง</p> <p style="text-align: right;">เฉลย ค.</p>			

ผลการเรียนรู้	ข้อสอบ	ความสอดคล้อง		
		สอดคล้อง (1+)	ไม่ แน่ใจ (0)	ไม่สอดคล้อง (-1)
	<p>7. การที่เราจะอ่านจับใจความสำคัญอย่างง่ายที่สุดคือ</p> <p>ก. พยายามแยกย่อหน้าแต่ละย่อหน้าออกจากกัน</p> <p>ข. ตั้งคำถามและตอบคำถามจากเรื่องที่อ่าน</p> <p>ค. พยายามหาว่าส่วนใดเป็นส่วนขยายใจความสำคัญ</p> <p>ง. พิจารณาองค์ประกอบของเรื่องในคราวเดียวกัน</p> <p>เฉลย ค.</p> <p>“ในกิจกรรมที่มนุษย์ต้องกระทำ การฟังเป็นกิจกรรมที่คนทำรองลงมาจาก การหายใจเท่านั้น การฟังมีความสำคัญต่อความสำเร็จในชีวิต ส่วนตัว อาชีพ สังคมและครอบครัว ถ้าคนทำงานได้เรียนรู้ถึงการฟังอย่างมีประสิทธิภาพ”</p> <p>8.ใจความสำคัญของข้อความนี้คืออะไร</p> <p>ก.คนทำงานได้เรียนรู้การฟังอย่างมีประสิทธิภาพ</p> <p>ข.การฟังเป็นกิจกรรมที่คนทำรองลงมาจาก การหายใจเท่านั้น</p> <p>ค.การฟังมีความสำคัญต่อความสำเร็จในชีวิต</p> <p>ง.การฟังเป็นกิจกรรมที่มนุษย์ต้องกระทำ</p> <p>เฉลย ค.</p> <p>อ่านข้อความต่อไปนี้ แล้วตอบคำถามข้อ 9 – 11</p> <p>“การอบรมสั่งสอนลูกที่เคร่งครัดมากมายเกินไป ก็อาจเป็นผลร้ายได้เหมือนกัน เพราะฉะนั้นวิธีเลี้ยงลูกที่ดีก็คือ เดินตามทางสายกลาง อย่าให้ตึงหรือหย่อนเกินไป ควรเปิดโอกาสให้เด็กหรือลูกได้ใช้ความคิดได้ทดลอง ได้มีประสบการณ์ต่างๆ ได้รู้วิธีช่วยตัวเอง ได้ฝึกแก้ปัญหาของตัวเองให้มาก ส่วนที่จะควบคุมกัน ควรเป็นเรื่องกรอบของกฎหมายและศีลธรรมเท่านั้น การเสริมให้เขาได้ทำกิจกรรมที่เป็น</p>			

ผลการเรียนรู้	ข้อสอบ	ความสอดคล้อง		
		สอดคล้อง (1+)	ไม่ แน่ใจ (0)	ไม่สอดคล้อง (-1)
	<p>ประโยชน์ที่เขาพอใจให้มากที่สุด ย่อมดีกว่าการตั้งแต่ข้อห้าม หรือการให้ทำตามคำสั่งแต่ฝ่ายเดียว”</p> <p>9. จากข้อความที่อ่านกล่าวถึงวิธีการอบรมบุตรที่ดีคือข้อใด</p> <p>ก. สอนให้รู้จักตนเอง</p> <p>ข. สอนให้มีประสบการณ์</p> <p>ค. สอนให้อยู่ในกรอบศีลธรรม</p> <p>ง. อย่างบังคับและตามใจเกินไป</p> <p style="text-align: right;">เฉลย ง.</p> <p>10. ใจความสำคัญของข้อความที่อ่านคือข้อใด</p> <p>ก. การอบรมสั่งสอนเด็ก ๆ ควรควบคุมเฉพาะกรอบแห่งกฎหมายและศีลธรรมเท่านั้น</p> <p>ข. การอบรมสั่งสอนเด็ก ๆ ต้องมีความยืดหยุ่นและปลุกฝังในเรื่องของคุณธรรม</p> <p>ค. การดูแลบุตรหลานควรเดินสายกลางเพราะเด็กสมัยนี้มีอิสระทางความคิด</p> <p>ง. การปลุกฝังคุณธรรมให้เด็กเป็นเรื่องสำคัญมากกว่าเรื่องอื่น ๆ</p> <p style="text-align: right;">เฉลย ข.</p> <p>11. การเสริมให้เขาทำกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ที่เขาพอใจ“จากข้อความนี้ น่าจะหมายถึงอะไร</p> <p>ก. การตกปลา</p> <p>ข. การเล่นเกมตัวต่อ</p> <p>ค. การเล่นเกมคอมพิวเตอร์</p> <p>ง. การทำตนเป็นหนอนหนังสือ</p> <p style="text-align: right;">เฉลย ข.</p>			

ผลการเรียนรู้	ข้อสอบ	ความสอดคล้อง		
		สอดคล้อง (1+)	ไม่ แน่ใจ (0)	ไม่สอดคล้อง (-1)
	<p>12. "เดินตามทางสายกลาง อย่าให้ตั้งหรือหย่อนเกินไป" ข้อใดเหมาะสำหรับความคิดดังกล่าว</p> <p>ก. บังคับให้ทำการบ้าน</p> <p>ข. ให้อิสระในการคบเพื่อน</p> <p>ค. ปล่อยให้คิดว่าจะวาดภาพอะไร</p> <p>ง. ให้ตัดสินใจเลือกชมรายการโทรทัศน์</p> <p>เฉลย ค.</p>			
<p>มาตรฐาน ท.1.1 ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และข้อคิดเห็นเพื่อนำไปสู่การตัดสินใจและมีนิสัยรักการอ่าน</p> <p>ตัวชี้วัด</p> <p>ม.1/3 ระบุเหตุผล และข้อเท็จจริงกับข้อคิดเห็นจากเรื่องที่อ่าน</p>	<p>อ่านเรื่องต่อไปนี้ แล้วตอบคำถามข้อ 13 -16</p> <p>เครื่องดื่มเพื่อสุขภาพที่สมบูรณ์แบบที่สุด</p> <p>เมื่อมี</p> <p>การประชุมหลายบริษัท เขาเสิร์ฟน้ำชงร้อนแทนเครื่องดื่มอย่างอื่นผู้เข้าร่วมประชุมพอใจที่จะดื่มมากเพราะน้ำชงเป็นยอดสมุนไพรบำรุงสุขภาพอนามัย นอกจากน้ำชงจะดื่มสดชื่นแล้ว ยังคุมธาตุของ</p> <p>ร่างกาย ขับลม แก้อท้องเพื่อเราเปรียบได้กับอีกด้วย</p> <p>13. สารที่ได้อ่านเป็นสารประเภทใด</p> <p>ก. ให้ข้อคิด</p> <p>ข. เชิญชวน</p> <p>ค. ให้ความรู้</p> <p>ง. ให้ความเพลิดเพลิน</p> <p>เฉลย ข.</p> <p>14. จากเรื่องที่ได้อ่าน ข้อใดเป็นข้อคิดเห็น</p> <p>ก. เครื่องดื่มเพื่อสุขภาพที่สมบูรณ์แบบที่สุด</p> <p>ข. ในการประชุมมีการเสิร์ฟเครื่องดื่ม</p> <p>ค. น้ำชงเป็นเครื่องดื่มชนิดร้อน</p> <p>ง. น้ำชงมีผลต่อสุขภาพ</p> <p>เฉลย ก.</p>			

ผลการเรียนรู้	ข้อสอบ	ความสอดคล้อง		
		สอดคล้อง (1+)	ไม่ แน่ใจ (0)	ไม่สอดคล้อง (-1)
	<p>15. “ คุณธาตุ “ หมายความว่าอย่างไร</p> <p>ก. คุณแลมวิพวรรณ หน้าตา เลือดกลม</p> <p>ข. คุณแรงธาตุที่อยู่ในร่างกายให้เป็นปกติ</p> <p>ค. ทำให้ธาตุทั้งสี่ในร่างกายเป็นปกติอย่างสม่ำเสมอ</p> <p>ง. คุณ คุณแล รักษาให้ระบบต่าง ๆ ในร่างกาย</p> <p>ทุกระบบมีพลัง</p> <p style="text-align: right;">เฉลย ค.</p> <p>16. ใจความสำคัญของข้อความที่ได้อ่าน คือข้อใด</p> <p>ก. เครื่องดื่มเพื่อสุขภาพ เพื่อความแข็งแรงของร่างกายคือน้ำขิง</p> <p>ข. ขิงช่วยให้สุขภาพสมบูรณ์ ร่างกายสดชื่น ในการประชุมมักจะใช้กัน</p> <p>ค. น้ำขิงร้อน ๆ ช่วยทำให้สุขภาพสมบูรณ์ ร่างกายสดชื่น มีผู้นิยมใช้กันแพร่หลาย</p> <p>ง. เครื่องดื่มที่สามารถคุณธาตุของร่างกาย ขับลม แก้อท้องเพื่อเธอเปรี้ยว คือน้ำขิงเท่านั้น</p> <p style="text-align: right;">เฉลย ค.</p> <p>อ่านนิทานต่อไปนี่ แล้วตอบคำถามข้อ 17 - 20</p> <p>สุนัขจิ้งจอกตัวหนึ่งมองเห็นพวงองุ่นผลงาม ๆ บนต้นไม้</p> <p>“คุณ่ากินแฮะ” มันว่า</p> <p>“ฉันอยากกินมันเสียแล้ว แต่มันอยู่สูงเกินไปสำหรับฉัน ฉันต้องพยายามกระโดดขึ้นไปกินให้ได้” มันจึงกระโดดแล้วกระโดดอีกหลายครั้ง แต่ก็ไม่สามารถจะกระโดดจับถึงผลองุ่นได้ ดังนั้นมันจึงว่า</p>			

ผลการเรียนรู้	ข้อสอบ	ความสอดคล้อง		
		สอดคล้อง (1+)	ไม่ แน่ใจ (0)	ไม่สอดคล้อง (-1)
	<p>“ฉันเพิ่งเห็นเตี้ยนี่เองว่า ผลองุ่นมันเขียวยังดิบ อยู่ มันคงไม่หวานแน่ แล้วฉันก็ไม่ชอบองุ่นดิบ ๆ ด้วย มันคงเปรี้ยวจัด ฉันไม่อยากกินแล้ว”</p> <p>มันผลจากผลองุ่นมาโดยไม่ได้อะไร แต่มันรู้ ดีว่าแท้จริงแล้ว ผลองุ่นนั้นสุกอร่อยมาก ที่มัน ออกปากว่า ผลองุ่นนั้นเปรี้ยวก็เพราะมัน กระโดดกินไม่ถึงต่างหาก</p> <p>17. จากเรื่องที่อ่านกล่าวถึงใคร</p> <p>ก. ผลองุ่น ข. สุนัขจิ้งจอก ค. ความพยายาม ง. การกระทำไม่สำเร็จ</p> <p style="text-align: right;">เฉลย ข.</p> <p>18. จากเรื่องที่อ่านกล่าวถึงอะไร</p> <p>ก. สุนัขจิ้งจอกอยากกินผลองุ่น ข. สุนัขจิ้งจอกมองเห็นผลองุ่นงาม ๆ ค. สุนัขจิ้งจอกพยายามกินผลองุ่นแต่ไม่สำเร็จ จึงปลอบตัวเองว่าองุ่นเปรี้ยว ง. สุนัขจิ้งจอกกินผลองุ่นไม่ได้เพราะอยู่สูงเกินไป มันพยายามแล้วพยายามเล่าแต่ไม่สำเร็จ</p> <p style="text-align: right;">เฉลย ก.</p> <p>19. การกระทำของสุนัขจิ้งจอกข้างต้น ถ้าจะตั้งชื่อเรื่อง ควรเลือกเรื่องใด</p> <p>ก. สุนัขกับผลองุ่น ข. องุ่นเปรี้ยวไม่น่ากิน ค. สุนัขจิ้งจอกกับองุ่น ง. สุนัขจิ้งจอกกับผลองุ่น</p> <p style="text-align: right;">เฉลย ข.</p>			

ผลการเรียนรู้	ข้อสอบ	ความสอดคล้อง		
		สอดคล้อง (1+)	ไม่ แน่ใจ (0)	ไม่สอดคล้อง (-1)
	<p>20. ใจความสำคัญของเรื่องที่อ่านคือข้อใด</p> <p>ก. สุนัขจึงจอกตัวหนึ่งมองเห็นพวงอุ้งน้แล้วกระโดดจับ</p> <p>ข. สุนัขจึงจอกคิดว่า ผลอุ้งน้มันเหียวดิบ ไม่น่ากิน มันจึงเดินหนีไป</p> <p>ค. สุนัขจึงจอกอยากกินอุ้งน้ที่สุก มันกระโดดกินไม่ถึง จึงบอกว่าอุ้งน้ดิบ</p> <p>ง. สุนัขจึงจอกรู้ว่าตัวเองไม่ชอบผลอุ้งน้ดิบๆ นี้เลย เพราะมันเปรี้ยวแฉิด</p> <p>เฉลย ค.</p> <p>อ่านเรื่องต่อไปนี แล้วตอบคำถามข้อ 21 -22</p> <p>ณ กรุงพาราณสี มีแม่น้ำสายหนึ่งอุดมสมบูรณ์ไปด้วยปลาชาวบ้านได้พากันเอาลอบไปตักไว้ที่ชอกท้ายเพื่อจับปลา พวกปลากำลังระเริงน้ำ จึงหลงเข้าไปในลอบเป็นจำนวนมาก “เราจะทำอย่างไรจึงจะออกได้” ปลาหัวหน้าปรึกษากัน “เราช่วยกันออกแรงพร้อมๆ กันดีกว่า” ปลาตัวหนึ่งให้ความเห็น มีปลาหลายตัวเห็นด้วยจึงช่วยกันดันออกแรงจนสุดแรงเกิด แต่ลอบยังเป็นปกติคืออยู่ ทำให้ฝูงปลาอ่อนใจ ไม่สามารถจะออกจากลอบได้</p> <p>ขณะนั้นมีงูกินปลาตัวหนึ่งเลื้อยมา เห็นปลาอยู่ในลอบเป็นจำนวนมาก จึงคิดว่า “เราพบอาหารอันโอชะรสแล้ว เราไม่ต้องไปหากินที่ไหน เราเข้าไปกินปลาในลอบนี้ดีกว่า” แล้วก็เลื้อยเข้าไปในลอบ ฝูงปลาเห็นงูกินปลาเข้ามาต่างก็ตกใจช่วยกันรุมกัดจนงูเลือดไหล งูไม่มีทางสู้ปลาได้ จึงดิ้นจนกระทั่งลอบขาดออกมาได้ ทำให้ปลาเหล่านั้นรอดตายออกมาจากลอบได้เช่นกัน</p>			

ผลการเรียนรู้	ข้อสอบ	ความสอดคล้อง		
		สอดคล้อง (1+)	ไม่ แน่ใจ (0)	ไม่สอดคล้อง (-1)
	<p>21. รูปและปลาเรื่องนี้ ตรงกับสุภาษิตข้อใด</p> <p>ก. สิบเบี้ยใกล้มือ</p> <p>ข. ขว้างงูไม่พ้นคอ</p> <p>ค. หนีเสือปะจระเข้</p> <p>ง. น้ำน้อยย้อมแพ้ไฟ</p> <p>22. การกระทำของปลา ตรงกับสุภาษิตใด</p> <p>ก. ด้านได้อายอด</p> <p>ข. แกวงเท่าหาเสีย</p> <p>ค. น้ำพึ่งเรือเสือพึ่งป่า</p> <p>ง. สู้แบบสุนัขจวนตรอก</p> <p>อ่านข้อความนี้ แล้วตอบคำถามข้อ 23 – 24</p> <p>ขณะนี้สังคมไทยน่าสังเวชมาก ส่งเสริมให้เด็กเคารพเงิน เคารพวัตถุ เราต้องเปลี่ยนแปลงค่านิยมของเด็กของคนรุ่นใหม่ให้ได้ สอนให้เคารพคนดี ผมอยากจะเริ่มกระบวนการอันนี้ หากไม่ดำเนินการตั้งแต่นี้ อีก 10 ปีข้างหน้าเยาวชนจะเลวร้ายมากกว่านี้</p> <p>มติชนรายวัน. 11 กรกฎาคม. 2556.</p> <p>23. ผู้เขียนมีเจตนาจะบอกอะไรแก่ผู้อ่าน</p> <p>ก. ประณามสังคมไทยว่าน่าสังเวช</p> <p>ข. เสนอแนวคิดในการพัฒนาสังคมไทย</p> <p>ค. ให้คนไทยทุกคนรู้จักสภาพของตนเอง</p> <p>ง. ให้คนไทยทุกคนช่วยกันปรับปรุงสังคม</p> <p>24. จากข้อความนี้ แสดงว่าสังคมไทยมีสภาพเช่นใดในปัจจุบัน</p> <p>ก. น่าสังเวช</p> <p>ข. เคารพเงิน</p> <p>ค. เสื่อมโทรม</p> <p>ง. ค่านิยมที่ผิด</p>			

ผลการเรียนรู้	ข้อสอบ	ความสอดคล้อง		
		สอดคล้อง (1+)	ไม่ แน่ใจ (0)	ไม่สอดคล้อง (-1)
	<p>อ่านคำประพันธ์นี้ แล้วตอบคำถาม ชนต่างชาติชาติต่างชนปรนสินค้า ชนเงินตราตราเงินของคนไทยหลาย อีกผูกมัดมัดผูกอีกต้องปลีกกาย คือชนชวาชวาชวคือชื่อของไทย</p> <p>25. คำประพันธ์นี้กล่าวถึงเรื่องอะไร</p> <p>ก. เงิน ข. สินค้า ค. ชนต่างชาติ ง. วิธีดำเนินการค้า</p> <p>26. ผู้กล่าวข้อความนี้มีจุดมุ่งหมายใด</p> <p>ก. ตำหนิ ข. ชี้แจง ค. ชักชวน ง. ตักเตือน</p> <p>อ่านคำประพันธ์ต่อไปนี้ แล้วตอบคำถามข้อ 27 “ไอ้สังเวชวานานาิจจาเอ๋ย จะมีคูมิได้อยู่ประคองเชย ต้องละเลยดวงใจไว้ไกลตา ถึงทุกซิดในโลกที่โคกเศร้า ไม่เหมือนเราภุมรินถวิลหา จะพลัดพรากจากกันมีทันลา ใช้แต่ตาต่างถ้อยสุนทรพจน”</p> <p>27. อะไรเป็นสาเหตุให้เกิดความเศร้าโศก</p> <p>ก. ไร้คู่ ข. การจากกัน ค. การไม่ได้พูดจากัน ง. ความไม่สมหวังในชีวิต</p>			

ผลการเรียนรู้	ข้อสอบ	ความสอดคล้อง		
		สอดคล้อง (1+)	ไม่ แน่ใจ (0)	ไม่สอดคล้อง (-1)
	<p>“อันข้าไทได้พึ่งเราจึงรัก แม้มดยศศักดิ์สิ้นอำนาจวาสนา เขาหน่ายหนีมิได้อยู่คู่ชีวา แต่วิชาช่วยกายจนวายปรารภ”</p> <p>28. คำประพันธ์นี้เน้นให้เห็นถึงอะไรเป็นสำคัญ</p> <p>ก. น้ำพึ่งเรือเสือพึ่งป่า ข. มีวิชาเหมือนมีทรัพย์ ค. ตนเป็นที่พึ่งแห่งตน ง. ความพยายามอยู่ที่ไหนความสำเร็จอยู่ที่นั่น</p> <p>ประกาศ</p> <p>ผู้ที่จะไปทำใบอนุญาตขับรถยนต์หรือ จักรยานยนต์ก็ตาม โปรดติดต่อเจ้าหน้าที่ โดยตรง อย่าได้ติดต่อกับบุคคลภายนอก ขั้นตอนในการดำเนินงานไม่ยุ่งยากอะไร เตรียม เอกสารให้ครบถ้วน ให้อื่นเรื่องราวพร้อมคำร้อง ซึ่งขอได้จากประชาสัมพันธ์แผนกขับซี โดยไม่ ต้องเสียค่าคำร้องแต่อย่างใด</p> <p>29. ใจความสำคัญของประกาศนี้คืออะไร</p> <p>ก. ขั้นตอนในการทำใบอนุญาตขับรถยนต์ไม่ ยุ่งยาก</p> <p>ข. การทำใบอนุญาตขับรถยนต์หรือ จักรยานยนต์ต้องเตรียมเอกสารให้พร้อม</p> <p>ค. การยื่นเรื่องราวทำใบอนุญาตขับรถยนต์ หรือจักรยานยนต์ไม่ต้องเสียค่าคำร้อง</p> <p>ง. การทำใบอนุญาตขับรถยนต์หรือ จักรยานยนต์ควรติดต่อกับเจ้าหน้าที่โดยตรง</p>			

ผลการเรียนรู้	ข้อสอบ	ความสอดคล้อง		
		สอดคล้อง (1+)	ไม่ แน่ใจ (0)	ไม่สอดคล้อง (-1)
	<p>อ่านข่าวต่อไปนี้ แล้วตอบคำถามข้อ 30</p> <p>นายปานปรีชญพินทธานกร ผู้แทนการค้าไทย (ทีทีอาร์) เปิดเผยว่า เตรียมเจรจากับผู้บริหารสหกรณ์ผู้ผลิต และสหกรณ์บริโภคของประเทศญี่ปุ่น ให้จัดตั้งสำนักงานย่อยและซื้อสินค้าในประเทศไทย โดยเฉพาะสินค้าโอท็อปและเกษตร เนื่องจากปัจจุบันสหกรณ์ญี่ปุ่นมีเงินการซื้อสินค้าทั่วโลกปริมาณที่สูงถึงปีละประมาณ 1 ล้านล้านบาท และเบื้องต้นคาดว่าจะดำเนินการได้ไม่ลำบาก เพราะในอนาคตไทยจะเป็นศูนย์กลางการผลิตสินค้าต่าง ๆ รวมถึงจะร่วมมือกับกลุ่มประเทศอินโดนีเซียมาจัดตั้งศูนย์สินค้าในภูมิภาคที่ประเทศไทย จึงทำให้มีสินค้าที่หลากหลายมากขึ้น</p> <p>“สหกรณ์ดังกล่าวมีสมาชิก 22 ล้านคน ได้ตั้งสำนักงานสาขาที่เซี่ยงไฮ้และสิงคโปร์ เป็นต้น ดังนั้น รัฐบาลจึงต้องการให้มาตั้งที่ประเทศไทยบ้าง เพราะหากดึงเม็ดเงินบางส่วนของยอดบริโภคปีละ 1 ล้านล้านบาท ก็จะเป็นผลดีต่อเกษตรกรและเศรษฐกิจ แต่การจำหน่ายสินค้ากับญี่ปุ่นนั้น จะต้องผลิตให้มีคุณภาพเพราะเค้านูแลสมาชิกดีมาก นอกจากนี้ จะหารือกับผู้บริหารของรัฐบาลญี่ปุ่น เกี่ยวกับข้อตกลงภายใต้การทำเงื่อนไขเอฟทีเอของทั้งสองประเทศ เช่น ภาษี ความร่วมมือด้านต่างๆ และการลงทุนร่วมกัน ซึ่งไทยอยากให้ญี่ปุ่นมาลงทุนธุรกิจด้านการเกษตร ทั้งในส่วนของเม็ดเงินและเทคโนโลยี รวมถึงต้องการสร้างความสัมพันธ์ให้กลุ่มอาชีพเกษตรกรมีโอกาสพบกัน เพราะจะทำให้เกษตรกร</p>			

ผลการเรียนรู้	ข้อสอบ	ความสอดคล้อง		
		สอดคล้อง คลั่ง (1+)	ไม่ แน่ใจ (0)	ไม่สอดคล้อง คลั่ง (-1)
	<p>ไทยสามารถพัฒนา ความรู้ในการผลิตที่มีคุณภาพด้วย"</p> <p>ไทยรัฐ. 14 พฤศจิกายน 2557 หน้า 9.</p> <p>30. ใจความสำคัญของข่าวนี้คือข้อใด</p> <p>ก. ผู้แทนการค้าไทย ต้องการให้ประเทศญี่ปุ่นมาตั้งสำนักงานสาขาที่ประเทศไทย</p> <p>ข. ผู้แทนการค้าไทย ต้องการให้ประเทศญี่ปุ่นซื้อสินค้าโอท็อปและเกษตรของประเทศไทย</p> <p>ค. ผู้แทนการค้าไทย ต้องการให้ประเทศญี่ปุ่นมาลงทุนธุรกิจด้านการเกษตรกับประเทศไทย</p> <p>ง. ผู้แทนการค้าไทย เตรียมเจรจากับผู้บริหารสหกรณ์ผู้ผลิตและสหกรณ์บริโภคของ ประเทศญี่ปุ่น ให้จัดตั้งสำนักงานย่อยและซื้อสินค้าของประเทศไทย โดยเฉพาะสินค้าโอท็อปและเกษตร</p> <p>31. ข้อใดไม่สอดคล้องกับคำประพันธ์ต่อไปนี้</p> <p>อันข้าไทได้พึ่งเราจึงรัก แม้นถอยศักดิ์สิ้นอำนาจวาสนา เขาหนายหนีมิได้อยู่คู่ชีวา แด่วิชาช่วยกายจนวายปรมาณ</p> <p>ก. รู้สิ่งใดไม่สู้วิชา ข. ความรู้อาจเรียนทัน กันหมด ค. มีวิชาเหมือนมีทรัพย์อยู่นับแสน ง. ความรู้คู่เปรียบด้วย กำลัง ภายเฮย</p> <p>32. ข้อใดเป็นไม่ได้กล่าวถึงในข้อความต่อไปนี้</p> <p>กระท้อนเป็นไม้ยืนต้นขนาดใหญ่ ผลเป็นวงกลม เนื้อที่ติดกับเปลือกผลมีรสหวานอมเปรี้ยว กระท้อนนำมาปรุงเป็นอาหารหวานหลายชนิด เช่น แกงคั่วกระท้อน กระท้อนลอยแก้ว คน</p>			

ผลการเรียนรู้	ข้อสอบ	ความสอดคล้อง		
		สอดคล้อง (1+)	ไม่แน่ใจ (0)	ไม่สอดคล้อง (-1)
	<p>โบราณนำรากกระท้อนมาสุมไฟฟอนพอให้เป็นถ่านแล้วรับประทานแก้ไข้ตัวร้อน บำบัดอาการไข้รากสาดและโรคบิด</p> <p>ก. ประโยชน์ของกระท้อน ข. ตำรับยาจากกระท้อน ค. ลักษณะทั่วไปของกระท้อน ง. ฤดูกาลออกผลของกระท้อน</p> <p>33. ข้อใดไม่ได้กล่าวถึงในข้อความต่อไปนี้ ตำราอาหารจีนยกให้สาลีเป็น "สุดยอดแห่งผลไม้" เนื่องจากมีรสชาติหวานเย็นและมีคุณค่าทางอาหารสูงเพราะมีธาตุอาหาร เช่น เบตาแคโรทีน และวิตามินซี สาลีมีหลายพันธุ์ แต่ที่แพร่หลายก็คือสาลีหอมและสาลีหิมะ</p> <p>ก. ข้อมูลพันธุ์สาลี ข. ประโยชน์ของสาลี ค. วิธีการเลือกซื้อสาลี ง. ความนิยมในการรับประทานสาลี</p> <p>34. ข้อใดเป็นประโยคใจความสำคัญของข้อความต่อไปนี้ (1) ภาวะโภชนาการเป็นเรื่องจำเป็นอย่างมากในวัย 50 ปี/ (2) เพราะการได้รับสารอาหารที่เป็นประโยชน์ต่างๆ อย่างครบถ้วนสมดุล / (3) โดยเฉพาะวิตามินและเกลือแร่จะมีส่วนช่วยให้ร่างกายแข็งแรงมรภูมิต้านทานไม่ติดเชื้อและเจ็บป่วยได้ง่าย / (4) ร่างกายจะสามารถต้านโรคร้ายต่างๆ รวมถึงป้องกันและชะลอความเสื่อมของร่างกายและจิตใจได้</p>			

ผลการเรียนรู้	ข้อสอบ	ความสอดคล้อง		
		สอดคล้อง (1+)	ไม่ แน่ใจ (0)	ไม่สอดคล้อง (-1)
	ก. ข้อ (1) ข. ข้อ (2) ค. ข้อ (3) ง. ข้อ (4) 35. ข้อใดที่ข้อความต่อไปนี้ไม่ได้กล่าวถึง ผลิตภัณฑ์ปิโตรเลียมช่วยให้เรามีของใช้ที่นิยมขึ้น เบาขึ้น ยืดหยุ่นและทนทานยิ่งขึ้น สามารถทำ รูปแบบและสีสันได้หลากหลายดังใจ สามารถใช้ แทนวัสดุธรรมชาติ เช่น ไม้ ซึ่งเป็นทรัพยากร ธรรมชาติที่นับวันจะร่อยหรอลงไปทุกที ก. ข้อเด่นของผลิตภัณฑ์ปิโตรเลียม ก. ประโยชน์ของผลิตภัณฑ์ปิโตรเลียม ข. ประเภทของผลิตภัณฑ์ปิโตรเลียม ค. ความสำคัญผลิตภัณฑ์ปิโตรเลียม อ่านข้อความต่อไปนี้แล้วตอบคำถาม ไฟเขียวงบประมาณ พล.ต.สรรเสริญ แก้วกำเนิด โฆษกประจำสำนัก นายกรัฐมนตรีแถลงผลการประชุมกรมว่าได้อนุมัติงบ กลางในปี ๒๕๕๙ จำนวน ๒,๙๙๑ ล้านบาท ใน การจัดทำประชาคมตามที่กกต.เสนอโดยยืนยัน ว่ามีความจำเป็นซึ่งงบประมาณในส่วนนี้เป็น ค่าใช้จ่ายที่มีความหลากหลายเช่นค่าใช้จ่ายเบี้ย เลี้ยงค่าจ้างเจ้าหน้าที่ดำเนินการโดยค่าใช้จ่ายใน การพิมพ์เอกสารเผยแพร่ของเดิมที่จะแจกจ่าย ให้ครบตามจำนวนครัวเรือนนั้นใช้เงินเป็นจำนวน มาก กกต. จึงใช้วิธีแจกจ่ายบางส่วนเน้นพื้นที่ ชุมชนและเผยแพร่ทางโซเชียลมีเดียเพื่อให้ ประชาชนเข้าถึงได้ง่ายทำให้ลดค่าใช้จ่าย			

ผลการเรียนรู้	ข้อสอบ	ความสอดคล้อง		
		สอดคล้อง (1+)	ไม่ แน่ใจ (0)	ไม่สอดคล้อง (-1)
	<p>(เคลลินิวส์ วันที่ ๑๔ เมษายน ๒๕๕๙ หน้า ๘)</p> <p>36. "ไฟเขียวบประขามติ" ข้อความดังกล่าวเป็นส่วนข่าวที่เรียกว่าอย่างไร</p> <p>ก. พาดหัวข่าว ข. ความนา ค. ตัวข่าว ง. สรุปข่าว</p> <p>37. " พล.ต.สรรเสริญแก้วกาเนตโฆษกประจำสำนักนายกฯ" ข้อความดังกล่าวเป็นส่วนใดของข่าว</p> <p>ก. พาดหัวข่าว ข. ความนา ค. ตัวข่าว ง. สรุปข่าว</p> <p>38. ข้อใดเป็นผู้ได้รับผลกระทบของข่าวดังกล่าวมากที่สุด</p> <p>ก. ครู ข. นักเรียน ค. นักการเมือง ง. ประชาชน</p> <p>39. คำว่า " ไฟเขียว " จากข่าวมีความหมายตรงกับข้อใด</p> <p>ก. อนุมัติ ข. ให้ผ่าน ค. เปิดทาง ง. ดาเนินการได้</p>			

ผลการเรียนรู้	ข้อสอบ	ความสอดคล้อง		
		สอดคล้อง (1+)	ไม่ แน่ใจ (0)	ไม่สอดคล้อง (-1)
	40. ๕. เรื่องราวของชาวควรจัดอยู่ในประเภทใด ก. ช่าวบ้านเทิง ข. ชาวการเมือง ค. ชาวการศึกษา ง. ชาวเศรษฐกิจ			

ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

.....

.....

.....

ลงชื่อ

(.....)

ตำแหน่ง .....

มหาวิทยาลัยนเรศวร

ภาคผนวก ข แสดงผลพิจารณาความสอดคล้องของข้อสอบวัดความสามารถด้านการ
อ่านจับใจความสำคัญสำหรับผู้เชี่ยวชาญ

ตารางที่ 18 แสดงผลการประเมินพิจารณาความสอดคล้อง (IOC) ของแบบวัด
ความสามารถในการอ่านจับใจความ

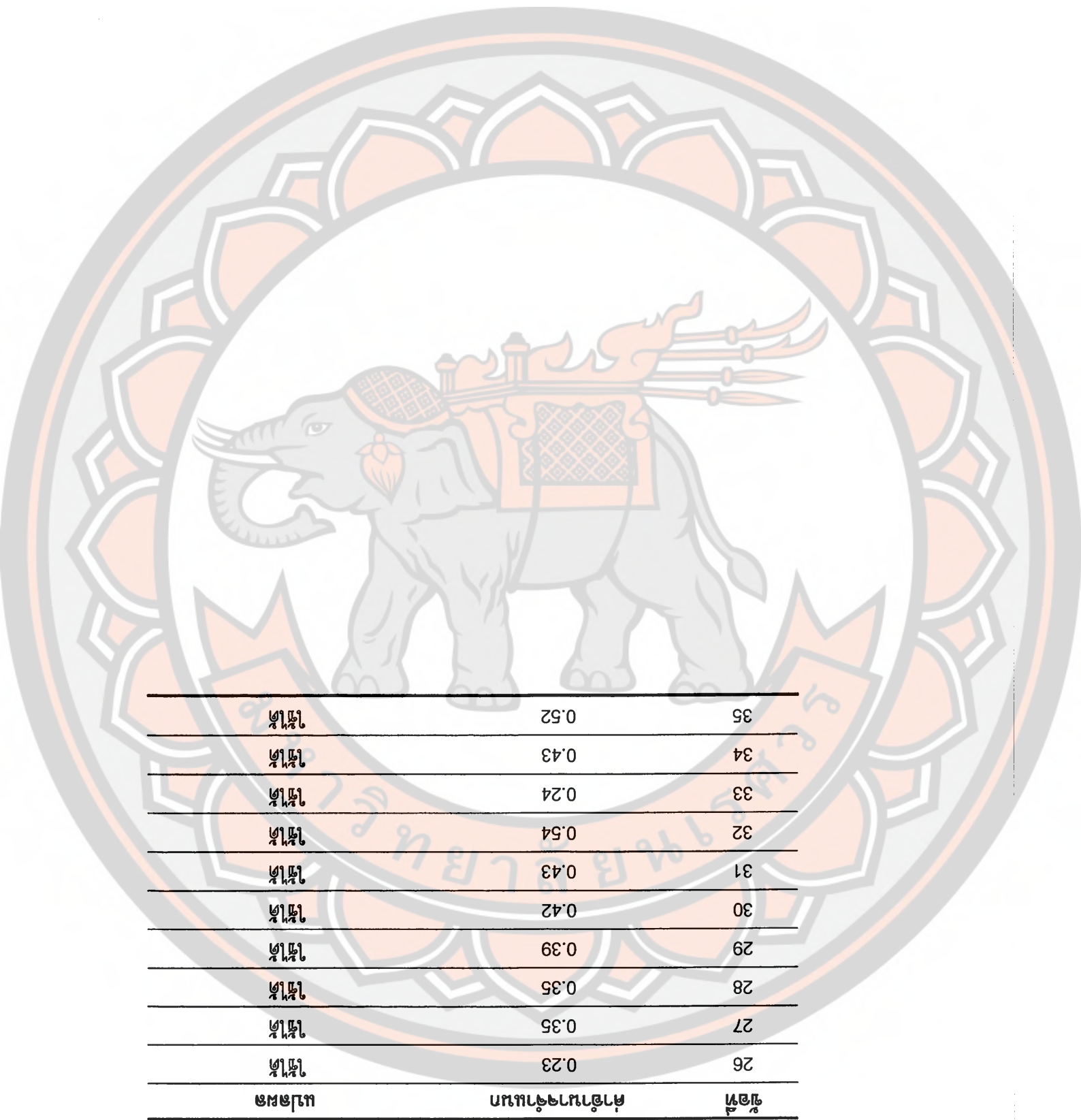
ข้อที่	คะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			IOC	ผลการพิจารณา
	1	2	3		
1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
2	+1	0	0	0.33	ตัดทิ้ง
3	+1	+1	0	0.67	ใช้ได้
4	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
5	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
6	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
7	+1	+1	0	0.67	ใช้ได้
8	0	+1	+1	0.67	ใช้ได้
9	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
10	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
11	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
12	0	0	+1	0.33	ตัดทิ้ง
13	+1	+1	0	0.67	ใช้ได้
14	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
15	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
16	0	0	+1	0.33	ตัดทิ้ง
17	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
18	+1	0	+1	0.67	ใช้ได้
19	+1	0	+1	0.67	ใช้ได้
20	0	+1	0	0.33	ตัดทิ้ง
21	+1	+1	0	0.67	ใช้ได้
22	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้

อันดับ	IOC	คะแนนความสามารถพิเศษของผู้เข้าแข่งขัน		
		1	2	3
23	ไทย	0	+1	+1
24	ไทย	+1	+1	0
25	ไทย	+1	+1	0
26	ไทย	+1	+1	0
27	ไทย	+1	+1	+1
28	ไทย	+1	+1	+1
29	สหรัฐ	+1	0	0
30	ไทย	+1	+1	+1
31	ไทย	+1	+1	+1
32	ไทย	+1	+1	+1
33	ไทย	+1	+1	0
34	ไทย	+1	+1	+1
35	ไทย	+1	+1	+1
36	ไทย	+1	0	0
37	ไทย	+1	0	+1
38	ไทย	+1	+1	+1
39	ไทย	+1	+1	+1
40	ไทย	+1	+1	+1

ตารางที่ 18 (ต่อ)

ตาราง 19 แสดงผลการวิเคราะห์ค่าอำนาจจำแนก ของแบบวัดความสามารถ ด้านการ
อ่านจับใจความ

ข้อที่	ค่าอำนาจจำแนก	แปลผล
1	0.57	ใช้ได้
2	0.74	ใช้ได้
3	0.54	ใช้ได้
4	0.49	ใช้ได้
5	0.66	ใช้ได้
6	0.60	ใช้ได้
7	0.05	ปรับปรุงหรือตัดทิ้ง
8	0.08	ปรับปรุงหรือตัดทิ้ง
9	0.14	ปรับปรุงหรือตัดทิ้ง
10	0.45	ใช้ได้
11	0.69	ใช้ได้
12	0.36	ใช้ได้
13	0.12	ปรับปรุงหรือตัดทิ้ง
14	0.69	ใช้ได้
15	0.81	ใช้ได้
16	0.78	ใช้ได้
17	0.09	ปรับปรุงหรือตัดทิ้ง
18	0.60	ใช้ได้
19	0.42	ใช้ได้
20	0.52	ใช้ได้
21	0.45	ใช้ได้
22	0.54	ใช้ได้
23	0.68	ใช้ได้
24	0.54	ใช้ได้
25	0.24	ใช้ได้

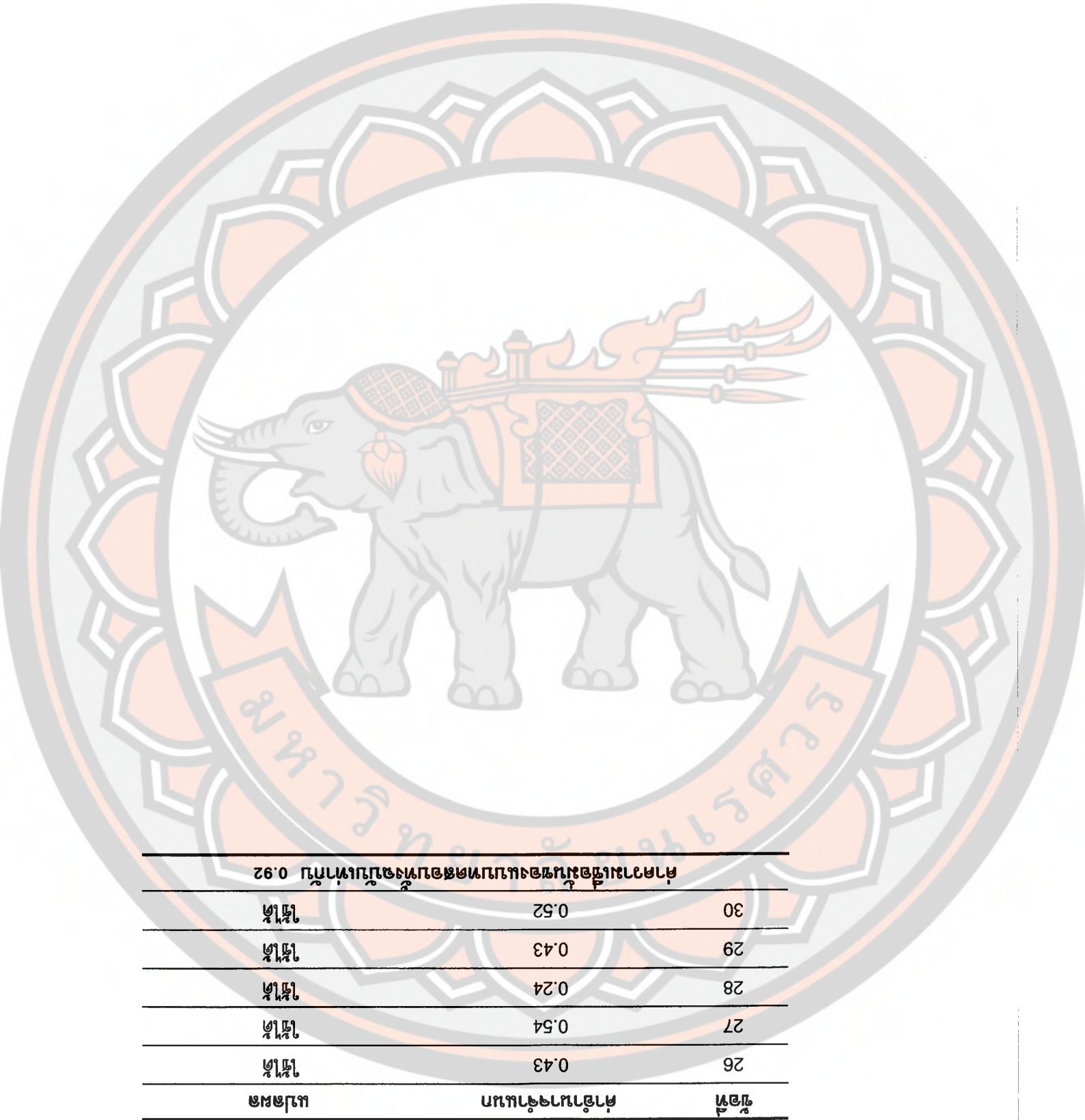

ตารางที่ 19 (ต่อ)

ตาราง 20 แสดงผลการวิเคราะห์ค่าอำนาจจำแนก และค่าความเชื่อมั่นของแบบวัด
 ความสามารถด้านการอ่านจับใจความ

ข้อที่	ค่าอำนาจจำแนก	แบบวัด
1	0.57	ใช่
2	0.74	ใช่
3	0.54	ใช่
4	0.49	ใช่
5	0.66	ใช่
6	0.60	ใช่
7	0.45	ใช่
8	0.69	ใช่
9	0.36	ใช่
10	0.69	ใช่
11	0.81	ใช่
12	0.78	ใช่
13	0.60	ใช่
14	0.42	ใช่
15	0.52	ใช่
16	0.45	ใช่
17	0.54	ใช่
18	0.68	ใช่
19	0.54	ใช่
20	0.24	ใช่
21	0.23	ใช่
22	0.35	ใช่
23	0.35	ใช่
24	0.39	ใช่
25	0.42	ใช่

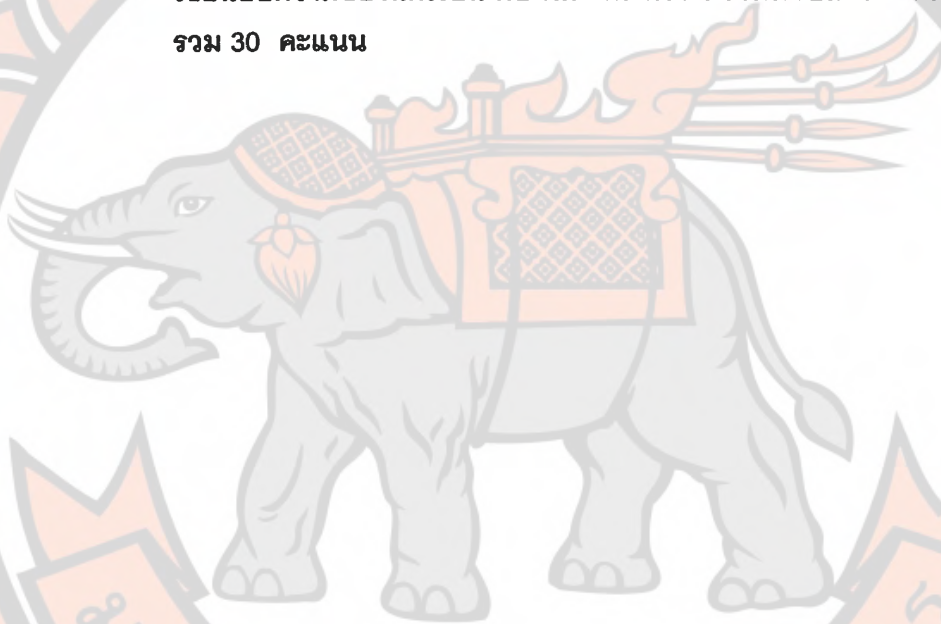

ตารางที่ 20 (ต่อ)

ภาคผนวก ช แบบวัดความสามารถด้านการเขียนย่อความ สำหรับนักเรียนชั้น
มัธยมศึกษาปีที่ 1

แบบทดสอบวัดความสามารถในการเขียนย่อความ ก่อนและหลังเรียนตามแผนการจัด
กิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือ โดยใช้การเรียนรู้แบบทีมแข่งขัน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

คำชี้แจง แบบทดสอบฉบับนี้เป็นแบบทดสอบแบบอัตนัย ที่ใช้วัดความสามารถในการ
เขียนย่อความของนักเรียน ก่อนและหลังเรียน รวมมีข้อสอบ จำนวน 2 ข้อ
รวม 30 คะแนน

มหาวิทยาลัยนเรศวร

ชื่อ..... ชั้น..... เลขที่.....

1. คำชี้แจง ให้นักเรียนเขียนย่อความจากเรื่องที่อ่านให้ได้ใจความสำคัญครบถ้วนตามรูปแบบการเขียนย่อความ

โยย่านาง

โยย่านางใช้เป็นสมุนไพรในการรักษาโรค และนำมาประกอบอาหารได้หลายอย่างเป็นอาหารพื้นบ้านมาช้านาน เกิดจากภูมิปัญญาของบรรพบุรุษเรานั้นเอง ยกตัวอย่างการนำมาประกอบอาหาร เช่น ใช้น้ำที่คั้นจากโยย่านางใส่

ในแกงหน่อไม้ ต้มเปรอะใส่เห็ดและผัก นำเอายอดอ่อนโยย่านางใส่ในแกงเลียง หรือลวกจิ้มน้ำพริก ได้โยย่านางช่วยต้านกรอয়ริคในหน่อไม้มีสารอาหารหลายชนิด เช่น วิตามินเอ บี 1 บี 2 และ ซี มีโปรตีน ฟอสฟอรัส มีธาตุเหล็กที่ช่วยบำรุงเลือด และมีโพแทสเซียม

โยย่านางช่วยต้านอนุมูลอิสระ ล้างพิษในกระเพาะอาหาร ลดความดันโลหิตสูง และช่วยป้องกันมะเร็ง เพราะโยย่านางมีสารเบต้าแคโรทีน

เมื่อต้มข้าวโพด ต้มมัน ต้มเผือก หรือต้มหน่อไม้ ถ้าเอาน้ำโยย่านางใส่ลงไปด้วยจะช่วยเปลี่ยนแป้งให้เป็นน้ำตาล ทำให้มีรสหวาน อีกทั้งยังช่วยล้างพิษที่ติดมากับเปลือกของเผือกและมันได้บ้าง ถ้าผสมน้ำโยย่านางกับน้ำมะพร้าวอ่อน จะช่วยชะลออาการความจำเสื่อม และช่วยผิวพรรณให้ดูสดใสขึ้น

(โยย่านาง จากหนังสือกินเป็นสิริมปวย หน้า 59 ของ นิพนธ์ วีระธรรมานนท์)

ปากร้ายใจดี

มีเด็กชายคนหนึ่งจะไปเที่ยวป่า มารดาห้ามไม่ฟัง เรียกให้กลับบ้าน ก็ไม่ยอมกลับ มารดาโกรธหนักเลยตำหนิว่า "ให้ความป่าชีวิตตายเสียเถอะ" เด็กชายนั้นได้ยินเสียงต่าก็หากลับไม้ คงเดินทางไปตามใจตน พอไปได้สักหน่อย ก็พบความป่าขวางหน้าอยู่จริงๆ มันวิ่งปราดเข้าไปเพื่อจะชีวิต หมดทำก็เลยจั้งสัจย์ว่า "แม่ของเรากล่าวคำใดด้วยปาก คำนั้นอย่าเป็นจริงเลย แม่คิดข้อใดด้วยใจ ขอข้อคิดของแม่นั้นจงเป็นจริงเถิด" ความป่านั้นหยุดชะงัก เหมือนใครเขาผูกมัดมันไว้ ฉะนั้น ทั้งนี้เพราะคำพูดของแม่นั้น มิได้กล่าวออกมาด้วยความตั้งใจให้เป็นเช่นนั้น เจตนาของแม่ไม่มุ่งร้ายต่อลูกเลย

ฉะนั้น ถ้อยคำตำหนิบิดามารดาท่านไม่เป็นคำหยาบ เพราะจิตใจอ่อน ในบางครั้ง บิดามารดาอาจจะตำหนิลูกของตนอย่างรุนแรง เช่นว่า "ให้โจรจัญไรฟันหันเป็นท่อนๆ เสียเถอะ" ดังนี้ก็มิได้ แต่ในใจจริงของแม่ท่านไม่ปรารถนาจะให้เกิดเป็นเช่นนั้นแม้สักเท่าโยบัวเลย นี่แหละที่เรียกว่า "อ่อน" แต่ไม่ "หวาน" ตรงกับ "ปากร้ายใจดี" ดังกล่าวมาแล้ว

(นิทานสนุกปลูกใจ พระราชาธรรมวาที (ชัยวัฒน์ ธรรมวุฒมโน)

ภาคผนวก ฅ แบบประเมินความสอดคล้องของเกณฑ์การให้คะแนนแบบทดสอบวัดความสามารถ
 ในการเขียนย่อความ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

แบบประเมินความสอดคล้องของเกณฑ์การให้คะแนนแบบทดสอบวัดความสามารถ
 ในการเขียนย่อความ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
 (สำหรับผู้เชี่ยวชาญ)

คำชี้แจง ขอความกรุณาให้ท่านพิจารณาเกณฑ์การให้คะแนนแบบทดสอบวัดความสามารถการ
 เขียนย่อความ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ต่อไปนี้ว่าสอดคล้องกับความคิดเห็น
 ของท่านมากน้อยเพียงใด โดยเขียนเครื่องหมาย / ลงในช่องว่างที่กำหนดไว้ตามความ
 คิดเห็นของท่านมากที่สุด

รายการพิจารณา	ระดับคะแนนพิจารณา	ความสอดคล้อง		
		สอดคล้อง (1+)	ไม่ แน่ใจ (0)	ไม่สอดคล้อง (-1)
1. องค์ประกอบของ การเขียนย่อความ	เขียนคำนำในย่อหน้าแรกและมี รายละเอียดครบถ้วนเขียนเนื้อเรื่องใน ย่อหน้าที่สอง (2 คะแนน)			
	เขียนคำนำในย่อหน้าแรกแต่มีรายละเอียด ไม่ครบถ้วนเขียนเนื้อเรื่องในย่อหน้าที่สอง (1.5 คะแนน)			
	เขียนคำนำหรือเนื้อเรื่องเพียงอย่างใดอย่าง หนึ่งหรือไม่ สามารถจำแนกได้ (0.5 คะแนน)			
2. เนื้อเรื่อง	เขียนใจความสำคัญถูกต้องครบถ้วนเขียนถูกต้องตาม หลักเกณฑ์การเขียนย่อความ (4 คะแนน)			
	เขียนใจความสำคัญถูกต้องครบถ้วน เขียนไม่ถูกต้องตามหลักเกณฑ์การเขียนย่อความบางแห่ง (3 คะแนน)			
	ใช้สำนวนภาษาของตนเองเขียนประโยคและ ใช้คำเชื่อมไม่ถูกต้องหลายแห่งใช้ภาษาไม่กระชับ (1 คะแนน)			

รายการพิจารณา	ระดับคะแนนพิจารณา	ความสอดคล้อง		
		สอดคล้อง (+1)	ไม่แน่ใจ (0)	ไม่สอดคล้อง (-1)
การใช้ภาษา	ใช้สำนวนภาษาของตนเองเขียนประโยคและใช้คำเชื่อมได้ถูกต้องใช้ภาษาได้กระชับ (4 คะแนน)			
	ใช้สำนวนภาษาของตนเองเขียนประโยคและใช้คำเชื่อมไม่ถูกต้องบางแห่งใช้ภาษาได้กระชับ (3 คะแนน)			
	ใช้สำนวนภาษาของตนเองเขียนประโยคและใช้คำเชื่อมไม่ถูกต้องหลายแห่งใช้ภาษาไม่กระชับ(1)			
อักขรวิธี	เขียนสะกดคำและเว้นวรรคผิด 1-3 แห่ง (3 คะแนน)			
	เขียนสะกดคำและเว้นวรรคผิด 4-6 แห่ง (2 คะแนน)			
	เขียนสะกดคำและเว้นวรรคผิด 7-9 แห่ง (1 คะแนน)			
ความสะอาดของชิ้นงาน	ตัวอักษรอ่านง่ายสะอาดเป็นระเบียบ (2 คะแนน)			
	ตัวอักษรค่อนข้างอ่านง่ายค่อนข้างสะอาดค่อนข้างเป็นระเบียบ (1.5คะแนน)			
	ตัวอักษรอ่านยากไม่สะอาดไม่เป็นระเบียบ (0.5 คะแนน)			

ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

.....
 .....

ลงชื่อ

(.....

ตำแหน่ง .....

ภาคผนวก ญ แสดงผลการประเมินพิจารณาความสอดคล้อง (IOC) ของแบบวัด
ความสามารถในการเขียนย่อความ

ตารางที่ 21 แสดงผลการประเมินพิจารณาความสอดคล้อง (IOC) ของแบบวัด
ความสามารถในการเขียนย่อความ

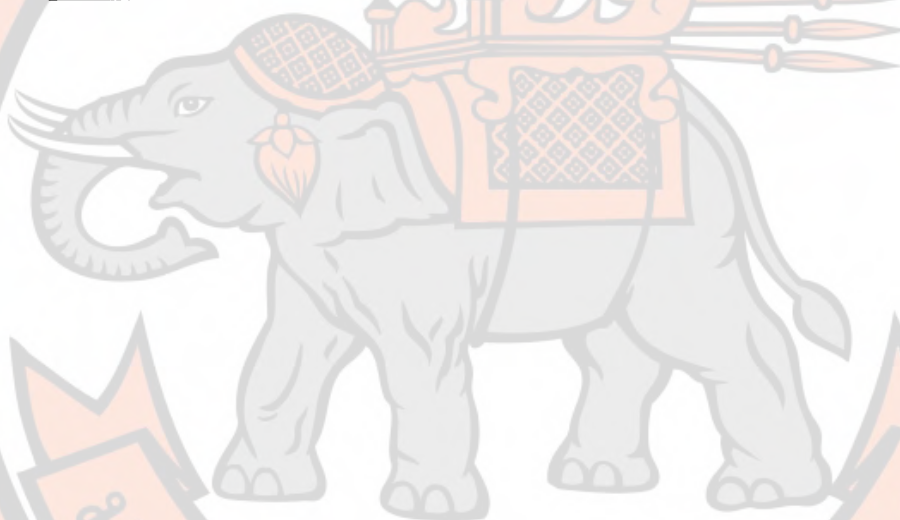
ข้อที่	คะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			IOC	ผลการพิจารณา
	1	2	3		
1	0	+1	+1	0.67	ใช้ได้
2	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
3	+1	0	+1	0.67	ใช้ได้
4	0	+1	+1	0.67	ใช้ได้
5	+1	0	+1	0.67	ใช้ได้
6	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
7	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
8	+1	+1	0	0.67	ใช้ได้
9	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
10	+1	0	+1	0.67	ใช้ได้
11	0	+1	+1	0.67	ใช้ได้
12	0	+1	+1	0.67	ใช้ได้
13	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
14	+1	+1	0	0.67	ใช้ได้
15	+1	+1	0	0.67	ใช้ได้

ภาคผนวก ฎ คำอำนาจจำแนก (B) และค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบวัดความสามารถ
ด้านการเขียนย่อความ

ตาราง 22 แสดงคำอำนาจจำแนกของแบบทดสอบวัดความสามารถด้านการเขียนย่อความ

ข้อที่	คำอำนาจจำแนก(B)	แปลผล
1	0.51	ใช้ได้
2	0.57	ใช้ได้
ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบทั้งฉบับ		0.87

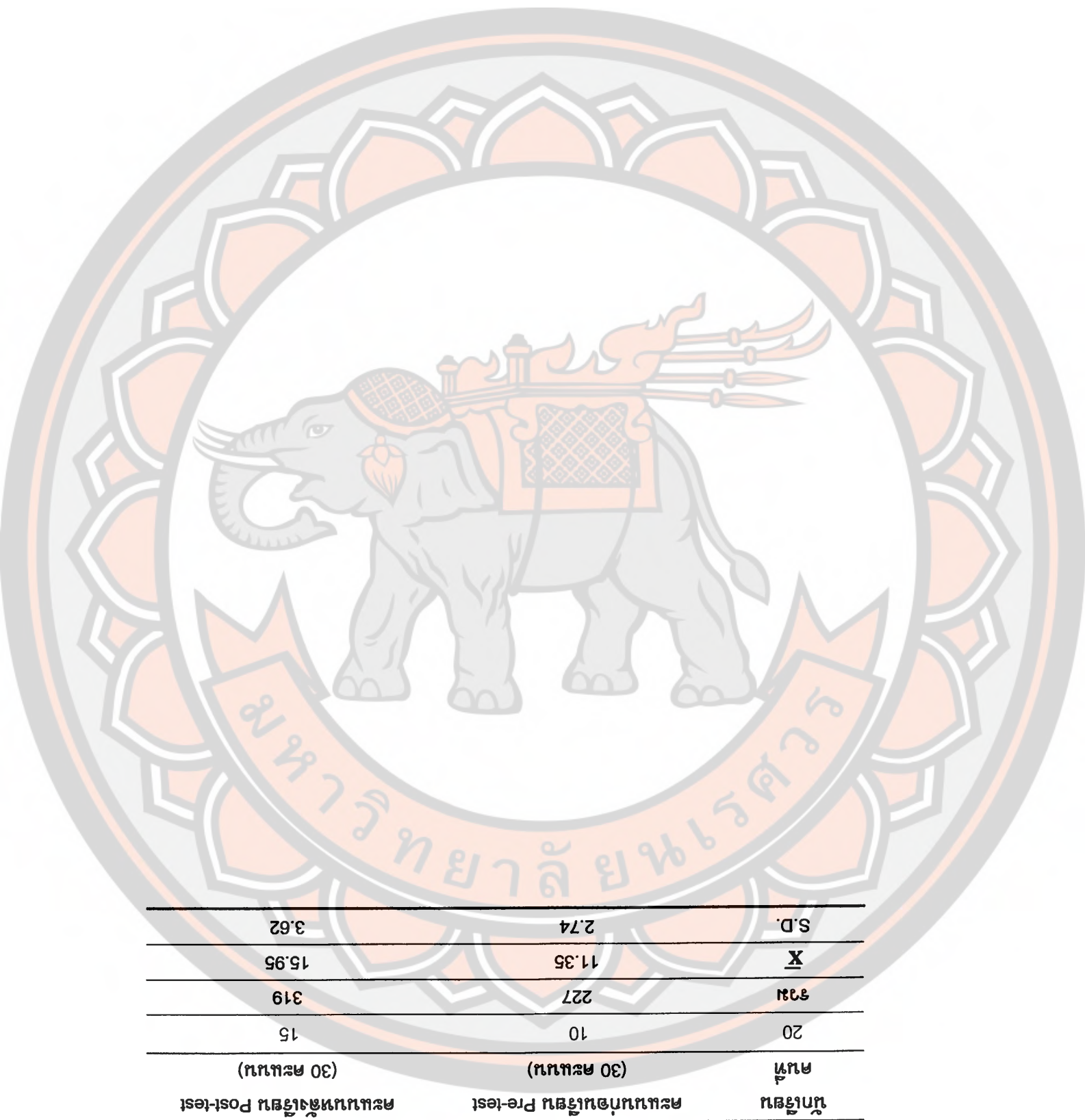

มหาวิทยาลัยนครสวรรค์

ภาคผนวก ก แสดงคะแนนการอ่านจับใจความสำคัญของนักเรียน ก่อน-หลัง เรียนด้วย
กิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือ โดยใช้การเรียนรู้แบบทีมแข่งขัน

ตาราง 23 แสดงคะแนนทดสอบความสามารถด้านการอ่านจับใจความสำคัญ ก่อนเรียน
และหลังเรียนด้วยกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือ โดยใช้การเรียนรู้แบบทีม
แข่งขันเพื่อส่งเสริม ความสามารถด้านการอ่านจับใจความสำคัญ และการ
เขียนย่อความจากเรื่องที่อ่าน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

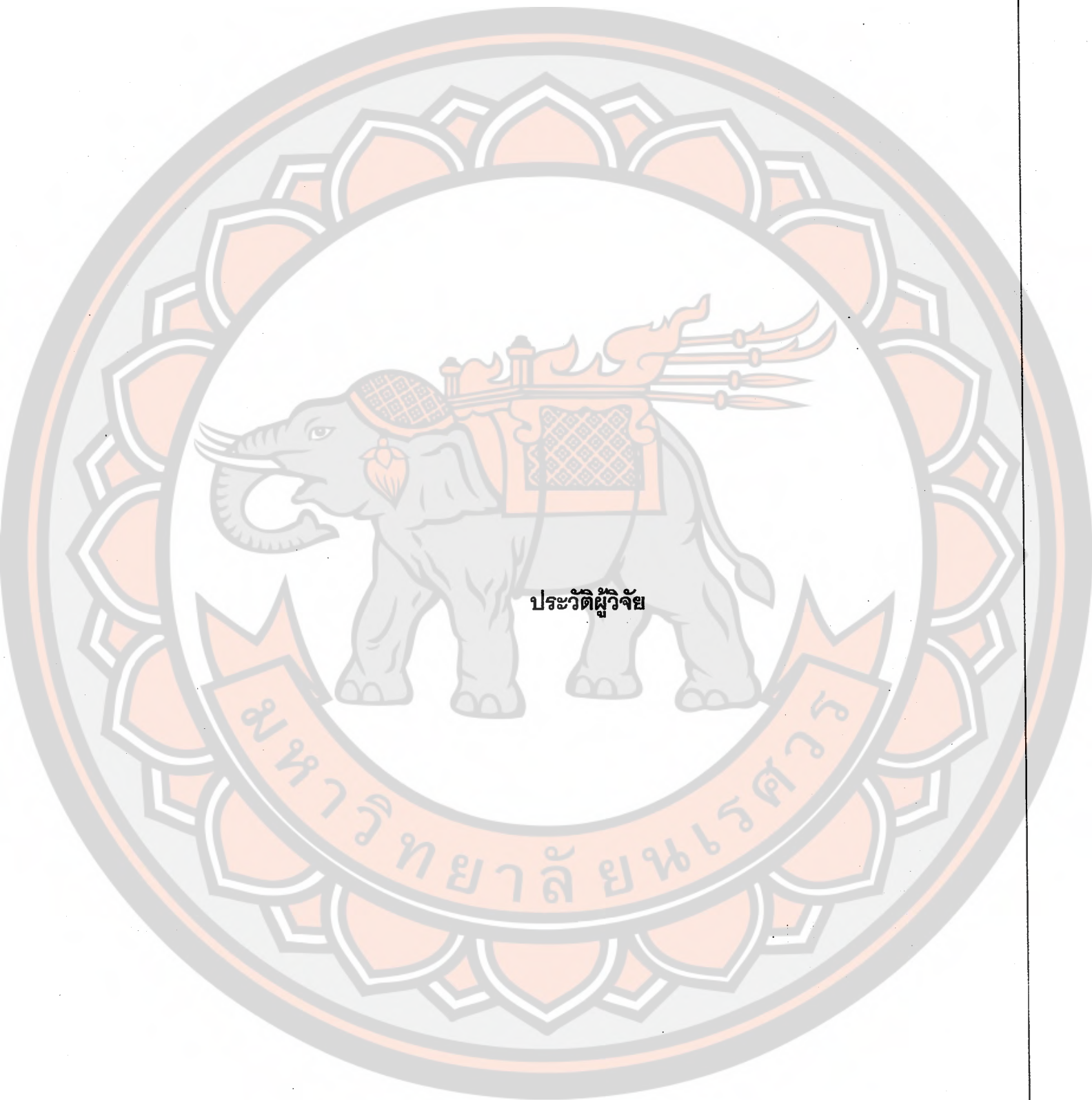
นักเรียน คนที่	คะแนนก่อนเรียน Pre-test (30 คะแนน)	คะแนนหลังเรียน Post-test (30 คะแนน)
1	13	17
2	11	14
3	17	24
4	10	18
5	10	15
6	14	18
7	11	17
8	11	16
9	12	18
10	8	14
11	14	14
12	15	20
13	14	18
14	13	19
15	11	16
16	9	13
17	11	14
18	5	7
19	8	12

ตาราง 23 (ต่อ)

ตาราง 24 แสดงคะแนนทดสอบความสามารถด้านการเขียนย่อความ ก่อนเรียนและ
หลังเรียนด้วยกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือ โดยใช้การเรียนแบบทีมแข่งขัน
เพื่อส่งเสริมความสามารถด้านการอ่านจับใจความสำคัญ และการเขียน
ย่อความจากเรื่องที่อ่าน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

นักเรียน คนที่	คะแนนก่อนเรียน Pre-test (30 คะแนน)	คะแนนหลังเรียน Post-test (30 คะแนน)
1	13	20
2	10	16
3	16	28
4	9	13
5	8	14
6	16	21
7	12	18
8	9	16
9	13	19
10	16	20
11	12	18
12	16	25
13	17	28
14	16	25
15	14	19
16	13	17
17	16	21
18	9	14
19	8	16
20	9	18
รวม	252	368
$\bar{X}$	12.60	19.30
S.D.	3.19	4.37

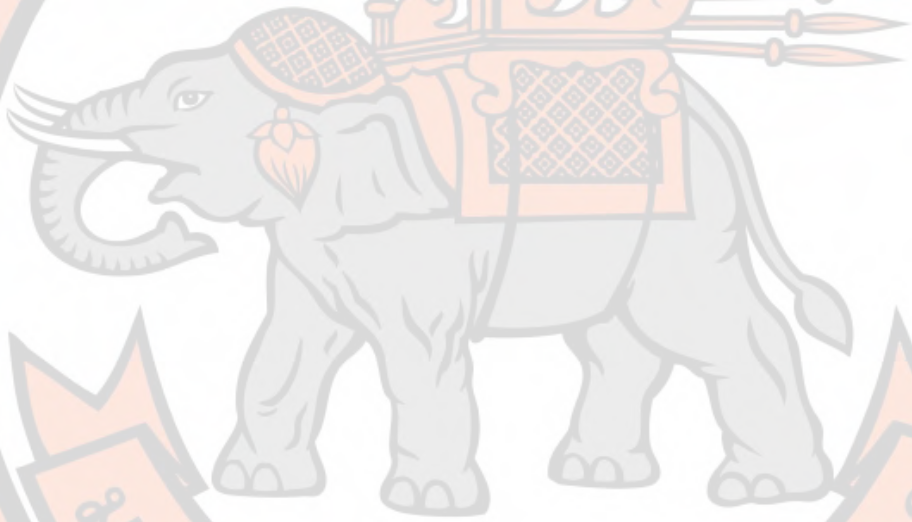

ประวัติผู้วิจัย

มหาวิทยาลัยพระนคร

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ - ชื่อสกุล	จิราพร เดียวตระกูล
วัน เดือน ปี เกิด	30 เมษายน 2528
ที่อยู่ปัจจุบัน	27 หมู่ 2 ตำบลพลวงสองนาง อำเภอสว่างอารมณ์ จังหวัดอุทัยธานี 61150
ที่ทำงานปัจจุบัน	โรงเรียนบ้านทุ่งมน อำเภอสว่างอารมณ์ จังหวัดอุทัยธานี 60160
ตำแหน่งหน้าที่ปัจจุบัน	ครู
ประวัติการศึกษา	พ.ศ. 2553 ค.บ. (ภาษาไทย) มหาวิทยาลัยราชภัฏรำปาง

มหาวิทยาลัยราชภัฏรำปาง